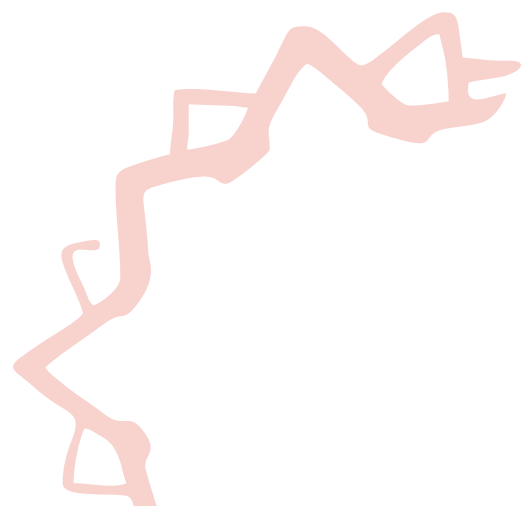

Årsrapport 2024

Fredrikstad kommune

Innhold

1	Kommunedirektørens innledning.....	4
2	Utviklingstrekk.....	6
3	Kommuneplanen	14
3.1	Fredrikstad mot 2030	14
3.2	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	18
3.3	Klima	19
4	Organisering	26
4.1	Politisk organisering	26
4.2	Administrativ organisering	27
4.3	Tjenesteyting organisert gjennom kommunelat foretak, interkommunale selskaper og kommunale oppgavefellesskap	28
5	Virksomhetsstyring	31
5.1	Mål- og resultatstyring	31
5.2	Framsikt.....	31
5.3	Slik gjorde vi det i 2024	32
5.4	Økonomisk resultat	32
5.5	Årsberetning – kommunekassen	38
5.5.1	Driftsregnskapet	38
5.5.2	Investeringsregnskapet	45
5.5.3	Balanseregnskapet.....	48
5.6	Finansforvaltning	54
5.7	Internkontroll (kommunelovens § 25-1)	60
5.8	Etiske prinsipper.....	63
5.9	Likestilling.....	63
5.10	Årsberetning – konsolidert regnskap	65
5.10.1	Driftsregnskapet	68
5.10.2	Investeringsregnskapet.....	70
5.10.3	Balanseregnskapet.....	71
5.10.4	Internkontroll, etiske prinsipper og likestilling	75
5.11	Interne prosesser	76
5.11.1	Varslingsordningen	76
5.12	Medarbeidere og organisasjon	77
5.12.1	Tydelig ledelse.....	77
5.12.2	Riktig kompetanse	78
5.12.3	Verdiskapende samspill	79
5.12.4	Helsefremmende arbeidsplasser	80
5.12.5	Smidig organisasjon	81
6	Revisors beretning	82
7	Helse og velferd.....	85
7.1	Innledende kommentar	86
7.2	Viktige hendelser.....	89
7.3	Slik gjorde vi det i 2024	90
7.4	Utviklingstrekk	99
7.5	Økonomisk resultat	110
7.6	Investeringer	117
7.7	Interne prosesser	119
7.8	Medarbeidere og organisasjon	124

8 Utdanning og oppvekst.....	134
8.1 Innledende kommentar	135
8.2 Viktige hendelser.....	135
8.3 Slik gjorde vi det i 2024	136
8.4 Utviklingstrekk	140
8.5 Økonomisk resultat	148
8.6 Investeringer	152
8.7 Interne prosesser	153
8.8 Medarbeidere og organisasjon	154
9 Teknisk drift.....	159
9.1 Innledende kommentar	160
9.2 Viktige hendelser.....	160
9.3 Slik gjorde vi det i 2024	161
9.4 Utviklingstrekk	161
9.5 Økonomisk resultat	169
9.6 Etterkalkyle selvkost.....	172
9.7 Investeringer	173
9.8 Interne prosesser	175
9.9 Medarbeidere og organisasjon	175
10 Kultur, miljø og byutvikling.....	177
10.1 Innledende kommentar	178
10.2 Viktige hendelser.....	179
10.3 Slik gjorde vi det i 2024	180
10.4 Utviklingstrekk	185
10.5 Økonomisk resultat	189
10.6 Investeringer	190
10.7 Interne prosesser	191
10.8 Medarbeidere og organisasjon	191
11 Sentrale staber.....	193
11.1 Innledende kommentar	194
11.2 Viktige hendelser.....	195
11.3 Slik gjorde vi det i 2024	196
11.4 Utviklingstrekk	199
11.5 Økonomisk resultat	200
11.6 Investeringer	202
11.7 Interne prosesser	202
11.8 Medarbeidere og organisasjon	203
12 Fredrikstad kirkelige fellesråd	205
12.1 Innledende kommentar	205
12.2 Viktige hendelser.....	205
12.3 Økonomisk resultat	207
12.4 Investeringer	207

1 Kommunedirektørens innledning

2024 har vært utfordrende for kommunene generelt i Norge og for Fredrikstad kommune. Økte drifts- og renteutgifter har gitt det laveste driftsresultatet for kommunene og hele 131 kommuner har fått et negativt driftsresultat. Av kommuner med mer enn 50 000 innbyggere fikk 63 prosent av kommunene et negativt driftsresultat. Gjennomsnittlig resultat for kommuner med over 50 000 innbyggere er minus 0,3 prosent av driftsinntektene.

Året har vært preget av omstillinger i kommunen. Vi står overfor utfordringer som organisasjon gjennom at vi må tilpasse oss nye rammebetingelser og strammere økonomi. Dette er nødvendig for å sikre at vi også i fremtiden kan tilby bærekraftige og gode tjenester til innbyggerne.

Netto driftsresultat for Fredrikstad kommune ble på minus 99,5 millioner kroner og minus 1,18 prosent av brutto driftsinntekter i 2024. Dette er en resultatnedgang fra 2023 med et negativt netto driftsresultat på - 0,31 prosent. Netto driftsresultat er hvor mye kommunen sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgifter og netto finansutgifter er betalt. Kommunenes frie disposisjonsfond utgjør ved årets slutt 184 millioner kroner.

Resultatet er langt under bystyrets handlingsregler og mål om et driftsresultat på 1,75 prosent av kommunens brutto driftsinntekter.

Årets resultat består i hovedsak av følgende hovedelementer:

- Ordinære frie inntekter som skatteinntekter, rammetilskudd inklusiv inntektsutjevning og eiendomsskatt har samlet gitt en netto mindreinntekt på 86,2 millioner kroner. Mindreinntektene på skatt skyldes i hovedsak endringer i rentefradrag og lavere skattegrunnlag, men også fall i innbetalt tilleggsforskudd og restskatt.
- Samlet mindreinntekt på skatteinntekter og skatteutjevning ble hele 151,5 millioner kroner. Deler av mindreinntekten ble kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet i revidert nasjonalbudsjett på 66 millioner kroner.
- Netto finansposter, inkludert utbytte, har gitt et positivt bidrag til resultatet med 40,8 millioner kroner.
- Seksjonene endte med et samlet merforbruk på 126,4 millioner kroner. Resultatet inkluderer et overskudd i selvkostregnskapet med 46,5 millioner kroner som skal dekke inn tidligere års framførbart underskudd og som dermed kommer til inntekt i kommunekassens resultat.

Merforbruket i seksjonene skyldes i hovedsak:

- Lavere inntektsoverføringer enn planlagt til dekning av ressurskrevende tjenester
- Manglende effekt av vedtatte tiltak, herunder særlig kjøp av private tjenester
- Høy vekst i utgifter som gir økning i økonomisk sosialhjelp
- Vekst i spesialpedagogiske og avlastningstjenester til barn og unge
- Høyere utgifter til institusjonsplasser og fosterhjem gjennom barnevernet
- Økt driftstilskudd til private barnehager
- Lavere inntekter fra kinoen og kulturhusene, og på kommersiell utleie av idrettsanlegg
- Lavere inntekter på selvkostområdet for plan- og byggesaker
- Merutgifter til vintervedlikehold
- Lavere parkeringsinntekter enn budsjettert

Endring i kommuneledelsen

I løpet av 2024 har det vært større endringer i kommuneledelsen. Selv ble jeg ansatt som ny kommunedirektør 1. juni og flere av direktørene i ledergruppen er også rekruttert gjennom 2024.

Ny organisasjonsstruktur

Arbeidet med endring av måten kommunen var organisert på ble ferdigstilt med en ny organisasjonsstruktur og ledelse 1. november. Imidlertid ble alle styringssystemene først oppdatert med ny organisasjonsstruktur fra 1. januar 2025.

Salg av eierpost i Fredrikstad Energi AS

Kommunen solgte sine aksjer i Fredrikstad Energi AS til Å Energi i desember. Å Energi er Norges største kraftkonsern og har et kommunalt eierfellesskap bestående av kommuner i Agder og Buskerud, samt Statkraft. Salgssummen på 1,1 milliard er plassert i et nytt langsiktig likviditetsfond. Året har vist hvordan ansatte, tillitsvalgte og politikere har evnet å tilpasse seg nye endringer. Jeg vil rette en stor takk til alle som har bidratt med å finne konstruktive løsninger, tilpasse seg endrede rammebetingelser og stått sammen i viktige beslutninger. Engasjementet og utholdenheten har vært avgjørende for at vi har kommet i mål med viktige tiltak i 2024. Gjennom å balansere nødvendige innsparinger med ansvarlig drift og utvikling har vi på mange måter lyktes, selv om det fortsatt gjenstår mye arbeid i årene fremover.

Gjennom 2024 har vi lyktes med å styrke samarbeidet på tvers av kommune- og tjenestoområdene. Dette har gjort oss bedre rustet til å finne felles løsninger på komplekse utfordringer. Det har krevd mot, tålmodighet og vilje til å tenke nytt fra oss alle. Jeg er stolt av hvordan vi som organisasjon har håndtert dette, og jeg ser frem til at vi sammen skal fortsette å bygge en moderne, relevant og sterkere kommune i årene som kommer.

Jeg vil også gjerne trekke frem innsatsen til kommunens medarbeidere, som hver dag står på for å levere gode tjenester til våre innbyggere. Deres engasjement, fagkunnskap og dedikasjon er selve fundamentet for oppnådde resultater.

Takk til alle som bidrar til å gjøre Fredrikstad til et godt sted å bo, jobbe og leve. Sammen løfter vi Fredrikstad inn i ett nyttår hvor vi skal sørge for at det solide grunnlaget for videre utvikling og innovasjon vil skje i årene fremover.

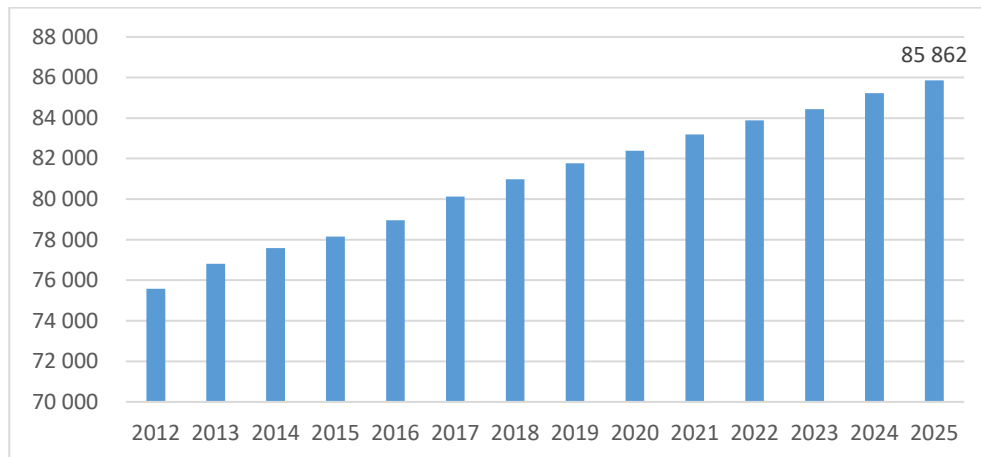
Hilsen

Inger Hegna
Kommunedirektør

2 Utviklingstrekk

1. januar 2025 var det 85 862 innbyggere i Fredrikstad. Befolkningsveksten for 2024 ble på 0,7 prosent, omtrent som forventet i vår egen befolkningsprognose. Veksten har avtatt noe de siste årene.

Befolkningsutviklingen i Fredrikstad 2012-2025, per 1. januar.

Kilde: SSB

Samlet folketilvekst er summen av nettoflytting (innflytting minus utflytting) og fødselsoverskudd (antall fødte minus antall døde). Nettoflyttingen i 2024 var på 738 personer, mens fødselsoverskuddet var negativt, det døde 104 flere enn antall fødte. Dermed ble samlet folketilvekst på 632 personer.

Flyttingen i 2024

Samlet flytting er summen av innenlandsk flytting og flytting til/fra utlandet. Det flyttet totalt 4 416 personer til Fredrikstad i 2024, mens 3 678 personer flyttet ut av kommunen. Nettoflyttingen (differansen) ble dermed 738 personer.

De største flyttebevegelsene til og fra Fredrikstad var mellom Fredrikstad og Sarpsborg, etterfulgt av flyttinger til og fra Oslo, Halden og Moss.

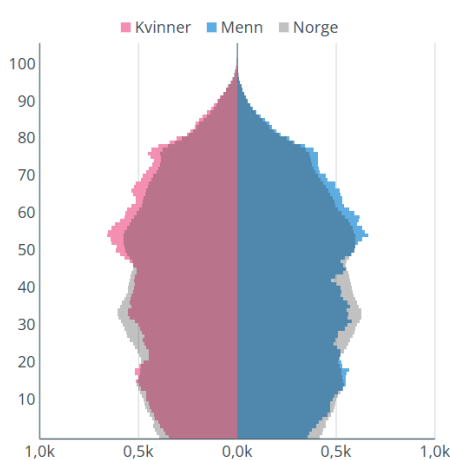
De fleste som flytter er i aldersgruppen 20-30 år, noe som også var tilfelle i 2024. Men det er også eldre (60+) som flytter til Fredrikstad. Her har vi kun tall for den innenlandske flyttingen. Toppårene for nettoflyttingen blant de eldste var 2020 og 2021, med henholdsvis 135 og 144 som nettoflytting. Antallet har deretter sunket, og for 2024 var nettoflyttingen for denne gruppen 29.

Befolkningssammensetning

Befolkningssammensetningen i Fredrikstad vises best i befolkningspyramiden. Her ser vi hvordan aldersfordelingen er, for en gitt tidsperiode.

Figuren under viser gjennomsnittet for perioden 2022-2024.

Antall innbyggere etter kjønn og alder i Fredrikstad (2023-2025). Skyggen viser hvordan fordelingen på kjønn og alder er i Norge.

Figuren sammenligner aldersfordelingen i Fredrikstad med landet. Fredrikstad har en høyere andel eldre og en lavere andel unge voksne enn landet for øvrig.

Befolkningspyramiden i Fredrikstad er ikke unik. De fleste kommuner har et mønster med færre innbyggere i aldersgruppen 20-30 år, og flere eldre.

Dette henger sammen med at de store universitetsbyene (Oslo, Trondheim, Bergen), i svært stor grad tiltrekker seg 20-30-åringene.

Kilde: Telemarksforskning

Befolkningens sammensetning får betydning for antall fødte i kommunen. Færre kvinner i fruktbar alder er med på å trekke fødselstallene ned.

Det ble født 698 barn bosatt i Fredrikstad i 2024. Fødselsoverskuddet beregnes som differansen mellom antall fødte og antall døde. Det døde 802 personer i Fredrikstad i 2024. Dermed ble fødselsoverskuddet negativt: -104.

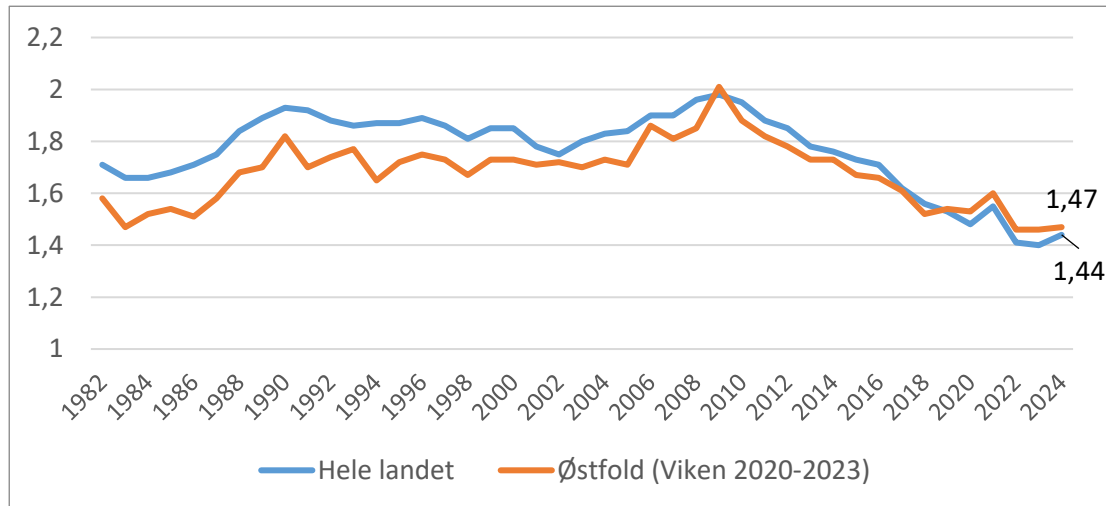
Dette henger sammen med befolkningssammensetningen (høyere andel eldre enn landet) og synkende fruktbarhet.

Samlet fruktbarhet og kohortfruktbarhet

SSB måler samlet fruktbarhet (SFT) som gjennomsnittet av antall barn hver kvinne får i alderen 15-45 år.

Det samlede fruktbarhetstallet steg for hele landet fra 1,4 i 2023 til 1,44 i 2024. For Østfold var det samlede fruktbarhetstallet 1,47 i 2024. Tallet er ikke sammenlignbart med 2023, som viste fruktbarhetstallet for hele Viken (1,46).

Utviklingen i samlet fruktbarhet fra 1982 til 2023 for Østfold (Viken fra 2020) og for landet:

Kilde: SSB

SSB trekker fram kohortfruktbarheten som en «fasit». Kohortfruktbarheten viser gjennomsnittlig antall barn kvinner i ulike årskull faktisk fikk i løpet av sin fruktbare alder (15-45 år). Det siste tallet SSB har beregnet er for kvinner født i 1979. De fikk i gjennomsnitt 1,9 barn. Også kohortfruktbarheten har sunket over tid. Kohortfruktbarheten var høyere enn 2 barn per kvinne, for de som er født før 1970.

Befolkningsutvikling, usikkerhet og perspektivmelding

Fredrikstad kommune lager, i likhet med de andre store byene i Norge, egne befolkningsprognoser der vi tar hensyn til lokal kunnskap og statistikk. Prognosen oppdateres og justeres hvert år, med nytt statistisk grunnlag. Neste befolkningsprognose (for 2025 - 2037) blir klar innen 1. august 2025, blant annet til bruk i neste års budsjettarbeid.

Det er alltid en viss usikkerhet knyttet til befolkningsframskrivninger, ikke minst for de yngste aldersgruppene. Det er de unge voksne og de yngste barna som flytter mest. Endringer i fruktbarhetsmønsteret får også svært mye å si.

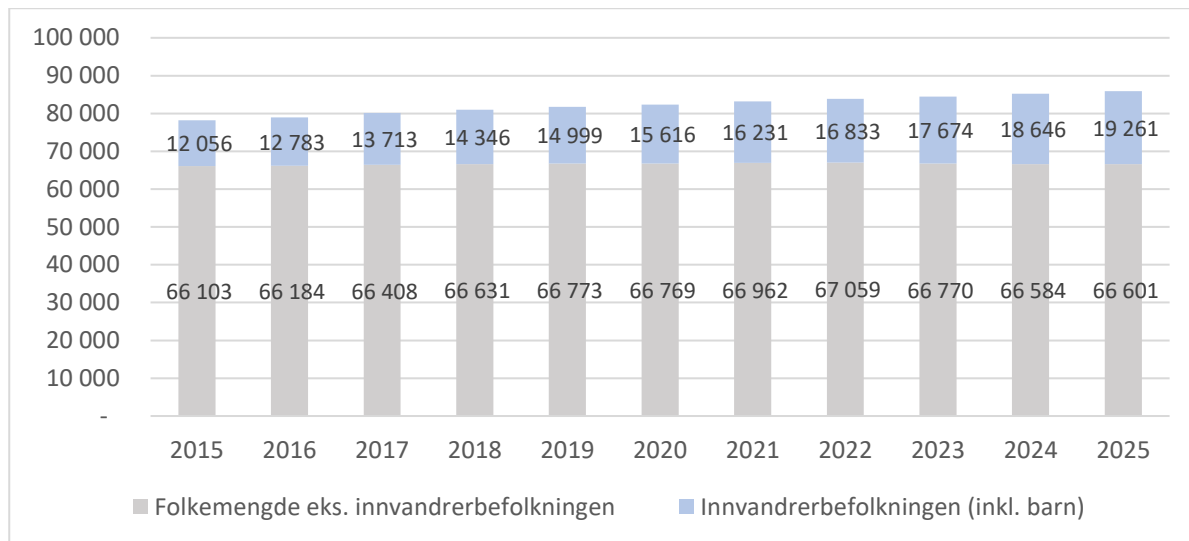
Etter to unntaksår med høy tilflytting, ikke minst fra Ukraina, var 2024 et mer «normal-år» for Fredrikstad, og utviklingen stemte godt med vår egen befolkningsprognose.

I 2024 kom regjeringen med en ny perspektivmelding, som understreker de store demografiske utfordringene Norge står overfor, med en kraftig aldring av befolkningen og en framtidig mangel på arbeidskraft. Dette gjelder spesielt i distriktene, men også sentrale kommuner vil merke demografiske endringene fremover.

Innvandrere i Fredrikstad: 135 ulike nasjonaliteter

1. januar 2025 var det registrert i alt 19 261 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Fredrikstad. Det er 615 flere personer enn i 2023, noe som gir en befolkningsvekst i denne gruppen på 3,3 prosent. Veksten i innvandrerbefolkningen sto for 97 prosent av samlet befolkningsvekst i Fredrikstad i 2024.

Befolkningsutviklingen 2015-2025, Fredrikstad. Innvandrerbefolkningen og norskfødte med innvandrereforeldre, og befolkningen for øvrig.

Kilde: SSB

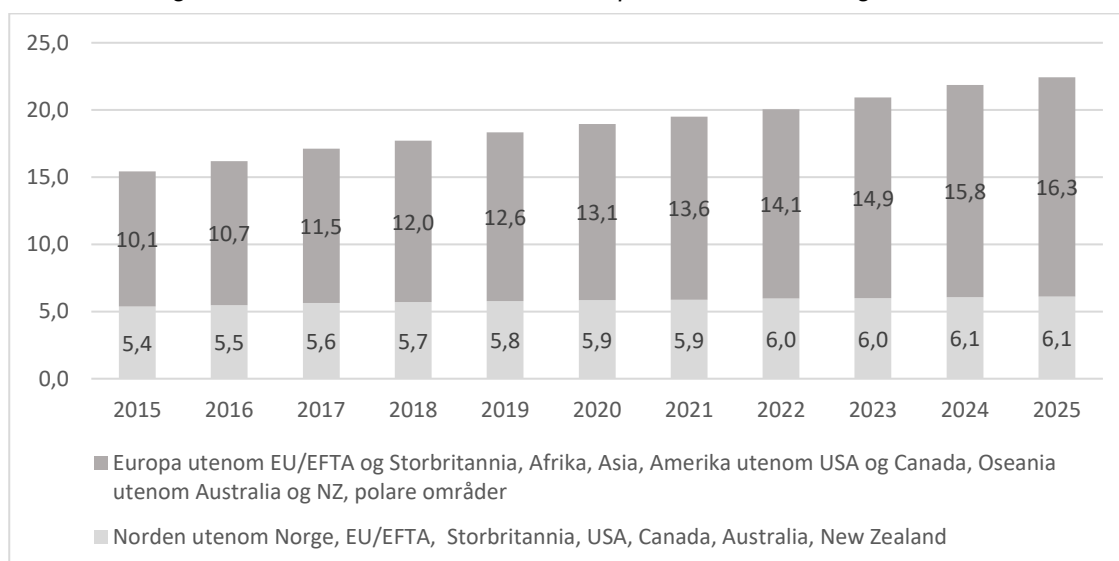
Med innvandrerbefolkningen mener vi innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre. Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre utgjør nå 22,4 prosent av befolkningen. På landsbasis er den tilsvarende andelen 21,4 prosent.

SSB bruker en todeling for å gruppere innvandrerbefolkningen:

- Gruppe 1: Norden (utenom Norge), EU/EFTA, Storbritannia, USA, Canada, Australia og New Zealand
- Gruppe 2: Europa utenom EU/EFTA og Storbritannia, Afrika, Asia, Amerika (utenom USA og Canada), Oseania (utenom Australia og New Zealand), og polare områder

Fredrikstad har en høyere andel enn landet av innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre med landbakgrunn i gruppe 2. I Fredrikstad utgjør denne gruppen 16,3 prosent av befolkningen. Tilsvarende andelen for landet er 13,3.

Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre, prosent av befolkningen i Fredrikstad 2015-2025.

Kilde: SSB

Det er innvandrere med bakgrunn fra 135 ulike nasjoner i Fredrikstad. Tabellen under viser de 20 største nasjonene som er representert.

Den største innvandrergruppen i Fredrikstad har bakgrunn fra Irak (2 412 personer). Deretter følger Somalia (1 769), Syria (1 638) og Polen (1 608). Det ble langt flere Ukrainere i Fredrikstad i løpet av 2022 og 2023, men veksten stoppet opp i 2024. Det er nå registrert totalt 622 ukrainere bosatt i Fredrikstad.

Ser vi på hele landet, er det flest innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Polen, fulgt av Ukraina, Litauen, Syria, Somalia, Pakistan og Sverige.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Fredrikstad 2025, de 20 største nasjonene:

Irak	2 412
Somalia	1 769
Syria	1 638
Polen	1 608
Kosovo	923
Sverige	780
Bosnia-Hercegovina	680
Iran	637
Ukraina	622
Afghanistan	548
Litauen	450
Eritrea	421
Russland	338
Thailand	329
Tyskland	316
Danmark	286
Filippinene	289
Serbia	280
Vietnam	197
Romania	185

Kilde: SSB.

Bærekraft i Fredrikstadsamfunnet

Utviklingstabellen viser utvalgte samfunnsindikatorer for Fredrikstadsamfunnet, listet etter de tre bærekraftsområdene i den gjeldende kommuneplanens samfunnsdel: Sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft (herunder inkludert klima).

Sosial bærekraft

Kommunens levkårskartlegging fra 2024 viser fortsatt store utfordringer for den sosiale bærekraften i Fredrikstad.

Inntektsforskjellene har aldri vært større innad i Fredrikstad. Det samme gjelder andelen (blant 30-39 år) med høyere utdanning. Andelen barn som lever i lavinntektshusholdninger viser en nedgang for hele kommunen og i de fleste områder. Likevel er det 7 områder i Fredrikstad der over 30 prosent av barna lever i lavinntektshusholdninger (tall fra 2022).

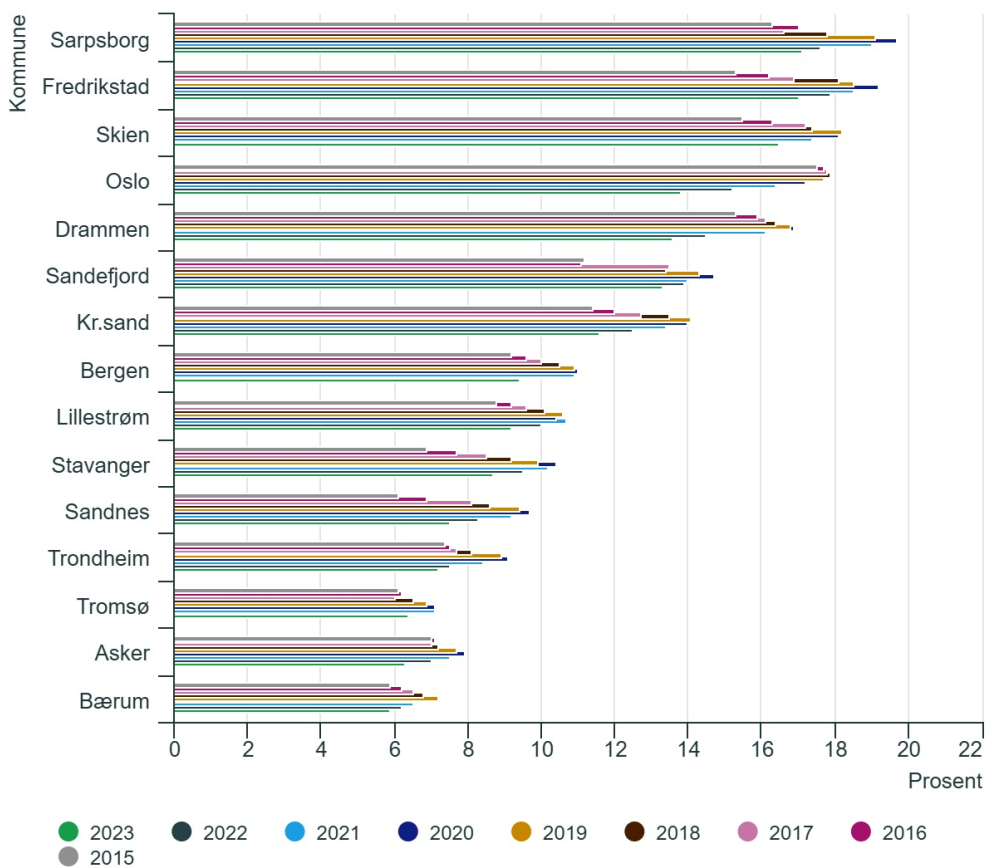
En annen viktig indikator for sosial bærekraft i Fredrikstad er andelen barn som lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt.

Andelen barn som lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt har gått noe ned i de siste målingene (2021-2023), både for landet og i Fredrikstad. Dette henger sammen med nasjonal politikk -blant annet en økning i barnetrygden og endringer i beregningsmetoden for utbetaling av sosialstønad. Det siste har ført til at flere familier får utbetalt sosialhjelp, noe som bidrar til å løfte dem ut av lavinntekt – midlertidig.

Men selv om andelen barn som lever i lavinntekt har gått noe ned i perioden 2021- 2023 (fra 17,9 til 17 prosent), er andelen fortsatt svært høy – og avstanden til landsgjennomsnittet (som var 9,9 prosent) øker.

Utviklingstabellen viser en indikator på 172 for barn i vedvarende lavinntektshusholdninger, det vil si at andelen i Fredrikstad er 72 prosent over landsgjennomsnittet.

Andel barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt. Utvalgte kommuner 2015-2022:

Kilde: SSB

Økonomisk bærekraft

Fredrikstad kommune har en langt lavere skatteinngang og bruttoinntekt per innbygger enn landet. Andelene har vært stabile de senere år. Kommunen kompenseres delvis for dette gjennom inntektssystemet.

Sysselsetting er viktig for både kommunens økonomiske bærekraft og sosiale bærekraft. Arbeidsmarkedet i Fredrikstad strekker seg utover kommunegrensene, slik det også gjør i mange andre kommuner.

Sysselsatte etter bosted er derfor en viktig indikator for Fredrikstadsamfunnet. Den viser hvor mange av Fredrikstads innbyggere i yrkesaktiv alder (15-74 år) som er sysselsatt – uavhengig av hvor de har sitt arbeidssted.

Det var en svak vekst i antall sysselsatte som er bosatt i Fredrikstad: 0,5 prosent flere enn i 2023. Likevel ser vi en liten nedgang i andelen, grunnet befolkningssammensetningen (flere eldre). Andelen sysselsatte (målt som andel av samlet befolkning i aldersgruppen 15-74 år) var på 62,5 prosent (62,7 prosent i 2023).

Det er store variasjoner mellom befolkningsgrupper. Den høyeste sysselsettingsandelen -70,2 prosent - finner vi for gruppen av innvandrere fra Norden, EU/EFTA, Storbritannia, USA, Canada, Australia og New Zealand.

Innvandrere fra Europa utenom EU/EFTA og Storbritannia, Afrika, Asia, Amerika (utenom USA og Canada), Oseania (utenom Australia og New Zealand), og polare områder har den laveste sysselsettingsandelen, med 50 prosent.

Miljø og klima

Antall reisende med byferga i 2024 ble omtrent som i 2023 - nærmere 1,5 million årlige reisende.

Tallene for boligbyggingen fordeles på henholdsvis byområdet, tettstedet og omlandet. Målet er en fordeling på 60-30-10. Det vil si at 60 prosent av boligbyggingen skal være i byområdet, 30 prosent i tettstedet og 10 prosent i omlandet.

For 2024 ble fordelingen 53,9 prosent i byområdet, 40,6 prosent i tettstedet og 5,5 prosent i omlandet.

Videre har Fredrikstad kommune et mål om å sikre dyrket og dyrkbar mark. Det var en klar økning i avgang av slik mark i 2024 - fra 52 dekar i 2023 til 112 dekar i 2024. Tallene for 2024 er i hovedsak knyttet til Viken park. I tillegg kommer plan for Gretnes Sundløkka med 106,9 dekar, fra dyrka mark til andre formål - blant annet boliger, kombinert formål og næring.

For analyse og omtale av klimatallene - se eget klimaregnskap.

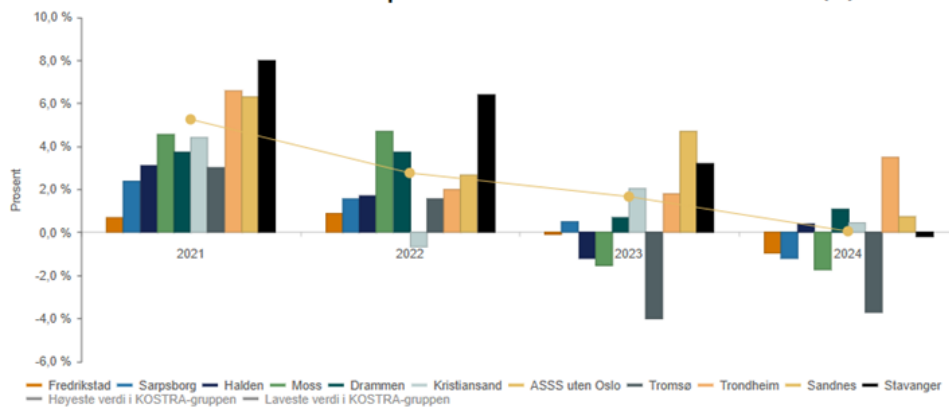
Sammenligninger med andre kommuner (ASSS + Sarpsborg)

Statistisk Sentralbyrå (SSB) publiserer en rekke nøkkeltall basert på kommunenes regnskaps- og tjenesterapportering (KOSTRA). De aggregerte styringsdataene for samarbeidende storkommuner (ASSS) er et samarbeid mellom de tolv største kommunene i landet og KS, kommunesektorens organisasjon. Dette er et prioritert forum for utvikling og læring gjennom nettverksarbeid og fagsamlinger.

Det er etablert nettverk innen tjenesteområdene grunnskole, pleie og omsorg, sosialtjeneste, barnevern, barnehage, kommunehelse, eiendom og samferdsel. I tillegg finnes faglige arbeidsgrupper på ulike områder. Nettverkene har særlig fokus på effektivisering, produktivitet og kvalitet gjennom kartlegging, analyse, læring og forbedringsarbeid.

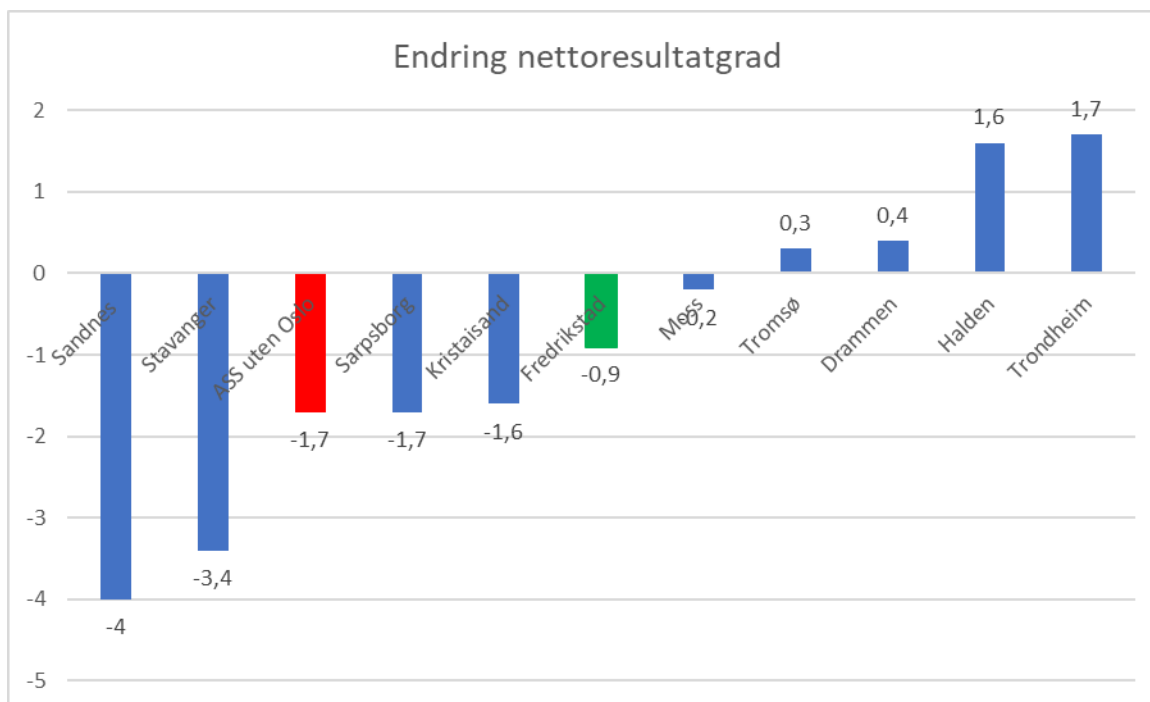
I årsrapporten for 2024 er det benyttet ureviderte konserntall som grunnlag for sammenligning. Dette innebærer at tallmateriale fra kommunale foretak (KF) og interkommunale selskap (IKS) er inkludert i beregningene. Oslo kommune er utelatt på grunn av sitt fylkeskommunale ansvar. Kvalitetssikrede og reviderte tall for 2024 vil bli innarbeidet i økonomiplan 2026–2030 og budsjett 2026.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2021	2022	2023	2024
Fredrikstad	0,7 %	0,9 %	-0,1 %	-1,0 %
Sarpsborg	2,4 %	1,6 %	0,5 %	-1,2 %
Halden	3,1 %	1,7 %	-1,2 %	0,4 %
Moss	4,6 %	4,7 %	-1,5 %	-1,7 %
Drammen	3,7 %	3,7 %	0,7 %	1,1 %
Kristiansand	4,4 %	-0,6 %	2,1 %	0,5 %
ASSS uten Oslo	5,2 %	2,8 %	1,7 %	0,0 %
Tromsø	3,0 %	1,6 %	-4,0 %	-3,7 %
Trondheim	6,6 %	2,0 %	1,8 %	3,5 %
Sandnes	6,3 %	2,7 %	4,7 %	0,7 %
Stavanger	8,0 %	6,4 %	3,2 %	-0,2 %

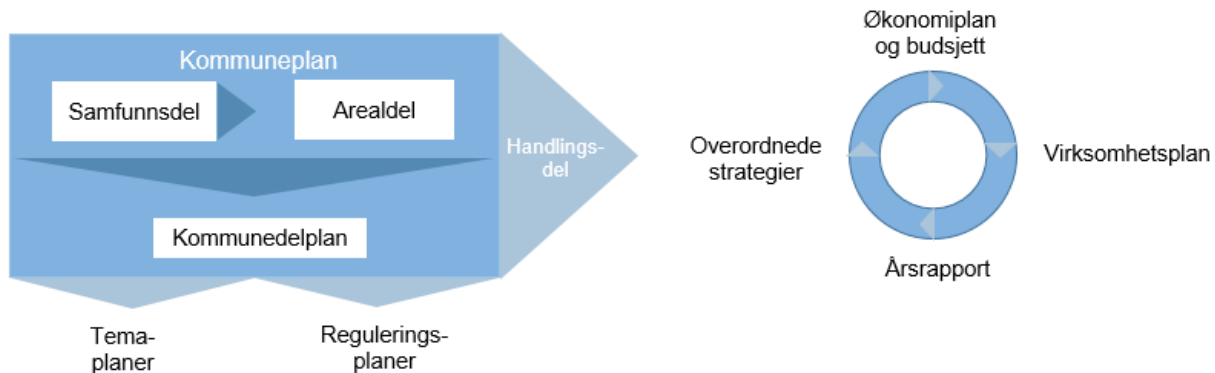
ASSS-gjennomsnittet for netto driftsresultat er 0,0 prosent i 2024. Fredrikstad kommune ligger 1,0 prosentpoeng under dette gjennomsnittet.

Figuren viser endringer i netto resultatgrad fra 2023 til 2024, som kan tolkes som endringer i kommunens økonomiske handlefrihet. For ASSS-kommunene samlet er det en negativ utvikling på 1,7 prosentpoeng. Fredrikstad kommune har hatt en reduksjon på 0,9 prosentpoeng.

3 Kommuneplanen

3.1 Fredrikstad mot 2030

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede styringsdokument. Planen beskriver langsiktige utfordringer, mål og strategier for samfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen danner grunnlaget for alt annet planarbeid i kommunen. Gjennom ny kommunelov får økonomiplanen status som kommuneplanens handlingsdel. Dette innebærer at det skal være en tydelig sammenheng mellom den langsiktige kommuneplanen og den mer kortsiktige økonomiplanen, som rulleres hvert år.

Fredrikstad kommunes visjon er *Den lille verdensbyen*. Samfunnsdelen beskriver Fredrikstad som den lille byen i verden og den store byen i Østfold. Vi inngår i et globalt fellesskap, og må ta ansvar for å bidra til at utviklingen i Fredrikstad er bærekraftig, og i tråd med FNs bærekraftsmål.

Gjennom kommunens økonomiplan og budsjett skal kommuneplanen operasjonaliseres med målrettede tiltak. Dette betyr at økonomiplanen ikke bare skal tydeliggjøre kommuneplanens prioriteringer og innsatsområder, men omsette disse til konkrete tiltak. I årsrapporten redegjøres det for måloppnåelse og hvilke tiltak som er igangsatt eller gjennomført.

Kommuneplanen er basert på FNs innsatsområder, som legges til grunn for planleggingen:

- Sosial bærekraft
- Økonomisk bærekraft
- Miljømessig bærekraft

Kommuneplanen er inndelt i tre innsatsområder for å svare på disse bærekraftselementene:

- **Å LEVE I FREDRIKSTAD**
- viser hvordan vi skal jobbe med sosial bærekraft
- **Å SKAPE I FREDRIKSTAD**
- viser hvordan vi skal jobbe med økonomisk bærekraft
- **Å MØTE FRAMTIDEN I FREDRIKSTAD**
- viser hvordan vi skal jobbe med miljømessig bærekraft

Å leve i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Alle opplever trygghet, mestrer hverdagen og har flere aktive leveår med god helse og trivsel	• Prioritere forebygging, helsefremming og reduksjon av sosial ulikhet i helse og levekår. • Vektlegge innbyggernes egne ressurser og erfaringer. • Legge til rette for at folk tar sunne valg. • Gi alle innbyggere mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk. • Jobbe for et inkluderende arbeidsliv og tilrettelagte arbeidsplasser. • Utvikle likeverdige, trygge og effektive helse- og velferdstjenester. • Forebygge skader, vold og ulykker i hjem, skole, fritid og i trafikken.
Alle har en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet og inkludering	• Sikre at barn og unge utvikler ferdigheter for å møte morgendagens samfunn. • Styrke foreldrenes mulighet til å gi barna en trygg og god oppvekst. • Sikre tidlig innsats på tvers av tjenestene. • Gi tett og langsiktig oppfølging til de med særlige utfordringer.
Alle bor godt i rause og aktive lokalsamfunn	• Fremme frivillighet og deltakelse ved å mobilisere lokalsamfunnenes ressurser. • Overløpstrafikk¹⁾ inn i boområdene skal reduseres. • Sikre arealer og planlegge for gode grøntområder, friluftsområder, møteplasser og infrastruktur, gjennom blant annet universell utforming, som er tilgjengelig for alle. • Legge til rette for lek, aktivitet, kulturtilbud, naturopplevelser og fritidstilbud. • Gi innbyggerne mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig. • Sikre bomiljø med god alderssammensetning, som inkluderer vanskeligstilte i boligmarkedet. • Legge til rette for trygghet og deltakelse i sosiale fellesskap.
Et urbant sentrum som oppfordrer til økt byliv	• Skape gode byrom med møteplasser som gir økt utfoldelse, aktivitet og sosialt fellesskap. • Sikre fortetting med kvalitet og vektlegge god arkitektur og byplanlegging. • Bruke kunst og kultur i kulturhusene og i byommene til å overraske, vekke undring og debatt. • Sikre at langsiktige samfunnsinteresser knyttet til byens historiske verdier blir ivaretatt. • Bruke kulturminner og kulturmiljøer som en ressurs i byutviklingen. • Sikre at sentrum inneholder boliger og handel og variasjon i kulturtilbud og opplevelser.

Note: 1) Overløpstrafikk er når bilister velger å kjøre småveier gjennom boområder i stedet for hovedveier, for å unngå kø.

Å skape i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Bedrifter ønsker å etablere seg i Fredrikstad og Nedre Glomma	• Sikre arealer til nye bedrifter. • Være en aktiv pådriver for næringsutvikling som en del av Osloregionen. • Aktivt søke etablering av statlige arbeidsplasser.
Det er attraktivt å drive næringsvirksomhet, og eksisterende bedrifter finner rom for vekst	• Legge til rette for bedrifter som ønsker å vokse. • Legge til rette for infrastruktur med god kapasitet som veg, havn, jernbanebane, tilgang til flyplass, vann og avløp og IoT¹⁾. • Videreutvikle samarbeidet med Fredrikstad Næringsforening. • Styrke samarbeidet om næringsutvikling i Nedre Glomma.
En kommune, et forsknings- og utviklingsmiljø og et næringsliv som sammen stimulerer til nyskaping, innovasjon og entreprenørskap	• Støtte opp om næringsklynger som er i positiv utvikling og miljøer som tiltrekker seg gründere. • Utnytte samskapingspotensialet i utviklingen av «smart kommune». • Fokus på det grønne skiftet og sirkulærøkonomi. • Stimulere til digitalisering av produkter og tjenester. • Styrke samarbeidet mellom besøksnæring og destinasjonsutvikling • Styrke samhandlingen mellom kommunen, lokalt næringsliv, Høgskolen i Østfold og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås.
Næringslivet og offentlig sektor har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer	• Styrke samarbeidet mellom det offentlige og næringslivet for å etablere flere lærlingplasser. • Motivere ungdom til å fullføre videregående skole og ta høyere utdanning. • Utvikle et transportsystem som gjør det lett å komme til og fra arbeidsplasser i Nedre Glomma. • Videreutvikle Fredrikstad som studentby. • Styrke kunnskapen om, og formidlingen av, hva som finnes av kompetansemiljøer i Nedre Glomma.

Note: 1) Internet of things (tingenes internett). I praksis innebærer det å utstyre gjenstander med sendere og mottagere slik at de kan kommunisere via internett eller radiosamband, uten at mennesker må ta initiativ.

Å møte framtiden i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Fredrikstad er en grønn by, hvor ansvarlig produksjon og forbruk prioriteres	• Styrke kunnskapen om, og hensynet til, naturmangfoldet. • Sikre at innbyggerne har frisk luft, rent vann og fredfylte og stille områder. • Ivareta markagrensen og definere nye områder. • Sikre og ivareta grønne korridorer fra elva til marka, et bynært friluftsliv, og sammenhengende turmuligheter langs elv og kyst. • Sikre dyrket og dyrkbar mark. • Skog- og havressursene brukes og forvaltes på en bærekraftig måte. • Redusere utslippene som oppstår andre steder som en konsekvens av vårt forbruk. • Forbruk dekkes gjennom lavest mulig bruk av ressurser.
Fredrikstad er en kompakt by der klimavennlig transport, og nye og eksisterende bygg bidrar til å løse klimautfordringene	• Prioritere høy arealutnyttelse i sentrumsområdet og nært knutepunkt for kollektivtransport. • Utvikle en by der de funksjoner innbyggerne trenger i hverdagen ligger i gang- og sykkelavstand. • Prioritere fossilfrie og effektive transportløsninger. • Basere utbygging på sirkulær tankegang¹, miljøvennlige materialer og energiløsninger og lave klimagassutslipp. • Det utvikles analysegrunnlag for transportsystemet slik at de beslutninger som tas sikrer god måloppnåelse. • Utvikle et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet.
Fredrikstad integrerer klimatilpasning i all fysisk planlegging	• Videreutvikle blågrønne løsninger og øke fokus på arealutvikling som håndterer intens nedbør. • Tilpasse og sikre byen mot konsekvensene av ekstremnedbør og kombinasjonen av havnivåstigning og stormflo.

Note: 1) Sirkulær tankegang innebærer å redusere råvarebruk, avfallsmengder, utslipp og energiforbruk til et minimum. Dette kan innebære alt fra biogassproduksjon til redesign av brukte klær.

3.2 Samfunnssikkerhet og beredskap

2024 har vært preget av hendelseshåndtering og beredskapssituasjoner som ekstremvær og flyktningssituasjonen, samt øvrige lokale hendelser. Fredrikstad kommune vurderte likevel at det ikke var behov for å sette formell kriseledelse i 2024. Beredskapsrådet og beredskapsforum, som er forankret i kommunens strategiske beredskapsdokumenter, ble gjennomført i henhold til plan.

I mai 2024 godkjente bystyret oppdatert styringsdokument for kommunens krise- og beredskapsarbeid. Etterfulgt av dette ble overordnet beredskapsplan med vedlegg og tiltakskort godkjent av kommunedirektøren. Disse dokumentene ble senere grunnlaget for systemtilsyn innen kommunal beredskapsplikt og helseberedskap av statsforvalter i november. Første halvår var nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) på tilsyn i forbindelse med sikkerhetsloven og gjennomføring av valg.

Arbeidet med systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid er forankret i de fire nasjonale beredskapsprinsippene (ansvar, nærhet, likhet og samvirke) og i kommuneområdene. På overordnet nivå integreres beredskapsarbeidet ved kommunens kriseledelse og stab. Dokumenter, planverk og tiltakskort har gjennom året blitt revidert og fikk god omtale etter tilsyn fra statsforvalter.

Flere plan og system-forbedringer har blitt gjort, blant annet operasjonalisering av krisehåndteringsverktøyet Rayvn, utvikling av planer ved bortfall EKOM og oppmøtestedet og kommunikasjon til befolkningen, samt kommunens involvering i fylkesberedskapsrådet ved hendelser.

Det er gjennomført planlagte aktiviteter som beredskapsråd og beredskapsforum i kommunen, beredskapsforum Østfold, møte med storulykkebedriftene og aktiviteter under egenberedskapsuka.

Det har vært få hendelser der kommunens toppledelse/kriseledelse har vært involvert. Brannen på hotell Fredrikstad var den mest omfattende og har gitt flere viktige læringspunkter.

Kommunens beredskapsansvarlige har vært aktiv med flere øvelser. Øvingsaktiviteten har vært intern med kriseledelse- og beredskapsstab, flere kommunalområder har gjennomført øvelser innen sitt fagområde. Eksternt har Beredskapsansvarlig gjennomført opplæring i proaktivstabsmetodikk og Rayvn.

Kommunens krisestab har deltatt på øvelsen "Samvirke 2024" med forsvarets ABC-skole. Temaet var industriulykke med kjemikalier på Øra. Det ble også gjennomført en større øvelse i regi av Helse for å trene evakuert- og pårørendesenter på Hotel City, med markører og deltakelse fra blant annet Røde Kors, Sanitetsforeningen og politiet.

Beredskapsstab og deler av kriseledelsen deltok også på øvelsen "atomhendelse" i regi av Statsforvalteren og DSA.

Kommuneoverlegene

Første halvår var preget av ustabilitet i bemanningen grunnet langvarig sykefravær og vikarbruk. Det ble en endring når det gjelder samhandlingssjefsstillingen, som Fredrikstad har hatt ansvar for på vegne av kommunene i helsefellesskapet. Kommuneoverlegen som hadde denne funksjonen sluttet i sin stilling, og denne 50 prosent stillingen ble fra senhøsten 2024 overflyttet til Sarpsborg.

Fredrikstad har på det meste hatt 4,3 årsverk for kommuneoverleger samt 0,5 årsverk for samhandlingssjef. Fra 01.10.25 er antallet redusert, og vi har nå 3,0 årsverk for kommuneoverleger. Alle stillingene er besatt.

2024 har vært et krevende år økonomisk, og kommuneoverlegene har hatt som oppgave å følge tjenestene på faglig forsvarlighet. Det er etablert kontaktpunkter med de ulike tjenestoområdene i Helse, og det er dialog med Oppvekst om hvordan kommuneoverlegene skal bistå deres tjenestoområder.

Ulike deler av kommunen har mottatt bekymringsmeldinger knyttet til innbyggere i løpet av året. Det er etablert et bekymringsteam bestående av avdelingsleder i mottak ved Helseforvaltning og kommuneoverlegene. Alle bekymringsmeldinger skal kanaliseres til teamet. Teamet sikrer lik håndtering av meldingene.

En av kommuneoverlegene er involvert i beredskapsarbeidet. Plan for helsemessig og sosial beredskap ble ferdigstilt i 2024. Statsforvalter hadde i 2024 tilsyn med høy oppmerksomhet på helseberedskap, og kommuneoverlegen ble intervjuet. Kommunen fikk avvik på grunn av manglende kontinuitetsplan for legetjenesten. Dette arbeidet prioriteres ved overgangen til 2025.

3.3 Klima

I kommunedelplan for klima 2019-2030 er det vedtatt ambisiøse mål som skal bidra til at vi globalt holder oss innenfor 1,5°C-målet:

1. Innen 2030 skal klimagassutslippene være redusert med minst 60 prosent, sammenliknet med 2016.
2. Fredrikstad skal bidra til at Østfoldregionen oppnår netto null klimagassutslipp innen 2050 ved både kraftig å redusere utslippene og øke CO₂-opptakene i Fredrikstad.
3. Fredrikstad skal bidra til å oppnå det globale lavutslippssamfunnet innen 2050.

De siste kommunefordelte utslippstallene fra Miljødirektoratet er for 2023. Disse viser at utslippene av klimagasser i Fredrikstad har gått ned med 22,5 prosent siden 2016. Dette tilsvarer 70 250 tonn CO₂-ekvivalenter. Først mot slutten av 2025 publiseres de kommunefordelte utslippstallene for 2024. Da får vi vite hvorvidt, og eventuelt hvor mye, klimagassutslippene har blitt redusert i 2024.

Mellom de to siste årene med publiserte klimagassutslipp (altså fra 2022 til 2023) ble utslippene redusert med 14,4 prosent, eller 40 600 tonn CO₂e. Det er tre hovedgrunner til den store reduksjonen:

- Elektrifiseringen hos Gyproc gjorde at bedriften kunne fase ut all bruk av fossile brensler i produksjonen.
- Kronos Titan flyttet midlertidig rundt en tredjedel av produksjonen sin til Tyskland på grunn av gunstig tysk energistøtteordning under gasskrisen.
- Utslippene fra personbiltrafikken er redusert med 11 prosent på grunn av elektrifisering av bilparken og innblanding av biodrivstoff i det fossile drivstoffet.

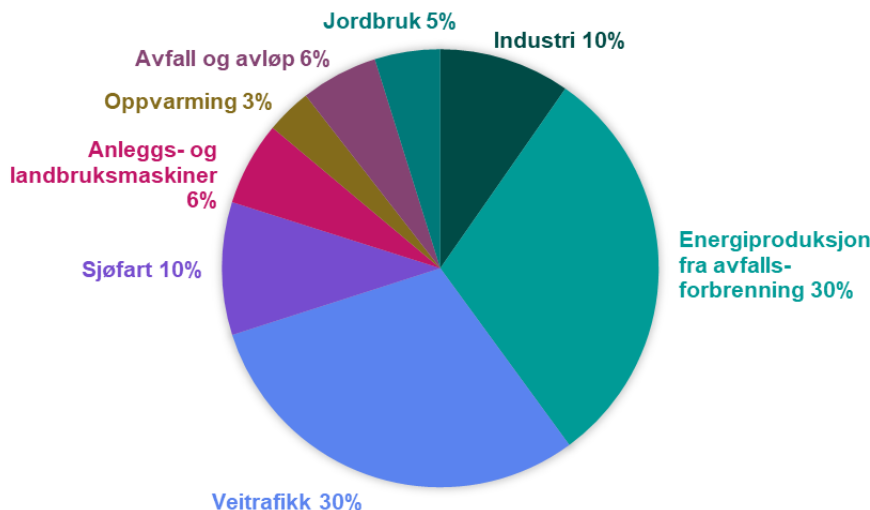
I perioden er utslippene redusert i de fleste sektorer. Tabellen under gir en oversikt over reduksjonen, både i andel og tonn CO₂e:

Sektor med reduksjon (Utslippetsandel i 2023 i parentes)	Utslppsreduksjon 2016-2023 i prosent og tonn	Forklaring på utslppsreduksjon i perioden
Veitrafikk (30 %)	29 % 30 200 tonn	Reduksjonen skyldes økt andel bilreiser med elbiler og innblanding av biodrivstoff som følge av det nasjonale omsetningskravet.

		I perioden 2016-2023 økte personbiltrafikken med 3,7 %. Det presiseres at tellingene av personbiltrafikk er endret fra 2024 som en konsekvens av ny byvekstavtale. Den nye Byindeksen viser en nedgang på 2,1 prosent i trafikkmengde fra 2023 til 2024 i Nedre Glomma.
Industri (10 %)	50 % 23 400 tonn	Litt over halvparten av reduksjonen skyldes elektrifiseringen hos Gyproc. Det nest største kuttet (40 %) skyldes at Kronos Titan i 2023 midlertidig flyttet ca. en tredjedel av produksjonen til Tyskland på grunn av gunstig tysk energistøtteordning under gasskrisen. Sistnevntes utslipp forventes å øke etter hvert som produksjonen kommer tilbake på normalt nivå.
Energi- produksjon fra avfalls- forbrenning (30 %)	4 % 3 300 tonn	Forbrenningskapasiteten til avfallsforbrenningsanleggene er konstant. Variasjoner i fossile utslipp fra år til år skyldes i hovedsak variasjoner i nedetid på anleggene. Fossil spisslast i fjernvarmesystemet er også en del av denne utslippsposten. Andelen av de totale utslippene er lav, men i perioden 2016-2023 utgjør fjernvarmens spisslast en økning i utslipp på mer enn 1 100 tonn. Det antas at dette skyldes energipriser og bruk av fossil spisslast framfor elkjel.
Anleggs- og landbruks- maskiner (6 %)	17 % 3 200 tonn	Miljødirektoratets modeller for beregningen av utslipp fra anleggs- og landbruksmaskiner er komplekse. Vi har ikke god nok innsikt i dataene og metodikken som ligger til grunn for utslippsregnskapet til å forklare reduksjonen.
Avfall og avløp (6 %)	33 % 6 700 tonn	Nedgangen skyldes primært at utslippene fra tidligere deponert organisk avfall til deponi avtar år for år.
Jordbruk (5 %)	22 % 3 300 tonn	Nedgangen i utslipp er noenlunde jevnt fordelt mellom lavere utslipp fra jordbruksarealer og fordøyelsesprosesser hos drøvtyggere. Dette har sammenheng med færre drøvtyggere.
Oppvarming (3 %)	32 % 3 800 tonn	Den store nedgangen skyldes det nasjonale forbudet i 2020 mot å bruke fossil olje og parafin til oppvarming. I perioden har klimagassutslippene fra propan økt med 9 %. Metanutslippene fra vedfyring har økt med 8 %. Det antas at økningen i bruk av ved og propan skyldes økte strømpriser.

Utslippene fra sjøfart har økt i perioden 2016-2023. Sjøfart-sektoren omfatter all båttrafikk innenfor Fredrikstads grenser med AIS-sendere. Det vil si at utslipp fra fritidsbåter ikke er inkludert, mens eksempelvis utslipp fra cruise- og passasjerskip på gjennomfart i Oslofjorden omfattes. Utslippene har gått opp med 18 prosent, eller 3 700 tonn CO₂e. Sjøfart sto for 10 prosent av de totale utslippene i 2023. Årsakene til økningen er økt gods- og cruisetrafikk. For å kunne oppnå store reduksjoner i tiden framover vil det være nødvendig med overgang til fornybare/utslippsfrie drivstoff. Økt bruk av landstrøm kan bidra til å redusere utslippene noe.

De ulike sektorenes andel av utslippene i 2023 fordeler seg slik:

Kilde: Miljødirektoratet, 2025

Figuren viser de ulike sektorenes andel av utslippene i 2023.

I perioden 2024-2030 må utslippene reduseres med ytterligere omtrent 117 000 tonn CO₂e for å nå klimamålet i 2030. Dette innebærer en nødvendig gjennomsnittlig årlig takt i kuttene på 19 500 tonn CO₂e. Takten i utslippskuttene må dermed dobles i forhold til gjennomsnittlig årlig reduksjonstakt i perioden 2016-2023.

I 2024 ble det klart at Fredrikstads største enkelttiltak for å kutte direkte klimagassutslipp, karbonfangst og -lagring på avfallsforbrenningsanleggene, måtte ta noen steg tilbake. Det jobbes fortsatt for å realisere tiltaket, men sett i sammenheng med takten på økt strømnetskapasitet og andre forhold skal det mye til for at dette kan iverksettes før 2030. Dermed skal det svært mye til for at klimamålet for 2030 i Fredrikstad kan nås.

Det ble i 2024 gjort mye godt klimaarbeid i Fredrikstad i regi av ulike samfunnsaktører. I avsnittene under gis en oversikt over den kommunale innsatsen, og status for arbeidet med noen av de viktigste samfunnsområdene som har betydning for framtidige utslippsnivåer.

Areal og transport

Boligbygging

For å redusere det framtidige behovet for transport, og oppnå målet om nullv persontransporten, er det gjennom arealplanen vedtatt en målsetting om at 60 prosent av årlig boligbygging skal skje i byområdet, 30 prosent i tettstedet og 10 prosent i lokalsentrene. I 2024 var andelen boligbygging i byområdet 54,2 prosent, mens andelen boligbygging i tettstedet og lokalsentrene var på henholdsvis 40,7 og 5,1 prosent.

Utvikling i andelen årlig boligbygging i byområdet, tettstedet og lokalsentrene i perioden 2019-2023.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Byområdet	31,9 %	53,8 %	44,9 %	0,7 %	2,5 %	54,2 %
Tettstedet	60,5 %	30,1 %	47,0 %	83,5 %	88,2 %	40,7 %
Lokalsentrene	7,6 %	16,1 %	8,0 %	15,8 %	9,3 %	5,1 %
Antall nye boenheter totalt	511	690	485	279	321	469

Reduserte utslipp fra veitrafikk

Det har vært en reduksjon i utslippene fra veitrafikk på 29 prosent fra 2016 til 2023. For lette kjøretøy er reduksjonen på hele 41 prosent i perioden. Reduksjonen skyldes hovedsakelig økt andel bilreiser med elbiler og økt innblanding av biodrivstoff som følge av det nasjonale omsetningspåbudet. Utslippene fra varebiler har gått noe ned, 8 prosent, mens utslippene fra busser har gått ned hele 25 prosent. Klimagassutslippene fra andre tunge kjøretøy har holdt seg konstant.

Elbilbestanden øker år for år, og per 31.12.2024 var elbilbestanden i personbilsegmentet 30 prosent. Andelen elbiler av nybilsalget var på 93 prosent, litt over landsgjennomsnittet på 89 prosent. Når det gjelder varebiler er andelen elektriske biler vesentlig lavere enn i personbilsegmentet. Per 31.12.2024 var elbilbestanden i varebilsegmentet 4 prosent. Andelen elektriske varebiler av nybilsalget var på 19 prosent, godt under landsgjennomsnittet på 30 prosent.

Utvikling i elbilandelen i person- og varebilbestanden i perioden 2019-2024 i Fredrikstad.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Elbilandel, personbiler	8,7 %	13,7 %	19,1 %	24,0 %	27,1 %	30,4 %
Elbilandel, varebiler	1,0 %	1,6 %	2,5 %	2,8 %	3,5 %	4,0 %

Utviklingen av andelen fossilfrie kjøretøy i kommunens kjøretøypark har utviklet seg slik:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Andel fossilfrie kjøretøy i kommunens kjøretøypark	21 %	21 %	37 %	43 %	48 %	52 %

Note: Andelen inkluderer personbiler, varebiler og tunge kjøretøy som går på elektrisitet og biogass.

I 2024 startet et pilotprosjekt med utprøving av en bildelingsordning for å dekke ansattes behov for bil på tjenestereiser. Bilene er plassert ved to lokasjoner, Apenesfjellet og Tomteveien. Bilpoolen besto i 2024 av 14 biler som med et unntak var elektriske.

Et godt ladetilbud er vesentlig for en videre omstilling til elbiler. Det ble i 2024 etablert flere nye hurtigladdere for elbiler i regi av de private ladeaktørene. Fredrikstad kommune stilte også arealer (30 plasser) til disposisjon i Apenesfjellet for en ladepark. Første trinn av ladeparken ble etablert på tampen av 2024 med to midlertidige hurtigladdere som skal være prioritert for taxi.

I 2024 ble også et samarbeidsprosjekt med OBOS Prosjekt knyttet til ladeinfrastruktur fullført. Fire boligselskap med ekstraordinære utfordringer med å tilrettelegge for lading av beboernes elbil, fikk bistand til å tilrettelegge for lading ved totalt 100 parkeringsplasser. Prosjektet ble finansiert av Klimasats, som er Miljødirektoratets støtteordning for klimatiltak, Fredrikstad kommunes klimafond og boligselskapene selv. Det var kostnader til kapasitetskartlegging og til nettselskapets anleggsbidrag, samt oppgradering av strømkabler inn til det elektriske anlegget, som ble støttet.

Fergetilbudet, som bidrar til at flere reiser kollektivt, bidrar også til å redusere klimagassutslippene fra transport. Antall reisende med fergene var i 2024 nesten 1,5 millioner.

Høsten 2024 inngikk Fredrikstad kommune sammen med Sarpsborg kommune og Østfold fylkeskommune en tiårig byvekstavtale med staten. Avtalens overordnede mål er nullvekstmålet for personbiltrafikken, og hovedindikatoren for dette er byindeksen. Byindeksen for Nedre Glomma består av 29 registreringspunkter langs fylkes- og riksveier, og det er kjøretøy kortere enn 5,6 m som inngår i tallgrunnlaget. Med inngåelsen av byvekstavtalen er 2023 nytt referanseår for

nullvekstmålet. Byindeksen skal egentlig måles som et «tre års glidende gjennomsnitt» mot referanseåret. Inntil dette er mulig i 2028, må den tilgjengelige perioden måles opp mot referanseåret. Byindeksen viser en nedgang på 2,1 prosent i trafikkmengde fra 2023 til 2024 i Nedre Glomma.

Kommunes egne bygg og anlegg

Energiforbruk i kommunale bygninger og anlegg

Arbeidet med å redusere energiforbruket i kommunens formålsbygg er videreført i 2024. Tiltak som vurderes å ha høyest kost-nytteeffekt, og som derfor har vært prioritert, er:

- Utskifting av utdatert automatikk, for optimal drift av anlegg, samt bedre mulighet for systematisk oppfølging av energiforbruk.
- Utskifting av eldre, ineffektive ventilasjonsanlegg med dårlig varmegjenvinning.
- Installasjon av varmepumper som erstatning for mindre effektive varmekilder, eksempelvis panelovner.

Solcelleanlegg blir også vurdert, og på Trosvik skole har et pilotprosjekt i form av batterisystem knyttet til solcelleanlegg blitt satt i drift ved årsskiftet.

Temperaturkorrigert spesifikt energiforbruk ligger på samme nivå som i 2023, det vil si en reduksjon på cirka 17 prosent sammenlignet med 2016. Det knytter seg en viss usikkerhet til tallene. Usikkerheten skyldes blant annet behov for oppdatering av teknisk system for innsamling av energidata.

Klimakrav i bygg- og anleggsprosjekter

I kommunens egne bygg- og anleggsprosjekter skal det i entreprisekonkurranser stilles krav til bruk av nullutslipp- og biogassløsninger, der det er praktisk og markedsmessig mulig. I 2024 gjennomførte kommunen fem fossilfrie bygge- og anleggsprosjekter. Disse var Gudeberg og Råkollen skole, Lunde skole, Møllehjulet ved Kvernhuset ungdomsskole, Speiderfjellet barnehage og Veumdalen avløpsledning.

På bakgrunn av innføringen av nasjonalt krav om innblanding av en andel biodrivstoff i fossil anleggsdiesel, vedtok bystyret i 2024 å justere tidligere vedtak om fossilfrie bygg- og anleggsplasser slik at rent biodrivstoff ikke lenger skal etterspørres i kommunale prosjekter. Dette fordi konsekvensen av det nasjonale omsetningskravet, er at anskaffelser med krav om rent biodrivstoff ikke lenger har en reell klimaeffekt. Vedtaket i utvalgssak 123/20 erstattes dermed av vedtaket i sak 48/24.

Kontraktene for prosjektene som er listet opp i første avsnitt, var inngått før vedtaket om at Fredrikstad kommune ikke lenger skal etterspørre rent biodrivstoff i sine anskaffelser. I prosjektene som er listet opp i første avsnitt er derfor kravet om fossilfritt blitt dekket gjennom å bruke av flytende biodrivstoff.

Ressursbruk og sirkulærøkonomi

Avfall og kildesortering

Avfallsmengden per innbygger har gått noe ned sammenliknet med de foregående årene, fra 438 kg per innbygger i 2023 til 410 kilo per innbygger i 2024. Materialgjenvinningsgraden var på 33 prosent. Det er et godt stykke unna klimaplanens målsetting om at 60 prosent av husholdningsavfallet og liknende avfall fra tjenesteytende næringer, skal materialgjenvinnes innen 2030.

For å lære barn, unge og familier mer om kildesortering, fikk fjerdeklassinger på de fleste barneskolene opplæring gjennom foredrag og aktiviteter om kildesortering og gjenvinning. I tillegg har det vært lignende aktiviteter på store familiearrangementer, som Lisleby-festivalen og Barnas Verdensdag. Utviklingen av et digitalt opplæringsverktøy med ekstra fokus på korrekt sortering av matavfall for voksne startet også opp i 2024. Verktøyet kan senere utvides til å dekke andre typer avfallssortering. Disse aktivitetene har skjedd i regi av EU-prosjektet *TREASoURcE*. Prosjektet beskrives nærmere i teksten under.

Matsvinn

Fredrikstad kommune har en målsetting om halvering av matsvinnet som oppstår i organisasjonen innen 2030. Omsorgssentrene har det største omfanget av matservering og dermed også den største mengden matsvinn. Staten jobber derfor målrettet for å redusere matsvinnet. Reduksjonen i mengde matsvinn i omsorgssentrene er for 2024 beregnet å være 39 prosent sammenliknet med referanseåret 2017. Når matsvinnet ses i sammenheng med antall sykehjemsplasser, som har økt i perioden, er reduksjonen 44 prosent.

Sirkulærøkonomi

Viken fylkeskommune og Fredrikstad kommune har til sammen fått 14 millioner kroner av EU til å jobbe med det internasjonale sirkulærøkonomiprojektet, *TREASoURcE*. Prosjektet skal undersøke hvordan vi kan legge til rette for overgangen til et mer sirkulært samfunn. Arbeidet skjer sammen med 15 partnere fra seks nasjoner og skal gå over fire år. I 2024 jobbet Fredrikstad kommune med å engasjere innbyggere, offentlige organer, skoler, bedrifter og lokalsamfunn. Dette ble gjort gjennom arrangementer som fikse- og reparasjonsverksteder, kildesorteringsaktiviteter på festivaler, skolebesøk-serier, seminarer og kommunikasjonsmateriell.

En av hovedaktivitetene i prosjektet er å utvikle et kartleggingsverktøy for å identifisere en lokal symbiosemodell som kan benyttes av relevante aktører, inkludert offentlige myndigheter i både by- og landlege områder. Verktøyet skal demonstreres og videreføres i Fredrikstad og deltakerkommunene i Finland, Polen og Estland.

Fredrikstad kommune har også sammen med fylkeskommunen kartlagt biobaserte side- og avfallsstrømmer fra jord- og skogbruk i regionen. Målet er å finne bruk for foreløpig uutnyttede ressurser og skape nye forretningsmuligheter.

Fredrikstad kommune deltar også i prosjektene *EarthresQue*, som ledes av Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås. I samarbeid med NORSUS deltar Fredrikstad kommune blant annet i aktiviteter rettet mot håndtering av overskudds- og muddermasser, samt ser mot initiativ rettet mot sirkulær arealbruk.

Prosjektet *Bærekraftig innovasjon gjennom industriell symbiose* ble avsluttet i 2024. Noe av hovedresultatet er kvantifiseringen av material- og energistrømmer i Øra-området, som kan danne grunnlag for videre forbedringer av ressursutnyttelse og verdiskaping. Prosjektet ble ledet av NORSUS og NCCE med Fredrikstad kommune som deltaker og nær samarbeidspartner gjennom kommunens prosjekt *Klimasats Øra*.

I 2024 ble magasinet *Sirkulærhovedstaden Fredrikstad* publisert som et vedlegg i Dagens Næringsliv. Magasinet gir et bilde av det mangfoldige arbeidet som gjøres innen sirkulærøkonomi av en rekke aktører innen næringsliv, forskning og det offentlige i Fredrikstad. Et tilsvarende magasin planlegges utgitt også i 2025.

Energi

I 2024 ble det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag om energisituasjonen i Søndre Østfold. Arbeidet ble bestilt av Søndre Østfold Interkommunale politiske råd som består av Sarpsborg, Fredrikstad, Hvaler, Halden og Aremark. De fem kommunene samarbeidet med fylkeskommunen om energiutredningen som gir et detaljert bilde av dagens energisituasjon og estimerer fremtidige energibehov. Utredningen vil kunne legge grunnlaget for kommunens videre arbeid innen klima, miljø og energi, så vel som næringsutvikling. Energiutredningen danner kunnskapsgrunnlaget for Temaplan energi. Arbeidet med denne planen startet opp på tampen av 2024 ved at Bystyret i november 2024 vedtok et forenklet planprogram. Her ble det blant annet besluttet å sette ned et ad hoc-utvalg, Energiutvalget, som skal fremme energiplanen for Bystyret innen utgangen av 2025.

Prosjektet *Kartlegging for klimakutt på Øra industriområde*, også kalt *Klimasats Øra*, var i slutfasen i 2024, og fikk blant annet utført et konsulentarbeid med framtidig anbefalte energiløsninger på Øra innen industriens energibehov og landtransport, samt anbefalt framgangsmåte for å fremme energiovergang til klimaløsninger innen sjøfart. I 2025 vil det jobbes videre med oppfølging av enkeltbedrifter. Et vesentlig resultat prosjektet har skapt er god og lavterskel kommunikasjon om ulike energitema mellom bedriftsledere, nettselskapene, næringsforeningen og det som nå heter virksomhet kommuneplanlegging. Prosjektets funn ble benyttet som deler av grunnlaget for den tidligere nevnte Energiutredningen, og vil også danne grunnlag for kommunens arbeid med Temaplan energi.

Fredrikstad Energi AS tok initiativ til prosjektet *Smarte Energiløsninger Øra* som tilnærmet seg Øra-problemstillingene fra en noe annen vinkel. Prosjektleder for *Klimasats Øra* bidro inn i dette prosjektet for å samkjøre og dele kunnskap.

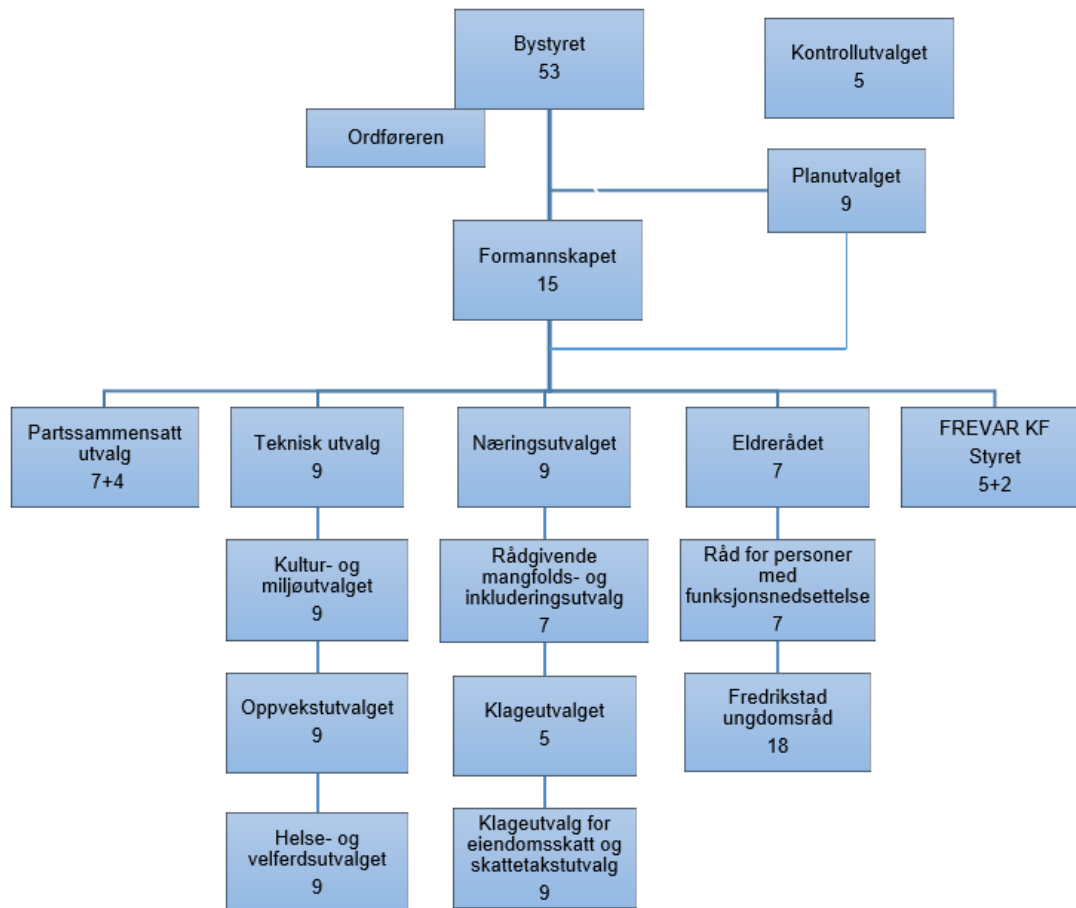
De seneste årenes arbeid med å jobbe sammen med Søndre Østfold-regionen for å fremme behovet for økt kapasitet i strømmettet fortsatte i 2024, med noe nedskalert omfang. Eksempelvis ble temaet fremmet på Arendalsuka på fire arrangement.

For å bistå boligeiere med energieffektivisering, har Fredrikstad kommune gjennom sin deltakelse i Klima Østfold-nettverket anledning til å tilby byggeiere i kommunen kostnadsfri tilgang til Energiportalen.no. Dette er et energiberegningsprogram rettet mot eiere av eneboliger, småhus eller leiligheter. Portalen er knyttet opp mot informasjon i matrikkelen slik at man, basert på konkrete bygningsdata, kan sjekke hva boligen bruker av energi, og hva man kan spare gjennom store og små tiltak. I 2024 fikk dessuten kommunens eiendomsaktører og små- og mellomstore bedrifter tilgang på gratis rådgiving gjennom Klima Østfold. Fire bedrifter benyttet seg av tilbudet.

4 Organisering

4.1 Politisk organisering

Figuren nedenfor viser den politiske organiseringen i Fredrikstad kommune i 2024. Tallene viser antall medlemmer i de ulike organene.

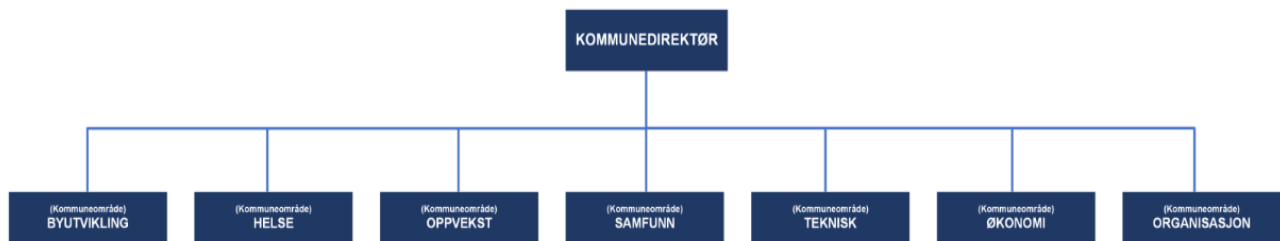
Bystyret (53 representanter) ledes av ordføreren og er kommunens øverste myndighet. Det bestemmer hvilke utvalg og råd som skal etableres, hva de skal gjøre og hvilken myndighet de skal ha.

Etter kommunestyrevalget høsten 2023 ble antall medlemmer i formannskapet økt fra 13 til 15. Primærnæringsutvalget ble erstattet av næringsutvalget, og administrasjonsutvalget endret navn til partssammensatt utvalg (PSU), kombinert med noen justeringer i mandat og deltakelse.

De ulike tjenesteområdene ledes av fire hovedutvalg; teknisk utvalg, samfunnsutvalget, oppvekstutvalget og helseutvalget. Utvalgene disponerer de økonomiske rammene som bystyret tildeler dem.

4.2 Administrativ organisering

Fredrikstad kommune gikk i 2024 gjennom en omfattende omorganisering, med virkning fra 1. november 2024. Figuren nedenfor viser den administrative organiseringen ved utgangen av året.

Den øverste ledelsen består av kommunedirektøren. Organisatorisk ligger politisk ledelse, kommunedirektør og brukerombud utenfor stabsseksjonen, men utgiftene til disse er en del av den totale budsjetttrammen. Stabsseksjonen har også en del fellesutgifter i budsjetttrammen, som gjelder hele kommuneorganisasjonen.

Kommuneområde byutvikling er organisert i fem virksomheter: næring, kommuneplanlegging, areal og samferdsel, byggesak og geomatikk samt miljø og landbruk.

Kommuneområdet helse er organisert i tre tjenesteområder og fem virksomheter: tjenesteområde friskliv, livsmestring, hjemmesykepleie og omsorgssentre. Virksomhetene er helseforvaltning og koordinering, og fagstab helse.

Kommuneområde oppvekst er organisert i tre tjenesteområder: barnehage, skole og forsterket opplæring, i tillegg til fire virksomheter: forebygging og fritid, barnevernet, avlastning og støttekontakt barn og unge, samt fagstab oppvekst.

Kommuneområde samfunn er organisert i seks virksomheter: NAV, FRIS, bolig, kultur, idrett og aktivitet samt folkehelse og frivillighet.

Kommuneområde teknisk er organisert i åtte virksomheter: bygningsdrift, vann og avløp, renovasjon, vei og trafikk, park og friluft, Fredrikstad brannvesen, utbygging og teknisk forvaltning.

Kommuneområde økonomi er organisert i fem virksomheter: anskaffelse, byarkivet, kvalitet og styring, økonomi og analyse samt finans og regnskap.

Kommuneområde organisasjon er organisert i syv virksomheter: personal og lønn, organisasjonsutvikling, innbyggerdialog, kommunikasjon, digitalisering, kommunesekretariatet og kommuneadvokaten.

4.3 Tjenesteyting organisert gjennom kommunelat foretak, interkommunale selskaper og kommunale oppgavefellesskap

Kommunalt foretak (KF), kommunale oppgavefellesskap og eierandeler i interkommunale selskaper (IKSer) er en del av Fredrikstad kommune som konsern. Dette inngår i analyser av kommunens tjenesteproduksjon, sammenlignet med andre kommuner.

FREVAR KF

FREVAR KF skal forvalte og drifte kommunens prosessanlegg for avløpsrensing, vannproduksjon, energigjenvinning og avfallshåndtering. Tjenesteproduksjonen er delt i næringsvirksomhet og kommunale oppgaver. FREVAR KF driver også aktiv behandling av næringsavfall. Virksomheten skal drives etter forretningsmessige prinsipper og levere tjenester på konkurransedyktige vilkår, sammenlignet med tilsvarende foretak og bedrifter. Alle avgiftsfinansierte tjenester som leveres til Fredrikstad kommune, leveres til selvkost. FREVAR KFs tjenester skal ytes til Fredrikstad kommune, men kan i tillegg tilbys andre.

FREVAR KF har omfattende aktivitet i tilknytning til miljø, sirkulærøkonomi og ressursgjenvinning. Det skal gjøres betydelige investeringer i forbrenningsanlegg, avfallssortering og vann- og avløpsrensing i ulike anlegg. FREVAR KF eier 43,6 prosent av aksjene i Fredrikstad Fjernvarme AS.

Østfold kontrollutvalgssekretariat (ØKUS) KOF

Østfold kontrollutvalgssekretariat (ØKUS) KOF er et kommunalt oppgavefellesskap, hjemlet i kommunelovens kapittel 19, mellom kommunene Fredrikstad, Sarpsborg, Moss, Indre Østfold, Halden, Rakkestad, Skiptvet, Våler, Råde, Marker og Hvaler. Samarbeidet er en videreføring av Østfold Kommunerevisjon, etter at hoveddelen (utøvende revisjon) er utskilt som eget IKS. Sekretariatet var tidligere et interkommunalt samarbeid opprettet med hjemmel i den gamle kommuneloven § 27.

Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA Østfold) KOF

Kommunene har, ifølge forurensningsloven § 43, plikt til å sørge for nødvendig beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning som kan inntreffe eller medføre skadevirkninger i kommunen. Videre har kommunene plikt til å samarbeide regionalt om beredskap mot akutt forurensning. IUA Østfold er organisert som et interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 19 Kommunalt oppgavefellesskap. Selskapet legger til rette for samarbeid om beredskap mot akutt forurensning mellom kommuner i Østfold-regionen, Viken Øst. Fredrikstad kommune er vertskommune for selskapet.

Borg Havn IKS

Borg Havn IKS er et interkommunalt selskap eid av Fredrikstad, Sarpsborg og Hvaler kommuner. Sarpsborg og Fredrikstad har begge eierandel på 48 prosent, og Hvalers eierandel er 4 prosent. Formålet med selskapet er offentlig havnevirksomhet. Selskapet er både et forvaltningsorgan og næringslivets tilrettelegger og partner innen sjøtransport og logistikk. Årsrapport 2023 108 Fredrikstad kommune Borg Havn IKS har som formål å samordne all kommunal havnevirksomhet i Nedre Glommaregionen, og ivareta pålagte oppgaver etter havne- og farvannsloven. Borg Havn IKS driver også aktiv eiendomsutvikling av egne arealer for havnerelatert næringsutvikling. For at havnen skal kunne opprettholde og videreutvikle trafikkgrunnlaget, skal de kunne engasjere seg i alle former for havnetilknyttet virksomhet som vurderes hensiktsmessig og økonomisk fordelaktig for havnen og det næringsliv havnen skal betjene.

Østre Viken kommunerevisjon IKS

Østre Viken kommunerevisjon IKS er en interkommunal revisjonsordning, som utfører revisjonstjenester, selskapskontroll, etterlevelsesrevisjon og forvaltningsrevisjon. Selskapet reviderer også andre kommunale foretak og bedrifter. Oppdragsgivere er kontrollutvalgene i kommunene.

Østre Viken kommunerevisjon IKS eies av de 12 kommunene Aremark, Fredrikstad, Halden, Hvaler, Indre Østfold, Marker, Moss, Rakkestad, Råde, Sarpsborg, Skiptvet og Våler.

Driftsassistansen i Viken IKS

Driftsassistansen i Viken IKS er et interkommunalt selskap, som bistår eierkommunene med rådgivende ingeniørtjenester og teknisk assistanse innen vann- og avløpsfagfeltet. Selskapet skal bistå kommunene slik at deres vannforsynings- og avløpssystemer tilfredsstiller egne og myndighetenes krav, og være en faglig veileder og et kompetanseorgan for medlemmene. En felles målsetting for alle kommunene er å gi innbyggerne best mulig drikkevannskvalitet og trygghet for at avløpsvann blir behandlet ved hjelp av de best mulig tilgjengelige teknikker, slik at rekreasjonsområder og øvrige resipienter blir minst mulig belastet. Selskapet skal også være et ressurs- og kompetansesenter innenfor vann- og avløpstjenester for eierkommunene.

Driftsassistansen i Viken IKS eies av de 13 kommunene Aremark, Fredrikstad, Frogn, Halden, Hvaler, Indre Østfold, Marker, Moss, Rakkestad, Råde, Sarpsborg, Skiptvet og Våler.

Øst 110-Sentral IKS

I forbindelse med politireformen er brannvesenets 110-sentraler samlokalisert med politiets operasjonssentraler. Det er en felles 110-sentral for Follo, Romerike og Østfold, som dekker 29 kommuner. Selskapet drifter alarmsentral for brann og redning til kommuner i Øst politidistrikt. Hovedoppgavene er mottak og registrering av nødmeldinger, å kunne opprettholde kommunikasjon med den som melder ulykken, alarmering av mannskaper og kommunikasjon med innsatsstyrkene, samt samordning med nødalarmsentralene for helse og politi. Selskapet skal sikre alarmering og utkalling av tilstrekkelig innsatsstyrke og overordnet vakt etter mottak av nødmelding, samt sikre best mulig støtte, informasjon, og samordning til innsatsstyrke, stab og relevant ledelse, samt etablering av samband med innsatsstyrken, overordnet vakt og øvrige nødetater.

Østfold Avfallssortering IKS

Østfold Avfallssortering IKS er et interkommunalt selskap som eies av Movar IKS og Indre Østfold Renovasjon IKS, sammen med 5 kommuner (Fredrikstad, Halden, Hvaler, Rakkestad og Sarpsborg).

Selskapet skal etablere og drifte et nytt og effektivt avfallssorteringsanlegg for deltakerkommunene. Årsrapport 2023 109 Fredrikstad kommune

Søndre Østfold interkommunalt politisk råd (IPR)

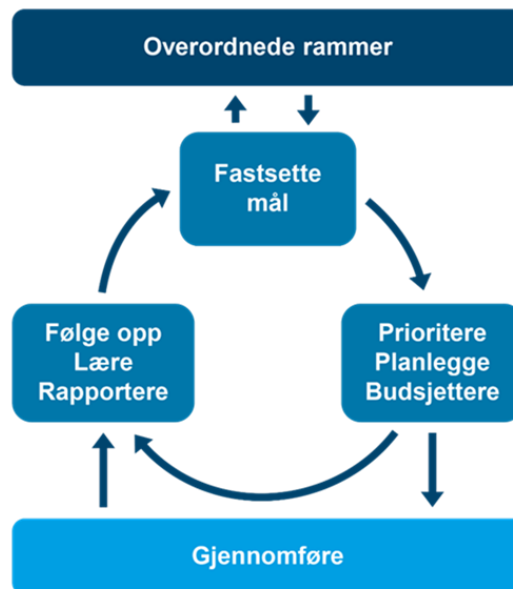
Søndre Østfold IPR (tidligere Søndre Viken IPR) er et interkommunalt politisk råd og et regionalt samarbeidsorgan for kommunene Aremark, Fredrikstad, Halden, Hvaler og Sarpsborg. Det interkommunale politiske rådet skal legge til rette for samarbeid mellom kommunene og felles forståelse for utfordringene i regionen, og arbeide for en samfunnsutvikling som bidrar til at regionen er bærekraftig, et godt sted å leve, og attraktiv for næringsdrivende og besøkende.

Rådet vil kunne samarbeide om, og behandle saker innen, områder som arealplanlegging, transport (NTP), kollektivtrafikk, havner og fergesamband, klima og miljø, videregående opplæring, fagskole, tannhelse, kulturminner, idrett og friluftsliv og næringsutvikling, samt generelt kommune- og regionsamarbeid. Rådet er et politisk organ, hvor konsensus tilstrebes for å finne felles løsninger og uttale seg i politiske og strategiske spørsmål.

5 Virksomhetsstyring

5.1 Mål- og resultatstyring

Mål- og resultatstyring er et viktig, strategisk ledelsesverktøy. Helhetlig mål- og resultatstyring innebærer å sette mål for hva virksomheten skal oppnå, måle resultater og sammenligne dem med målene, for deretter å bruke denne informasjonen til styring, kontroll og læring, for å utvikle og forbedre virksomheten.

Figur 1: Hovedelementer i mål- og resultatstyring

5.2 Framsikt

God, helhetlig styring innebærer at vi har en velfungerende virksomhetsstyring. Det vil si verktøy og metoder som gjør at vi kan følge opp, ha kontroll, prioritere og se sammenhenger mellom områder og aktiviteter i hele kommunen. Det skal skapes en synlig rød tråd, fra politiske planer og vedtak, til konkrete tiltak, handlinger og indikatorer. For å legge til rette for dette, kjøpte kommunen i 2023 styringsverktøyet Framsikt.

I tillegg til å synliggjøre den «røde tråden», bidrar Framsikt til å få fram sammenhengen mellom den folkevalgte styringen og den daglige virksomhetsstyringen.

Framsikt er skybasert og delt inn i ulike moduler. Fredrikstad kommune har anskaffet følgende moduler:

- Analysemodulen
- Planmodulen
- Økonomiplanmodulen (inkl. Investeringsmodul)
- Årsbudsjettmodulen
- Virksomhetsplanmodulen
- Rapporteringsmodulen (inkl. Personalrapporteringsmodul)
- Politikermodule (med funksjonalitet for politikerne til å lage alternativt budsjett, fremme nye verbalforslag og stille spørsmål til kommunedirektørens budsjettforslag)

5.3 Slik gjorde vi det i 2024

Det er etablert et internt prosjekt som har ansvaret for implementeringen av Framsikt. Første halvdel av 2024 gikk med til å bygge opp brukeren til Fredrikstad kommune i Framsikt. Dette var et krevende arbeid som også omfattet bygging av integrasjoner og gjennomføring av tester. At en omfattende omorganiseringsprosess pågikk samtidig skapte utfordringer ettersom innholdet i Framsikt bygges opp rundt organisasjonsstrukturen.

Høsten 2024 ble planmodulen, analysemodulen, årsbudsjettmodulen, økonomiplanmodulen og politikermoduleen rullet ut. Prosjektet gjennomførte opplæring av folkevalgte, ledere og medarbeidere som skal jobbe i verktøyet i tilknytning til utrulling av den enkelte modul.

Budsjettet for 2025 og Økonomiplanen for 2025-2028 ble utarbeidet i Framsikt. I tillegg opprettet de folkevalgte sine alternative budsjett og nye verbalforslag i Framsikt, og spørsmål de folkevalgte hadde til kommunedirektørens budsjettforslag ble både reist og besvart i verktøyet. Både spørsmål og svar ble publisert, og ble dermed tilgjengelig på en enkel måte både for presse og innbyggere. I Planmodulen ble Kommuneplanens samfunnsdel lagt inn i Framsikt, og prosessen med å legge inn øvrige politisk vedtatte planer ble påbegynt.

Arbeidet med å implementere Framsikt fortsetter fram til sommeren 2025. I denne perioden blir blant annet Rapporteringsmodulen og Virksomhetsplanmodulen rullet ut.

5.4 Økonomisk resultat

Regnskapsresultat

I henhold til kommunelovens bestemmelser avsluttes regnskapet i balanse. Resultat før strykninger er et merforbruk på 113,6 millioner kroner i forhold til bystyrets budsjett for 2024. Strykningene er gjennomført i form av reversert overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet med 2,2 millioner kroner og reversert avsetning til disposisjonsfond med 26,6 millioner kroner. For å avslutte regnskapet i balanse har det i tillegg vært nødvendig å inntektsføre 84,7 millioner kroner fra kommunens frie disposisjonsfond.

Netto driftsresultat er på minus 99,5 millioner kroner, eller ett negativt avvik på 1,18 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er en resultatnedgang fra 2023, som endte med et negativt netto driftsresultat på minus 0,31 prosent.

Disse to resultatbegrepene har ulike forutsetninger:

- Merforbruket framkommer som et avvik mellom sum utgifter og sum inntekter hvor alle utgifter og inntekter er med i beregningen, inklusiv bruk av og avsetning til fond.
- Netto driftsresultat er hvor mye kommunen sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgifter og netto finansposter er betalt. Da holdes overføring til investeringsregnskapet og bruk av og avsetning til fond utenfor. Netto driftsresultat viser hva kommunen har igjen til egenfinansiering av investeringer, avsetning til sparing (fond) eller bruk av oppsparte midler (fond).

Før årsresultatet før strykninger framkommer, blir all bruk og avsetning av ubundne fond postert opp til budsjettert nivå. Bundne fond blir postert etter faktiske behov, uavhengig av budsjetterte beløp, siden dette er øremerkede midler.

Det er budsjettert med 30,9 millioner kroner i bruk av ubundne fond. Dette er bruk av disposisjonsfond vedtatt av bystyret, underordnet organ og etter fullmakt. Bruk av fond inkluderer midler prioritert til konkrete formål. Siden regnskapet avsluttes med merforbruk, har det vært

nødvendig å bruke av fondsmidler utover budsjettet beløp slik det følger av regnskapsforskriftens bestemmelser. Det er inntektsført 84,7 millioner kroner fra kommunens frie disposisjonsfond, og de fondene som bystyret har prioritert til konkrete formål er derfor ikke berørt.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet avsluttes i balanse. Det er tatt opp 500 millioner kroner i nye låneopptak til finansiering av investeringsregnskapet. I tillegg kommer nytt lån på 250 millioner kroner i Husbanken til videreutlån (startlån).

Ved utløpet av året er låneporteføljen på 8 964,6 millioner kroner. Over drifts- og investeringsregnskapet er det samlet betalt 452,2 millioner kroner i avdrag på låneporteføljen. Noe i underkant av 50 prosent dekkes over kommunens frie inntekter. Resten dekkes gjennom kommunale gebyrer, husleier, brukerbetalinger og statlige kompensasjonstilskudd.

Vesentlige resultatkomponenter og avvik i regnskapet for 2024

Årets resultat består i hovedsak av følgende hovedelementer:

- Ordinære frie inntekter (skatt, rammetilskudd inklusiv inntektsutjevning og eiendomsskatt) har samlet gitt en netto mindreinntekt på 86,2 millioner kroner. Dette til tross for at kommunen har mottatt 66,1 millioner kroner i ekstraordinært rammetilskudd på grunn av skattesvikten. Mindreinntektene på skatt skyldes i hovedsak endringer i rentefradrag og lavere skattegrunnlag, men også fall i innbetalt tilleggsforskudd og restskatt.
- Det positive avviket på pensjonspostene endte på 181,5 millioner kroner, inklusiv arbeidsgiveravgift, og er 51,5 millioner kroner bedre enn budsjettet. Det ble blant annet inntektsført 260,9 millioner kroner som årets premieavvik, inklusiv arbeidsgiveravgift. Samlet premieavvik utgjør 1 063,8 millioner kroner, inklusiv arbeidsgiveravgift. Hvert års premieavvik skal utgiftsføres over 7 år. Økonomisk sett burde det positive premieavviket vært satt av på eget disposisjonsfond, til finansiering av nedbetalingen av det akkumulerte premieavviket. Dette har heller ikke vært gjort tidligere år. Premieavviket bidrar dermed til kommunens samlede årsresultat og inndekking må innarbeides i hvert års budsjetter.
- Netto finansposter, inkludert kompensasjonstilskudd og utbytte, har gitt et positivt bidrag til resultatet med 40,8 millioner kroner. Overføring fra FREVAR KF har gitt et negativt bidrag til kommune-kassens resultat med i underkant av 2,1 millioner kroner.
- Selvkostområdene har i 2024 et samlet overskudd på rundt 58,7 millioner kroner. Av dette dekker 46,5 millioner kroner tidligere års framførbare underskudd på flere av områdene. Ved utgangen av 2024 gjenstår det 5,2 millioner kroner å dekke inn fordelt på områdene vann, feiing og forurensningsmyndighet. Dette må dekkes inn gjennom framtidige gebyrinntekter. Det er netto avsatt 13,5 millioner kroner til fond i 2024 for selvkostområdene samlet.
- Seksjonene endte med et samlet merforbruk på 126,4 millioner kroner. Resultatet inkluderer et overskudd i selvkostregnskapet med 46,5 millioner kroner som skal dekke inn tidligere års framførbart underskudd og som dermed kommer til inntekt i kommune-kassens resultat. Korrigert for dette viser regnskapet et merforbruk for tjenestekområdene på 172,9 millioner kroner. Kostnadene innen selvkosttjenestene inkluderer kjøp av tjenester fra FREVAR KF.
- Regnskapet er avsluttet i balanse etter strykninger og inntektsføring fra fond. Det er reversert overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet med 2,2 millioner kroner og reversert avsetning til disposisjonsfond med 26,6 millioner kroner, samt inntektsført 84,7 millioner kroner fra kommunens frie disposisjonsfond.

Økonomisk vurdering

En viktig premiss for å kunne gjennomføre bystyrets ambisjoner for utvikling av fredrikstadsamfunnet slik kommuneplanen legger opp til, er en bærekraftig økonomi.

Resultatindikatoren netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er den sentrale indikatoren som uttrykker økonomisk bærekraft, og bør i henhold til god økonomistyring utgjøre 1,75 prosent. Kommunens resultat for 2024 er som nevnt -1,18 prosent, og det har vært nødvendig å bruke av fond utover budsjettert beløp.

God økonomistyring med balanse mellom finansieringsbehov, finansieringsevne, sparing og egenkapital er nødvendig for å møte framtidens behov på en planmessig og bærekraftig måte. Prioriteringer og sammenhenger framkommer gjennom drifts- og investeringsbudsjettet (regnskapet). Investeringsbudsjettet skal finansieres og driftskonsekvensene, inklusive kapitalutgifter, skal finansieres over tilgjengelige driftsinntekter. Dette har betydning for handlingsrommet.

I tillegg til bystyrets lokale prioriteringer og dekning av innbyggernes behov for tjenester, kommer de sentrale demografiske utfordringene og det grønne skiftet. Teknisk beregningsutvalg for kommunesektoren peker spesielt på noen sentrale demografiske merutgifter knyttet til utviklingen i befolkningens størrelse og sammensetning. Dette påvirkes av at det blir flere eldre i forhold til yngre og av kriger og uroligheter i Europa, blant annet i Ukraina. Flyktningene fra Ukraina har en overvekt av kvinner og barn, noe som påvirker behov innenfor barnehage og skole. Flere eldre i samfunnet påvirker behov for ressurser innenfor pleie- og omsorgssektoren.

Brutto gjeld ligger 5,9 prosent over brutto driftsinntekter, noe som innebærer at en større del av samlede inntekter går til betjening av gjeld, siden egenkapitalevnen er svak. Dersom det korrigeres for utlån av startlån og ubrukte lånemidler, blir gjeldsgraden på 85,5 prosent (85,9 prosent i 2023). Et høyere rentenivå utfordrer den økonomiske bærekraften og handlingsrommet.

Kostnadsveksten ble noe høyere enn ventet i 2024. Foreløpige anslag tilsier en deflator (kommunal lønns- og prisvekst) på 4,4 prosent som er en liten økning i forhold til anslaget i statsbudsjettet som var 4,3 prosent.

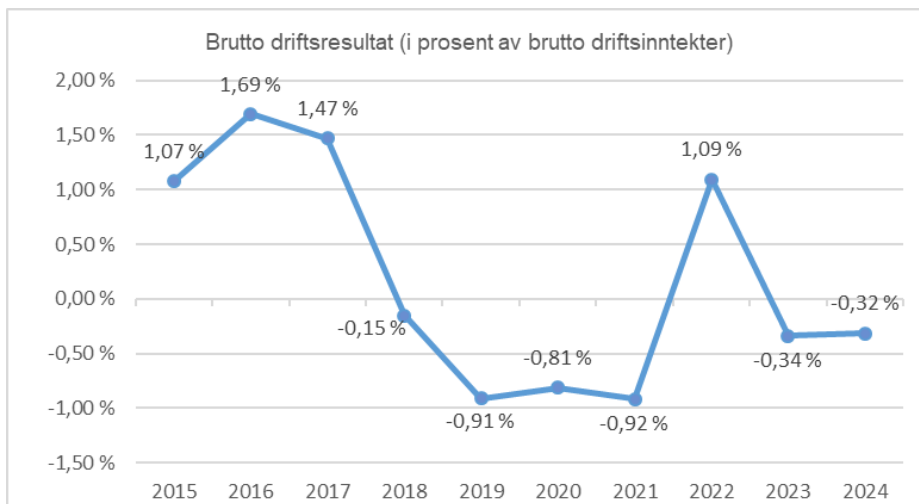
Spesielle forhold i driftsregnskapet

I regnskapet er det innarbeidet et estimatanslag for ressurskrevende brukere. Det er inntektsført et statlig tilskudd til ressurskrevende tjenester som er estimert til 182,0 millioner kroner. Beløpet er ført til inntekt, men det endelige kravet overfor staten foreligger først etter at regnskapet for 2024 er avsluttet. Eventuelt avvik regnskapsføres i regnskapet for 2025.

Økonomiske nøkkeltall

Kostnadsveksten fra år til år uttrykkes gjennom *deflator*, som er beregnet med et vektet gjennomsnitt av lønnsvekst og kostnadsvekst for varer og tjenester. Lønnsutviklingen veier tyngre enn utviklingen i varer og tjenester. I 2022 var deflatoren på 6,8 prosent, i 2023 på 4,5 prosent og i 2024 er anslaget på 4,4 prosent.

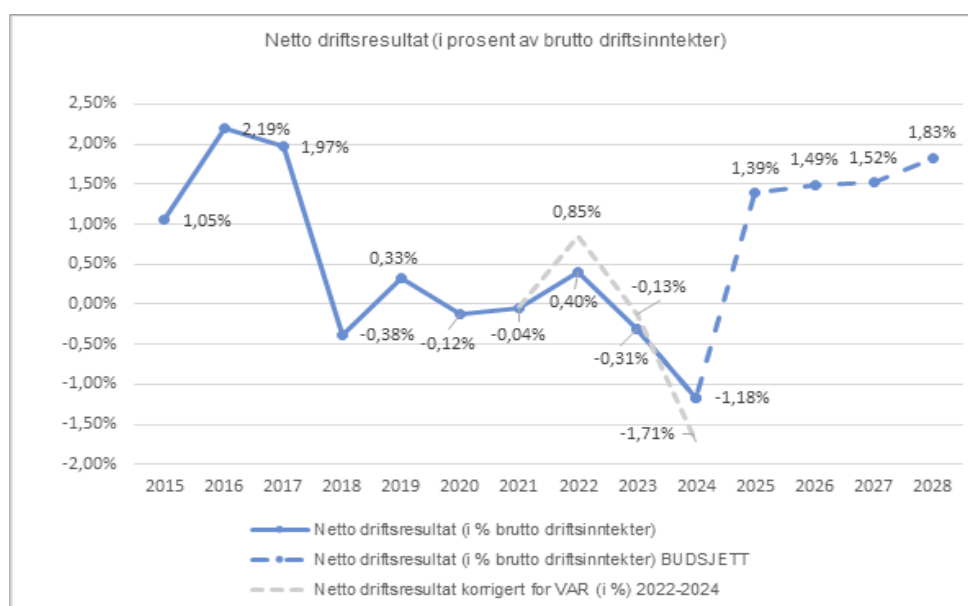
Brutto driftsresultat viser forholdet mellom løpende driftsinntekter og -utgifter, og skal være tilstrekkelig til å dekke netto finansposter, egenkapitalbehov og sparing (korrigert for avskrivninger). Siden regnskapet avsluttes med et negativt brutto driftsresultat inkludert avskrivninger, er ikke løpende driftsinntekter tilstrekkelig til å dekke alle utgiftene uten bruk av fond.

Tallgrunnlaget er ikke oppdatert med oppgaveendringer og viser kun regnskapsmessig endring mellom årene. Brutto driftsresultat (inklusive avskrivninger) har de siste årene vist en tydelig negativ utvikling. Utgiftsveksten har vært større enn veksten i samlede inntekter fram til 2021. Som grafen viser, endret dette seg i 2022. Regnskapet for 2022 inkluderer ekstraordinære koronautgifter og -kompensasjoner pluss en betydelig skattevekst som følge av endringer i utbytteskatten. Fra 2023 er brutto driftsresultat igjen negativt.

Fra 2023 til 2024 er inntektsveksten 1,5 prosent utover deflator på 4,4 prosent. Samlede driftsutgifter inklusive avskrivninger økte tilsvarende med 5,9 prosent. Samlet sett innebærer dette at brutto driftsresultat er økt med 0,3 millioner kroner i forhold til 2023 og ender opp med et negativt resultat.

Netto driftsresultat viser hva kommunen har igjen til egenfinansiering av investeringer eller sparing, etter at det er tatt hensyn til resultatet fra netto finansposter og avskrivninger. Dette er en viktig resultatindikator i kommunesektoren. I kommuneregnskapet er det avdrag, og ikke avskrivninger, som gir resultatvirkning. I regnskapet korrigeres avskrivninger ved at utgiftsposten får en tilsvarende inntektspost, slik at netto driftsresultat framkommer eksklusiv avskrivninger, men inklusivt avdrag på gjeld.

Grafen over viser netto driftsresultat fra 2015 til 2024. Stiplet grå linje for de tre siste årene viser indikatoren korrigeret for over- og underskudd i selvkostregnskapet. Utviklingen fra 2025 er basert på vedtatt økonomiplan.

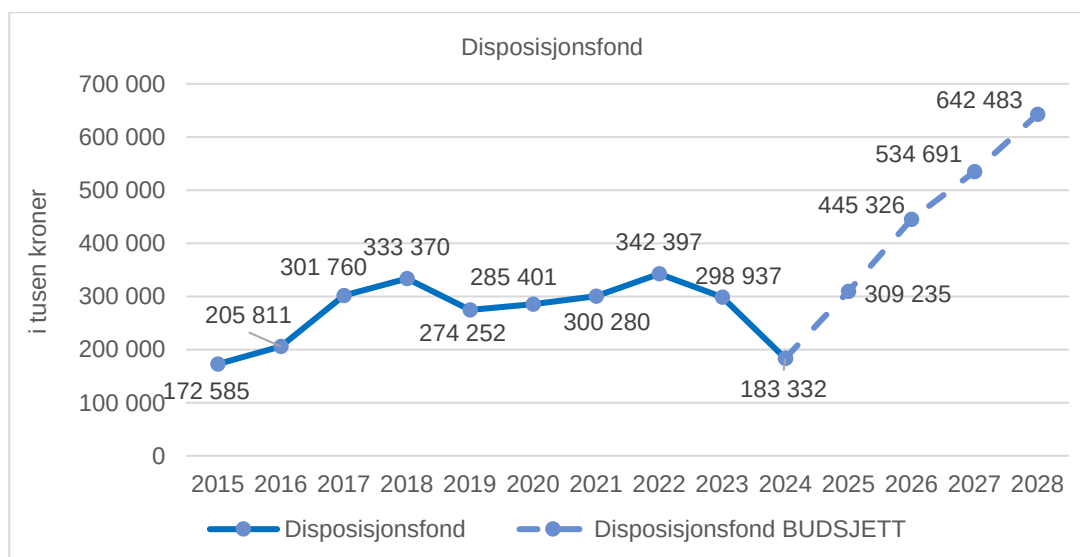
Økonomisk teori for kommunesektoren, anbefaler at *netto driftsresultat*, over tid, bør være på 1,75 prosent, for å kunne karakterisere økonomien som tilfredsstillende. Et positivt netto driftsresultat gir muligheter for egenkapitalfinansiering av investeringer og/eller å bygge opp fond, for framtidig handlefrihet. Netto driftsresultat gir også uttrykk for evnen til å drive formuesbevaring av kommunens eiendeler.

Som det framgår av grafen, svinger netto driftsresultat og ligger relativt langt under anbefalingen på 1,75 prosent. Dette uttrykker en vanskelig økonomi med lite handlingsrom, og med behov for bruk av fond. Omstilling vil være en kontinuerlig prosess for å øke politisk og økonomisk handlingsrom, som igjen gir muligheter for satsinger og målrettede prioriteringer. Dette omfatter både framtidige drifts- og investeringsbudsjetter. For budsjettet 2025 og økonomiplan 2025-2028 er det lagt opp til stram økonomisk styring for å kunne styrke disposisjonsfondet.

Resultatindikatoren for 2024 endte i regnskapet på -1,18 prosent, mens det i budsjettet var lagt opp 0,21 prosent.

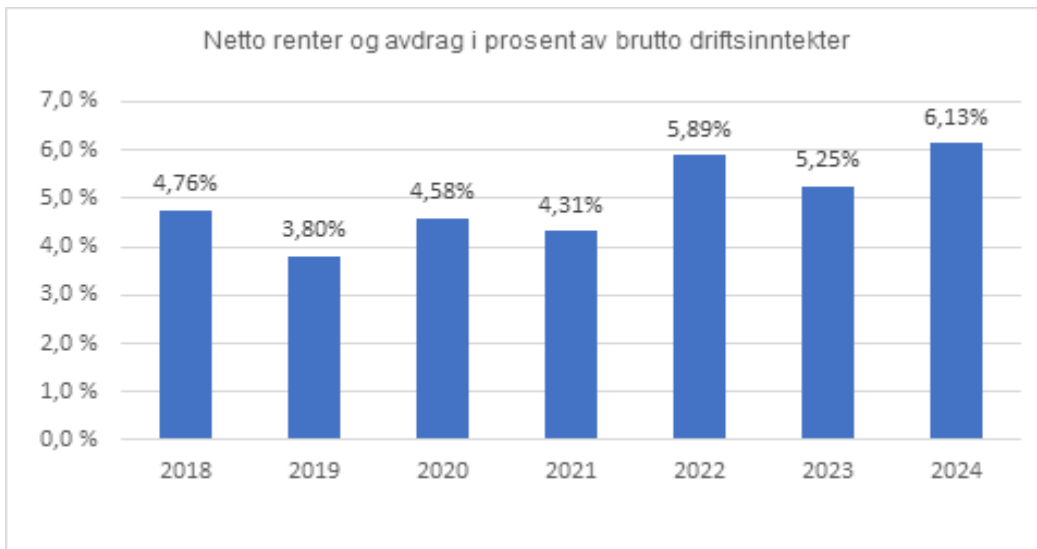
Økonomien er sårbar dersom rammebetingelsene – frie inntekter, finans og pensjon – går i negativ retning, og det er begrenset med disponible reserver for å redusere risikoen. Disponible reserver framkommer gjennom utviklingen i disposisjonsfond.

Grafen nedenfor viser faktiske regnskapstall fram til 2024 og budsjettall fra 2025. Grafen inkluderer samlede disposisjonsfond, inkludert fond som politisk er avsatt til konkrete formål, men som renskaps- og budsjetteknisk er til bystyrets disposisjon (frie fond).

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter er redusert fra 3,7 prosent i 2023 til 2,2 prosent i 2024. Risikomessig viser nøkkeltallet at kommunen ligger under anbefalt nivå fra Teknisk beregningsutvalg på minimum 5 prosent.

En økonomisk bærekraftig utvikling er avhengig av balanse mellom utviklingen i inntekter og netto finansposter. Forholdet mellom brutto driftsinntekter og netto finansposter vil svinge i takt med rentenivå, avdragsvolum, oppnådd finansavkastning, lånevolum og utviklingen i brutto driftsinntekter.

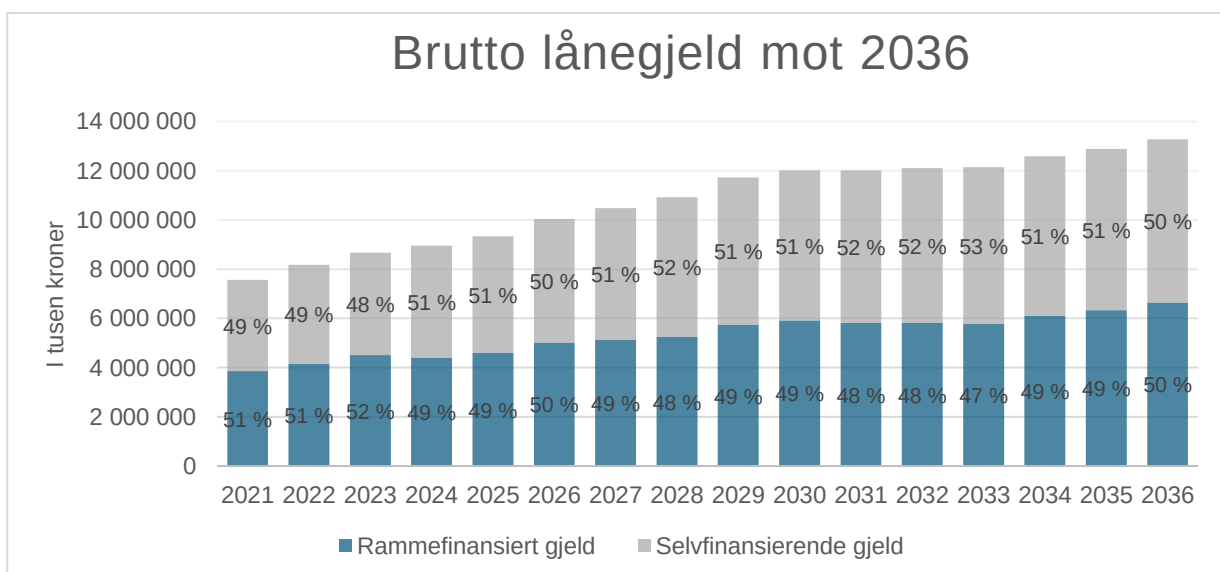

Fredrikstad kommune er ansvarlig for all gjeld, inkludert gjeld i FREVAR KF. Sistnevnte er ikke inkludert i tallene nedenfor. Grafen nedenfor viser utviklingen i brutto lånegjeld, og fordelingen mellom rentebærende gjeld og gjeld som dekkes gjennom gebyrer, brukerbetalinger og statlige tilskudd.

Rammefinansiert gjeld er den andelen som håndteres og prioriteres innenfor kommunens frie inntekter og reduserer handlefriheten på kort og lang sikt. Avkastning og renter på likviditet påvirker netto rentebelastning for kommunekassen. Den resterende delen av porteføljen dekkes gjennom gebyrer, husleier, statlige kompensasjonstilskudd og renter fra utlån (startlån). Sistnevnte følger i hovedsak utviklingen i flytende renter.

Renteforutsetningene (kalkylerenten) som legges til grunn for selvkostgebyrene vann, avløp, renovasjon og feier er fastsatt i en sentral veileder. Denne tar utgangspunkt i 5 års swap rente + 0,5 prosent. Denne spiller i utgangspunktet en fast stabil rente over tid. Renter og avdrag omtales senere i årsberetningen.

Endringer i rentenivå og økt finansieringsbehov må dekkes av enten frie inntekter eller brukerbetalinger/gebyrer. Som det framgår av grafen, er cirka 49 prosent av brutto lånegjeld i 2024 finansiert over frie inntekter. I henhold til investeringene i økonomiplanen og framtidige behov, vil den selvfinansierende delen av gjeldsporteføljen øke, slik det framkommer av grafen nedenfor.

5.5 Årsberetning – kommunekassen

5.5.1 Driftsregnskapet

	Regnskap 2024	Reg. budsjett 2024 ¹⁾	Oppr. budsjett 2024	Regnskap 2023
<i>Driftsinntekter</i>				
1 Rammetilskudd	2 923 019 011,00	2 879 152 000,00	2 866 366 000,00	2 727 510 072,00
2 Inntekts- og formuesskatt	2 752 768 572,38	2 882 114 000,00	2 882 114 000,00	2 687 497 968,96
3 Eiendomsskatt	337 255 607,18	338 000 000,00	338 000 000,00	336 732 794,50
4 Andre skatteinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	329 053 915,44	281 921 236,00	240 558 000,00	292 457 217,90
6 Overføringer og tilskudd fra andre	893 718 050,50	747 860 155,00	719 562 000,00	844 791 778,72
7 Brukerbetalinger	218 313 255,89	208 726 000,00	218 867 000,00	218 060 454,64
8 Salgs- og leieinntekter	1 009 555 618,82	1 024 995 000,00	1 027 988 000,00	884 151 942,35
9 Sum driftsinntekter	8 463 684 031,21	8 362 768 391,00	8 293 455 000,00	7 991 202 229,07
<i>Driftsutgifter</i>				
10 Lønnsutgifter	4 224 234 267,04	4 103 527 853,00	4 106 155 735,00	3 967 684 479,50
11 Sosiale utgifter	1 099 893 212,62	1 174 762 897,00	1 173 102 265,00	980 367 471,40
12 Kjøp av varer og tjenester	2 070 294 962,05	1 919 506 357,00	1 844 384 000,00	2 025 547 938,22
13 Overføringer og tilskudd til andre	648 582 317,54	591 481 000,00	579 995 000,00	622 592 306,28
14 Avskrivninger	446 709 850,00	0,00	0,00	422 063 068,02
15 Sum driftsutgifter	8 490 714 609,25	7 789 278 107,00	7 703 637 000,00	8 018 255 263,42
16 Brutto driftsresultat	-27 030 578,04	573 490 284,00	589 818 000,00	- 27 053 034,35
<i>Finansinntekter</i>				
17 Renteinntekter	85 115 804,70	49 320 000,00	49 320 000,00	62 792 883,56
18 Utbytter	21 914 284,00	17 018 000,00	17 018 000,00	23 769 561,00
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	74 347 539,33	84 500 000,00	84 500 000,00	81 005 438,07
20 Renteutgifter	355 550 590,44	364 784 000,00	364 784 000,00	263 949 463,33
21 Avdrag på lån	345 031 560,00	358 300 000,00	358 300 000,00	323 031 560,00
22 Netto finansutgifter	-519 204 522,41	-572 246 000,00	-572 246 000,00	- 419 413 140,70
23 Motpost avskrivninger	446 709 850,00	0,00	0,00	422 063 068,02
24 Netto driftsresultat	-99 525 250,45	1 244 284,00	17 572 000,00	- 24 403 107,03
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering	0,00	2 217 000,00	0,00	4 593 000,00
26 Avsetninger til bundne driftsfond	76 423 847,54	36 858 089,00	14 857 000,00	63 216 326,99
27 Bruk av bundne driftsfond	-60 344 238,02	-33 571 805,00	-27 428 000,00	- 48 752 535,62
28 Avsetninger til disposisjonsfond	0,00	26 614 000,00	30 143 000,00	11 200 000,00
29 Bruk av disposisjonsfond	-115 604 859,97	-30 873 000,00	0,00	- 54 659 898,40
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-99 525 250,45	1 244 284,00	17 572 000,00	- 24 403 107,03
32 Framført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0,00	0,00	0,00	0,00

Note: 1) Inkluderer alle budsjettjusteringer inklusiv de vedtatt av underordnet organ eller etter fullmakt.

Frie inntekter

Tall i tusen kroner	Regnskap	Budsjett	Avvik
Skatteinntekter	2 752 769	2 882 114	-129 345
Rammetilskudd	2 923 019	2 879 152	43 867
Eiendomsskatt	337 256	338 000	-744
Sum	6 013 043	6 099 266	-86 223

De frie inntektene er samlet regnskapsført med en mindreinntekt på 86,2 millioner kroner.

Basert på tidligere års erfaring ble skatteinntektene i budsjettet for 2024 oppjustert med 50 millioner kroner utover anslagene i statsbudsjettet. Økningen ble lagt på skatteinntekten, men ble fulgt opp samlet med inntektsutjevningen. Regnskapet for 2024 viser en mindreinntekt på skatt på 129,3 millioner kroner utover budsjett. Dette skyldes endringer i rentefradrag og lavere skattegrunnlag, men også fall i innbetalt tilleggsforskudd og restskatt.

Rammetilskuddet for 2024 består av følgende:

- Utgiftsutjevning som er budsjettjustert og disponert gjennom året og gir marginalt avvik.
- Ekstra innbyggertilskudd på 68,9 millioner kroner for å kompensere svikt i skatteinntekter (66,1 millioner kroner) og ekstra midler til vaksinasjon (2,8 millioner kroner).
- Skatteinngangen endte opp med en gjennomsnittlig inntekt per innbygger på 84 prosent av landssnittet. Gjennom inntektsutjevningen er inntektene oppjustert til 94,6 prosent av landsnittet, som ga en inntektsutjevning på 348,7 millioner kroner. I forhold til budsjett er dette en mindreinntekt på 22,2 millioner kroner.

Fredrikstad kommune fikk i 2024 delvis medhold ved Søndre Østfold tingretts dom i sak vedrørende utskrivning av eiendomsskatt. Motparten anket avgjørelsen, og saken ble behandlet i Borgarting lagmannsrett 13. februar 2025. Dom ble avsagt 6. mars 2025. Lagmannsretten kom til samme resultat som tingretten om at bystyrevedtaket fra 9. desember 2021 punkt 14 er gyldig. Anken ble da forkastet. Motparten har anket til Høyesterett. Rettskraftig avgjørelse vil trolig foreligge i løpet av 2025, eller tidlig 2026 dersom saken slipper inn i Høyesterett. En avgjørelse i kommunens disfavør vil innebære betydelige økonomiske konsekvenser.

Andre inntekter

Dette er inntekter som føres på de enkelte ansvar og tjenester. Det største avviket er på posten *Overføringer og tilskudd fra andre*. Disse inntektene har motposter på utgiftssiden og omfatter blant annet sykkelønnsrefusjoner med en merinntekt på 104,3 millioner kroner og merverdiavgiftskompensasjon med en merinntekt på 19,4 millioner kroner.

Avviket på *Overføringer og tilskudd fra staten* inneholder merinntekter på blant annet rentekompensasjon, øremerkede tilskudd og flyktningetilskudd.

Samlet sett og i forhold til volumet er det små avvik i de øvrige inntektene.

Utgifter

Lønn og sosiale poster utgjør 62,7 prosent av samlede brutto driftsutgifter (inkludert avskrivninger). I forhold til budsjett viser regnskapet innsparing i fastlønn, men merforbruk i variable lønnsposter. Dette må ses i sammenheng med sykkelønnsrefusjonene. Lønnsutgifter eksklusiv sosiale utgifter har økt med 6,5 prosent fra 2023 som følge av mange vakante stillinger i 2023 som ble besatt i 2024. Dette gjør at økningen i lønnsutgiftene til 2024 ligger over årslønnsveksten innen kommunesektoren som var 5,4 prosent.

Kjøp av varer og tjenester består av mange ulike poster da dette omfatter alle driftsutgiftene. De største avvikene utgjøres av kjøp av eksterne vikarutgifter som må ses i sammenheng med sykelønnsrefusjoner. Men også kjøp av tjenester fra private innenfor blant annet tilrettelagte tiltak barnehage og bo- og omsorgstjenester har utgifter utover budsjett.

Merutgifter på merverdiavgiftskompensasjon og kjøp av statlige, spesialiserte fosterhjem og institusjonsplasser utgjør avviket på *Overføringer og tilskudd til andre*.

Det vises forøvrig til økonomikommentarer og budsjettpremisser på de enkelte tjenesteområdene i kommunens årsrapport.

Finansposter

Renteutgifter, avdrag, gebyrer og renteinntekter

Tall i tusen kroner	Regnskap	Budsjett	Avvik
<i>Renteutgifter</i>			
Renteutgifter lån	266 216	271 652	5 436
Avdrag lån eksklusivt startlån	345 032	358 300	13 268
Div. rådgivingstjenester og gebyrer ¹⁾	2 403	2 000	-403
Prisjustering av investeringsfond ²⁾	0	5 000	5 000
Renter diverse fond ³⁾	-573	0	573
Sum	613 077	636 952	23 875
<i>Renteinntekter</i>			
Mindreinntekter kalkulatoriske poster VARF ⁴⁾	-22 534	0	-22 534
Løpende renter inklusive renter foretaksobligasjon FEAS	26 541	16 100	10 441
Langsiktig forvaltning ⁵⁾	74 365	84 500	-10 135
Videreutlån ⁶⁾	55 811	28 500	27 311
Sum	134 182	129 100	5 082

Noter:

1) Regnskapsført beløp inkluderer inntektsføring av returkomisjon fra finansforvaltningen.

2) Avsetningen til fondet ble strøket som en del av årsoppgjørdisposisjonene for å kunne avlegge et regnskap i balanse.

3) Renteposterer fond vedrørende vilt, vann, avløp, slam, renovasjon, feier, oppmåling, forurensningsmyndighet, kulturell skolesekk, Søndre Østfold IPR og IUA Østfold.

4) Gjelder selvkostregnskapet for vann, avløp, renovasjon, slam og feier.

5) Regnskapsført beløp inkluderer renter på klientkonto i finansforvaltningen.

6) Beløpet er inkludert underkurs på 2,2 millioner kroner ved innfrielse av lån i Husbanken.

Det vises til omtalen av balansen og utfyllende kommentarer i kapitlet om finansforvaltning når det gjelder marked, resultater, beholdningsendringer, gjeldsutvikling og lignende.

Budsjettet følges opp løpende gjennom året, med fokus på netto finansposter, som også inkluderer statlige kompensasjonstilskudd og utbytte. Forventet avkastning fra langsiktig forvaltningsportefølje finansierer løpende drift før inntektene er realisert og representerer en risiko. Det er avsatt 21,9 millioner kroner av tidligere års resultater til et rentefond, for å redusere noe av denne risikoen. Det er ikke brukt av fondet i 2024. Helheten i utviklingen av renter/avdrag i forhold til renteinntekter og risiko blir vurdert ved utarbeidelsen av budsjettet og i den løpende økonomioppfølgingen.

Innsparing på renteutgifter skyldes blant annet et bevisst valg ved å betale større avdrag i starten på året, og vurderinger av markedet i forhold til renteutviklingen. Innsparingen på avdrag skyldes en justering av avdragsprofilen/tidspunkt for opptak av lån, og tilpasning til minimumsavdrag. Sistnevnte er gjort ut fra en helhetsvurdering av finans, utbytte og redusert overføring fra FREVAR KF. Sett i forhold til total lånegjeld på nesten 9,0 milliarder kroner, er dette relativt små avvik i forhold til budsjett.

Det er store merinntekter på renteinntekter på videreutlån, men også på konsernkontoen. Sistnevnte skyldes blant annet at salgsinntekten fra salg av Fredrikstad Energi AS sto på konto fra salget til over nyttår. Noe av merinntekten er også underkurs på 2,2 millioner kroner ved innløsning av lån i Husbanken.

Kalkulatoriske poster for vann, avløp, renovasjon og feier (VARF) viser et negativt avvik 22,5 millioner kroner. Kalkylerenten er basert på 5 års swap-rente, med tillegg av 0,5 prosentpoeng. Budsjettet forutsatte en kalkylerente på 4,70 prosent, mens reell rente ble 4,35 prosent.

Budsjetterte kalkulatoriske poster er beregnet ut fra opprinnelig investeringsnivå på 397,2 millioner kroner, mens regnskapet viser investeringer på totalt 309,8 millioner kroner. Det resultatmessige avviket skyldes dermed både lavere kalkylerente enn forutsatt og forsinkelser i framdrift på investeringene.

Selvkostfondene er kompensert med tilsvarende rentesats som benyttes i etterkalkylene. Fondsmidlene skal komme innbyggerne til gode gjennom lavere framtidige gebyrer i løpet av en fem-årsperiode, og innarbeides som en inntekt i gebyrgrunnlaget. Etter noen år med framførbare underskudd innenfor flere av selvkostområdene var det ved årets inngang ikke fondsmidler for områdene vann, avløp, renovasjon og byggesak.

I 2024 har det vært tilstrekkelig gebyrinntekter til å dekke inn tidligere års framførbare underskudd for avløp og renovasjon i sin helhet og mesteparten innenfor vann. Det har også gitt mulighet for avsetning til fond på områdene avløp, renovasjon og oppmåling. Det er framførbart underskudd på områdene feier og forurensningsmyndighet i 2024. Dette kommer i tillegg til resterende framførbart underskudd på vann fra tidligere år. Samlet for alle områdene utgjør framførbart underskudd 5,2 millioner kroner ved utgangen av 2024. Selvkostfondene for slamtømming, avløp, renovasjon og oppmåling utgjør til sammen 15,8 millioner kroner. Det vises til kommentarer i kapittelet *balanseregnskapet* for fondsutviklingen.

Bystyret har tidligere vedtatt at investeringsfondet, etter kapitaltransaksjonene i Fredrikstad Energi AS, skal prisjusteres for å opprettholde realverdien av fondet. Fondet er ikke prisjustert i 2024 da fondsavsetningen ble strøket i forbindelse med årsoppgjørdisposisjonene.

Den langsiktige forvaltningsporteføljen har en markedsverdi på 1 020,0 millioner kroner. Årets resultatførte verdiendring på 74,4 millioner kroner gjenspeiler ikke differansen mellom porteføljens markedsverdi per 1. januar 2024 og 31. desember 2024. Det skyldes at det i september 2024 ble tatt ut 75 millioner kroner av porteføljen ut fra likviditetsbehov. Det vises til eget kapittel med analyser, resultater og kommentarer vedrørende 2024.

Kompensasjonstilskudd fra staten

(Tall i tusen kroner)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Pleie- og omsorg (sykehjem og omsorgsboliger)	11 701	8 100	3 601
Skole (nybygg og rehabilitering)	2 584	1 100	1 484
Kirke (rehabilitering)	2 336	500	1 836
Sum	16 622	9 700	6 922

Som det framgår av tabellen, er det merinntekter i forhold til budsjett, som følge av noe høyere rentenivå enn forutsatt. Kompensasjonstilskuddene fra staten dekker kapitalkostnadene på et lånevolum på drøye 199,8 millioner kroner i 2024, og inngår i den selvfinansierende delen av porteføljen.

Utbytte og overføringer

<i>(Tall i tusen kroner)</i>	Regnskap	Budsjett	Avvik
Utbytte Fredrikstad Energi AS og Østfold Energi AS	19 810	15 000	4 810
Kundeutbytte Gjensidige	2 090	2 000	90
Overføring fra FREVAR KF	2 890	5 000	-2 110

Generalforsamlingen i Fredrikstad Energi AS vedtok at det ikke skulle utbetales utbytte i forbindelse med regnskapet for 2023. Den regnskapsførte utbytteinntekten gjelder Østfold Energi AS. Årsbudsjettet for samlet utbytte fra selskapene på 15,0 millioner kroner er i utgangspunktet for Østfold Energi. Kundeutbyttet fra Gjensidige henger sammen med kommunens kundeforhold i selskapet.

Overføring fra FREVAR KF for 2023 var budsjettetert med 5,0 millioner kroner, men ble vedtatt til drøye 2,9 millioner kroner ved behandling av foretakets regnskap for 2023.

Resultater for seksjonene

<i>Tall i millioner kroner</i>	Regnskap	Budsjett	Avvik
Kommunedirektørens sentrale staber	241,7	248,3	6,6
The Tall Ships Races	0,1	0,0	-0,1
Seksjon for kultur, miljø og byutvikling	199,2	189,0	-10,2
Seksjon for teknisk drift	450,3	492,4	42,2
Seksjon for utdanning og oppvekst	2 244,4	2 225,6	-18,8
Seksjon for helse og velferd	2 654,7	2 508,6	-146,1
Sum tjenesteområder	5 790,4	5 664,0	-126,4

Note: Søndre Østfold IPR (interkommunalt politisk råd) og Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing Østfold (kommunalt oppgavefellesskap) er ikke med i tabellen, da de har netto ramme lik 0 kroner.

I tillegg til ovennevnte er det utbetalt tilskudd til Fredrikstad kirkelige fellesråd med 51,7 millioner kroner. Resultatet til Seksjon for teknisk drift inkluderer overskudd innen selvkosttjenestene som dekker inn tidligere års framførbart underskudd, med 46,5 millioner kroner. Dette inkluderer kjøp av tjenester fra FREVAR KF.

Det vises til kommentarer på de enkelte tjenesteområdene i kommunens årsrapport.

Justeringsrett og merverdiavgift

Fredrikstad kommune har overtatt følgende justeringsrett i løpet av 2024:

- Det er justert 125 808 kroner i kompensasjon av merverdiavgift for Begbytnet ved Eikelunden Eiendom og 178 233 kroner i merverdiavgift. Utbygger får 80 prosent og Fredrikstad kommune beholder 20 prosent.
- Det er justert 676 894 kroner i kompensasjon av merverdiavgift for FMV 1 kaifront Værste Utvikling AS. Fredrikstad kommune beholder 100 prosent.

Tidligere justeringsavtaler som gir justeringer i 2024 er:

- Det er justert 358 556 kroner i kompensasjon av merverdiavgift for Tordenskiold Brygge og 63 051 kroner i merverdiavgift.
- Det er justert 41 927 kroner i kompensasjon av merverdiavgift for Lilleby Søndre og 92 849 kroner i merverdiavgift.

Pensjon

Fredrikstad kommune har regnskapsført følgende pensjonskostnader til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK):

Pensjonsutgifter

(Tall i millioner kroner)	KLP		SPK	
	2024	2023	2024	2023
Premie, tilskudd sikringsordning, tilskudd pensjonskontor, tilskudd overføringsavtalen og administrasjonskostnader	585,0	734,8	74,0	82,6
- herav reguleringspremie	298,7	464,6	.	.
Årets premieavvik	254,0	427,0	6,9	22,5
Amortisert premieavvik	106,7	106,7	3,3	-0,6
Overføring fra premiefond	154,7	100,6	.	.
Egenkapitalinnskudd	16,7	15,5	.	.

Note: I tillegg kommer arbeidsgiveravgift. Det er ikke arbeidsgiveravgift på egenkapitalinnskuddet.

Fra 1. januar 2020 er det innført nye regler for offentlig tjenestepensjon, som et ledd i tilpasning til pensjonsreformen. Endringer i regelverket om overgang til nye samordningsregler mellom tjenestepensjonsordningene og folketrygden har påvirket kravet til størrelsen på premiereserven. Dette har for Fredrikstad kommune medført frigjorte midler som er avsatt på premiefondet sammen med overskuddet.

Midlene kan kun brukes til å betale pensjonspremie, og disponering av disse midlene har og vil bli innarbeidet som en forutsetning i handlingsplaner/budsjetter. Ved utgangen av 2024 er premiefondet samlet for alle ordningene i KLP på 361,5 millioner kroner. Premiefondet vil bli ytterligere styrket i 2025 som følge av et godt resultat for KLP i 2024. Kommunen står i utgangspunktet fritt til å bestemme i hvilken takt de frigjorte midlene som er tilført premiefondet skal benyttes til å betale premiene. En ansvarlig økonomiforvaltning tilsier at bruken bør fordeles over tid med tanke på å få en jevn utvikling i pensjonskostnadene. Departementet har i sine forutsetninger lagt til grunn at bruken fordeles over 7 år.

I budsjettet for 2024 var det innarbeidet to forutsetninger:

- Det er budsjettet med et positivt avvik på til sammen 130 millioner kroner knyttet til pensjonstransaksjonene i årsavslutningen. Dette er fordelt med 105 millioner kroner for KLP og 25 millioner kroner for SPK.
- Det er ikke forutsatt bruk av de frigjorte premiereservene i KLP ved utarbeidelsen av budsjettet, men kun bruk av 0,5 millioner kroner fra premiefondet. Vurderingen ble gjort på bakgrunn av usikkerhet rundt KLPs resultat for 2023 (og derav redusert avsetning til premiefondet til bruk i 2024), lønns- og trygdeoppgjøret for 2024 og behovet for å styrke soliditeten i KLP. Det ble vurdert at bruk av premiefond burde gjøres når det forelå sikrere anslag for rammebetingelsene i løpet av våren 2024.

Det er benyttet 100,7 millioner kroner av premiefondet i 2024. Beløpets størrelse er basert på en vurdering av amortisert premieavvik som må dekkes inn i kommende planperiode, beløpet som er tilført premiefondet fra 2023 og størrelsen på reguleringspremien.

I tillegg kommer endringer i framtidige rammebetingelser med blant annet usikkerhet rundt framtidig kostnad for ny ordning for livsvarig avtalefestet pensjon – AFP (som erstatter tidligpensjon). Denne går fra å være en tidligpensjon til en livslang pensjon. Ordningen er i liten grad forhåndsfinansiert og må finansieres ved pensjonstilfelle. Dette vil øke premieinnbetalingene

fra 2025. Det er usikkerhet i forhold til økonomien i ordningen da den avhenger av nivået på ytelsen, uttaksmønster, kvalifisering og fordeling av kostnader innenfor overføringsavtalen. Per i dag er det ikke innbetalt penger til å dekke utgiftene, og de framtidige utgiftene vil påvirke premien i årene som kommer. For ordningen med særaldersgrense er det enighet om endret pensjonsløsning, men det gjenstår fortsatt å få på plass en del detaljer. Når det gjelder alderspensjon for de som allerede er uføre foreligger det fortsatt ingen avklaring.

Kommunens pensjonsøkonomi er blant annet avhengig av årets lønnsoppgjør, trygderegulering og finansavkastning. Det er mange forutsetninger som legges til grunn for beregning av pensjonsutgiftene, som antall medlemmer, estimat på pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler og inn- og utbetalinger. Lønnsveksten og trygdeoppgjøret er de største faktorene som gir utslag i pensjonsutgiftene. Høy prisvekst, betydelig lønnsoppgjør og historisk høyt trygdeoppgjør er årsakene til at reguleringspremien i 2023 ble svært høy. For 2024 er reguleringspremien betydelig redusert som følge av et lavere nivå på lønns- og trygdeoppgjøret enn i 2023.

Beregning av netto pensjonskostnad er basert på prinsipper fastsatt i en regnskapsstandard, og skal i utgangspunktet gi en stabil og jevn fordeling av pensjonskostnaden over tid. Beregning av faktisk innbetalt pensjonspremie er basert på andre prinsipper. Forskjellen mellom disse betegnes som premieavvik. Hvis innbetalt premie er større enn kostnaden, skal differansen inntektsføres i regnskapet, og omvendt hvis premien er lavere. Deretter skal det utgifts- eller inntektsføres i årene etterpå, til det er utjevnet.

Det tilbakeførte overskuddet for 2023 til premiefondet er ikke utbetalt til kommunen, men har gått til å redusere de ordinære premieinnbetalingene som kommunen foretar gjennom året. Dersom overskuddet hadde blitt utbetalt, ville ordinære premier blitt tilsvarende høyere, slik at samlet kostnad hadde blitt den samme.

Premieavviket til og med 2010 utgifts- eller inntektsføres over 15 år, mens avvik oppstått fra og med 2011 føres over 10 år. Avvik opparbeidet fra 2014 skal utgiftsføres over 7 år. Som følge av stadig redusert amortiseringstid på nye premieavvik, vil det akkumulerte premieavviket som skal dekkes inn, øke i årene framover og redusere det samlede økonomiske handlingsrommet.

Gjennom årene har premien kommunen betaler til KLP i hovedsak vært høyere enn det som trekkes fra virksomhetene og de ansatte. Det har gjort at det har vært nødvendig å benytte deler av det positive premieavviket (som skal inntektsføres) til å finansiere den resterende premien. Det positive premieavviket som inntektsføres ett år, må utgiftsføres over kommende 7 år. Ut fra prinsipper om god økonomistyring, burde det positive premieavviket blitt satt av på fond ved årsavslutningen for å finansiere disse utgiftene. Kommunens økonomi er ikke robust nok til å gjennomføre denne avsetningen slik at det må innarbeides midler for å dekke inn amortisert beløp (inndekking av tidligere inntektsført positivt premieavvik) i de enkelte budsjettårene.

Samlet premieavvik for KLP og SPK, inkludert arbeidsgiveravgift, er ved utløpet av 2024 på 1 063,8 millioner kroner, og skal nedbetales innenfor en periode på henholdsvis 7, 10 og 15 år. Av dette utgjør årets premieavvik for 2024 samlet for begge ordningene 260,9 millioner kroner inkludert arbeidsgiveravgift. Sistnevnte blir nedbetalt over 7 år fra 2025.

Det innbetalte egenkapitalinnskuddet til KLP ble på 16,7 millioner kroner. Dette er noe lavere enn budsjettet, men på nivå med tidligere år. Det er regnskapsført i kommunens investeringsregnskap, og finansiert med egenkapital.

5.5.2 Investeringsregnskapet

	Regnskap 2024	Justert budsjett 2024 ¹⁾	Oppr.budsjett 2024	Regnskap 2023
<i>Investering i varige driftsmidler</i>				
Administrasjon og fellesutgifter	28 334 753,89	23 221 695,00	98 400 000,00	19 294 025,55
Oppveksttjenester	272 214 005,38	254 499 172,00	251 500 000,00	89 262 070,32
Omsorgstjenester	43 999 313,86	72 913 837,00	138 200 000,00	117 154 258,63
Helse- og sosialtjenester	7 536 256,39	51 837 090,00	35 000 000,00	12 862 779,03
Næringsområder og miljø	637 025,00	-310 884,00	6 500 000,00	172 307,88
Boligområder	66 471,88	714 000,00	3 550 000,00	89 642,00
Kultur	75 597 766,50	99 883 731,00	114 300 000,00	186 480 514,07
Vann, avløp og renovasjon	309 292 678,46	390 934 650,00	405 200 000,00	319 039 832,74
Samferdsel og andre tekniske tjenester	136 335 131,42	163 315 853,00	238 150 000,00	159 522 626,45
1 Sum investeringer i varige driftsmidler	874 013 402,78	1 057 009 144,00	1 290 800 000,00	903 878 056,67
2 Tilskudd til andres investeringer	31 720 832,00	30 600 000,00	30 559 000,00	15 767 244,00
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	16 677 302,00	17 100 000,00	17 100 000,00	15 538 789,00
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	922 411 536,78	1 104 709 144,00	1 338 459 000,00	935 184 089,67
7 Kompensasjon for merverdiavgift	89 342 112,04	104 931 439,00	152 030 000,00	80 903 726,18
8 Tilskudd fra andre	65 611 229,07	73 362 752,00	15 300 000,00	262 324 705,09
9 Salg av varige driftsmidler	27 553 974,81	33 102 233,00	4 500 000,00	53 311 691,35
10 Salg av finansielle anleggsmidler	1 100 000 000,00	1 100 000 000,00	0,00	135 000,00
11 Utdeling fra selskaper	0,00	0,00	0,00	0,00
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0,00	0,00	0,00	0,00
13 Bruk av lån	734 075 361,19	885 180 920,00	1 148 979 000,00	541 654 748,14
14 Sum investeringsinntekter	2 016 582 677,11	2 196 577 344,00	1 320 809 000,00	938 329 870,76
15 Videreutlån	200 848 452,27	220 174 000,00	250 000 000,00	243 969 520,00
16 Bruk av lån til videreutlån	200 848 452,27	220 174 000,00	250 000 000,00	243 969 520,00
17 Avdrag på lån til videreutlån	107 207 198,00	113 342 000,00	44 090 000,00	89 939 480,00
18 Mottatte avdrag på videreutlån	88 985 711,89	101 490 000,00	44 090 000,00	98 714 665,46
19 Netto utgifter videreutlån	18 221 486,11	11 852 000,00	0,00	-8 775 185,46
20 Overføring fra drift	0,00	-2 217 000,00	0,00	-4 593 000,00
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	50 859 982,30	57 144 000,00	0,00	68 294 414,55
22 Bruk av bundne investeringsfond	-68 995 528,08	-68 996 000,00	0,00	-59 446 373,00
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	1 115 161 400,00	1 115 161 400,00	3 450 000,00	23 222 000,00
24 Bruk av ubundet investeringsfond	-21 076 200,00	-21 076 200,00	-21 100 000,00	-15 556 075,00
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	0,00	0,00	0,00	0,00
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	1 075 949 654,22	1 080 016 200,00	-17 650 000,00	11 920 966,55
27 Framført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0,00	0,00	0,00	0,00

Note:1) Kun justert for vedtak i bystyret. Andre budsjettjusteringer vedtatt av underordnet organ eller etter fullmakt framkommer ikke i denne kolonnen.

Budsjettavviket på investeringer i varige driftsmidler og bruk av lån skyldes i hovedsak forsinkelser i framdrift på investeringene innenfor vann, avløp, renovasjon, samferdsel og andre tekniske tjenester. Årsaken til avviket på salg av varige driftsmidler er manglende salg av bolig- og næringstomter.

Investeringsregnskapet er fordelt mellom:

- Investeringer på tjenesteområdene med 874,0 millioner kroner.
- Overføringer til Fredrikstad kirkelige fellestråd med 30,6 millioner kroner.
- Overføringer justeringsmodell og erstatninger til private for erverv av grunn med 1,1 millioner kroner.
- Investeringer i aksjer og andeler i selskaper i form av egenkapitalinnskudd KLP med 16,7 millioner kroner.

Regnskapet for 2024 omfatter investeringsutgifter som er budsjettet og vedtatt før 2023.

Investeringene er finansiert med:

- Refusjon for merverdiavgiftskompensasjon, med 89,3 millioner kroner.
- Tilskudd fra andre, med 65,6 millioner kroner, som inkluderer blant annet investeringstilskudd fra Husbanken knyttet til utleie- og omsorgsboliger, inntekter knyttet til justeringsavtalene med private utbyggere og tilskudd fra Miljødirektoratet i forbindelse med kommunens kjøp av forsvarets eiendom på Djupeklo. Noe av avviket mellom regnskap og justert budsjett skyldes i hovedsak rebudsjetterte tilskudd som ikke er inntektsført/mottatt i 2024. Dette vil bli rebudsjettert til 2025.
- Salg av varige driftsmidler med 27,6 millioner kroner, som i hovedsak gjelder innløsning av festetomter og salg av uhensiktsmessige boliger.
- Bruk av lån utgjør totalt 734,1 millioner kroner til finansiering av investeringsutgiftene og 200,8 millioner kroner til videreutlån (startlån). Avviket mellom regnskap og budsjett henger som nevnt sammen med forsinket framdrift på investeringsanleggene.
- Lånekundene har innbetalt 89,0 millioner kroner i avdrag. Av dette er 57,7 millioner kroner ekstraordinære avdrag som gjennom året er satt av til bundet investeringsfond. Saldo på fondet ved utgangen av 2024 er 50,8 millioner kroner. Det er innbetalt 69,3 millioner kroner i ekstra avdrag på kommunens lån i Husbanken. Dette er finansiert med tidligere års avsatte fondsmidler på til sammen 69,0 millioner kroner og 0,3 millioner kroner fra årets mottatte ekstraordinære avdrag. I tillegg er det brukt 6,7 millioner kroner av årets mottatte ekstraordinære avdrag til å dekke betaling av kommunens avdrag på innlån i Husbanken da disse var større enn innbetalte ordinære avdrag.

Overføring fra drift og netto avsetninger består av:

- Overføring fra driftsregnskapet på 2,7 millioner kroner til finansiering av Øra naturreservat ble strøket i årsavslutningen for å kunne legge fram et driftsregnskap i balanse.
- Avsetning til og bruk av bundne investeringsfond gjelder avsetning av ekstraordinære avdrag på startlån, og finansiering av ekstra innbetaling på kommunens innlån i Husbanken.
- Bruk av ubundne investeringsfond gjelder i hovedsak finansiering av egenkapitalinnskudd KLP med 16,7 millioner kroner og årsoppgjørdisposisjoner. Avsetning til ubundne fond gjelder i hovedsak avsetning av inntekter i forbindelse med salg av aksjer i Fredrikstad Energi. I tillegg kommer avsetning av inntekter i forbindelse med salg av uhensiktsmessige boliger og salg av bygninger, biler og tomter/næringsareal.

De største investeringene under de ulike tjenestekområdene er:

Administrasjon og fellesutgifter

Strømaggregat beredskap, biler og IT investeringer.

Oppveksttjenester

Lunde skole, Gudeberg og Råkollen skole, Avdeling Møllehjulet ved Kvernhuset ungdomsskole og Speiderfjellet barnehage.

Helseinstitusjoner

Borge seniorsenter, Holmen eldresenter samt diverse rehabiliteringer og utstyr.

Omsorgsboliger

Brønnerødliia bofellesskap, Grønnlien bosenter og oppgradering av personalbaser.

Ordinære kommunale utleieboliger

Kjøp, ombygging og nybygg av utleieboliger.

Kultur

Flerbrukshall på Trosvik, Arena Fredrikstad, kunstgressbane og flomlys på Fredrikstad stadion, kunstgressbane Lisleby stadion, tårnet på Isegran, Fredrikstad kino og rehabilitering hovedbiblioteket.

Vann, avløp og renovasjon

Ny avløpsledning Sarpsborg – Fredrikstad, vann og avløp i Brochsgate, vann og avløp Fagerliveien – Bratthammeren, separering Midtåsen, vannledning i Bjørndalen, reservevannsledning og ringledning Høyfjell – Veumveien.

Samferdsel og andre tekniske tjenester

Gressvik fergeleie, sykkelfelt Brochsgate, infrastruktur FMV vest, gatelys, nye dekker vei og kjøp av biler og maskiner.

Investeringsregnskap og justert budsjett

Bystyret har behandlet to saker med rebudsjetteringer igjennom året (Bystyresak 107/24 og 248/24). Kommunedirektøren har hatt fokus på økt realisme i investeringsbudsjettet. Bevilgningsoversikt investering viser fortsatt avvik mellom regnskap og justert budsjett.

Forbedringsarbeidet videreføres, men utfordringen er at regnskapet viser over 400 pågående anlegg med mindre avvik som i sum blir relativt stort. Saksbehandlingsfristen inn mot årets siste bystyremøte er i månedsskiftet oktober/november. Framdrift og kapitalbehov er ikke endelig avklart på dette tidspunktet.

5.5.3 Balanseregnskapet

(Tall i kroner)	Regnskap 2024	Regnskap 2023
EIENDELER		
Anleggsmidler	21 446 533 429	20 194 029 855
Faste eiendommer og anlegg	9 412 783 478	8 920 755 278
Utstyr, maskiner og transportmidler	490 823 763	526 043 505
Utlån	1 530 230 770	1 417 748 084
Aksjer og andeler	674 265 792	736 213 490
Obligasjoner	0	51 000 000
Pensjonsmidler	9 338 429 627	8 542 269 497
Omløpsmidler	3 409 037 259	2 584 525 881
Kundefordringer	405 407 034	370 947 877
Premieavvik	1 067 497 835	951 765 625
Aksjer og andeler	213 400 078	203 600 083
Sertifikater	204 598 161	225 563 697
Obligasjoner	601 730 921	591 141 350
Kasse, postgiro, bankinnskudd	916 403 230	241 507 248
SUM EIENDELER	24 855 570 688	22 778 555 736
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	5 409 557 741	4 457 051 067
Disposisjonsfond	183 332 167	298 937 027
Bundne driftsfond	135 255 814	119 176 204
Ubundne investeringsfond	1 589 954 996	495 869 796
Bundne investeringsfond	72 478 868	90 614 414
Merforbruk/mindreforbruk i driftsregnskapet	0	0
Udekket beløp i investeringsregnskapet	0	0
Kapitalkonto	3 443 859 305	3 467 777 034
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	-15 323 408	-15 323 408
Langsiktig gjeld	18 203 426 614	17 111 929 123
Pensjonsforpliktelser	9 238 777 609	8 445 041 360
Lån	8 964 649 005	8 666 887 763
Kortsiktig gjeld	1 242 586 333	1 209 575 545
Likviditetsslån	0	0
Leverandørgjeld	336 979 944	313 485 209
Annen kortsiktig gjeld	901 902 995	890 759 840
Premieavvik	3 703 394	5 330 496
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	24 855 570 688	22 778 555 736

Anleggsmidler

Volumveksten i faste eiendommer og anlegg skyldes nye investeringer. Økningen i utlån er i hovedsak knyttet til startlån.

Følgende tabell viser de bokførte verdiene på eiendeler (etter avskrivninger, salg og nye investeringer):

Tall i kroner	2024	Andel	2023	Andel
Biler, maskiner ol	199 047 899	2,01 %	223 103 027	2,36 %
Inventar og utstyr	241 423 015	2,44 %	243 631 664	2,58 %
Datautstyr ol	50 352 847	0,51 %	59 308 814	0,63 %
Skoler og barnehager	2 779 358 911	28,06 %	2 586 675 624	27,38 %
Idrettshaller	682 162 407	6,89 %	645 693 687	6,84 %
Kulturbygg	132 432 898	1,34 %	128 428 046	1,36 %
Administrasjonsbygg	435 413 255	4,40 %	434 102 466	4,60 %
Sykehjem/institusjoner/boliger	1 224 895 074	12,37 %	1 239 127 034	13,12 %
Tekniske anlegg vann, avløp, renovasjon	2 489 562 361	25,14 %	2 305 176 455	24,40 %
Veier og parkeringsplasser	1 025 179 722	10,35 %	972 099 492	10,29 %
Parker og friarealer	231 895 731	2,34 %	231 559 922	2,45 %
Tomter og øvrige eiendommer	116 033 121	1,17 %	117 562 551	1,24 %
Kommunale grunneiendommer	191 750 000	1,94 %	155 210 000	1,64 %
Kommunale grunneiendommer – festet bort	104 100 000	1,05 %	105 120 000	1,11 %
Sum	9 903 607 240		9 446 798 783	

Utlån

Volumet på startlån er netto økt med 112,0 millioner kroner fra 2023, og er totalt på 1 523,3 millioner kroner. Øvrige utlån på til sammen 7,0 millioner kroner er sosiale lån.

Noen nøkkeltall:

- Brutto økte utlånsvolum av startlån med 112,0 millioner kroner inkludert oppskrivning av lån med 0,1 millioner kroner. Det er tatt opp 250 millioner kroner i nye innlån fra Husbanken (startlån). I tillegg ble ubrukte lånemidler på 50,2 millioner kroner overført fra 2023. Kommunen har hatt 300,2 millioner kroner til disposisjon i 2024, hvorav 80 millioner kroner ble vedtatt rebudsjettert til 2025.
- Lånekundene har innbetalt 89,0 millioner kroner i avdrag. Av dette er 57,7 millioner kroner ekstraordinære avdrag løpende avsatt til bundet investeringsfond. Det er fra fondet brukt 63,5 millioner kroner til innbetaling av ekstra avdrag på kommunens lån i Husbanken. I tillegg er det brukt 5,5 millioner kroner fra fond avsatt av ordinære innbetalte avdrag i 2023 og 0,3 millioner kroner fra fondsavsetningen for mottatte ekstraordinære avdrag for 2024. Saldo på fondet per 31. desember 2024 er 50,8 millioner kroner, som kan benyttes til nedbetaling av lån i 2025.
- I 2024 har mottatte ordinære avdrag på startlån vært lavere enn avdrag på kommunens innlån. Den manglende finansieringen av årets betalte avdrag er dekket inn ved bruk av årets avsetning til fond av ekstraordinære avdrag med 6,7 millioner kroner.
- Det er ikke foretatt tapsføring på startlånene i 2024.

Lånevolumet er relativt stort, men tapsprosenten har vært lav, samtidig som restanseprosenten ligger lavt. Dette skyldes tett oppfølging av låntakerne. Etter to ubetalte terminer starter dialogen med sikte på betalingsavtaler. Personlig kontakt har stor betydning for å redusere risikoen.

Når det gjelder ekstraordinære innfrielser, skyldes dette ofte endring i livssituasjon, som kan medføre behov for større familiebolig med lån i privat bank og startlånet innfris.

Aksjer, andeler og obligasjoner

Aksjer og andeler gjelder eiendeler i selskaper, som blant annet Isegran Eiendom AS, Østfold Energi AS, Fredrikstad parkering AS og egenkapitalinnskudd (andel) i KLP (Kommunal Landspensjonskasse).

Endringen i verdien på aksjer og andeler utgjøres i hovedsak av økt egenkapitalinnskudd i KLP og redusert bokført verdi ved salg av aksjer i Fredrikstad Energi AS.

Bystyret vedtok høsten 2024 å selge Fredrikstad kommunes aksjer og foretaksobligasjoner i Fredrikstad Energi AS. Salgssummen for kommunens aksjer, foretaksobligasjon og rentekompensasjon gir et samlet kontant oppgjør på brutto 1,1 milliarder kroner. Til fradrag kommer megler og rådgiverbistand i henhold til avtale, samt juridiske avklaringer i forbindelse med salgsavtalen. Foretaksobligasjon (anleggsobligasjon) i Fredrikstad Energi AS på 51,0 millioner kroner har gitt renteinntekter i 2024 på 3,3 millioner kroner.

Omløpsmidler

Økningen i bankinnskudd skyldes at inntekter fra salg av Fredrikstad Energi AS sto på bankkonto over årsskiftet før de ble plassert ut i finansmarkedet. Endringen i kortsiktige fordringer skyldes i hovedsak økt positivt premieavvik. For øvrige poster vises det til kapitlet om *Finansforvaltning*.

Fond

Status og utvikling

(Tall i tusen kroner)	01.01.2024	Netto endring	31.12.2024
Disposisjonsfond	298 937	-115 605	183 332
Bundne driftsfond	119 176	16 080	135 256
Ubundne investeringsfond	495 870	1 094 085	1 589 955
Bundne investeringsfond	90 614	-18 136	72 479
Sum	1 004 597	976 424	1 981 022

Disposisjonsfond

Det er i 2023 samlet brukt 115,6 millioner kroner av disposisjonsfond. Bruken er i hovedsak knyttet til bruk av kommunens frie disposisjonsfond med 84,7 millioner kroner for å kunne legge fram et regnskap i balanse. Fond er også brukt blant annet til finansiering av mange ulike tiltak som klima- og energitiltak, kulturminner, tiltak mot barnefattigdom, lokalsamfunnstiltak og tilskudd fra smart- og næringsfondet.

For å kunne legge fram et regnskap i balanse ble det gjort strykninger av avsetningen på 5,0 millioner kroner som prisjustering av fondet etter kapitaluttak FEAS, avsetning til kommunens frie fond på 21,1 millioner kroner og en mindre avsetning til kommunens smart- og næringsfond på 0,5 millioner kroner.

I forhold til totalvolum og framtidig behov for reserver og egenkapital, har kommunen fortsatt lite reserver.

Kommunens inntektsregulerende fond (fritt disposisjonsfond) er netto redusert med i underkant av 95,1 millioner kroner. Følgende bruk og avsetning er gjort på fondet:

- I opprinnelig budsjett er det budsjettert med avsetning på 25,1 millioner kroner og flytting av fondsmidler til egne fond for forskuttering av spillemidler og vedlikehold hos Teknisk drift.
- Bruk av 4,0 millioner kroner til hverdagsrehabilitering og Grønlien aktivitetssenter.
- Flytting av 2,0 millioner kroner til eget fond for kostnader for prosessen med salg av aksjer i Fredrikstad Energi AS (som senere ble vedtatt tilbakeført).
- Flytting av 19,5 millioner kroner til egne fond for henholdsvis vedlikehold, forskuttering av spillemidler, driftsstøtte, Fontenehuset, Frivillighetssentralen, effektkontrakter og etablering av brukerrom.
- Bruk av 5,0 millioner kroner til frysing av husleie og flytting av kunstgress fra Fredrikstad stadion til Merkurbanen.

- Avsatt 14,0 millioner kroner fra opprydding i andre fond som det ikke lenger var behov for å bruke til sitt tiltenkte formål.
- Bruk av 105,8 millioner kroner i forbindelse med årsavslutningsdisposisjoner hvorav 21,1 millioner kroner er strykning av årets avsetning og 84,7 millioner kroner er bruk av fond for å kunne legge fram et regnskap i balanse etter de obligatoriske strykningene var gjennomført.

Saldo på kommunens disposisjonsfond:

- Fritt disposisjonsfond – 71,0 millioner kroner (kommentert ovenfor).
- Rentefond – 21,9 millioner kroner
- Prisregulering av fond etter kapitaluttak i Fredrikstad Energi AS (FEAS) – 15,0 millioner kroner
- Arildsborg Curlingsenter – 10 millioner kroner
- Smart Fredrikstad til innovative prosjekter (internt) – 9,0 millioner kroner
- Overskuddsfond seksjoner – 8,5 millioner kroner
- Bevilgninger 1. tertialrapport 2017 – 7,8 millioner kroner
- Fredrikstad kommunes smart- og næringsfond – 6,5 millioner kroner
- Tårnet på Isegran – 6 millioner kroner
- Forskutterte spillemidler – 5 millioner kroner
- Vedlikehold – 3,8 millioner kroner
- Klima og energifond – 2,8 millioner kroner
- Tiltak mot barnefattigdom – 2,3 millioner kroner
- Egenfinansiering av plan for heldøgns omsorg – 2,1 millioner kroner
- Friluftsfond – 2,0 millioner kroner
- Innovasjonsfond – 1,8 millioner kroner
- Case Fredrikstad – 1,2 millioner kroner
- Kulturminnefond – 0,9 millioner kroner
- Trafikksikkerhetsplan – 0,9 millioner kroner
- Utredning ny brannstasjon – 0,8 millioner kroner
- Etablering brukerrom – 0,8 millioner kroner
- Tall ships races fysisk infrastruktur – 0,6 millioner kroner
- Prosjekt effektkontrakter – 0,5 millioner kroner
- Frivilligsentralen – 0,4 millioner kroner
- Strandrydding – 0,3 millioner kroner
- Lokalsamfunn – 0,3 millioner kroner
- Trivselstiltak eldre – 0,3 millioner kroner
- Dagsbøter – 0,3 millioner kroner
- Trafikksikker kommune – 0,2 millioner kroner
- Kompetansehevende tiltak – 0,2 millioner kroner

I henhold til budsjett- og regnskapsforskriftene er det ikke mulig å avsette driftsmidler direkte til investeringsfond. Avsetninger, som ovennevnte prisregulering av fond etter kapitaluttak fra Fredrikstad Energi AS (FEAS), må derfor vurderes i sammenheng med investeringsfond etter kapitaluttak i FEAS fra 1999/2000.

Over- og underskuddsfond

Fondet består av tidligere avsetninger i forbindelse med avvikling av over- og underskuddsreglement for flere år siden. Fondet står til disposisjon for å finansiere mindre enkelt anskaffelser. Den største andelen gjelder sentrale staber og benyttes til kommuneovergripende tiltak. Per 31. desember 2024 er samlet saldo på fondet 8,5 millioner kroner, og er fordelt slik:

*Saldo overskuddsfond per 31.12.2024**(Tall i kroner)*

Kommunedirektørens sentrale staber	5 844 970
Kultur, miljø og byutvikling	1 484 702
Teknisk drift	762 224
Utdanning og oppvekst	357 756
Helse og velferd	86 711
Felles ansvar	0
Sum	8 536 363

Bundne driftsfond

De bundne driftsfondene er blant annet ubrukte øremerkede tilskudd, gaver, ubrukte etableringstilskudd og selvkostfond (som for eksempel vann, avløp, slam, renovasjon, feiing, byggesak og forurensningsmyndighet).

Netto er det en økning på 13,5 millioner kroner på selvkostfondene. Utviklingen i disse framkommer i tabellen nedenfor.

*Utvikling i selvkostfond**(Tall i tusen kroner)*

	01.01.2024	Netto endring	31.12.2024
Vann	0	0	0
Avløp	0	11 904	11 904
Renovasjon	0	1 715	1 715
Renovasjon slamtømming	1 791	-297	1 494
Feiing	496	-496	0
Forurensningsmyndighet	0	0	0
Oppmåling	0	689	689
Byggesak	0	0	0
Sum	2 287	13 515	15 802

Som det framgår av oversikten ovenfor finnes det ikke fondsmidler for områdene vann, feiing, forurensningsmyndighet og byggesak per 31.12.2024. Selvkostreglene forutsetter at ubrukte fondsmidler skal brukes i løpet av fem år.

Selvkostområdene feiing og forurensningsmyndighet har i 2024 et framførbart underskudd, som kommer i tillegg til resterende framførbart underskudd vann fra tidligere år. De øvrige selvkostområdene, med unntak av slamtømming, har et positivt resultat. Slamtømming har fondsmidler fra tidligere år til å dekke årets underskudd. For de andre områdene går hele eller deler av overskuddet til å dekke framførbart underskudd fra tidligere år slik det framkommer i tabellen nedenfor. Resterende overskudd utover tidligere års framførbart overskudd er avsatt til fond slik det framkommer i tabellen ovenfor.

De framførbare underskuddene for 2024 og inndekkingen av tidligere års framførbare underskudd framkommer som en del av resultatet for Seksjon for teknisk drift, og inngår som en del av kommunekassens årsresultat for 2024. I henhold til regelverket må underskuddene dekkes inn av framtidige gebyrinntekter og blir et positivt bidrag til kommunekassens regnskap året de dekkes inn.

Akkumulert underskudd per 31.12.24 er 5,2 millioner kroner og fordeler seg som følger:

	2021	2022	2023	2024	Akkumulert per 31.12.24
Vann	403 937,02	28 735 965,00	11 088 189,61	-36 153 928,54	4 074 163,09
Avløp		5 518 963,00	-1 028 626,86	-4 490 336,14	0,00
Renovasjon		285 262,00	4 674 421,13	-4 959 683,13	0,00
Feier				95 182,70	95 182,70
Forurensningsmyndighet				1 071 971,76	1 071 971,76
Sum	403 937,02	34 540 190,00	14 733 983,88	-44 436 793,35	5 241 317,55

Ubundet investeringsfond

Fritt disponibelt investeringsfond (UK2004) har en saldo på 114,2 millioner kroner. Det er brukt 16,7 millioner kroner til egenkapitalinnskudd i KLP. Fondet er styrket med 15,3 millioner kroner fra salg av bolig- og næringstomter.

Kapitaluttak etter kapitaltransaksjoner i Fredrikstad Energi AS 1999/2000 (UK 2011) har en bokført saldo på 224,4 millioner kroner. I tillegg kommer 15,0 millioner kroner som prisjustering av fondet. Sistnevnte føres som disposisjonsfond. Investeringsfondet er basis for den langsiktige kapitalforvaltningen.

Salgsinntekten fra salg av aksjene i Fredrikstad Energi AS utgjør det største fondet med 1 084,2 millioner kroner. Inntekten ble plassert i bank og fond før de på nyåret 2025 ble plassert ut i finansmarkedet.

På andre ubundne investeringsfond er det avsatt 6,2 millioner kroner etter salg av uhensiktsmessige boliger. Fondet har en saldo på 106,0 millioner kroner som politisk er «bundet» til finansiering av nye hensiktsmessige boliger. Bruk av fondet vil vurderes i forhold til behov i rullering av økonomiplan og i justert budsjett.

I balansen er det en del mindre investeringsfond som er knyttet opp mot konkrete tiltak. Inn mot neste rullering av økonomiplan, vil kommunedirektøren vurdere behov og alternativ bruk av disse investeringsfondene.

Bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond gjelder i hovedsak ekstraordinære avdrag på startlån og renter frikjøp tilfluktsrom. Det er mottatt ekstraordinære avdrag fra startlån på 57,7 millioner kroner. Det har vært nedbetalt 69,2 millioner kroner i ekstra nedbetaling av Husbanklån som er finansiert av mottatte ekstraordinære avdrag fra tidligere år.

Langsiktig gjeld

Lånegjeld

(tall i millioner kroner)	2024
Saldo 01.01	8 666,9
Nytt låneopptak	500,0
Nye startlån	250,0
Avdrag i driftsregnskapet	345,0
Avdrag i investeringsregnskapet	107,2
Saldo 31.12	8 964,6

Tabellen viser utviklingen i låneporteføljen. Alle lån er tatt opp i samsvar med bystyrevedtak. I tillegg til lånegjeld har kommunen pensjonsforpliktelser på 9,2 milliarder kroner, inkludert arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser. Dette føres som en del av kommunens totale

gjeld. Tilsvarende føres kommunens pensjonsmidler på 9,3 milliarder kroner som en eiendel i balansen.

Status ubrukte lånemidler per 31. desember 2024:

- Ubrukte lånemidler til investeringer er 98,6 millioner kroner.
- Ubrukte lånemidler til startlån er 100,2 millioner kroner.

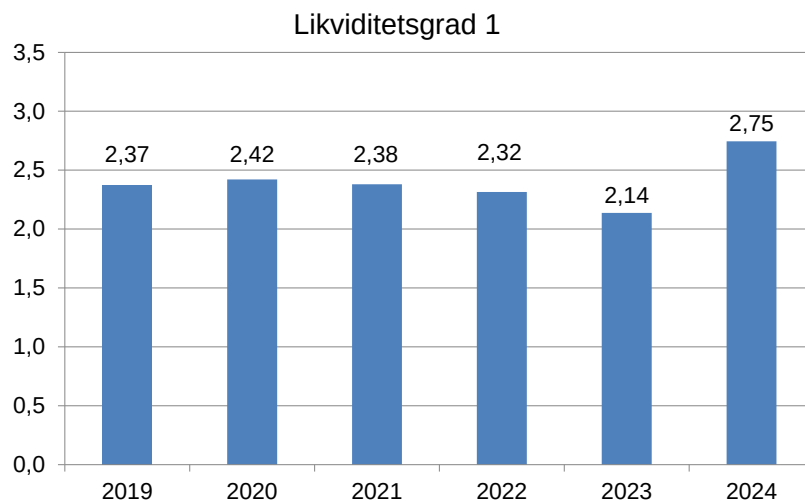
Ubrukte lånemidler gir likviditetsmessig løpende renteinntekter.

Det vises til tidligere kommentar vedrørende sammensetning av låneporteføljen og finanskommentar lenger ut i årsberetningen.

Garantiforpliktelser

Ved utløpet av 2024 har Fredrikstad kommune et samlet garantiansvar på 267,8 millioner kroner inkludert husleiegarantier på 21,9 millioner kroner. Fordelingen mellom kreditor og låntaker framkommer i note 12 til regnskapet. Tapsrisikoen er vurdert som lav.

Likviditetsgrad

Likviditetsgrad 1 viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og uttrykker kommunens evne til å dekke kortsiktige forpliktelser. Likviditetsgrad 1 tar utgangspunkt i alle omløpsmidlene og bør være over 2. Som vist i grafen endte likviditetsgrad 1 på 2,75 prosent i 2024. Årsaken til det høye likviditetsgraden er at salgsinntekten fra aksjene i Fredrikstad Energi AS ble stående på kommunens bankkonto over årsskiftet før midlene ble plassert i finansmarkedet på nyåret 2025.

5.6 Finansforvaltning

Makrokommentar

2024 ble et nytt sterkt år i finansmarkedene uten store korreksjoner. Gjennom året steg porteføljen som forventet i et oppgangsmarked. Dette innebærer at aksjemarkedsoppgangen er relativt normal i styrke, den økonomiske veksttakten er gjennomsnittlig, rentenivået er tilbake på et mer normalt nivå, og selskapene opplever god inntjeningsvekst.

Selv om dette er gode nyheter, er det likevel alltid ting å merke seg. Eksempelvis er prisingen av aksjemarkedet, spesielt i USA, relativt høy som følge av forventninger til framtidig vekst. Dette gjør markedene mer sårbare for negative nyheter. Sentrale tema i året som gikk var generativ KI,

slankemedisin, renter, inflasjon, geopolittikk og politiske valg. Ved inngangen til 2025 er disse utvidet med mulige konsekvenser av den foreslåtte økonomiske politikken i USA.

I Norge har inflasjonen blitt redusert, til tross for en stadig svakere krone. Kjerneinflasjonen fortsatt ligger over målet, noe som kan redusere antall kommuniserte rentekutt i 2025. Den globale veksten for 2024 forventes å være rundt 3 prosent, som er en ganske normal veksttakt. Kombinasjonen av normal vekst og avtakende inflasjon er normalt gunstig for finansmarkedene, noe som ofte har resultert i god avkastning og relativt lav volatilitet. Veksten i Norge henger en del etter USA, og ligger på nivå med EU. Veksten i Norge stammer i stor grad av offentlig pengebruk og oljefondet, og bremses av byggenæringen.

Aksjemarkedene fortsatte i 2024 den gode utviklingen fra 2023, mens avkastningen i obligasjonsmarkedet for 2024 ble litt svakere enn det en kunne forvente basert på den underliggende renten i fondene. Årsaken er noe renteoppgang som konsekvens av ny president i USA. De lange rentene steg også noe i Norge gjennom året. Norske og globale renter er tett knyttet til hverandre. Avkastningen et enkelt kalenderår kan være mer tilfeldig, spesielt når rentene stiger.

Låneportefølje

Ved utløpet av året er vektet gjennomsnittrente steget fra 3,72 prosent til 3,90 prosent. Porteføljen har en brutto rentesensitivitet på 54,4 millioner kroner. Dette uttrykker samlet rentekostnad ved en økning i rentenivået på 1 prosentpoeng med utgangspunkt i gjeldende status. I budsjettet for 2024 var budsjettet rentenivå 4,8 prosent, mens det i økonomiplanen er tatt høyde for et rentenivå på 4,6 prosent i 2025 synkende til 4,0 prosent fra 2027. Helheten vurderes på nytt høsten 2025, i arbeidet med rullering av økonomiplanen.

Brutto rentesensitivitet dempes gjennom tilsvarende endringer i rentestrømmene som dekker gjeld utover frie inntekter. Det vises til tidligere kommentar vedrørende fordelingen mellom rammefinansiert gjeld, selvfinansierende gjeld og renteinntekter/avkastning.

Fordeling rentebinding av låneporteføljen

	Saldo	Andel
Lån med fast rente:		
Rentebinding > 1 år	3 522 000 000	39,30 %
Rentebinding < 1 år	3 485 000 000	38,88 %
Sum rentebinding	7 007 000 000	78,18 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	1 955 624 005	21,82 %
Diverse lån	2 025 000	
Sum total	8 964 649 005	100,0 %

Diverse lån består av gjeld overfor Fredrikstad fotballklubb (FFK) på 2,0 millioner kroner, og smålån på til sammen 25 000 kroner. Gjeldsposten overfor FFK er en del av oppgjøret ved kjøpet av Fredrikstad stadion.

Nedenfor følger en detaljert oversikt over gjeldsportefølje per 31. desember 2024. Denne legges til grunn for refinansieringer i 2025.

Fordeling av porteføljen per lån

Långiver	ISIN/ lånenummer	Restgjeld	Rente- vilkår	Forfall
Husbanken – Startlån				
HB – Flytende	11516864.10	48 750 000,00	4,677	01.03.2041
HB – Flytende	11516864.40	44 415 573,00	4,677	01.12.2036
HB – Flytende	11508899.10.B	24 596 519,00	4,705	01.04.2034
HB – Flytende	11524019	55 500 000,00	4,705	30.04.2043
HB – Flytende	11532055	74 046 000,00	4,705	01.05.2045
HB – Flytende	11537564.10	74 613 185,00	4,705	01.05.2047
HB – Flytende	11537564.50	53 174 508,00	4,705	01.05.2048
HB – Flytende	11540051.10	115 056 000,00	4,705	01.05.2048
HB – Flytende	11541752	163 660 000,00	4,705	01.06.2049
HB – Flytende	11543324	180 000 000,00	4,705	01.04.2050
HB – Flytende	11543723	70 000 000,00	4,705	01.10.2050
HB – Flytende	11544291.10	245 370 370,00	4,705	01.04.2051
HB – Flytende	11545066	250 000 000,00	4,705	01.04.2052
HB – Flytende	11545873	250 000 000,00	4,705	01.04.2053
HB – Flytende	11547204	250 000 000,00	4,705	01.03.2054
		1 899 182 155,00	4,704	
KLP Kommunekreditt				
KLP - Fastrente 7 ÅR	8317.56.24360	520 000 000,00	2,171	12.06.2026
		520 000 000,00	2,171	
Kommunalbanken				
KBN - P.t rente	20100637.B	56 441 850,00	5,350	08.10.2038
KBN - Fast - 5 ÅR	20200044	500 000 000,00	1,876	10.02.2025
KBN - Fast - 4 ÅR	20210173	320 000 000,00	1,377	19.05.2025
KBN - Fast - 5 ÅR	20230028	300 000 000,00	3,690	15.02.2028
KBN - Fast - 5 ÅR	20230055	243 000 000,00	3,870	17.03.2028
KBN - Fast - 4 ÅR	20230102	360 000 000,00	3,970	20.04.2027
KBN - Fast - 7 ÅR	20230202	300 000 000,00	4,630	12.07.2030
KBN - Fast - FRN	20230266	460 000 000,00	5,270	25.08.2027
KBN - Fast - 5 ÅR	20240012	500 000 000,00	4,160	17.01.2029
KBN - Fast - 7 ÅR	20240256	412 000 000,00	4,085	26.08.2031
		3 451 441 850,00	3,689	
Verdipapirmarkedet				
Danske Bank –FRN OBL 2 år	NO0013036822	300 000 000,00	5,129	10.10.2025
Danske Bank –FRN OBL 3 år	NO0013233874	485 000 000,00	5,088	21.05.2027
Danske Bank –FRN OBL 2 år	NO0013364406	360 000 000,00	4,983	12.10.2026
DNB – Fast – 4 år	NO0011088684	350 000 000,00	1,518	03.09.2025
DNB – Fast – 3,5 år	NO0012738634	267 000 000,00	4,540	30.04.2026
DNB – SRT – 12 mnd	NO0013168062	370 000 000,00	5,007	21.02.2025
DNB – SRT – 6 mnd	NO0013334144	340 000 000,00	4,774	13.03.2025
Nordea - Fastrente - 10 år	NO0010859754	270 000 000,00	2,369	23.07.2029
SEB – Fast 5 år	NO0010945835	350 000 000,00	1,515	04.03.2026
		3 092 000 000,00	3,942	
Diverse lån				
Fredrikstad fotballklubb		2 000 000,00	3 mnd NIBOR + 0,8%	
Østfold Meieri		5 000,00	-	
Elingårds venner		20 000,00	-	
		2 025 000,00		

Det vises til tidligere kommentar i årsberetningen vedrørende fordeling av låneporteføljen og inntektsstrømmene som dekker renter og avdrag.

Langsiktig kapitalforvaltning

Premisser for forvaltningen og resultater

Kommunen har en tredelt målsetting knyttet til plassering og forvaltning av midler med langsiktig tidshorisont:

1. Opprettholde realverdi (prisjustering), i henhold til bystyrets vedtak for kommunens investeringsfond.
2. I den grad kommunens økonomi tilsier det, bør det avsettes midler til bufferfond, som et virkemiddel til bruk i perioder med lav avkastning/svikt i forhold til budsjettforutsetningene, slik at kortsiktige svingninger i finansmarkedet ikke gir umiddelbar negativ effekt i forhold til kommunens tjenesteproduksjon.
3. Søke å oppnå avkastning på midler med langsiktig tidshorisont som i gjennomsnitt er 1,4 prosentpoeng høyere enn et plasseringsalternativ med risiko tilsvarende 3 måneder NIBOR til akseptabel risiko.

Bidrag fra den samlede finansforvaltningen skal i minst mulig grad være utslagsgivende for kommunens tjenesteproduksjon for øvrig. Dette forutsetter realistiske budsjettanslag gjennom ordinær budsjettprosess, og at i den grad det er mulig, skal settes av midler til et bufferfond dersom avkastningen er tilstrekkelig. Rentefondet er per dato på 21,9 millioner kroner. I forhold til volum og avkastning burde dette fondet vært større.

Den langsiktige porteføljen består av investeringsfond og opparbeidet avkastning. Løpende avkastning/verdistigning har stort sett vært brukt til å finansiere driftsnivået, og ikke til styrking av framtidig handlefrihet gjennom avsetning til bufferkapital i form av et disposisjonsfond. Det er fortsatt en utfordring at avkastningen benyttes til å finansiere driften før pengene er opptjent. Avkastningen burde først vært opptjent, og benyttet i ettertid til finansiering av driften. Samlet økonomi har ikke gitt rom for dette.

I forvaltningen legges det vekt på likviditet, risiko og avkastningsmuligheter. Hele porteføljen er likvid, og kan innløses i penger i løpet av tre dager, dersom behovet er til stede. En del av porteføljen vil til enhver tid være plassert i pengemarkedsfond, som også er tilpasset kravene til forvaltning av kortsiktig likviditet med hensyn på risiko og avkastning. Dette blir et risikoreduserende element, samtidig som vi reduserer noe på det definerte omfanget på langsiktig likviditet.

Investeringsproduktene som benyttes skal være oversiktlige og relativt enkle å forstå. Risikoavklaring er viktigere enn tilsynelatende avkastningsmuligheter. Fordelingen mellom aktivklassene er innenfor rammene som er nedfelt i finansreglementet. Det legges opp til forutsigbarhet, fokus på langsiktighet og ikke kortsiktige svingninger.

Sannsynlighet for negativ avkastning et enkelt år er 16 prosent. Verdifall gitt Finanstilsynets definisjon av stresstest er -10,6 prosent.

Porteføljen har i 2024 vært forvaltet innenfor rammene i finansreglementet. Risikoen i porteføljen var gjennom året noe høyere enn normalposisjonen i finansreglementet som følge av marginal overvekt i aksjer.

Porteføljens fondssammensetting er innenfor tillatte rammer for avvik (målt gjennom relativ risiko) i finansreglementet. I de ulike delporteføljene er det lagt stor vekt på å benytte fondskombinasjoner som har gode egenskaper samlet.

Kommunen har vedtatt å følge Statens Pensjonsfond Utlands etiske kriterier. Ved utgangen av 2024 er 161 selskaper globalt ekskludert sin som følge av deres produkter eller på grunn av

adferd. Kommunen har for tiden ingen brudd på de etiske kriteriene i sine investeringer. Økt fokus på etikk og bærekraft i forvaltningen legges til grunn i det videre arbeidet med forvaltningen.

Porteføljen skal minimum rebalanseres når porteføljevektene når minimums- eller maksimumsgrensene.

Markedsverdi og fordeling av langsiktig portefølje

	2024	Andel	2023	Andel	2022	Andel	2021	Andel
Obligasjoner Norge	229 638 252	22,5 %	219 369 734	21,5 %	192 138 225	18,5 %	153 361 695	14,1 %
Obligasjonsfond utland	372 092 668	36,5 %	371 771 616	36,4 %	356 725 100	34,3 %	305 455 037	28,0 %
Pengemarkedsfond	204 598 161	20,1 %	225 563 697	22,1 %	277 436 512	26,7 %	396 539 741	36,4 %
Aksjer Norge (fond)	73 540 374	7,2 %	72 334 528	7,1 %	76 007 874	7,3 %	80 024 424	7,3 %
Aksjer utland (fond)	139 859 704	13,7 %	131 265 555	12,9 %	136 991 981	13,2 %	155 245 604	14,2 %
Bankinnskudd	345 094		90 720		84 664		60 262	
	1 020 074 253		1 020 395 850		1 039 384 356		1 090 686 763	

Note: Tabellen er endret i forhold til tilsvarende tabell i årsberetningen for 2021 og 2022 da foretaksobligasjonen (anleggsobligasjonen) i Fredrikstad Energi AS er tatt ut av rapporteringen for forvaltningsporteføljen disse årene.

Avkastning i prosent

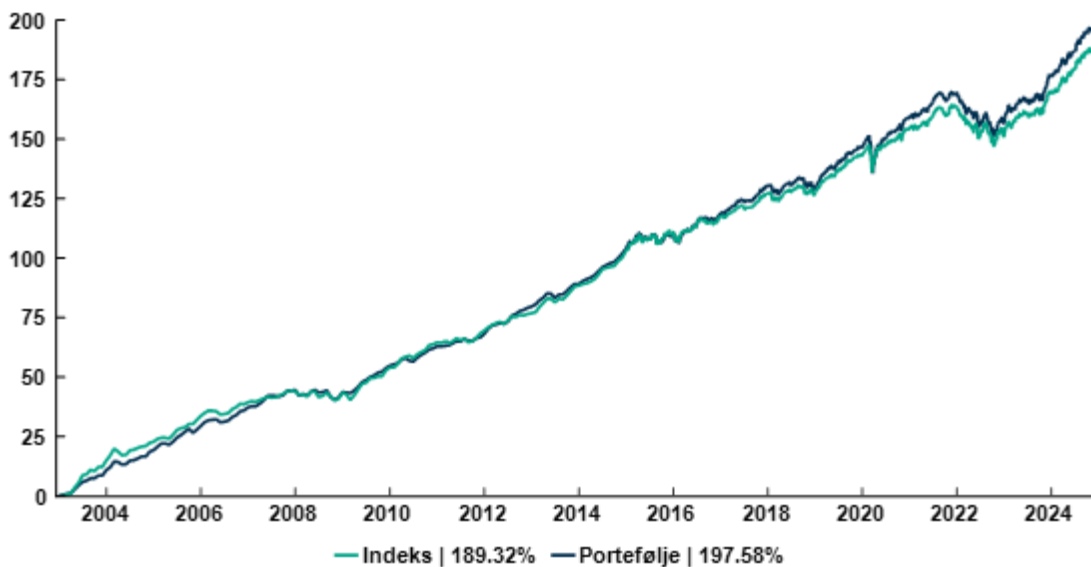
	2024	2023	2022	2021
Totalportefølje	7,36 %	8,01 %	-4,49 %	4,00 %
- Obligasjoner	3,56 %	4,65 %	-6,67 %	-0,24 %
- Pengemarked	5,69 %	5,30 %	1,56 %	0,78 %
- Aksjer	20,75 %	20,02 %	-9,47 %	22,10 %

I 2024 ble avkastningen på kommunens langsiktige portefølje 7,36 prosent (74,4 millioner kroner). Porteføljens markedsverdi er ved årsskiftet i overkant av 1,0 milliarder kroner. Ut fra likviditetsbehov, ble det i september overført 75 millioner kroner til kommunekassens bankkonto fra en fordeling av norske aksjer, globale aksjer, globale obligasjoner og pengemarkedsfond. Dette innebærer at årets resultatførte verdiendring ikke gjenspeiler differansen mellom porteføljens markedsverdi per 1. januar 2024 og 31. desember 2024.

Kommunens investeringsstrategi er utformet med bakgrunn i kommunens målsettinger og risikobærende evne, og har en langsiktig forventet avkastning, som på indekssnivå er 1,4 prosent poeng høyere enn en bankrente over tid. Reell oppnådd meravkastning i forhold til bankrenten er siden oppstart 3,9 prosent-poeng per år.

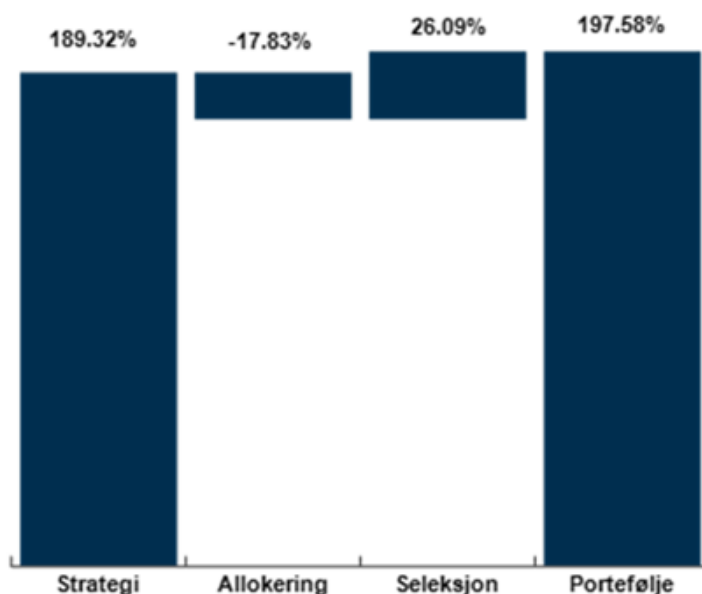
Porteføljeutvikling 2024 og siden oppstart

Grafen under viser totalporteføljens utvikling siden 2003. Akkumulert avkastning er 198,0 prosent, noe som gir en årlig geometrisk avkastning på 5,1 prosent.

Kommunens vedtatte strategi vil forventningsmessig forklare det meste av oppnådd avkastning og svingninger i denne over tid. Frihetsgrader i strategien gir innenfor spesifiserte risikorammer anledning til aktive valg rundt seleksjon (valg av forvaltere) og allokering (avvik fra strategivekter).

Grafen under viser sammensetningen av oppnådd avkastning. Porteføljen har oppnådd cirka 8,2 prosent-poeng høyere avkastning enn kommunens referanseindeks.

Allokeringsbeslutninger (avvik fra strategiske vektorer i strategien), har i sum bidratt med cirka 17,8 prosent-poeng mindreaktning. Seleksjonsbeslutninger, med andre ord valg av forvaltere, har i sum bidratt med cirka 26,1 prosentpoeng meravkastning.

For 2024 er oppnådd meravkastning i forhold til kommunes referanseindeks på cirka 0,2 prosent-poeng. Meravkastningen forklares av både seleksjonseffekter og allokeringseffekter med like andeler. Det betyr at forvalterne i porteføljen i snitt har levert noe sterkere enn referanseindeksene, i tillegg til at noe høyere vekt i aksjer og pengemarked har bidratt positivt.

Kostnader i forvaltningen

Forventet meravkastning for kommunens investeringsstrategi er som nevnt over tid 1,4 prosent i forhold til en bankplassering. Et viktig virkemiddel for å oppnå dette er å holde kostnadselementet i forvaltningen så lav som mulig. Verdipapirfond har årlige forvaltningshonorar som varierer mellom aktivaklassene, forvalterne og investert beløp. Variasjonene er størst innenfor aksjefond, som følge av ulike forvaltningsstiler, minsteinnskudd med mer. Kommunen mottar fakturaer på et forvaltningshonorar, og all returprovisjon tilføres kommunens klientkonto etter hvert som forvalterne utbetaler den, før den overføres til den ordinære bankkontoen.

Kortsiktig likviditet/driftslikviditet

Den kortsiktige likviditeten er plassert i bankinnskudd og følger flytende NIBOR-renter (renter som gjelder bankene mellom i det interne bankmarkedet) med positive marginer. Renten har i snitt ligget på 5,17 prosent gjennom året.

Per 31.12.2024 er saldo i bank på 914,0 millioner kroner. Det høye beløpet skyldes at salgsinntektene fra salg av Fredrikstad Energi AS sto på bankkontoen over årsskriftet. Driftskreditten er ikke brukt ved overgangen til 2025.

Rådgivingsavtaler

Fredrikstad kommune benytter eksterne rådgivere i forvaltning av gjeldsporteføljen og den langsiktige forvaltningsporteføljen. Alle beslutninger tas av kommunen.

5.7 Internkontroll (kommunelovens § 25-1)

Et godt samspill mellom rollene til bystyret, kontrollutvalget, revisjonen og kommunedirektøren er avgjørende elementer i et godt internkontrollarbeid. God virksomhetsstyring består ikke alene av internkontrollarbeid, men et godt internkontrollarbeid er avgjørende for å ha et kontinuerlig fokus på kvalitet, effektivitet og måloppnåelse. Kommunedirektørens ledergruppe har ansvar for det strategiske perspektivet med den sektorovergripende internkontrollen i kommunen. Direktørene, med sine linjeledere og medarbeidere, er ansvarlige for det operasjonelle perspektivet, eller den tjenestespesifikke internkontrollen.

God virksomhetsstyring og internkontroll henger sammen. Kommunedirektøren skal sørge for at det er betryggende balanse mellom tillit og kontroll i virksomheten. Rutiner, regler, prosedyrer og kontrollaktiviteter utgjør en viktig del av internkontrollen. Arbeidet med internkontroll er systematisk og kunnskapsbasert, med en risikobasert tilnærming. Det er i stadig endring, i samsvar med utviklingen av Fredrikstad kommunes organisasjon og virksomhet.

Kilde: Direktoratet for forvaltning og ikt; Internkontroll

Motiverte ledere og medarbeidere er avgjørende for å kunne opprettholde og utvikle et godt kontrollmiljø. Internkontrollarbeidet skal være en arena for læring og utvikling. Systematisk internkontrollarbeid skal oppleves som sunn fornuft og ha en god nytteverdi. Når egen kunnskap og erfaring kan brukes i rutinebeskrivelser, prosedyrer og risikovurderinger, er det motiverende for ledere og medarbeidere. Oppfølging av innmeldte avvik skal gi effekt for kvalitetsarbeidet og påvirke utviklingen av tjenester. Bruk av risikoanalyser kan bidra til forenklinger og redusere sårbarheten i den daglige driften.

Bruk av digitale verktøy i internkontrollarbeidet, som Kvalitetssystemet og Fredrikstad-kompasset/Framsikt har en sentral plass i dette arbeidet. Verktøyene er lett tilgjengelige for alle ledere og ansatte, og ligger på forsiden av intranettet når man logger seg på. Kvalitetssystemet har en integrert risikomodul, som gjør det enkelt å utforme og utarbeide risikoanalyser for egen virksomhet. I 2024 har vi inngått avtale om nytt kvalitetssystem, Compilo, som skal implementeres i 2025.

Avvik, forbedringsforslag, risikovurderinger og skademeldinger meldes i kommunens felles system, kvalitetssystemet. Disse er moduler i kvalitetssystemet, sammen med dokumentbasen med alle kommunes gjeldende rutinebeskrivelser. Ansatte uten tilgang til elektroniske løsninger kan melde avvik manuelt og levere til nærmeste leder.

Avvikssystemet blir brukt både som dokumentasjon av hendelser og i forbedringsarbeid, som kilde til læring, kvalitetsforbedring og kartlegging av risikoområder.

Meldte avvik (tall hentet fra RiskManager/Business Analyze)

	2020	2021	2022	2023	2024
HMS	1 855	1 830	1 988	2 997	3 596
Informasjonssikkerhet og personvern	75	71	64	78	85
Tjenestekvalitet	2 055	1 763	2 493	3 968	3 332
Forbedringsforslag	102	108	85	119	91
Opplæringsloven §13-10	37	0	0	0	0
Legemiddelhåndtering	3 592	3 213	3 341	3 887	3 336
Hjelpemiddelformidling	6	1	3	22	17
Fredrikstadmodellen for anskaffelser av varer/tj.	4	0	0	1	0
Totalt	7 726	6 986	7 974	11 072	10 457

Det er registrert en nedgang i antall meldte avvik fra 2023 til 2024, hovedsakelig innen helse- og velferdsområdet, på legemiddelhåndtering.

Antall meldte avvik varierer og er avhengig av mange faktorer. Avvikshåndtering er en del av det kontinuerlige forbedringsarbeidet vårt. Det skal oppmuntres til å melde avvik. Det at det er flere avvik vurderes i utgangspunktet som positivt og en viktig del av det systematiske pasient- og brukersikkerhetsarbeidet i seksjonen. Vi skal lære av feilene og forbedre kvaliteten på arbeidet.

Det meldes flest avvik på tjenestekvalitet og legemiddelhåndtering. Gjennom 2024 har en arbeidsgruppe utarbeidet retningslinje for legemiddelhåndtering i kommuneområde helse. Retningslinjen skal være et overordnet rammeverk for å sikre forsvarlighet ved at lover og forskrifter blir fulgt gjennom hele legemiddelprosessen. Denne ble forankret hos direktør og direktørens ledergruppe ved årsskifte, og opplærings- og implementeringsarbeid vil pågå gjennom hele 2025. Det er gjennom året gjennomført farmasøytiske revisjoner i henhold til plan for bruk av farmasøytisk rådgivning.

I september ble det gjennomført tilsyn fra statsforvalter av elektroniske medisineringsstøtte. Det ble undersøkt om pasienter får forsvarlig administrasjon av legemidler med bruk av medisindispenser. Tilsynet er rettet mot kommunens ansvar for å legge til rette for og følge med på slik helsehjelp. Statsforvalteren har undersøkt om: 1) valg av medisindispenser skjer ut ifra egnethetsvurdering, 2) pasienten får opplæring i bruk av medisindispenser, og 3) helsetjenesten følger med på medisindispenser som tiltak.

Statsforvalteren konkluderte med at ledelsen i Fredrikstad kommune ikke har fulgt tilstrekkelig og systematisk med på om det skjer egnethetsvurderinger, opplæring og evalueringer av tiltaket/tjenesten, gjennom sine styringstiltak. Det er satt ned en arbeidsgruppe som skal bistå i arbeidet med å følge opp avviket. Arbeidsgruppa endrer nå innhold i kartleggings skjema for bruk av medisindispenser, utarbeider flere hjelpetekster i Geric, og oppdaterer prosedyren for dokumentasjon. I sum vil dette tydeliggjøre ledelsens styringstiltak. Arbeidet gjennomføres våren 2025 og det rapporteres til statsforvalter.

Alle alvorlige HMS-avvik blir behandlet i SAMU – seksjonenes arbeidsmiljøutvalg.

For å sikre at både nye og nåværende ledere får ny og oppdatert kunnskap innen felter som økonomi, ehandel, anskaffelse og etikk, er det lagt opp til digitale temabaserte eLæringskurs.

I 2024 har Fredrikstad kommune faset ut kompasset til fordel for Framsikt, som vil gi minst like gode internkontrollmuligheter.

Tydelige ledere skal videreutvikle en kvalitets- og forbedringskultur også gjennom aktiv bruk av Kvalitetssystemet, oppfølging av avvik og forbedringsforslag. Kommunedirektøren har fokus på oppfølging og gjennomføring av forbedringsforslag. For å kunne lykkes er det avgjørende at ledere og medarbeidere har relevant og riktig kompetanse for å sikre en god og riktig tjenesteutførelse med ønsket kvalitet.

5.8 Ethiske prinsipper

En avgjørende faktor for et godt internkontrollmiljø, i tillegg til systemer, rutiner og kontroller, er holdninger som bygger på gode etiske prinsipper. Fredrikstad kommunes etiske prinsipper, vedtatt av bystyret, gjelder for både folkevalgte og medarbeidere i kommunen.

De 10 etiske prinsippene, som alle ansatte skal følge, er:

1. Vi møter alle med respekt.
2. Vi forvalter samfunnets fellesmidler på best mulig måte.
3. Vi vurderer egen inhabilitet og ber rett instans å vurdere habilitet.
4. Vi tar ikke imot gaver, arv eller andre ytelser.
5. Vi er en åpen og etterrettelig kommune.
6. Vi har ytringsfrihet og rett til å si ifra.
7. Vi tar selvstendig ansvar.
8. Vi er miljøbevisste.
9. Vi er bevisste på når vi har taushetsplikt, og etterlever den.
10. Vi har et bevisst forhold til bruk av sosiale medier.

Det er laget kursmateriell, workshops og filmsnutter som brukes i hele organisasjonen for at alle skal bli kjent med og følge de etiske prinsippene.

5.9 Likestilling

I oppfølging av likestillings- og diskrimineringsloven og kommunens fokus på likebehandling blant ansatte, jobbes det med likestilling på flere områder.

Medarbeiderundersøkelse om likestilling og inkludering

I 2022 ble det gjennomført en medarbeiderundersøkelse om likestilling og inkludering. Undersøkelsen kartla fire forhold (forskjellsbehandling, trakassering, seksuell trakassering og ufrivillig deltid) som påvirker opplevelsen av et likestilt og inkluderende arbeidsmiljø. 3 888 personer besvarte undersøkelsen (58 prosent).

Hovedfunnene var:

- 10,1 prosent (393 ansatte) oppga at de hadde opplevd forskjellsbehandling i løpet av det siste året.
- 10,6 prosent (411 ansatte) oppga å ha opplevd trakassering det siste året.
- 3 prosent (109 ansatte) oppga at de hadde opplevd seksuell trakassering i løpet av det siste året.

Det var planlagt en ny undersøkelse høsten 2024, men på grunn av omorganisering av organisasjonen og mulig ny struktur på medarbeiderundersøkelser ble dette satt på vent. Det er derfor ingen nye tall på dette området nå.

Rekruttering

Kommunen følger tilsettingsreglement og tilsettingsrutine for å sikre lik behandling ved tilsettinger. I alle utlysningstekster framgår det at «kvalifiserte personer med innvandrer-bakgrunn og/eller redusert funksjonsevne» oppfordres til å søke. Det framkommer i rutinen for tilsetting at det ikke skal innhentes opplysninger om blant annet funksjonsnedsettelse i tilsettingsprosessen, og at minst en kvalifisert søker med innvandrerbakgrunn skal innkalles til intervju.

Medarbeiderundersøkelsen om likestilling og inkludering viste at det er en nedgang i andelen som oppgir at man arbeider ufrivillig deltid i kommunen. Denne har gått fra 37 prosent til 25 prosent. Det er fortsatt slik at en større andel menn enn kvinner jobber fulltid. Det satses fortsatt på heltidskultur, og arbeid med ulike turnusordninger er en videre viktig satsning.

Lønn

Fredrikstad kommune har gjennom flere år hatt fokus på likebehandling mellom kvinner og menn innenfor lønn og avansement. I forbindelse med de lokale lønnsforhandlingene i 2024 var et vurderingskriterium at man skulle rette opp eventuelle lønnskjevheter som utelukkende skyldes kjønn. Lønnspolitikken sørger for god praksis på området, og lønnsfastsettingssaker hvor likelønn vurderes er godt implementert. Innplassering i forhandlingskapittel skjer etter Hovedtariffavtalens (HTA) bestemmelser og Fredrikstad kommunes lønns- og stillingsregulativ.

Lønnspolitikken skal bidra til å:

- Motivere til kompetanseutvikling
- Motivere til mer heltid
- Beholde, utvikle og rekruttere
- Sikre kvalitativt gode tjenester
- Fremme og ivareta likestilling mellom kjønnene

Kriterier, som legges til grunn for lønnsinnplassering, er kompetansekrav, arbeidsoppgaver og ansvarsområde. I tilfeller der det gjelder å rekruttere og beholde blir det foretatt en markedsvurdering, og en vurdering av om lønnsnivået må justeres for å sikre tilsetting/beholde arbeidstaker. Personlig vurdering gjøres ut fra kompetanse, personlige egenskaper, erfaring og lønnsansiennitet.

Det er i hovedsak stillinger lønnsinnplassert i hovedtariffavtalens kapittel 4 som er tilknyttet ansiennitetsstiger. I noen tilfeller vil det være behov for opprettholdelse av lønn ved overgang til lavere lønnet stilling. Det gis da en personlig ordning for den enkelte. Dette kan være ved omorganisering, sykdom, skade, rasjonalisering eller andre grunner som ikke skyldes arbeidstakerens forhold.

I tråd med likestillings- og diskrimineringsloven § 26 skal det foretas en lønnskartlegging annet hvert år. Det ble gjennomført i 2023 og det rapporteres derfor ikke på det i år.

5.10 Årsberetning – konsolidert regnskap

Enheter som inngår i det konsoliderte årsregnskapet

I det konsoliderte regnskapet til Fredrikstad kommune inngår regnskapet for:

- Fredrikstad kommune (kommunekassen)
- FREVAR KF
- Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning Østfold (IUA)
- Søndre Østfold interkommunalt politisk råd (SØIPR)

Vurdering av enhetene og eventuell eliminering

Fredrikstad kommune (kommunekassen) skal være med som en del av det konsoliderte regnskapet, og det er foretatt eliminering mot FREVAR KF.

FREVAR KF er kommunens eneste kommunale foretak. Foretaket er en del av kommunens juridiske enhet og er innarbeidet i det konsoliderte regnskapet. Det er foretatt eliminering mot kommunekassen. FREVAR KF har ingen transaksjoner mot IUA.

Østfold Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensning (IUA Østfold)

Fredrikstad kommune ble kontorkommune fra 2012. IUA var tidligere et interkommunalt samarbeid opprettet med hjemmel i den gamle kommunelovens §27. IUA ble omdannet til et kommunalt oppgavefellesskap i 2020.

For 2024 er deres regnskap enn del av kommunekassens regnskap siden forventede brutto driftsinntekter er mindre enn 5 millioner kroner og det er fastsatt i samarbeidsavtalen at de benytter seg av unntaksbestemmelsen om å utarbeide eget årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning.

Søndre Østfold (tidligere Viken) interkommunale råd

Søndre Østfold IPR er et regionalt politisk samarbeidsorgan. Rådet skal legge til rette for samarbeid mellom kommunene og felles forståelse for utfordringene i regionen, og arbeide for en samfunnsutvikling som bidrar til at regionen er bærekraftig, et godt sted å leve, og attraktiv for næringsdrivende og besøkende. Rådet vil kunne samarbeide om, og behandle saker innen, områder som arealplanlegging, transport (NTP), kollektivtrafikk, havner og fergesamband, klima og miljø, videregående opplæring, fagskole, tannhelse, kulturminner, idrett og friluftsliv og næringsutvikling, samt generelt kommune- og regionsamarbeid. Rådet er et politisk organ, hvor konsensus tilstrebes for å finne felles løsninger og uttale seg i politiske og strategiske spørsmål.

For 2024 er deres regnskap enn del av kommunekassens regnskap siden forventede brutto driftsinntekter er mindre enn 5 millioner kroner og det er fastsatt i samarbeidsavtalen at de unnlater å utarbeide eget årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning.

Enheter som er utelatt etter §10-3

Det er ingen enheter som Fredrikstad kommune er kontorkommune for som er utelatt fra konsolideringen.

Enheter som har kommet til eller gått ut av det konsoliderte årsregnskapet siden forrige regnskapsår

Det er ingen enheter som har kommet til eller gått ut av det konsoliderte årsregnskapet siden forrige regnskapsår.

Regnskapsopplysninger om enheter som nevnt i bokstav b og c, hvis dette har betydning for vurderingen av kommunens økonomiske utvikling og stilling.

Ikke relevant da ingen selskaper Fredrikstad kommune er kontorkommune for er utelatt.

Andelen av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld eller egenkapital som er knyttet til de øvrige deltakerkommunene i interkommunale samarbeid som ikke er egne rettssubjekt, hvis dette har vesentlig betydning for vurderingen av kommunens økonomiske utvikling og stilling.

Det er ingen inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld og egenkapital knyttet til de øvrige deltakerkommunene som har vesentlig betydning for vurderingen av kommunens økonomiske utvikling og stilling.

Økonomiske vurderinger av det konsoliderte regnskapet

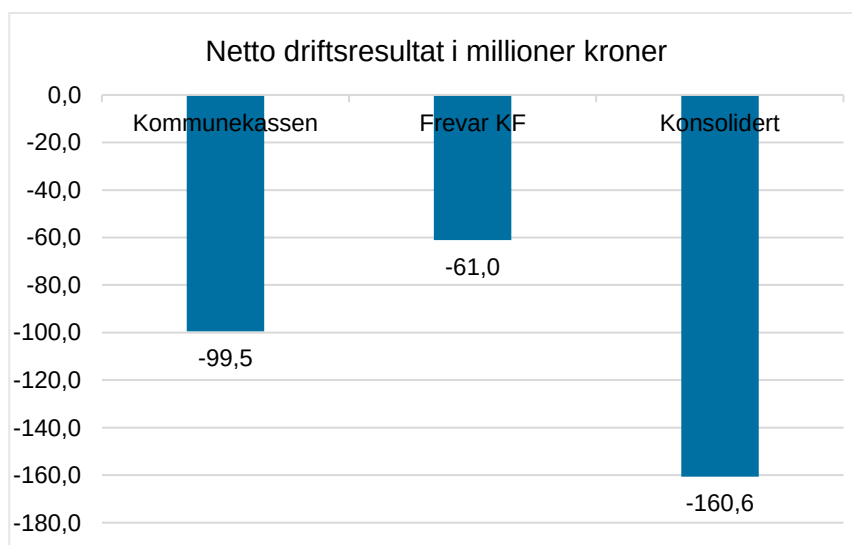
Siden kommunen kun har ett kommunalt foretak, påvirker regnskapstallene for FREVAR KF det konsoliderte regnskapet i svært liten grad. Det er kun faktorer som påvirkes av Frevar sitt regnskap som er kommentert her. Andre nøkkeltall og analyser vises det til årsberetningen for kommunekassen.

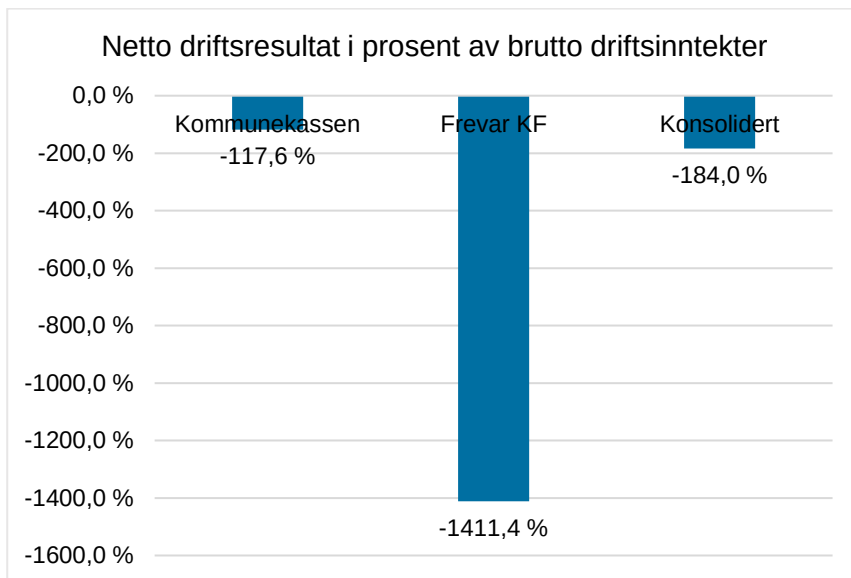
FREVAR KF fører regnskap etter regnskapsloven og legger fram eget regnskap for bystyret. I tillegg er foretaket, som en del av kommunen, forpliktet til å utføre tjenester innenfor VAR-kapitlet til selvkost. Beregning av selvkost, inngår i det endelige selvkostoppgjøret i Teknisk Drift, som krever inn kommunale avgifter fra innbyggerne.

Det regnskapsmessige resultatet, som bystyret disponerer, er også i henhold til regnskapsloven. Med krav om konsolidering av FREVAR KFs regnskap med kommunens øvrige regnskap, har det vært nødvendig å omarbeide regnskapet til å følge kommunale prinsipper. Dette vil alltid føre til at resultatet fra FREVAR KF i det konsoliderte regnskapet vil avvike fra det ordinære resultatet til foretaket.

Foretakets regnskapsmessige resultat etter regnskapsloven er et underskudd på 8,6 millioner kroner etter skatt. Netto driftsresultat etter kommuneloven er minus 61,0 millioner kroner. Netto driftsresultat etter kommuneloven for konsolidert regnskap er minus 160,3 millioner kroner.

Transaksjonene mellom selvkostvirksomheten i foretaket og kommunen er eliminert i de økonomiske oversiktene som følger videre i dokumentet.

FREVAR KF har investeringsutgifter på 37,9 millioner kroner i 2024.

Kommunekassen og foretaket har en samlet gjeldsportefølje på til sammen 10,7 milliarder kroner. I tillegg kommer lånegjeld på pensjonsforpliktelser.

5.10.1 Driftsregnskapet

	Kommunekassen	KF A	Elimineringer	Konsolidert årsregnskap 2024	Konsolidert årsregnskap 2023
1 Rammetilskudd	-2 923 019 011	-	-	-2 923 019 011	-2 727 510 072
2 Inntekts- og formuesskatt	-2 752 768 572	-	-	-2 752 768 572	-2 687 497 969
3 Eiendomsskatt	-337 255 607	-	-	-337 255 607	-336 732 795
4 Andre skatteinntekter	-	-	-	-	-
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-329 053 915	-	-	-329 053 915	-292 457 218
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-893 718 051	-169 137 939	170 268 512	-892 587 478	-845 920 887
7 Brukerbetalinger	-218 313 256	-	-	-218 313 256	-218 060 455
8 Salgs- og leieinntekter	-1 009 555 619	-263 414 966	-	-1 272 970 585	-1 145 941 140
9 Sum driftsinntekter	-8 463 684 031	-432 552 906	170 268 512	-8 725 968 425	-8 254 120 535
10 Lønnsutgifter	4 224 234 267	69 557 881	-	4 293 792 148	4 035 956 211
11 Sosiale utgifter	1 099 893 213	19 744 939	-	1 119 638 152	1 000 584 934
12 Kjøp av varer og tjenester	2 070 294 962	256 620 841	-167 378 594	2 159 537 209	2 137 299 922
13 Overføringer og tilskudd til andre	649 582 317	8 072 379	-2 889 918	654 764 778	625 663 179
14 Avskrivninger	446 709 850	41 265 433	-	487 975 283	461 060 099
15 Sum driftsutgifter	8 490 714 609	395 261 473	-170 268 512	8 715 707 570	8 260 564 345
16 Brutto driftsresultat	27 030 578	-37 291 433	0	-10 260 855	6 443 810
17 Renteinntekter	-85 115 805	-17 965 237	-	-103 081 042	-74 042 654
18 Utbytter	-21 914 284	-	-	-21 914 284	-23 769 561
19 Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-74 347 539	-	-	-74 347 539	-81 005 438
20 Renteutgifter	355 550 590	79 164 577	-	434 715 167	301 153 749
21 Avdrag på lån	345 031 560	78 407 169	-	423 438 729	367 593 084
22 Netto finansutgifter	519 204 522	139 606 509	0	658 811 031	489 929 181
23 Motpost avskrivninger	-446 709 850	-41 265 433	-	-487 975 283	-461 060 099
24 Netto driftsresultat	99 525 250	61 049 643	0	160 574 893	35 312 892
Disponeringer eller dekning av netto driftsresultat					
25 Overføring til investering	-	8 032 736	-	8 032 736	9 486 446
26 Avsetninger til bundne driftsfond	76 423 848	-	-	76 423 848	63 216 327
27 Bruk av bundne driftsfond	-60 344 238	-	-	-60 344 238	-48 752 536
28 Avsetninger til disposisjonsfond	-	-66 192 379	-	-66 192 379	-2 573 231
29 Bruk av disposisjonsfond	-115 604 860	-2 890 000	-	-118 494 860	-56 689 898
30 Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	-	-
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-99 525 250	-61 049 643	-	-160 574 894	-35 312 892
32 Framført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Det vises til kommentarer for kommunekassen når det gjelder de frie inntektene. Når det gjelder overføringer til/fra andre, er det korrigert for de transaksjonene som går mellom kommunekassen og foretaket. Dette er tjenester innenfor selvkostområdene.

Skatt på næringsavfall

Kommunens skattepliktige virksomhet knyttet til næringsavfall omfatter to enheter: FREVAR KF og virksomhet renovasjon.

FREVAR KF fører et særregnskap etter regnskapsloven og avlegger eget årsregnskap med noter og årsberetning hvor andel betalbar skatt av årets beregnede skattekostnad framkommer. Regnskapet til virksomhet renovasjon knyttet til næringsavfall føres etter kommuneloven og andel betalbar skatt framkommer direkte i kommuneregnskapet.

Fredrikstad kommune leverer en skattemelding for den samlede skattepliktige næringsvirksomheten til virksomhet renovasjon og FREVAR KF. FREVAR KF ikke er en selvstendig juridisk enhet, men en driftsenhet i Fredrikstad kommune. Skattekostnaden er beregnet for 2024, men ikke fastsatt før levert skattemelding 2024 er behandlet.

For 2024 er det postert et estimat i driftsregnskapet på skatt på 1,0 millioner kroner. Skattemeldingen for 2024 er ikke ferdigstilt når regnskapet for 2024 utarbeides.

5.10.2 Investeringsregnskapet

		Kommunekassen	KF A	Eliminerings	Konsolidert årsregnskap 2024	Konsolidert årsregnskap 2023
1	Investeringer i varige driftsmidler	874 013 402	37 857 697		911 871 099	955 795 224
2	Tilskudd til andres investeringer	31 720 832	-		31 720 832	42 027 432
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	16 677 302	-		16 677 302	15 538 789
4	Utlån av egne midler	-	-		-	-
5	Avdrag på lån	-	-		-	-
6	Sum investeringsutgifter	922 411 536	37 857 697		960 269 233	1 013 361 445
7	Kompensasjon for merverdiavgift	-89 342 112	-		-89 342 112	-80 903 726
8	Tilskudd fra andre	-65 611 229	-		-65 611 229	-262 324 705
9	Salg av varige driftsmidler	-27 553 975	-550 000		-28 103 975	-53 971 691
10	Salg av finansielle anleggsmidler	-1 100 000 000	-		-1 100 000 000	-135 000
11	Utdeling fra selskaper	-	-		-	-
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-		-	-
13	Bruk av lån	-734 075 361	-29 824 961		-763 900 322	-614 938 659
14	Sum investeringsinntekter	-2 016 582 677	-30 374 961		-2 046 957 638	-1 012 273 781
15	Videreutlån	200 848 452	-		200 848 452	243 969 520
16	Bruk av lån til videreutlån	-200 848 452	-		-200 848 452	-243 969 520
17	Avdrag på lån til videreutlån	107 207 198	-		107 207 198	89 939 480
18	Mottatte avdrag på videreutlån	-88 985 712	-		-88 985 712	-98 714 665
19	Netto utgifter videreutlån	18 221 486	-		18 221 486	-8 775 185
20	Overføring fra drift	-	-8 032 736		-8 032 736	-9 486 446
21	Avsetninger til bundne investeringsfond	50 859 982	-		50 859 982	68 294 415
22	Bruk av bundne investeringsfond	-68 995 528	-		-68 995 528	-59 446 373
23	Avsetninger til ubundet investeringsfond	1 115 161 400	550 000		1 115 711 400	23 882 000
24	Bruk av ubundet investeringsfond	-21 076 200	-		-21 076 200	-15 556 075
25	Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-		-	-
26	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	1 075 949 654	-7 482 736		1 068 466 918	7 687 521
27	Framført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0		0	0

Investeringene i foretaket er innenfor vann, avløp og renovasjon. Dette er i hovedsak finansiert med bruk av lån, noe salg og resterende overføring fra drift. Det vises forøvrig til kapitlet om investeringer under kommunekassen og årsrapport 2024 for FREVAR FK.

5.10.3 Balanseregnskapet

	Kommune- kassen	KF A	Elimineringer	Konsolidert årsregnskap 2024	Konsolidert årsregnskap 2023
A. Anleggsmidler					
<i>I. Varige driftsmidler</i>					
Faste eiendommer og anlegg	9 412 783 478	1 707 242 019		11 120 025 496	9 919 276 519
Utstyr, maskiner og transportmidler	490 823 763	47 555 249		538 379 012	571 228 087
<i>II. Finansielle anleggsmidler</i>					
Aksjer og andeler	674 265 792	28 460 781		702 726 573	764 674 271
Obligasjoner	-	-		-	51 000 000
Utlån	1 530 230 770	-		1 530 230 770	1 417 748 084
<i>III. Immaterielle eiendeler</i>					
<i>IV. Pensjonsmidler</i>	9 338 429 627	185 253 502		9 523 683 129	8 706 661 222
Sum anleggsmidler	21 446 533 429	1 968 511 551		23 415 044 980	21 430 588 184
B. Omløpsmidler					
<i>I. Bankinnskudd og kontanter</i>	916 403 230	207 158 018		1 123 561 248	301 746 007
<i>II. Finansielle omløpsmidler</i>					
Aksjer og andeler	213 400 078	-		213 400 078	203 600 083
Obligasjoner	601 730 921	-		601 730 921	591 141 350
Sertifikater	204 598 161	-		204 598 161	225 563 697
Derivater	-	-		-	-
<i>III. Kortsiktige fordringer</i>					
Kundefordringer	405 407 034	55 043 240		460 450 274	475 601 897
Andre kortsiktige fordringer	-	-		-	-
Premieavvik	1 067 497 835	-		1 067 497 835	951 765 625
Sum omløpsmidler	3 409 037 259	262 201 258		3 671 238 517	2 749 418 659
SUM EIENDELER	24 855 570 688	2 230 712 809		27 086 283 497	24 180 006 843
C. Egenkapital					
<i>I. Egenkapital drift</i>					-
Disposisjonsfond	-183 332 167	-121 684 416		-305 016 583	-349 284 175
Bundne driftsfond	-135 255 814	-19 041 896		-154 297 710	-136 221 008
Merforbruk i driftsregnskapet	-	-		-	-
<i>II. Egenkapital investering</i>					
Ubundet investeringsfond	-1 589 954 996	-		-1 589 954 996	-495 869 796
Bundne investeringsfond	-72 478 868	-		-72 478 868	-90 614 414
Ubundne beløp i investeringsregnskapet	-	-		-	-
<i>III. Annen egenkapital</i>					
Kapitalkonto	-3 443 859 305	-67 778 239		-3 511 637 544	-3 627 584 557
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	15 323 408	-		15 323 408	15 323 408
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	-	-		-	-
Sum egenkapital	-5 409 557 742	-208 504 550		-5 618 062 292	-4 683 835 541
D. Langsiktig gjeld					
<i>I. Lån</i>					
Gjeld til kredittinstitusjoner	-5 872 649 005	-1 712 373 751		-7 585 022 756	-3 998 842 488
Obligasjonslån	-2 382 000 000	-		-2 382 000 000	-4 655 000 000
Sertifikatlån	-710 000 000	-		-710 000 000	-923 000 000
<i>II. Pensjonsforpliktelser</i>	-9 238 777 609	-188 359 561		-9 427 137 170	-8 611 837 441
Sum langsiktig gjeld	-18 203 426 614	-1 900 733 312		-20 104 159 926	-18 188 679 929

E. Kortsiktig gjeld*I. Kortsiktig gjeld*

Leverandørgjeld	-336 979 944	-95 035 423	-432 015 367	-404 071 242
Likviditetslån	-	-	-	-
Derivater	-	-	-	-
Annen kortsiktig gjeld	-901 902 995	-26 439 524	-928 342 519	-898 089 635
Premieavvik	-3 703 394	-	-3 703 394	-5 330 496
Sum kortsiktig gjeld	-1 242 586 333	-121 474 947	-1 364 061 280	-1 307 491 372

SUM EGENKAPITAL OG GJELD	-24 855 570 688	-2 230 712 810	-27 086 283 497	-24 180 006 843
---------------------------------	------------------------	-----------------------	------------------------	------------------------

F. Memoriakonti

<i>I. Ubrukte lånemidler</i>	198 808 558	-	198 808 558	383 732 371
<i>II. Andre memoriakonti</i>	27 421 773	-	27 421 773	69 551 187
<i>III. Motkonto for memoriakontiene</i>	-226 230 330	-	-226 230 330	-453 283 558
Sum memoriakonti	0	0	0	0

Anleggsmidler

Følgende tabell viser de bokførte verdiene på eiendeler (etter avskrivninger og nye investeringer):

Anleggsgrupper	IB 2024	Avskrevet	Tilgang	Salg/ Nedskr.	UB 2024	Avsk. tid
<i>Kommunekassen</i>						
Person-, vare- og lastebiler	169 957 754	25 860 239	8 123 421	26 657	152 194 279	8 år
Anleggsmaskiner	33 918 308	5 101 244	3 525 818	431 416	31 911 466	10 år
Brannbiler	3 544 180	320 723			3 223 457	20 år
Maskiner og verktøy	15 682 784	3 964 087			11 718 697	10 år
Inventar og utstyr	243 631 664	43 685 637	41 476 988		241 423 015	10 år
EDB-utstyr og kontormaskiner	59 308 814	19 066 779	10 110 812		50 352 847	5 år
Skoler og barnehager	2 586 675 624	96 176 327	289 031 746	172 132	2 779 358 911	40 år
Idrettshaller	645 693 687	20 782 926	57 251 646		682 162 407	40 år
Kulturbygg	128 428 046	3 958 004	7 962 856		132 432 898	50 år
Administrasjonsbygg ol.	434 102 466	14 253 772	15 564 561		435 413 255	50 år
Aldershjem og institusjoner	1 239 127 034	31 916 007	17 684 047		1 224 895 074	50 år
Tekniske anlegg - VAR	107 170 169	9 173 217	7 777 898		105 774 850	20 år
Tekniske anl. installasjoner VAR	572 568 423	49 209 840	132 445 554		655 804 137	20 år
Tekniske anl. ledn. nett VAR	1 625 437 864	55 306 434	157 851 945		1 727 983 375	40 år
Veier	792 279 706	33 835 326	100 776 916		859 221 296	40 år
Parkeringsplasser og trafikklys	179 819 786	14 918 204	1 056 844		165 958 426	20 år
Parker og friarealer	231 559 922	19 181 083	23 726 690	4 209 798	231 895 731	20 år
Tomter	115 266 624		766 497		116 033 121	0 år
Øvrige eiendommer	2 295 927			2 295 927	0	0 år
Kommunale grunneiendommer K1	155 210 000		36 450 000		191 750 000	0 år
Kommunale gr.eiend. festet bort	105 120 000			1 020 000	104 100 000	0 år

<i>FREVAR KF</i>					
Kjøretøy/anleggsmaskiner	7 022 527	-1 596 490	2 227 375		7 653 411
Inventar/utstyr	10 617 934	-1 725 014	224 396		9 117 316
Maskiner	32 146 211	-5 194 710	12 367 685	-996 972	38 322 214
Bygninger	360 855 660	-30 631 291	22 025 985		352 250 359
Ledninger/dammer	68 656 743	-2 117 928	861 631		67 400 445
Sum	9 926 097 857	405 444 416	949 381 311	7 158 958	10 378 350 987

FREVAR KF

Anlegg under utførelse utgjør per 31.12.24: 1 287 591 222 kroner

Aksjer og andeler

<i>Kommunekassen</i>	<i>Antall/andel aksjer</i>	<i>Saldo i balansen</i>
Sum kommuneforetak*		393 224 652
Sum private selskapet og andre*		19 550 082

<i>FREVAR KF</i>	<i>Eierandel</i>	<i>Balanseført verdi</i>
Fredrikstad Fjernvarme AS	43,10 %	28 450 781
Norsk vann - medlemsandel	Medlemsandel	1 000
Borg CO2 AS	9 %	9 000
SUM KOMMUNEKASSEN OG FREVAR KF		48 010 863

Note: *Se konsolidert årsregnskap for detaljert oversikt.

Pensjon

Pensjonskostnad og pensjonspremier

	<i>Kommunekassen</i>	<i>FREVAR KF</i>	<i>Konsolidert</i>
Samlet pensjonskostnad	556 088 310	10 655 981	566 744 291
Årets pensjonspremier	658 944 851	8 724 170	667 669 021

I tillegg til beløpene i tabellen, betales det arbeidsgiveravgift av pensjonspremien.

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser inklusiv arbeidsgiveravgift

	<i>31.12.2024</i>	<i>01.01.2024</i>	<i>Endring</i>
Balanseførte pensjonsmidler			
- Kommunekassen	9 338 429 627	8 542 269 497	796 160 130
- FREVAR KF	185 253 502	164 391 725	20 861 777
Balanseførte pensjonsforpliktelser			
- Kommunekassen	9 238 777 609	8 445 041 360	793 736 249
- FREVAR KF	188 359 561	166 796 081	21 563 480

Verdiene på pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser i kommunekassen og FREVAR KF er ikke sammenlignbare og kan ikke slås sammen til et felles konsolidert beløp på grunn av ulik håndtering av estimatavvik. I kommunens balanse inngår estimatavviket fordelt mellom pensjonsmidlene og pensjonsforpliktelsene, mens i FREVAR KFs aktuarberegning er ikke dette fordelt på midler og forpliktelser. Hos FREVAR KF framkommer estimatavviket som et nettobeløp på pensjonsforpliktelsene.

Det skal hvert år posteres arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse. I 2024 er pensjonsmidlene, for kommunekassen, større enn pensjonsforpliktelsene for KLP for hver av de tre ordningene fellesordningen, sykepleierordningen og folkevalgte. Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift av netto pensjonsmidler ifølge brev datert 27/4-22 (referanse 22/2379-2) fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

Omløpsmidler

	31.12.2024	01.01.2024	Endring
Omløpsmidler	3 671 238 517	2 749 418 659	921 819 858
- Kommunekassen	3 409 037 259	2 584 525 880	824 511 379
- FREVAR KF	262 201 258	164 892 779	97 308 479

FREVAR KF har ikke markedsbaserte finansielle omløpsmidler. Foretaket har 207,2 millioner kroner i bank og 55,0 millioner kroner i kundefordringer per 31. desember 2024.

Egenkapital

Tall i tusen kroner	01.01.2024	Netto endring	31.12.2024
Disposisjonsfond	349 284	-44 267	305 017
Bundne driftsfond	135 921	18 377	154 298
Ubundne investeringsfond	495 870	1 094 085	1 589 955
Bundne investeringsfond	90 614	-18 136	72 479
Sum	1 071 689	1 050 059	2 121 748

Bundne driftsfond

	Beholdning 01.01.2024	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2024
Selvkostfond	2 286 512	14 307 996	792 627	15 801 881
Øremerket statstilskudd	112 030 217	61 346 214	58 294 718	115 081 713
Næringsfond/Kraftfond	0	0	0	0
Gavefond	4 859 475	739 638	1 256 893	4 342 220
FREVAR KF – Etterdrift deponi	17 044 804	1 997 092	0	19 041 896
Sum	136 221 008	78 390 940	60 344 238	154 267 710

De bundne driftsfondene er blant annet ubrukte øremerkede tilskudd, gaver, ubrukte etablerings- og utbedringstilskudd og selvkostfond (vann, avløp, slam, renovasjon og feier).

Det vises til kommunekassens dokument for ytterligere detaljer.

Ekstern lånegjeld

	Saldo 31.12.24
Lån til egne investeringer	
- Kommunekassen	7 063 441 850
- FREVAR KF	1 712 373 751
Andre lån	2 025 000
Lån til videreutlån	1 899 181 155
Sum gjeld	10 677 021 756

Samlet lånegjeld for det konsoliderte regnskapet er 10,7 milliarder kroner, i tillegg kommer lånegjeld på pensjonsforpliktelser.

5.10.4 Internkontroll, etiske prinsipper og likestilling

Det vises til kommunekassens årsberetning for forhold som gjelder kommunekassen.

FREVAR KF følger overordnede etiske retningslinjer utarbeidet av Fredrikstad kommune, og har i tillegg etiske prinsipper i sitt arbeidsreglement. Det er utarbeidet retningslinjer for behandling av personopplysninger (GDPR), miljø og kvalitetsstyring internt og eksternt, arbeidsreglement (med regler for mottak av gaver), reglement for tjenestereiser, økonomiinstruks og retningslinjer for etiske kjøp.

Retningslinjer/rutiner er ivaretatt i systemet Risk Manger. Dette er et system som brukes for dokumenthåndtering, avvikshåndtering og risikokartlegging.

Meldte avvik FREVAR

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
HMS	44	48	62	50	50	71
Driftsavvik	143	104	97	115	149	149
Ytre miljø	66	78	106	43	36	22
Systemavvik	34	33	30	44	38	32
Innkjøpsavvik/Eksterne analysetjenester	45	30	30	23	14	10
Mottaksavvik	28	37	20	34	58	25
Eksterne klager	0	3	2	10	4	4
Annet	49	27	23	15	24	24
Totalt	409	360	370	334	373	334

Kommunikasjon og samhandling

FREVAR KF jobber for et åpent samarbeid, og har regelmessige oppfølgingsmøter. Foretaket har flere faste samhandlings-arenaer, blant annet samhandlingsmøte mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte (SMAT), arbeidsmiljøutvalg (AMU), forhandlings-utvalget (FU) og allmøter. I arbeidsmiljøutvalget deltar også representanter fra bedriftshelsetjenesten.

I tillegg gjennomføres det møter om aktuelle saker som ikke faller naturlig inn i faste fora, som blant annet avdelingsmøter, drøftingsmøter og lignende. Samhandlingsmøtene er viktige fora for aktuelle saker som omfatter de ansatte og deres arbeidshverdag og vilkår.

FREVAR har jobbet med digitalisering og samhandler mye i digitale kanaler, som Teams, Sharepoint, med mer. For intern kommunikasjon og samhandling er også plattformen Viva Engage tatt i bruk i 2024.

Det vises for øvrig til tilsvarende kapitler for kommunekassen.

Likestilling

Redegjørelse om likestilling for 2024, er en del av foretakets årsrapport.

Ved utgangen av året hadde foretaket 89 ansatte. Foretaket jobber med å fremme likestilling og hindre diskriminering. Kvinneandelen har økt med 1,28 prosent fra 2023 til 2024. Andelen er 69,66 prosent menn og 30,34 prosent kvinner.

Av styrets 7 medlemmer er 3 kvinner og 4 menn. Dette utgjør en andel på 42,86 prosent kvinner og 57,14 prosent menn. Foretakets ledergruppe består av 3 kvinner og 3 menn ved årsskiftet.

Av 89 ansatte er det 8 personer som jobber i deltidstillinger. Av de som jobber deltid strekker stillingene seg fra 20 prosent til 90 prosent deltidarbeid. Når det er behov for økning av stillinger, får deltidsansatte fortrinnsrett og mulighet for å øke stillingsprosenten.

5.11 Interne prosesser

5.11.1 Varslingsordningen

BDO AS håndterer alle funksjoner og oppgaver i forbindelse med mottak (varslingsmottak), vurdering og forslag til innledende behandling av varsler (varslingsråd).

Totalt har det blitt innmeldt 36 varsler i 2024. I tabellen under er varslene sortert etter kategori, med utgangspunkt i om varslene er vurdert å gjelde et kritikkverdig forhold i tråd med definisjonen i arbeidsmiljøloven eller ikke. Av hensyn til bevaring av anonymitet, er varslene ikke sortert med tanke på om varsler er en ansatt eller innbygger mv.:

Forhold:	Eksempler på innhold i varsler i denne kategorien:	Antall saker i 2023	Antall saker i 2024	Status
Fare for klima eller miljø	Forsøpling og mulig forurensing, varsel om forsøpling, planlagt felling av mulig verneverdig tre	0	0	
Korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet	Påstått korrupsjon ved innvilgelse av byggetillatelse Forhold i XXX.	1	1	Sakene er under behandling.
Uforsvarlig arbeidsmiljø	Arbeidsmiljø ved angitte steder, arbeidsmiljø – manglende bemanning, manglende oppfølging av elever, gjengjeldelse	8	8	Sakene er under behandling.
Brudd på person-opplysnings-sikkerheten	Vedtak om språkopplæring.	0	1	Sakene er under behandling.
Myndighetsmisbruk	Overdreven fysisk maktbruk, påstått trakassering fra en saksbehandler, usaklig forskjellsbehandling	2	2	Sakene er under behandling.
Brann eller mangler		0	0	
Liv og helse	Mistanke om tyveri av medikamenter, påstand om uskikket ansatt, påstand om ulovligheter	4	2	Sakene er under behandling.
Ikke-kritikkverdige forhold	Arbeidsforhold/Brudd på taushetsplikt, etablering for opplag for båt og bobil, felling verneverdige trær, ikke-fungerende ringesnor, manglende likebehandling, mulig brudd på byggeforskrifter – manglende rømningsveier, påstått ulovlig utleie, saksbehandling av byggesak, serveringssted nekter å ta imot kontakter, uprofesjonelt forhold, mm	27	22	Sakene er under behandling.

Fredrikstad kommunes varslingsordning har vært gjenstand for en oppfølgingsrevisjon etter fjorårets forvaltningsrevisjon. Resultatet etter denne er først klart i 2025.

Økonomi

For 2024 er det regnskapsført 413 463 kroner i utgifter til kommunens varslingsordning.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener at varslingsordningen bidrar til en strukturert oversikt over innmeldte varsler i Fredrikstad kommune. Systemene og rutineene legger også godt til rette for rask og forsvarlig oppfølging av innmeldte saker, og sikrer en mer enhetlig oppfølging av sakene. Kommunedirektøren vurderer at varslingsordningen virker etter sin intensjon, og at datamaterialet viser at ordningen har nødvendig tillit, både internt og blant innbyggerne.

Fredrikstad kommunes varslingsordning har vært gjenstand for en oppfølgingsrevisjon etter fjorårets forvaltningsrevisjon. Resultatet etter denne er først klart i 2025. Kommunerevisjonens vurderinger er uansett at ordningen oppfyller alle lovmessige krav. Samtlige av revisjonens anbefalinger om forbedringer følges opp og håndteres gjennom adekvate tiltak.

Kommunedirektøren noterer at antallet eksterne varsler, det vil si varsling om ikke kritikkverdige forhold, fortsetter å øke og er nå over dobbelt så mange som de kritikkverdige forholdene etter arbeidsmiljøloven. De fleste av varslene om ikke-kritikkverdige forhold er i realiteten tips, søknader, klager og liknende, som hadde fått raskere behandling dersom de var meldt i riktig spor. Dette ville også spart kommunen kostnader, da det eksterne varslingsmottaket ikke hadde fakturert for disse sakene.

5.12 Medarbeidere og organisasjon

Arbeidsgiverstrategien mot 2030 setter to hovedmål for kommunen som arbeidsgiver:

- Attraktiv arbeidsgiver
- Endringsdyktig og lærende organisasjon.

Den skisserer også fem innsatsområder som skal bidra til at kommunen blir en attraktiv, endringsdyktig og lærende organisasjon for sine medarbeidere – nå og i framtiden:

- Tydelig ledelse
- Riktig kompetanse
- Verdiskapende samspill
- Helsefremmende arbeidsplasser
- Smidig organisasjon

5.12.1 Tydelig ledelse

Tydelig ledelse handler om å være trygg i rollen som leder og legge til rette for mestring og motivasjon hos medarbeiderne, vise tillit og gjennomføringskraft, og mestre styring innen fastsatte rammer.

Mestringsorientert ledelse er valgt som den overordnede ledelsesfilosofien i kommunen, og ligger til grunn for arbeidet med lederutvikling i kommunen. I mestringsorientert ledelse er det fokus på tillit, læring, utvikling og motivasjon ut ifra medarbeiderens individuelle forutsetninger og behov.

Delegeringsreglementet ble endret i 2024 og hvor det er tydeliggjort hva som er en leders ansvarsområde med både personal-, økonomi- og fagansvar. Ledertittel er beholdt ansatte med alle tre ansvarsområdene.

Lederutvikling og lederopplæring

For å utvikle tydelig og mestringsorientert ledelse tilbys det lederopplæring og lederutvikling til ledere på alle nivåer. Arbeidet bygger på kommunens arbeidsgiverstrategi og skal sørge for at lederne har en solid plattform for ledelse, får en god forståelse for lederrollen og lederoppdraget, og opplever trygghet og mestring i lederhverdagen som er preget av stadig økende endringskrav.

To av arenaene for lederutvikling er kommunedirektørens obligatoriske ledermøter for hele kommunens lederkorps, samt kommunedirektørens ledermøte for direktørenes ledergrupper (DLG). I 2024 ble det avholdt tre ledermøter for hele lederkorpset. Møtene tok blant annet for seg temaene ny organisering og ny ledelsesstruktur, endringsledelse, tillitsbasert ledelse og medarbeiderskap, økonomiske rammevilkår og forutsetninger, samt sykefravær.

Det ble i tillegg arrangert ett ledermøte for direktørenes ledergrupper med hovedtema endringsledelse.

Siste kvartal av 2024 ble det igangsatt et arbeid med å fornye og styrke lederutviklings-tilbudet i kommunen. Arbeidet tok utgangspunkt i KS sitt rammeverk "nyskapende arbeidsgiver", som hevder at for å lykkes med omstilling og sikre bærekraftige løsninger må kommunen være en nyskapende arbeidsgiver som viser handling gjennom fem innsatsområder:

- **å våge** - å utfordre handlingsrommet og ha mot til å endre, feile og lære
- **å lede** - å drive strategisk ledelse av omstillinger og drive mestringsorientert ledelse
- **å lære** - å utvikle læringskultur og mestringsklima og lære for å endre
- **å mobilisere** - å ta alle ressurser i bruk og ta vare på innbyggerperspektivet
- **å samhandle** - å utvikle løsninger sammen med andre

Å utvikle lederne på disse fem innsatsområdene vil stå sentralt i fornyingsarbeidet av lederutviklingstilbudet, som fortsetter i 2025.

Lederutvikling i seksjonene

I tillegg til å delta i kommunens overordnede lederutviklingstilbud, har flere av kommuneområdene egne lederutviklingstiltak og avholder samlinger for sine ledere.

Utvikling av ledersiden

I løpet av året 2024 satte det i gang et arbeid med å utvikle en ny lederside på intranettet, spesielt tilpasset behovene til ledere i organisasjonen. Siden samler relevante temaer og verktøy på ett sted, og gjør det enklere for ledere å finne støtte og informasjon i sin arbeidshverdag. Utviklingen har vært brukerorientert og bygget på tett samarbeid med både fagmiljøer og ledere, for å sikre høy relevans og praktisk nytte. Siden er under arbeid og skal videreutvikles videre i 2025.

5.12.2 Riktig kompetanse

Å ha riktig kompetanse handler om å ha rett person på rett plass til rett tid. Det dreier seg videre om å ha riktig kompetanse til de oppgavene som skal utføres i kommunen. Opplevelsen av å være kompetent og få brukt sin jobbrelevante kompetanse fører til økt innsats og ytelse, mer motivasjon, høyere lojalitet og mindre fravær og turnover.

Lærlingordningen

Antall lærekontrakter var 125 per 31. desember 2024. 4 av disse er lærekandidater, som skal ta deler av et fagbrev og gå opp til kompetanseprøve. Tre lærlinger har fått hevet sin lærekontrakt i løpet av 2024. 69 lærlinger har avlagt fagprøve i 2023, hvorav 3 ikke bestod fagprøven ved første forsøk, alle har nå per dags dato bestått.

Det er tegnet 31 kontrakter for alternative opplæringsformer: "På vei mot fagbrev" har nå vært i drift i 2,5 år og vært en suksess med hensyn til å motarbeide utenforskap, 5 har bestått fagbrev, 4 skal ta fagprøven i løpet av vår 2025, 20 har tegnet lærekontrakt og 15 er i praksis med mål om lærekontrakt. På vei mot fagbrev blir sett på som en så stor suksess i forhold til resultater og metoder at KS ønsker dette som en nasjonal ordning for kommuner som vil å bidra til ungdom og utenforskap. Dette i samarbeid med Nav Fredrikstad og alle er rekruttert gjennom Nav.

Prosjekt minoritetsspråklige har nå 8 lærlinger og har som formål å forbedre fagspråkkompetansen til lærlingene. 1 har bestått fagprøven og resterende skal opp til fagprøven i løpet av våren 2025. De fordeler seg med syv i helsefaget og en i barn og ungdomsarbeiderfaget. Vi er en av tre kommuner som er med på dette prosjektet, som har fått særdeles gode tilbakemeldinger. Prosjektet har en tidshorisont på fire år og skal munne ut i en rapport til Utdanningsdirektoratet om metoder for å forbedre språkkompetansen til minoritetsspråklige lærlinger. Dette i samarbeid med Nav Fredrikstad og alle er rekruttert gjennom Nav.

I tillegg har kommunen siden 2018 hatt ordningen «Menn i helse», 46 menn er gjennom dette fagløpet blitt helsefagarbeidere. I 2024 tok 5 menn fagbrev hvor alle bestod. Det ble tatt inn 9 nye lærlinger som nå skal opp til fagprøven. Det er også rekruttert 9 nye helserekutter i 2024, disse får lærekontrakt med oppstart august 2025. Dette i samarbeid med Nav Fredrikstad og alle er rekruttert gjennom Nav.

Inntak av ordinære lærlinger fra vg2 i 2024 var bekymringsfullt i forhold til antall søkere fra de videregående skolene som kommunene samarbeider med. Alle som hadde bestått vg2 innen de fag de søkte på kom til intervju og de fleste fikk lære plass. På bakgrunn av dette har flere lærlinger behov for tilrettelagt læretid, noe som utfordrer ressursene som er i lærlingeordningen. Det er større behov for oppfølging ute i virksomhetene. Totalt er det tegnet 53 nye lærekontrakter i 2024.

Ved ny opplæringslov fra august 2024 har lærlingordningen vært involvert i modulstrukturert opplæring for voksne som skal ta helsefagutdanning. Dette er i samarbeide med Østfold fylkeskommune ved opplæring og kompetanse (voksenopplæring) og Glemmen vgs. I alt er det 3 klasser av 15 elever som har startet opp i Fredrikstad Kommune pr. september 2024 og 1 klasse i februar 2025. Vi er nå i en evalueringsfase for å se på denne måten å utdanne voksne helsefagarbeider.

Det er en utvikling at flere ansatte i kommunen ønsker å se på mulighetene for å ta fagbrev i kommunen.

5.12.3 Verdiskapende samspill

I kommunens arbeidsgiverstrategi defineres samspill som grunnleggende for hvordan godt lederskap og godt medarbeiderskap virker sammen på arbeidsplassen. Selv om det er spesielle ansvarsforhold knyttet til ledelse, må medarbeiderne og lederen ta et felles ansvar for å skape en god og effektiv arbeidsplass.

Intern visjon og verdier – en felles retning

I 2024 ble det identifisert behov for en tydeligere intern retning for Fredrikstad kommune. Den overordnede samfunnsvisjonen «Den lille verdensbyen» består, men gir ikke tilstrekkelig retning for det interne arbeidet. Endringer i organisasjonsstruktur og et mer komplekst utfordringsbilde har forsterket behovet for felles retning og tydelige prioriteringer.

Gjennom en effektiv og involverende prosess ble den interne visjonen «Sammen løfter vi Fredrikstad» utviklet. Den ble presentert for ledelsen i desember og skal fungere som en samlende rettesnor i organisasjonens arbeid fremover.

Samtidig er tre nye verdier definert: Inkluderende, ansvarlig og modig. Disse skal støtte opp under visjonen og bidra til en sterkere organisasjonskultur, økt gjennomføringskraft og bedre samhandling.

Implementeringen av visjon og verdier starter i 2025, med mål om å gjøre dem til en levende del av arbeidshverdagen for alle ansatte.

Medarbeiderskap

Gode og effektive ledere oppnår resultater sammen med selvstendige, aktive og kompetente medarbeidere i gode arbeidsmiljø. Godt lederskap henger derfor tett sammen med godt medarbeiderskap. Når vi snakker om medarbeiderskap er vi opptatt av hvordan hver enkelt av oss forholder seg til arbeidsoppgavene, til kollegaene og til arbeidsgiver – sett i sammenheng med hensikten med den jobben vi skal utføre og et helhetsperspektiv på organisasjonen.

Godt medarbeiderskap innebærer at vi har engasjerte medarbeidere som;

- opplever tillit, motivasjon, arbeidsglede og mestring,
- tar initiativ i arbeidet og ansvar for egne oppgaver og egen utvikling,
- aktivt bidrar til at vi når felles mål,
- støtter kollegene sine, og
- vedlikeholder et godt lærings- og arbeidsmiljø.

Medarbeiderundersøkelser

Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelser i 2024. Det er planlagt å gjennomføre medarbeiderundersøkelsen 10-FAKTOR i løpet av 2025.

5.12.4 Helsefremmende arbeidsplasser

Helsefremmende arbeidsplasser kjennetegnes av systematisk arbeid som skaper arbeidsglede, jobbengasjement, godt nærvær, gode resultater og lønnsomhet.

Kommunen fulgte i 2024 videre opp forvaltningsrevisjon med fokus på arbeidsmiljø og sykefravær, som ble gjennomført av Østre Viken kommunerevisjon i 2021. Den nye HMS-siden gir lett tilgang til verktøy, råd, tips og inspirasjon til arbeidsmiljø- og HMS-arbeidet. Siden er også oppdatert med referater fra alle møter i kommuneområdenes arbeidsmiljøutvalg og det sentrale arbeidsmiljøutvalget. I 2024 ble det ferdigstilt en analyse av en undersøkelse om årsaker til sykefravær fra 2023. Analysen ble presentert for AMU i et seminar i august og materialet tas videre i arbeidet med sykefravær.

Selv med utstakt tilrettelegging er det av ulike grunner ikke alle medarbeidere som har helse til å fortsette i egen stilling. Kommunen strekker seg langt for å følge opp og prøve ut annet arbeid, og omplassere medarbeidere til annen ledig stilling.

Sykefraværet er relativt høyt i Fredrikstad kommune. Høsten 2024 ble det påstartet et omfattende og systematisk arbeid for å få en nedgang i fraværet. For utvikling i sykefraværet, vises det til kommentarer til tjenesteområdene.

5.12.5 Smidig organisasjon

Årsverk faste ansatte

	2021	2022	2023	2024
Fredrikstad kommune	4 904,0	4 850,8	4791,4	4 972,08
Sentrale staber	207,2	191,3	198,1	198,55
Kultur, miljø og byutvikling	195,4	200,7	202,7	195,86
Teknisk drift	531,7	523,8	511,2	527,36
Utdanning og oppvekst	1 769,8	1 767,6	1 749,0	1791,4
Helse og Velferd	2 199,9	2 167,5	2 130,4	2 258,91
ØKUS og Tall Ships Races	1,0	1,0	1,0	-

Andel heltid

	2022	2023	2024
Fredrikstad kommune	61 %	62 %	69 %
Sentrale staber	94 %	95 %	95 %
Kultur, miljø og byutvikling	61 %	60 %	61 %
Teknisk drift	85 %	86 %	90 %
Utdanning og oppvekst	74 %	74 %	82 %
Helse og Velferd	46 %	47 %	55 %
ØKUS og Tall Ships Races	-	-	-

Det blir stadig flere heltidsansatte og i 2024 økte andelen vesentlig fra 2023. Kommunen har hatt et omfattende arbeid på heltid og har vært deltaker i et forskningsprosjekt sammen med flere andre kommuner.

6 Revisors beretning

Org.nr. 987 952 423

Til bystyret i Fredrikstad kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Fredrikstad kommune som viser et negativt netto driftsresultat på kr 99 525 250 i kommunekassen, og et negativt netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr 160 574 894. Årsregnskapet består av:

- kommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2024, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, og
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2024, driftsregnskap, investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter.

Etter vår mening:

- oppfyller kommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- oppfyller det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Fredrikstad kommune som økonomisk enhet per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetningen datert 31.3.2025 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver ved revisjonen av årsregnskapet vises det til revisjonsberetning nr. 1 på følgende nettside:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Fredrikstad kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra bystyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av kommunedirektørens ansvar og revisors oppgaver ved uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik vises det til revisjonsberetning nr. 1 på følgende nettadresse:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Rolvsøy 15. april 2025

Jostein Ek
Oppdragsansvarlig revisor

7 Helse og velferd

7.1 Innledende kommentar

Helse- og velferdstjenestenes oppgaver er å tilby relevant hjelp når innbyggerne har behov for det. Seksjonen skal gi likeverdige, trygge og effektive tjenester, medvirke til god helse og livskvalitet, styrke tjenestemottakernes egenmestringsevne og gi pårørendestøtte.

Året 2024 har vært preget av stor aktivitet på mange områder. I tillegg til å levere et bredt spekter av helse- og velferdstjenester til kommunens innbyggere, har året vært preget av mange parallelle endringsprosesser. Seksjonen har i løpet av senhøsten landet ny organisering og har i tillegg hatt mange vedtatte innsparingstiltak for gjennomføring/oppfølging. For å sikre god framdrift og gjennomføringskraft i arbeidet, har arbeidet fulgt en porteføljeplan med oversikt over de ulike tiltakene. Rapportering på status i planen har vært fast tema i direktørens ledermøter.

Seksjonen har videreført arbeidet med å utvikle virkningsfulle, kostnadseffektive, trygge og likeverdige tjenester, med helsefremmende og forebyggende hovedfokus. Det har vært viktig å sikre at den nye organisasjonsstrukturen legger til rette for å imøtekomme framtidens behov innen helse- og omsorgstjenester.

NOU 2023:4 Tid for handling – Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste (Helsepersonellkomisjonens utredning) er et viktig kunnskapsgrunnlag for planlegging av personalressurser i årene framover. Seksjonen har i 2024 fulgt opp anbefalingene og har hatt spesielt fokus på hensiktsmessig oppgavedeling mellom yrkesgrupper og bruk av nye personalgrupper inn i kommunens helsetjenester, som servicemedarbeidere i sykehjem og AKS-sykepleiere (sykepleiere med mastergrad i akutt klinisk allmennsykepleie).

Seksjonens strategiske kompetanseplan er fulgt opp, og samhandlingsgruppene har dette året arbeidet med temaene hjerte-/lungeredning og mottak/opplæring av nyansatte.

Boliggjøring innenfor eldreomsorgen har over flere år hatt fokus når vi har planlagt tjenestetilbudet for framtiden. I løpet av 2024 har vi fått politisk vedtak om å opprette heldøgns omsorgsplasser utenfor institusjon. Dette blir fra 2025 et viktig tilskudd i kommunens tjenesteportefølje for å møte befolkningens behov for tilpassede tjenester.

Det er et stort press på kommunens helsetjenester, og det er gledelig å se at satsingen som er gjort for å bedre pasientflyt i deler av tjenestene har lyktes. Tildelingskontoret og etatene Hjemmesykepleie og Omsorgssentre har tatt viktige grep for å ha rett bruk av kommunens korttidsplasser, noe som har bidratt til kortere liggetid i korttidsplasser, mindre bruk av overliggerdøgn i spesialisthelsetjenesten og mindre press på kommunens langtidsplasser.

Seksjonen hadde et netto merforbruk på 123,1 millioner kroner. Hovedårsakene er økt etterspørsel etter tjenester, manglende legedekning, lavere effekt av vedtatte tiltak enn forutsatt, samt økte kostnader som følge av inflasjon og generell prisvekst. Merforbruket utgjør 5,2 prosent av netto ramme. Det har vært krevende å håndtere et innsparingskrav på 114,5 millioner kroner, hvor måloppnåelsen er beregnet til om lag 50 prosent.

Innstrammingene som er gjort for å tilpasse driften etter økonomiske rammer er utfordrende. Det er knapphet med tid til annet enn å prioritere helt nødvendige brukerrettede oppgaver. Ofte går dette utover faglig utviklingsarbeid og kompetanseutvikling for den enkelte. Likevel er det flott å se at etatene og virksomhetene også dette året beskriver godt og utviklende arbeid.

Ved avslutning av driftsåret 2024 driftes tidligere Seksjon for helse og velferd som Kommuneområde helse, etter ny organisasjonsstruktur.

Kjerneoppgaver

Seksjon for helse og velferd har også i 2024 utført oppgaver innenfor følgende områder:

- Tjenestetildeling
- Hjemmetjenester: hjemmesykepleie, hverdagsrehabilitering, praktisk bistand og trygghetsalarmer/velferdsteknologi
- Medisinske tjenester: akuttplasser/kommunal akutt døgnenhet (KAD), rehabiliteringsopphold, lindrende enhet, legevakt, feltpleie, overgrepsmottak for Østfold
- Heldøgns omsorg i sykehjem og omsorgsboliger: avlastnings-, korttids- og langtidsplasser og demensteam
- Botjenester, dagtilbud, aktivitet og avlastning til utviklings- og funksjonshemmede barn og voksne
- Dagsentre for eldre, mat- og vaskertjenester til institusjoner og hjemmeboende
- Frisklivs-, lærings- og mestringstiltak, psykisk helsearbeid og rusmestring, fysio- og ergoterapi, krisesentertjenester (i regi av Blå Kors)
- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA), omsorgsstønad og boligsosiale tjenester
- NAV: sosiale tjenester og introduksjonsprogram for flyktninger

Organisering

Året 2024 var preget av mye arbeid for å lande ny organisering. Seksjon for helse og velferd fulgte framdriften i arbeidet med omorganiseringsprosessen som var gjeldende for hele Fredrikstad kommune.

Ved inngangen til 2024 besto Seksjon for helse og velferd av tre etater med tilhørende 20 virksomheter. I tillegg rapporterte den kommunale delen av NAV, virksomhetene Mat, vaskeri og praktisk bistand, Tildelingskontoret, Medisinske tjenester og direktørens stab direkte til direktøren for Seksjon for helse og velferd.

Fra 1. november har seksjonen endret navn til Kommuneområde helse og består av fire tjenesteområder (friskliv, hjemmesykepleie, omsorgssentre og livsmestring) med totalt 21 underliggende virksomheter, samt to virksomheter (helseforvaltning og koordinering, og fagstab helse).

Etat friskliv og mestring

Fra januar besto Etat friskliv og mestring av ni virksomheter. Denne etaten hadde ansvaret for brorparten av tjenestene i to sentrale planers virkeområder; *#LeveMittLiv – plan for livslange tjenester, livsmestring og levekår for mennesker med nedsatt funksjonsevne*, og *Plan for psykisk helse og rusmestring 2020-2027*.

Sommeren 2024 ble avlastningstjenester til barn og unge flyttet til Seksjon for utdanning og oppvekst. Det var gjennom omorganiseringsarbeidet kommet klare føringer på at man ønsket å samle tjenester til barn og unge i ett kommuneområde, i Kommuneområde oppvekst. Siden dette var en endring man så var viktig å få gjennomført så snart som mulig, valgte man å gjøre denne endringen fra sommeren 2024, selv om ny organisasjonsmodell først skulle implementeres fra senhøsten.

Fra november 2024 ble Virksomhet mestring og rehabilitering flyttet til nytt tjenesteområde, Tjenesteområde friskliv.

De øvrige virksomhetene ble værende i samme tjenesteområder som tidligere, som i ny organisering har fått navnet Tjenesteområde livsmestring.

Etat hjemmesykepleie og Etat omsorgssentre

Etat hjemmesykepleie og Etat omsorgssentre har også i år vært midlertidig driftet under en felles ledelse. Etatssjef for Etat hjemmesykepleie har hatt lederansvaret for driften av begge etatene, mens etatssjef for Etat omsorgssentre har fungert som portefølje- og utviklingsleder.

I ny organisasjonsmodell fra november 2024 ble disse etatene endret til tjenesteområder, Tjenesteområde omsorgssentre og Tjenesteområde hjemmesykepleie. Inntil nye ledere/kommunalsjefer er på plass, ledes begge tjenesteområdene midlertidig under ledelse av kommunalsjef for Tjenesteområde hjemmesykepleie.

Virksomhetene ressursenhetene ble nedlagt ved innføring av ny organisasjonsmodell. Ansatte som arbeider med formidling og rekruttering, ble overflyttet til Fagstab helse ved årsskifte 2024/2025, mens ansatte i direkte tjenesteyting ble fordelt på virksomhetene i henholdsvis hjemmesykepleien og omsorgssentrene.

Virksomhet medisinske tjenester

Virksomheten medisinske tjenester, unntatt Helsevakta og Natt- og trygghetspatruljen, ble fra 2023 midlertidig tatt ut av Etat hjemmesykepleie og ble organisert i direkte linje under direktør. Denne organiseringen ble videreført fram til ny organisering ble iverksatt fra november 2024. I ny organisasjonsmodell er Virksomhet medisinske tjenester delt og består nå av Virksomhet medisinske tjenester og Virksomhet legetjenester, under nytt tjenesteområde, Tjenesteområde friskliv.

Kommunens psykososiale kriseteam har fra 2023 vært underlagt virksomhetsleder for medisinske tjenester. Fra november 2024 ble kriseteamet plassert organisatorisk i Tjenesteområde livsmestring.

Virksomhet mat, vaskeri og praktisk bistand

Virksomheten ble i ny organisasjonsmodell flyttet og lagt som virksomhet under Tjenesteområde friskliv.

NAV

NAV har vært organisert under Seksjon for helse og velferd fram til november 2024. Fra november er NAV overført nytt kommuneområde, Kommuneområde samfunn.

Virksomhet tildelingskontoret

Tildelingskontoret gjennomførte våren 2024 en omorganisering i sin avdelingsstruktur, for å oppnå bedre pasientflyt, raskere saksbehandlingstid og for å bidra til bedret arbeidsmiljø i virksomheten.

Boligavdelingen er fra november flyttet til Kommuneområde samfunn. Tildelingskontoret har endret navn til Virksomhet helseforvaltning og koordinering.

Stab helse og velferd

Staben har endret navn til Fagstab helse. Omorganiseringen har også medført endringer i stabens avdelingsstruktur. Avdeling E-helse ble fra november 2024 flyttet ut og organisert som egen virksomhet under Tjenesteområde friskliv. Avdeling rekruttering og arbeidstid, det vil si formidlere og konsulenter fra tidligere ressursenheter, ble organisert som en avdeling under Fagstab helse fra årsskiftet 2024/2025.

7.2 Viktige hendelser

Omorganiseringen

Omorganiseringen har preget mye av 2024. Det har vært stor grad av medvirkning og prosesser for å få alt på plass for å drifte etter ny organisasjonsmodell fra november 2024. Det vises til beskrivelser av endringer under overskriften organisering og til rapporten som foreligger om organisasjonsprosessen.

Bedre pasientflyt

Det har vært et tett samarbeid mellom Tildelingskontoret og etatene Hjemmesykepleie og Omsorgssentre, med økt fokus på rett pasient i rett seng. Her ble det innført endret praksis fra 1. mai. Saksbehandlere er nå til stede på Helseparken alle hverdager. Helseparken fikk fra samme dato ansvar for dialog og koordinering av utskrivningsklare pasienter i helger og helligdager. Denne nye praksisen med saksbehandler på Helseparken har i stor grad påvirket tjenesten både på Helseparken og i hjemmesykepleien, med raskere utskrivelser, kortere liggetid og sykere pasienter i tjenesten.

Bedre oppgavedeling

NOU 2023:4 Tid for handling har vært førende ved oppstart av fag- og sykepleieteam i hjemmesykepleien. Bedre oppgavedeling, riktigere bruk av fagkompetanse og et mottakssted for nye pasienter, gir et viktig kunnskapsgrunnlag for planlegging av personalressurser i årene framover. Fag- og sykepleierteam er så langt opprettet i Virksomhet hjemmesykepleie øst og Virksomhet hjemmesykepleie syd.

Helseparken Onsøyheimen har fra oppstarten i 2023 hatt servicemedarbeidere som en del av sin bemanning. Det har vært fokus på å få inn servicemedarbeidere i flere omsorgssentre gjennom året, noe som har latt seg gjøre ved at personell ble omdisponert fra tidligere kantinedrift.

AKS-sykepleiere (sykepleiere med mastergrad i akutt klinisk allmennsykepleie) har vært ønsket i vår tjeneste. Vi har nå fått en demenskoordinator med slik kompetanse.

Modulbasert opplæring til helsefagarbeider

Smedbakken og Glemmen sykehjem ble i 2024 vertskap for ny utdanning av helsefagarbeidere, Modulbasert opplæring, i samarbeid med Glemmen videregående skole og Fylkeskommunen.

Grønlien aktivitetssenter

Avdeling Grønlien ble etablert i Virksomhet livsmestring i overgangen april/mai, ved å dreie ressurser hovedsakelig fra tidligere aktivitetssenteret på Grønlien og oppfølgingstjenester i mestringsteam 2 (Livsmestring rus/rop). Avdelingen tilbyr et bredt spekter av helse- og mestringstjenester gjennom aktivitet og målrettet ambulerende miljøterapeutisk arbeid. Senteret har cirka 200 brukere i løpet av ett år.

Rommeveien mestringshus

I 2024 åpnet et redesignet tilbud ved Rommeveien mestringshus. Tilbudet skal gi tettere oppfølging til menn med ROP-lidelser med utfordringer med bomestring, og som ikke har lyktes så godt i andre kommunale leiligheter eller tjenester.

Tiltak i områdesatsing

NAV har i samarbeid med Fontenehuset og Home-Start etablert *Vilje Lisleby*, som del av kommunens områdesatsing.

Boliger

Tiltaksplan 2024-2029, Plan for helse- og omsorgsbygg mot 2040 er behandlet politisk, og det er nå gitt godkjenning av plan for en boligdreining innenfor eldreomsorgen. Det ble senhøsten 2024 besluttet at Tornes sykehjem skal nedlegges som sykehjem og at boligene i Borgarveien 1 og Johan Hansensvei skal omgjøres til heldøgns omsorgsplasser.

Nedleggelse av kantinedrift

I Virksomhet mat, vaskeri og praktisk bistand er tre kantiner lagt ned i 2024. Kantinen Bendik på rådhuset, Teknisk drift sin kantine og kantinen på Bryggeriveien stengte fra 1. august. Kommunekjøkkenet leverer fortsatt lunsjtilbud til ansatte, men uten kantiner med egen bemanning.

Fem årsverk for assistenter er overført til Etat omsorgssentre, der de nå jobber nå som servicemedarbeidere.

E-helse

Strategi for helseteknologi ble vedtatt av Bystyret i juni. *Digitalt først* - strategien er en milepæl for e-helse feltet, og vil være et godt virkemiddel for at innbyggere skal kunne bo hjemme lengst mulig.

Spredningsprosjekt, digital hjemmeoppfølging (2022-2024), med støtte fra Helseteknologiordningen er et samhandlingsprosjekt i Helsefellesskapet Østfold, hvor Fredrikstad kommune er prosjekteier og stiller med prosjektledelse. Prosjektets mål er bærekraftige, sømløse helsetjenester i Helsefellesskapet Østfold. Digital hjemmeoppfølging (DHO) skal bidra til å utsette behov for mer omfattende helsetjenester, som igjen gir en verdi for brukeren, helsepersonell, organisasjon og samfunn. Oppfølgingstjenesten for DHO er styrket med ett årsverk, og samarbeid er etablert med hjertesviktpoliklinikken, lungepoliklinikken og ambulerende lungeteam. Så langt har 7 kommuner startet implementering.

Skysetting av velferdsteknologiplattformen til Sensio365 er startet. Dette er et krevende arbeid som involverer både leverandør, digitaliseringsavdelingen og e-helse. Arbeidet krever også samhandling med flere kommuner som er tilknyttet helsevakt-samarbeidet.

7.3 Slik gjorde vi det i 2024

Kommunedelplanen har tre hovedmålsettinger, som danner grunnlag for strategiske føringer i seksjonen:

1. Innbyggerne har mulighet til et selvstendig og verdig liv.
2. Alle bor trygt, i egnet bolig.
3. Helse- og velferdstjenestene er likeverdige, trygge og effektive.

I Kommunedelplan *Helse og velferd 2016-2027* er strategiene under et ledd i å sikre at samfunnsutvikling omsettes til handling, gjennom helse- og velferdsseksjonens prioritering av innsats.

Å leve i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:

Alle opplever trygghet, mestrer hverdagen og har flere aktive leveår med god helse og trivsel

Alle bor godt i rause og aktive lokalsamfunn

SLIK GJØR VI DET:

Strategier hentet fra kommunedelplan helse og velferd:

- Brukermedvirkning og tydelige forventningsavklaringer.
- Pårørende er en ressurs og viktig samarbeidspart.
- Helsefremmende arbeid og hverdagsmestring er grunnlaget i all tjenesteyting.
- Redusere levekårsforskjeller.
- Forebygge og redusere bostedsløshet.
- De som har behov, får bistand til å mestre boforholdet.
- Utvikle differensierte botilbud.
- Redusere levekårsforskjeller mellom geografiske områder, utvikle levende lokalsamfunn og gode møteplasser.
- Innovasjon og tjenesteutvikling.
- Nok ansatte med riktig kompetanse i hele stillinger.
- Aktivt samarbeid med frivillig sektor.
- Brukererfaringer benyttes i forbedring og utvikling av tjenestetilbudene.
- Samordning og kontinuitet.

Brukermedvirkning og tydelige forventningsavklaringer

- Etat friskliv og mestring har implementert FIT (feedback informerte tjenester) programmet for systematisk å innhente tilbakemeldinger fra tjenestemottakere og etablere en lærende og kompetanseutviklende tilbakemeldingskultur. Innføring av FIT bidrar til å sikre systematisk tilbakemelding fra tjenestemottakerne slik at vi kan endre, tilpasse og forbedre tjenestene utfra deres tilbakemeldinger.
- Friskliv- og mestringstjenestene har fortsatt seks ansatte erfaringskonsulenter som bidrar til at erfaringer og erfaringsbasert kunnskap fra tjenestemottakere og pårørende blir gjort tilgjengelig som en del av vår kunnskapsbase.
- Det gjennomføres faste samarbeidsmøter med brukerombudet på direktør-, etat- og virksomhetsnivå.
- Tildelingskontoret sørger for å ivareta barnets stemme. Barnet skal høres og vi skal tenke barnets beste i tildeling av tjenester og bolig. Søsken skal høres der det er aktuelt.
- Gjennomføring av *Det første møtet* og forventningsavklaringer med tjenestemottakere og pårørende er viktige fokusområder for Etat hjemmesykepleie og Etat omsorgssentre.
- Praksismodellen VIPS benyttes som tilnærming i personsentrert omsorg hvor vi spør *hva er viktig for deg?* og dokumenterer i tiltaksplan og på pasientsikkerhetstavler.
- Tildelingskontoret har en ansatt som arbeider med offentlig PhD med tittel: *“Bærekraftig samhandling mellom bruker og ansatte ved Tildelingskontor. Hvordan fremme ressurser og mestring i tjenestetildelingsprosesser”*. Som del av dette arbeidet gjennomføres det saksveiledning for felles forståelse/kompetanseøkning med mål om mer likeverdig saksbehandling.

Pårørende er en ressurs og viktig samarbeidspart

- Tjenestene følger opp fokusområdene og tiltak i henhold til veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten.
- Pårørendesenteret er et gratis, gatenært tjenestetilbud, uten krav om henvisning. Senteret tilbyr veiledningssamtale, rådgivning og informasjon om pårørendes rettigheter og muligheter, og hjelp til å komme i kontakt med andre pårørende. Senteret understøtter og drifter sosiale treffpunkt for pårørende som temamøter og åpen kafé, og pårørende kan delta i ulike gruppetilbud og mestringskurs.
- Markeringen av pårørendedagen i september ble planlagt og arrangert av en interkommunal arbeidsgruppe.
- Samarbeidet med Kreftforeningen og Barn, ungdom og familiehjelpa om Treffpunkt Fredrikstad, brukes som eksempel for andre kommuner. Per 31.12 er det en gruppe på 12 barn som deltar.
- Det er gjennomført evalueringsmøte og sommer- og juleavslutning med pårørende for tjenestemottakere på Inn på Tuset.
- Demenskoen har blitt en sosial møteplass for svært mange pårørende. Det er gjennomført undersøkelse med svært gode tilbakemeldinger om å bli møtt og ivarettatt som pårørende, med mulighet til å møte fagpersoner og andre pårørende i samme situasjon.
- Det er gjennomført pårørendeskole for pårørende til personer med demens vår og høst.
- *Tiltakspakke Demens* gjennomføres for personer med demens i samarbeid med pårørende der det er aktuelt og mulig. Tiltakspakken gir systematisk oppfølging under demensforløpet med mål om et så godt og sammenhengende demensforløp som mulig.
- Omsorgssentre gjennomfører pårørendemøter per avdeling eller bogrube en gang per år, eller oftere ved behov.
- I sykehjemmene får pårørende informasjon om muligheten for å delta på pårørendeskolen og om pårørendesentret.

Helsefremmende arbeid og hverdagsmestring er grunnlaget i all tjenesteyting

- Recovery og hverdagsmestring har vært en del av strategien innen helsefremmende arbeid og hverdagsmestring. Arbeidet er godt implementert i frisklivssentralen, tverrfaglig rehabiliteringsteam, pårørendesenteret og i feltpleien.
- NAV har:
 - Tilbud om livsmestringskurs til flyktningeungdom 18 – 25 år annenhver mandag.
 - Tilbud om økonomisk rådgivning på Biblioteket.
 - Etablert økonomisk rådgivning til elever ved Glemmen videregående skole.
 - I mottaksteamet kartlagt alle nye søkere av sosialhjelp og raskt satt retning for videre prosess i NAV.
 - Arrangert sommerjobbmesse for ungdom.
 - I samarbeid med Fontenehuset og Home-Start etablert Vilje Lisleby som del av kommunens områdesatsing, oppfølging av barnefamilier som bor på Lisleby.
- Medisinske tjenester gjennomfører systematisk kartlegging av ernæringsstatus og måling av BMI ved innleggelse i virksomhetens sengeposter.
- Tildelingskontoret har arbeidet med å utvikle tjenester til hjemmeboende demente, samt utvikle pårørendestøtte, herunder fleksible avlastningstjenester.
- Etat friskliv og mestring jobber for at alle tjenestemottakere som ønsker et tilbud om aktivitet eller sosialt fellesskap, skal få det via ideelle/frivillige organisasjoner eller kommunale tilbud.
- Team hverdagsrehabilitering i Etat hjemmesykepleie har i stor grad opprettholdt kapasiteten, selv om ikke teamet har vært fullbemannet i år. Det arbeides videre med å implementere hverdagsmestring som tanke sett blant alle ansatte.

- I år har opplæring av hjemmesykepleiens nyopprettede ressurspersoner for hverdagsmestring vært prioritert. I arbeidet skal:
 - pasienters tiltaksplaner beskrive pasientens ressurser.
 - vi oppdatere tiltaksplanen fortløpende og vurderer også aktiviteter, tro og livssyn og mulighet for frisk luft.
 - dagtilbudene legge til rette for aktiviteter og trim for å ivareta og opprettholde den enkeltes ressurser lengst mulig.
 - det være ressurspersoner hverdagsmestring i alle hjemmesykepleievirksomheter og faste møter for gjennomgang, veiledning og avklaringer.
 - tjenestemottakere delta i daglige praktiske arbeidsoppgaver.
 - trimrom på et sykehjem benyttes daglig.
 - aktivitetsplaner være tilgjengelig for alle beboere og pårørende.
 - fysioterapitjenesten involveres der det er naturlig.
 - det være hyggelige måltider.
 - det være fokus på tidlig oppdagelse av forverret sykdomsbilde og på livets siste dager.

Redusere levekårsforskjeller

- Etat friskliv og mestring har totalt tre jobbspesialister som arbeider etter IPS-metoden. I tillegg er tre jobbspesialister fra NAV tilknyttet etatens avdelinger. IPS er en forpliktende samarbeidsmodell mellom NAV og kommunehelsetjenesten.
- Tjenestene i Etat friskliv og mestring ivaretar i større grad aldersrelaterte sykdommer og funksjonsfall for målgruppen. Kommunen tilrettelegger for god alderdom for personer med utviklingshemming. *Nasjonal veileder Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming* gir retningslinjer for kartlegging og planlegging av alderdommen.
- NAV har:
 - Tilbud til ungdom på Rebellhuset – *Snuplassen* - med bla. jobbkafè med fokus på jobbsøknad og CV.
 - Arrangert jobbkafè på Fontenehuset med bistand til medlemmer i jobbsøking.
 - Samarbeidet med kommunen om *På vei mot fagbrev*.
 - Videreført samarbeidet om *Overgangsarbeid* med Fontenehuset.
 - Tilgjengelig på Varmestua 1-2 mandager i måneden.
- Etat friskliv og mestring gjennomførte brukerplankartlegging sommeren 2024. Brukerplan kartlegger livssituasjon, funksjonsnivå og levekår for mottakere av kommunens helse-, omsorgs- og velferdstjenester som har en kjent rusrelatert problematikk eller psykiske helseproblemer. Kunnskapen er viktig grunnlag for kvalitetssikring, utvikling og planlegging av tjenestene.

Forebygge og redusere bostedsløshet

- NAV har:
 - Innvilget 470 garantier for depositum og gitt bistand med depositum til leie av bolig til 53 husstander.
 - Sikret 87 husstander et midlertidig botilbud ved bostedsløshet.
 - Utlyst ny anbudskonkurranse for kjøp av tjenesten *midlertidig botilbud*.
 - Videreført arbeidet med egen boligveileder for tjenesten midlertidig botilbud.

De som har behov, får bistand til å mestre boforhold

- Tildelingskontoret har frem til boligområdet ble organisert i Kommuneområde samfunn, jobbet med:
 - rett tjenestemottaker i rett bolig til rett tid.
 - mer effektiv saksbehandling og bedre boligoversikter.
 - mer bruk av tilskuddsmidler fra Husbanken for å bidra til at flere får kjøpt egen bolig.
 - utvikle differensierte botilbud.

Utvikle differensierte botilbud

- Kommunen fikk i 2022 Helsedirektoratets tilskuddsmidler til delvis drift av to av botiltakene Kattis Hus (akutt og midlertidig botilbud for kvinner i aktiv rus) og Rommeveien mestringshus. Bystyret fattet vedtak i sak 200/24 *Etablering av botilbud for kvinner med rusmiddelproblematikk* 24. oktober der det fremkom at kommunedirektøren skal fortsette arbeidet med å etablere et botilbud for kvinner med rusmiddelproblematikk.
- *Plan for helse- og omsorgsbygg frem mot 2040* innebærer et skifte fra tradisjonell institusjonsmodell til et mer differensiert botilbud med både omsorgsboliger med heldøgns tjenester og sykehjemsplasser. Ett av flere tiltak er å gjøre omsorgsboliger om til å bli heldøgn omsorgsboliger tilsvarende sykehjemsplasser (HDO-plasser). I desember startet arbeidet med å etablere HDO-plasser i Borgarveien 1.

Innovasjon og tjenesteutvikling

- Etatene hjemmesykepleie og omsorgssentre sørger for deling av sykepleiekompetanse på tvers av team/avdelinger og hus, for å ivareta forsvarlige tjenester og riktig bruk av kompetanse.
- Organisering med egne sykepleieteam gir bedre oversikt over palliative pasienter/pasienter på livets siste dager i virksomheten og trykker sykepleierne når de får et utvidet ansvar på kvelder og helger.
- Omsorgssentre øst har i samarbeid med NAV arbeidslivssentre jobbet med lederutvikling.
- Helseparken har tatt initiativ til et samarbeidsprosjekt med Høgskolen i Østfold studieretning *Prosjektledelse og innovasjon*.
- *Sang i eldreomsorgen* er et konsept hvor ressurspersoner i avdelingene har fått opplæring i bruk av sang og musikk i miljøbehandling.
- *Sonas-programmet* tatt i bruk i demensomsorgen. Sonas-programmet kommer opprinnelig fra Irland. Det baserer seg på en terapeutisk aktivitet og handler om multisensorisk sansestimulering i demensomsorgen. 29 ansatte i omsorgssentrene ble i løpet av året sertifiserte som gruppeledere i dette arbeidet.
- *Strategi for helseteknologi i Fredrikstad* ble vedtatt av bystyret 13. juni.
- Helseteknologi skal være det naturlige førstevalget. Vi tenker helseteknologiske løsninger før tildeling av tjenester, og ved funksjonsfall som krever revurdering av tjenestene.
- Avtale inngått med Sensio for digitalt tilsyn med to ulike kameratyper. Implementeringen starter i første halvdel 2025.
- Avtale inngått med Spider (ruteoptimalisering), med oppstart i september i Hjemmesykepleie nord og Praktisk bistand.
- Helseparken har i løpet av året tatt i bruk LMP-er i pasientbehandlingen. Utrulling av LMP-er i Etat friskliv og mestring fortsetter i 2025 etter behov.
- Legevakten har tatt i bruk mobile vaktrom (LMP) og benytter videokonsultasjoner i sitt arbeid. Akuttavdelingen bruker LMP i sin daglige drift.
- Antall elektroniske medisindispensere er økt fra 166 i 2023 til 252 i 2024, økning på rundt 52 prosent. Pasientene opplever en økt egenmestring, får medisiner til riktig tid og får en bedre livskvalitet.

- Digitalt tilsyn og lokaliseringsteknologi (GPS) brukes stadig mer. Pasientene og pårørende skal oppleve økt trygghet og bedre livskvalitet.
- DHO-prosjektet har god styringsstruktur og det er besluttet videreføring i 2025. Videreføringen er forankret hos Sykehuset Østfold og samtlige kommuner i sykehusets opptaksområde.
- Velferdsteknologiske knutepunkt er etablert med integrasjon mellom plattformen for DHO og pasientjournal, noe som har gitt gode gevinster for kommunene. Per 31. desember var totalt 47 tjenestemottakere tilknyttet løsningen, hvorav 22 fra Fredrikstad.
- E-helse har arbeidet med prosjektering, prosedyrer, opplæringsmateriell og retningslinjer for å sikre kompetanseheving, dokumentasjon og forsvarlige tjenester.
- En gruppe i helse og velferd var nedsatt for å jobbe ut gode prosedyrer og retningslinjer for å ta ut brukerstatistikk fra fagprogrammet Gerica. Dette arbeidet er publisert i kvalitetssystemet, og skal bidra til at vi skal kunne ta ut bedre statistikker og bedre kunne analysere behovet for tjenester. I tillegg er det laget opplæringsvideoer for Gerica, som er publisert på KS-læring.

Nok ansatte med riktig kompetanse i hele stillinger

- Arbeidet med å implementere heltid som norm videreføres.
- I medisinske tjenester har flere nattstillinger fått økt stillingsprosent ved ledighet og nyrekruttering i 2024. Legevakten har gitt flere ansatte mulighet for økt stillingsprosent.
- Seksjonens virksomheter er praksisarena for studenter, og det samarbeides med utdanningsinstitusjonene.
- Etat friskliv og mestring har utstrakt samarbeid med kompetanseinstitusjoner for kompetanseutvikling, forskning og tjenesteutvikling. Etaten iverksetter kompetanse- og rekrutteringsplanen slik:
 - Fagprogram for tverrfaglig kompetanse.
 - Månedlig Torsdagsforum for fagutvikling – Fysisk og stream/opptak.
 - Digital opplæring og E-læringsvideoer for og med ansatte.
- Etatene hjemmesykepleie og omsorgssentre rapporterer:
 - Ressursenheten har tilbudt 100% stillinger ved tilsetning i egen virksomhet.
 - Hjemmesykepleie øst, Gressvik og Østsiden sykehjem er med i prosjektet *Helt fram*.
 - Virksomhetene tilbyr økt stilling til deltidsansatte der det er mulig ved ledige stillinger.
 - Virksomhetene har flere rekrutteringsstillinger i helg for personer som er i utdanning innen helsefaglige retninger.

Aktivt samarbeid med frivillig sektor

- Etatene har et aktivt samarbeid med flere frivillige organisasjoner og lokalsamfunn. Det kan inngås samarbeidsavtaler og samhandling om tilskuddssøknader. Vi planlegger og evaluerer også tilbud og behov sammen, sånn at vi understøtter og samarbeider for et bredt og helhetlig tilbud for innbyggere med behov for tilrettelagte tilbud. Samarbeidene er ofte praktisk orientert.
- Etat friskliv og mestring drifter en rekke samhandlingstiltak og pilotprosjekter med ideell, frivillig sektor, eksempelvis Psykt bra mangfold, Selvhjelpsgrupper, Pårørendearbeid, Bykoret, Med hjerte for Lisleby, Treffpunkt, BASIS trening (tidligere leder treningsgrupper for eldre), Samordnet mottak for løslatte, FFK Gatefotball og Fontenehuset Fredrikstad.
- Etatene for hjemmesykepleie og omsorgssentre har flere eksempler på gode samarbeid med frivillige organisasjoner, kor, band, barnehager og skoler. Disse samarbeidene har bidratt til ulike trivselstiltak og aktiviteter som har skapt glede og variasjon i hverdagen for brukerne. Fredrikstad demensforening har dugnad og sosiale arrangement, samt undervisning om pårørenderollen. Frivilligsentralene har trivselstraller på sykehjem. Gressvik Røde Kors tilbyr våketjeneste for alvorlig syke og døende.

Brukererfaringer benyttes i forbedring og utvikling av tjenestetilbudene

- Etat friskliv og mestring har innført det systematiske tilbakemeldingsverktøyet FIT som hjelper oss med å kontinuerlig evaluere og justere tjenestene. Etaten er pro-aktive i ansettelser av erfaringskonsulenter. FIT brukes for å endre og forbedre tjenestene, i tråd med erfaringer og ønsker fra tjenestemottakerne.
- Etat friskliv og mestring har et aktivt brukerråd ledet av en avdelingsleder. Gjennom året deltok syv innbyggere og tre ansatte i tjenestene i rådet. Rådet tilstreber en jevn kjønnsfordeling og bred brukerrepresentasjon fra ulike deler av tjenestene. Det er avholdt fem møter, og rådet deltok på rettighetsverksted i desember på Høgskolen i Østfold sammen med tre andre brukerråd fra Østfold. Verkstedet ble arrangert av Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester og Høgskolen.
- Tilnærmingen *Hva er viktig for deg?* er implementert og skal synliggjøres på pasientsikkerhetstavler og i tiltaksplaner.
- Det er gjennomført brukerundersøkelse i Omsorgssentre syd. Det arbeides med tiltak som oppfølging av dette.
- Det gjennomføres pårørendesamtaler ved innkomst og ved behov i sykehjemmene.
- Klagesaker er en del av forbedringsarbeidet. Klager gjennomgås i ledergruppen med læringspunkter som blir fokusområder i avdelingene.

Samordning og kontinuitet

- Etat friskliv og mestring har jobbet med samordning gjennom:
 - Samspillsteam med samhandlingspartnere for praksisbasert tjenesteutøvelse.
 - Regelmessig samhandlingsmøte med spesialisthelsetjenesten.
 - Utviklingsteam – tverrsektorielt for utvikling av boliger til vanskeligstilte.
 - Hybridmodell for samhandling med ideell sektor.
 - Samhandlingsavtaler med kompetanseinstitusjoner, spesialisthelsetjeneste og ideell sektor.
- Det er tett samarbeid mellom Tildelingskontoret, Helseparken og Etat hjemmesykepleie om pasienter og bruk av korttidsplasser ved Helseparken og Østsiden sykehjem.
- Ressurspersoner på demens bidrar til kontinuitet og faglig oppfølging av den enkelte pasient. Det jobbes personsentrert.

Å skape i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Bedrifter ønsker å etablere seg i Fredrikstad og Nedre Glomma	• Aktivt søke etablering av statlige arbeidsplasser.
En kommune, et forsknings- og utviklingsmiljø og et næringsliv som sammen stimulerer til nyskaping, innovasjon og entreprenørskap	• Utnytte samskapingspotensialet i utviklingen av «smart kommune». • Fokus på det grønne skiftet og sirkulærøkonomi. • Stimulere til digitalisering av produkter og tjenester. • Styrke samhandlingen mellom kommunen, lokalt næringsliv, Høgskolen i Østfold og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås.
Næringslivet og offentlig sektor har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer	• Styrke samarbeidet mellom det offentlige og næringslivet for å etablere flere lærlingplasser. • Motivere ungdom til å fullføre videregående skole og ta høyere utdanning. • Styrke kunnskapen om, og formidlingen av, hva som finnes av kompetansemiljøer i Nedre Glomma.

Styrke samhandlingen mellom kommunen, lokalt næringsliv, Høgskolen i Østfold og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet i Ås

- SimFredrikstad er en øvingsarena tilrettelagt for undervisning og trening innen helse- og velferdsfaglige ferdigheter. Senteret brukes blant annet til scenariotrening, klasserom-opplæring ProACT-opplæring, trening på prosedyrer, undervisnings- og opplæringsdager. Fredrikstad kommune har avtale om bruk av 900 timer per år i arbeidet med å sikre kompetanse og kvalitet i tjenestene. Bruk av senteret og utvikling av opplæringstilbud skjer i nært samarbeid med Høgskolen i Østfold (HiØ).
- Representanter fra Tildelingskontoret og andre tjenester holder forelesninger ved HiØ.
- Etatene hjemmesykepleie og omsorgssentre har deltatt på utdanningsmesser og karrieredager på HiØ og videregående skoler.
- Virksomhetene er praksissted for en rekke utdanningsløp fra HiØ.
- NAV har markeds kontor på Øra industriområde og Østfoldhallen.
- NAV har markedsført NAVs virkemidler til arbeidsgivere gjennom bedriftsbesøk og bransjemøter.
- NAV har arrangert rekrutteringstreff/speedintervjuer for bransjer innen lager/logistikk, servering og barnehage.

Styrke samarbeidet mellom det offentlige og næringslivet for å etablere flere lærlingplasser

- Virksomhetene i hjemmesykepleien og omsorgssentre legger til rette for gode lærlingeplasser og har egne fagansvarlige og veiledere. Lærlingene brukes i verdiskapning når de er klare for det.

Motivere ungdom til å fullføre videregående skole og ta høyere utdanning

- Virksomhetene tar imot elever og lærlinger, samt samarbeider med NAV og tiltaksarrangører om språk- eller arbeidspraksisplasser.
- Alle Omsorgssentre har tatt imot *Ung i sommerjobb* gjennom Fritid i Fredrikstad i sommerferieavviklingen.
- NAV har videreført samarbeidet med fylkeskommunen om sosialrådgiver ved Glemmen og Fredrik II videregående skoler.

Å møte framtiden i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Fredrikstad er en grønn by, hvor ansvarlig produksjon og forbruk prioriteres	• Redusere utslippene som oppstår andre steder som en konsekvens av vårt forbruk. • Forbruk dekkes gjennom lavest mulig bruk av ressurser.
Fredrikstad er en kompakt by der klimavennlig transport, og nye og eksisterende bygg bidrar til å løse klimautfordringene	• Utvikle en by der de funksjoner innbyggerne trenger i hverdagen ligger i gang- og sykkelavstand. • Prioritere fossilfrie og effektive transportløsninger. • Basere utbygging på sirkulær tankegang¹⁾, miljøvennlige materialer og energiløsninger og lave klimagassutslipp.

Note:1) Sirkulær tankegang innebærer å redusere råvarebruk, avfallsmengder, utslipp og energiforbruk til et minimum. Dette kan innebære alt fra biogassproduksjon til redesign av brukte klær.

Redusere utslippene som oppstår andre steder som en konsekvens av vårt forbruk

- Omsorgssentrene veier matsvinn i 2 uker per år og ser på tiltak for å redusere matsvinn.
- Det er kostombud i hver avdeling på sykehjemmene og kostmøter hver 4 eller 6 uke.
- Alle kantiner praktiserer kjøttfri mandag og legger vekt på klimavennlige menyer.
- Virksomhetene rapporterer om kildesortering av avfall og arbeid med å redusere bruken av plast og engangsartikler.

Forbruk dekkes gjennom lavest mulig bruk av ressurser

- NAV har aktiviserbaserte arbeidsplasser (ABW) med clean desk – prinsippet.
- Digitaliserte fagsystemer reduserer papirbruk betraktelig.

Prioritere fossilfrie og effektive transportløsninger

- El-sykler benyttes til bruk i tjenester der det er hensiktsmessig.
- E-læringskurs og internundervisning og digitale møter benyttes når det er hensiktsmessig.
- Hjemmesykepleien har 114 tjenestebiler/busser, hvor to tredjedeler er fossilfrie. Vinteren 2023 og 2024 har det vist seg at små el-biler ikke er egnet i ekstrem kulde eller på glatte veier, noe som må tas hensyn til i neste anskaffelsesrunde.

7.4 Utviklingstrekk

Innbyggere

Per 31.12. ¹⁾	2021	2022	2023	2024
67 år og over	14 666	14 965	15 444	15 810
80 år og over	3 933	4 024	4 146	4 382
90 år og over	674	658	669	670

Note: 1) 1. januar påfølgende år.

Behovet for helse- og omsorgstjenester øker med alderen, og Fredrikstad opplever nå en markant vekst i antall eldre innbyggere. Fra 2023 til 2024 økte antallet personer i aldersgruppen 80 år og eldre med 236, en betydelig vekst sammenlignet med økningen på 122 personer fra 2022 til 2023. Denne utviklingen samsvarer med forventningene om en kraftigere vekst i eldrebefolkningen fra 2024, noe vi nå ser tydelig.

Sykehjemsplasser/omsorgsboliger for eldre og dekningsgrad¹⁾

Per 31.12.	2021		2022		2023		2024	
	antall	DG	antall	DG	antall	DG	antall	DG
Institusjonsplasser ²⁾	597	15,18	597 ³⁾	14,84	624 ⁴⁾	15,05	624	14,24
Omsorgsbolig med døgnbemanning	88	2,24	88	2,19	88	2,12	88	2,00
Sum	685	17,42	685	17,03	712	17,17	712	16,24

Noter:

1) Dekningsgraden (DG) er beregnet basert på innbyggertallene per 31.12 for de som er 80 år og eldre.

2) Øyeblikkelig hjelp-plasser (KAD) er ikke medberegnet. Kommunen hadde totalt 638 institusjonsplasser i 2024, inklusiv 14 KAD-plasser.

3) Seksjonen hadde i tillegg totalt 18 ekstraplasser per 31.12.22. 15 ekstra plasser på sykehjem, to ekstra plasser på Rehabiliteringsavdelingen og en ekstra plass på Akuttavdelingen.

4) Helseparken Onsøyheimen åpnet 12. april 2023 med 30 nye plasser. Netto økning av antall sykehjemsplasser er 27, da tre korttidsplasser er omgjort til KAD-plasser.

Antallet institusjonsplasser har holdt seg relativt stabilt, mens antallet personer over 80 år har økt. Dette har ført til en gradvis nedgang i dekningsgraden de siste årene. I 2024 ble imidlertid nedgangen markant, noe som tydelig viser at eldrebølgen for alvor har kommet.

Antallet omsorgsboliger med døgnbemanning forblir uendret, sammenlignet med tidligere år.

Gjennomsnittlig oppholdstid i langtidsplass i sykehjem var høyere i 2024 (479 dager) enn i 2023 (435 dager). Antall dødsfall for beboere i langtidsopphold og bistandsbehov (målt i gjennomsnittlig ADL) har også vært relativt stabilt, sammenlignet med fjoråret.

Gjennomsnittsalderen for beboere i langtidsopphold er 84 år, mens gjennomsnittsalderen er 80 år for beboere på korttidsopphold.

Fredrikstad kommune har færre overliggerdøgn sammenlignet med året før. I 2024 ble det registrert 369 overliggerdøgn i psykisk helsevern (opp fra 302 i 2023) og 532 somatiske overliggerdøgn (en betydelig nedgang fra 1 068 i 2023). Tallene er korrigert for medhold i innsigelser. Dette tilsvarer en liten økning innen psykisk helsevern, mens somatiske overliggerdøgn er redusert med 50,2 prosent.

Demensteamet

Antall	2021	2022	2023	2024
Henvisninger	115	141	220	195
Brukere ¹⁾	225	272	416	501
- snitt alder	78	78	79	80
Brukere per 31.12 ¹⁾	132	193	316	359
Kartleggings- og oppfølgingsbesøk	56	88	100	124
Deltagere pårørendeskole	52	102	147	108

Note: 1) Basert på tjenestene levert av demensteamet, inkl. kartlegginger, oppfølging, rådgivning, veiledning og ulike aktiviteter.

Fra 1. januar 2023 har Demensteamet og Ambulerende dagaktivitetstilbud (ADA) for personer med demens vært underlagt virksomhetsleder for Hjemmesykepleie nord. Dette har styrket samarbeidet, særlig innen oppfølging og kartlegging av pasienter – både de som mottar hjemmesykepleie og de som ikke gjør det. Den nye arbeidsmetoden har ført til flere hjemmebesøk og en mer effektiv utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Ikke minst har det bidratt til et større og sterkere fagmiljø innen demensomsorgen.

Gjennom året har samarbeidet mellom Demensteamet og ADA blitt stadig mer sømløst. Den som har riktig kompetanse og kapasitet, tar hjemmebesøket. Spesialisten i avansert klinisk allmennsykepleie (AKS) har hatt et særlig fokus på personer med sammensatte lidelser.

Fredrikstad demenskor har gjennom 2024 hatt i underkant av 50 korister og når noen faller fra av helsemessige årsaker, kommer raskt nye til. 14 kompetente frivillige er helt avgjørende for drift av koret og gjennomføring av både øvelser og konserter. Koret er en suksess! Det sprer sangglede og fantastisk fellesskap. I tillegg til sangglede og mestring for den enkelte korist, opplever mange pårørende dette tilbudet som spesielt verdifullt og nye nettverk skapes. Det ble avholdt to konserter; Glemmen kirke i mai og Fredrikstad domkirke i november. tillegg deltok en gruppe fra koret sammen med Kim Wigaard på Litteraturhuset 24.09 og hele koret på «Musikkens magi» 03.10. i Østre Fredrikstad kirke. To pårørendeskoler ble gjennomført, med til sammen 108 deltakere.

Hjemmesykepleie og praktisk bistand (hjemmehjelp)

Per 31.12	2021	2022	2023	2024
Antall brukere hjemmesykepleie og praktisk bistand	2 136 ¹⁾	2 102 ¹⁾	2 060	2 049
Antall vedtak hjemmesykepleie og praktisk bistand	2 802	2 787	2 701	2 627
Tjenesteomfang i timer per uke ²⁾	7 106	7 004	6 696	7 222
- Praktisk bistand – daglige gjøremål	861	860	917	813
- Hjemmesykepleie	6 245	6 145	5 779	6 409

Noter:

1) Tallet er oppdatert som følge av rettelser og vil ikke være sammenlignbart med tidligere årsrapporter.

2) Tallene viser estimert vedtakstid for vedtak på tjenester i Etat hjemmesykepleie og Avdeling praktisk bistand i Virksomhet mat, vaskeri og praktisk bistand.

Hjemmesykepleietjenesten har opplevd en nedgang i antall brukere fra 2023 til 2024, til tross for et stabilt antall vedtak om hjemmesykepleie og praktisk bistand. Samtidig har tjenesteomfanget per uke økt. En stadig større andel pasienter krever oppfølging av to ansatte, noe som binder opp betydelige ressurser og tid på pasientlistene. Mange av pasientene har omfattende bistandsbehov, og flere klassifiseres som skrøpelige eldre.

Sykehusets utskrivninger påvirker hjemmesykepleien i stor grad. Andelen pasienter som skrives ut til hjemmet økte fra 42 prosent i 2023 til 48 prosent i 2024, en økning på 6 prosentpoeng. Det totale antallet utskrivninger til hjemmet steg også, fra 1 985 i 2023 til 1 992 i 2024.

Gjennom året har sirkulasjonsfaktoren i hjemmesykepleien variert mellom 0,71 og 1,36 per måned,

med et gjennomsnitt på 1,07. Dette viser at flere pasienter har kommet inn i tjenesten enn det som har blitt skrevet ut. Det er imidlertid en tydelig forskjell før og etter 1. mai. Før denne datoen var den gjennomsnittlige sirkulasjonsfaktoren 0,95, mens den etter 1. mai økte til 1,13. Denne endringen kan knyttes til at Helseforvaltning og koordinering innførte en ny praksis i mai, hvor egne saksbehandlere ble tilgjengelige på Helseparken alle hverdager. Dette har bidratt til en gledelig reduksjon i antall overliggerdøgn. I tillegg har liggetiden ved både sykehus og Helseparken gått ned, samtidig som utskrivningene til både Helseparken og hjemmesykepleien har økt. Den nye saksbehandlerordningen har hatt stor innvirkning på tjenesten, både på Helseparken og i hjemmesykepleien. Konsekvensene er raskere utskrivelser, kortere liggetid og en økning i antall pasienter med mer komplekse medisinske behov i hjemmesykepleien.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Per 31.12.	2021	2022	2023	2024
Sum antall ordninger	76	75	72	65
- herav kommunale ordninger	12	10	8	6
- herav private avtaler	64	66	64	59
Sum vedtakstimer per uke	4 872	4 729	4 671	4 630
- herav kommunal ressurstid per uke	684	567	428	379
- herav privat ressurstid per uke	4 188	4162	4 243	4 251

Note: Virksomhet tildelingskontor har ansvar for oppfølging av brukere som velger privat leverandør, mens Etat hjemmesykepleie (fem ordninger i 2024) og Etat friskliv og mestring (en ordning i 2024) har ansvar for de kommunale ordningene.

Siden rettighetsfestingen av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) i 2015 har antallet ordninger økt betydelig. Mellom 2016 og 2024 ble det etablert 15 nye BPA-ordninger i kommunen. Samtidig har det totale antallet vedtakstimer per uke økt fra 2 651 til 4 630 i samme periode.

De fleste brukere som velger BPA, foretrekker private leverandører fremfor kommunen som arbeidsgiver. Det er fritt brukervalg blant private BPA-leverandører, og i 2024 var kostnaden per BPA-time hos private aktører 507,6 kroner. Per 31. desember hadde kommunen konsesjonsavtaler med 13 leverandører, hvorav 8 var aktive.

Dagtilbud for eldre – brukere¹⁾ og timer

	2022		2023		2024	
	antall	t/uke	antall	t/uke	antall	t/uke
Dagsenter	267	1 985	278	1 993	267	1 952
Dagopphold rehabiliteringsavdelingen ²⁾	25	275	46	535	32	410
Dagtilbud demens ³⁾	118	2 247	149	2 838	131	2 530

Noter:

1) Antall brukere er brukere med registrerte vedtakstimer. Det vil kunne bety at totalt antall brukere er noe høyere.

2) Dagopphold på rehabiliteringsavdelingen på Helsehuset.

3) Dagtilbud spesielt tilrettelagt for personer med demens (Glemmen sykehjem, Østsiden sykehjem, Helseparken Onsøyheimen og Inn på tunet). Ambulerende dagtilbud til personer med demens (organisert i Etat hjemmesykepleie) fremkommer ikke i tabellen, da det er registrert som hjemmesykepleie.

Dagsentrene har historisk sett hatt et stabilt antall brukere, og 2024 er intet unntak.

Gjennomsnittsalderen blant brukerne er 83 år, og nesten halvparten har vedtak om deltakelse én gang i uken. Omtrent en tredjedel av brukerne har demens eller kognitiv svikt. Sammenlignet med året før er det nå 19 flere brukere som er 90 år eller eldre.

Antallet dagplasser for personer med demens er uendret fra i fjor, med totalt 42 plasser. Antall brukere og timeomfang varierer i henhold til individuelle vedtak. Dagtilbudet ved Glemmen er åpent syv dager i uken, mens tilbudene på Østsiden og Helseparken holder åpent på dagtid alle hverdager. Inn på Tunet tilbyr dagplasser fem dager i uken.

Refusjonsordningen - Særlig ressurskrevende tjenester (alle tjenesteområder)

	2021	2022	2023 ¹⁾	2024 ²⁾
Antall brukere innrapportert til ordningen	139	141	160	165
Antall brukere i alderen 0-15 år	18	19	21	23
Antall brukere i alderen 16-67 år	121	122	139	142
Tilskudd utbetalt mill. kroner	133,8	163,5	200,8	182,0

Noter:

1) Tallene er oppdaterte endelige tall.

2) Estimerte tall. Endelige tall vil komme frem i neste årsrapport.

For regnskapsåret 2024 er tilskuddet for ressurskrevende tjenester anslått til 182,0 millioner kroner. Det er estimert at det vil rapporteres om 165 brukere med særlig ressurskrevende tjenestebehov dette året, en økning på fem brukere sammenlignet med 2023.

Tjenester til pårørende og innbyggere med kognitive, psykiske- og fysiske funksjonsnedsettelser

Per 31.12	2022		2023		2024	
	antall	t/uke	antall	t/uke	antall	t/uke ⁴⁾
Døgnavlastning i institusjon	69	2 874	74	2 742	74	2 950
Timeavlastning i institusjon	45	433	65	481	61	..
Avlastning utenfor institusjon	117	1 508	136	1 759	153	1 980
Heldøgns omsorgstjeneste i barnebolig ¹⁾	5	840	6	..	6	1 008
Praktisk bistand daglige gjøremål ²⁾	204	1 549	210	1 543	206	..
Praktisk bistand daglige gjøremål, opplæring	317	10 481	315	10 856	364	..
Helsetjenester til funksjonshemmede	315	1 627	320	1 530	346	..
Brukere med dagsentertilbud	83	2 014	86	2 101	125	..
Brukere med dagaktiviseringstilbud	44	1 226	41	1 170	39	..
Brukere med innvilget fritidskontakt ³⁾	465	..	425	..	..	..

Noter:

1) Fra oktober 2023 endret IPLOS-veilederen seg og nå skal det ikke lenger registreres timer i denne tjenesten.

2) Praktisk bistand daglige gjøremål inneholder også tall for tjenesten praktisk bistand, ikke betalende.

3) Begrepet «Fritidskontakt» har blitt innført som erstatning for «Støttekontakt».

4) På grunn av organisasjonsendringer midt i kalenderåret er antall timer per uke ikke representativt. Derfor er denne informasjonen utelatt fra noen indikatorer.

Antallet brukere med vedtak om praktisk bistand og praktisk bistand opplæring har økt med 45 sammenlignet med året før.

Per 31. desember hadde 29 brukere et kapittel 9-vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemming, noe som er en reduksjon på to fra året før.

Siden 2022 har antallet brukere som mottar helsetjenester økt med 31. I tillegg har flere fått tilgang til arbeids- og aktivitetstilbud, noe som skaper utfordringer knyttet til lokasjonskapasitet og ressurser.

Arbeids- og sysselsettingstiltak

	2021	2022	2023	2024
Antall registrerte helt arbeidsledige i desember	1 323	1 053	1 115	1 192
Andel helt ledige under 30 år i desember	27,1	27,5	24,0	25,5
Arbeidsledighet - % - i desember	3,3	2,6	2,7	2,9
Arbeidsledighet - % - gjennomsnitt for året Fredrikstad	4,3	2,9	2,8	2,9
Arbeidsledighet - % - gjennomsnitt for året i landet	3,1	1,8	1,8	2,0
Antall deltagere i kvalifiseringsprogram (KVP) ¹⁾	201	205	233	259
Antall deltagere avsluttet i KVP ²⁾	58	54	54	70

Noter:

1) Kvalifiseringsprogrammet er betegnelsen på et individuelt tilpasset program med tiltak og virkemidler som skal få langtidsmottakere av sosialhjelp og andre som står langt unna arbeidslivet ut i arbeid eller aktivitet. Tall hentet fra SSB.

2) Totalt antall deltagere med gjennomført eller planmessig avviklede kvalifiseringsprogram.

Fredrikstad hadde en gjennomsnittlig arbeidsledighet på 2,9 prosent i 2024, en oppgang på 0,1 prosentpoeng sammenlignet med 2023. Kommunen lå 0,9 prosentpoeng over landsgjennomsnittet.

Per desember var Fredrikstad den kommunen med fjerde høyest ledighet i Øst-Viken (Østfold, Follo, Romerike). Kun Halden, Sarpsborg og Råde har høyere ledighet. Den største andelen ledige finnes innen bygg- og anleggsbransjen.

Ledigheten har økt i hele landet de siste månedene av 2024, og hovedårsaken er at flere ukrainere registrerer seg som ledige hos NAV. Ledighetstallene er også et bilde på en forventet utvikling i et år med store svingninger i arbeidsmarkedet.

Andelen langtidsledige har gått ned fra 32,6 prosent i desember 2023 til 27,2 prosent i desember 2024. Til tross for en økt satsing på ungdom, har antallet innbyggere under 30 år registrert hos NAV med behov for oppfølging mot arbeid økt med 10,2 prosent gjennom året.

I 2024 fikk 2 137 innbyggere bistand fra NAV Fredrikstad med overgang til arbeid. I tillegg har 1 355 personer deltatt kontinuerlig i statlige arbeidsrettede tiltak, og 580 innbyggere har fullført opplæringstiltak i regi av NAV Fredrikstad.

Antallet deltakere i KVP økte med 26 fra året før. Totalt ble det mottatt 117 søknader om deltagelse, hvorav 72 ble innvilget, og 72 nye deltagere startet programmet i løpet av 2024. Ved årets slutt var det 184 aktive deltagere.

I løpet av året avsluttet 70 deltagere KVP-programmet, hvorav 57 prosent hadde overgang til arbeid eller utdanning. Dette er en oppgang på 5 prosentpoeng fra 2023, primært på grunn av færre som har blitt avsluttet til fordel for statlige ytelser. Deltagerne avslutter programmet dersom de er berettiget til statlige ytelser.

Andelen deltagere avklart til statlige ytelser, som arbeidsavklaringspenger (AAP) og uføretrygd, var 21,4 prosent, en reduksjon på 10,1 prosentpoeng fra 2023.

Økonomisk sosialhjelp og midlertidig botilbud

	Antall			Andel (prosent)		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Sosialhjelpsmottakere i alt	2 812	3 218	3 354	100,0	100,0	100,0
Sosialhjelpsmottakere i alderen 18-24 år	464	553	631	17,0	17,0	18,8
Stønadstid 7-12 måneder	1 164	1 381	1 380	41,4	43,0	41,1
Gjennomsnittlig måneder med økonomisk sosialhjelp	6,0	6,2	6,0	..	..	..
Gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmåned per mottaker	11 183	11 845	11 812	..	..	..
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntekt	1 394	1 414	1 472	49,6	43,9	43,9
Sosialhjelpsmottakere med trygd/pensjon som hovedinntekt	666	856	974	23,7	26,6	29,0
Sosialhjelpsmottakere med barn i husholdet	752	830	838	26,8	25,8	25,0
- Herav totalt antall barn registrert	1 551	1 687	1 734	..	..	..
- Herav husstander med 4 eller flere barn	85	89	101	11,3	10,7	12,1
Husstander i midlertidig botilbud i alt	99	91	87	3,5	2,8	2,6

Antallet husstander som mottar sosialhjelp har økt med 136 mottakere sammenlignet med året før, en økning på 4,2 prosent. Økningen kan i stor grad tilskrives den økonomiske situasjonen de siste årene, preget av renteøkninger og stigende priser, som har gjort det vanskelig for flere husstander å opprettholde sine økonomiske forpliktelser. Ifølge SIFOs økonomiske trygghetsbarometer 2024 er nivået av økonomisk utrygghet på linje med 2023, men betydelig lavere enn i 2021. Likevel er det fortsatt langt flere som sliter økonomisk enn før dyrtiden begynte. Rapporten konkluderer med

at situasjonen ikke har forverret seg, men heller ikke har blitt bedre. Selv om økte levekostnader påvirker alle, rammer det hardest de som allerede er økonomisk sårbare.

I 2024 var 339 av sosialhjelpsmottakerne flyktninger med en botid på under fem år. Når utbetalingene til denne gruppen, som dekkes av statlig integreringstilskudd, holdes utenfor, utgjør økningen i antall sosialhjelpsmottakere 84 husstander, tilsvarende en vekst på 2,9 prosent.

Fredrikstad har en større andel innbyggere enn landsgjennomsnittet som lever i vedvarende lavinntekt, og derfor rammes raskt av negative samfunnssituasjoner. Andelen med trygd/pensjon som hovedinntekt har økt fra 26,6 prosent i 2023 til 29,0 prosent, noe som tyder på at flere med innvilget trygdeytelse sliter med å møte sine økonomiske forpliktelser.

Antallet sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 18–24 år har økt med 78 personer sammenlignet med året før. Denne aldersgruppen har hatt den største økningen i behov for sosialhjelp. I 2023 utgjorde de 17 prosent av alle mottakere, mens andelen har økt til 19 prosent i 2024.

Antallet barn som lever i familier som mottar sosialhjelp økte fra 1 687 i 2023 til 1 734 i 2024. 25 prosent (838) av sosialhjelpsmottakerne i 2024 tilhørte husholdninger med forsørgeransvar for barn. På nasjonalt nivå har andelen barn som lever i lavinntektsfamilier gått ned, men denne utviklingen gjenspeiles ikke i Nedre Glomma-regionen med kommuner som har høy barnefattigdom.

Gjennomsnittlig stønadstid ble redusert med 0,2 måneder, og i snitt mottok hver mottaker sosialhjelp i 6,0 måneder i 2024.

Det var 1 713 nye sosialhjelpsmottakere (helt nye eller tilbake etter å ikke ha mottatt sosialhjelp siste 6 måneder), noe som utgjorde 51 prosent av alle mottakere.

NAV har etter lov om sosiale tjenester ansvar for akutt og midlertidig botilbud. Med akutt bostedsløshet menes at tjenestemottaker ikke har et sted å sove og oppholde seg det neste døgnet. I 2024 hadde NAV en rammeavtale med privat leverandør, Mosseveien park AS, om kjøp av tjenesten midlertid botilbud. Avtalen utløper 31. januar 25, og det ble i november utlyst ny konkurranse for kjøp av midlertidig botilbud. Det har over flere år vært negativ utvikling i behovet, men ble litt forbedret i år. Antall personer med behov for midlertidig botilbud ble redusert med fire personer (4,4 prosent) sammenlignet med 2023. De fleste som henvender seg til NAV for bistand, har utfordringer knyttet til rus og/eller psykisk helse. Det er ofte utfordrende å finne egnede botilbud for denne gruppen, da mange har sammensatte behov som krever tilpassede løsninger.

Tjenester til flyktninger

	2021	2022	2023	2024
Bosatte flyktninger via IMDi ¹⁾	42	229	210	187
Bosatte familiejenforente	13	9	26	56
Antall i alternativ mottaksplass	..	93 ²⁾	32	9
Deltagere i introduksjonsprogram	205	236	229	296 ³⁾
Deltagere avsluttet i introduksjonsprogram ⁴⁾	37	40	98	135

Noter:

1) Tall fra statistikkbanken til IMDi. Tallene oppdateres hvert år, også i enkelte tilfeller tilbake i tid, og kan som følge av dette avvike fra tallene i tidligere årsrapporter.

2) NAV overtok ansvaret for alternativ mottaksplass (AMOT) i april 2022. AMOT er en ordning for asylsøkere og andre personer som har rett til å bo i asylmottak, men har mottaksplass hos annen familie/bekjente som allerede bor i kommunen istedenfor å være i ordinært mottak. Ordningen innebærer at en kommune påtar seg ansvaret for å gi et botilbud og følge opp personen med forsvarlig helsehjelp, barnehage og økonomisk livsopphold, og mottar et månedlig tilskudd fra UDI til dekning av dette. Personer i alternativ mottaksplass har ikke rettigheter til stønad etter *Lov om sosiale tjenester*, kun råd og veiledning. Det er frivillig for kommunen å ta imot en person på alternativ mottaksplass.

3) Antall deltagere i introduksjonsprogram er kommunens egen rapportering, og er derfor uoffisiell inntil publisering fra IMDi er klar på et senere tidspunkt. Til forskjell fra eget fagsystem vil tall fra IMDi også inneholde til-/frflyttinger

til kommunen og tall fra tidligere år gjenspeiler dette. Tabellen oppdateres/justeres dersom det er avvik fra vårt eget fagsystem. Endelige tall vil komme frem i neste årsrapport.

4) Totalt antall deltagere med gjennomført eller planmessig avviklede introduksjonsprogram.

I 2024 ble 187 flyktninger, inkludert enslige mindreårige, bosatt via bosettingsteamet i Fredrikstad kommune. Av disse var 125 fra Ukraina og resten fra andre nasjonaliteter. Det opprinnelige vedtaket om bosetting var totalt 195, inkludert, enslige mindreårige. Årsaker til det lavere antallet bosatte er utfordringer på boligmarkedet og sen utsøking fra IMDi.

I tillegg til ordinær bosetting ble det gjennomført bosetting av 56 familiegjenforente. Disse kommer i tillegg til de som kommer via anmodning/kvoteplasser. Etter stor pågang av AMOT-plasser i 2022, var det en nedgang i 2023, med en ytterligere nedgang i 2024, og totalt hadde 9 personer alternativ mottaksplass i Fredrikstad i løpet av året.

I 2024 deltok 296 flyktninger i introduksjonsprogrammet, en økning på 67 sammenlignet med 2023. Av disse fullførte 135 deltakere programmet, 37 flere enn året før. Økningen kan delvis forklares med at ukrainske flyktninger har rett til et kortere program enn flyktninger fra andre land. Av disse har 70 gått videre til arbeid eller utdanning, noe som gir en måloppnåelse på 52 prosent. Dette representerer en nedgang på 3 prosentpoeng fra året før.

Helse- og omsorgstjenester psykisk helse og rus

	2021	2022	2023	2024
Brukere psykisk helsetjeneste ¹⁾	..	..	70	63
Brukere rustjeneste ¹⁾	..	..	92	120
Brukere rus/psykisk helse (oppfølging dag/kveld fra base)	..	..	14	20
Antall plasser døgnbemannet bolig psykisk helse og rus	94	103	116	128
FACT ²⁾	69	82	87	94
Brukere Fredrikstadhjelpa (eksklusiv Frisklivssentralen)	857	1 396	1 748	1 516
Henvendelser Fredrikstadhjelpa	1 697	2 225	3 009	2 855
Brukere Frisklivssentralen	655	652	846	793
Brukere mestringskurs/grupper - psykisk helse, rus og livsstil	117	513	326	.. ⁴⁾
Brukere Rask psykisk helsehjelp ³⁾	749	1 131	1 021	1 000
Henvendelser Rask psykisk helsehjelp	1 307	1 462	1 294	1 407
Brukere av åpne tilbud psykisk helse og rus	217	297	195	202
Henvendelser pårørendesenteret	212	209	242	178

Noter:

1) Oppfølgningstjenester fra mestringssteam innen psykisk helse og rus (målgruppe jf. hovedforløp 3 – moderat til alvorlig problematikk).

2) Langvarig og koordinerte tjenester innen psykisk helse og rus. FACT står for Flexible Assertive Community Treatment.

3) Både kurs, gruppe og individuell oppfølging.

4) Disse kursene og gruppene var tidligere en del av avdeling Læring og mestrings, som nå er avviklet. Tjenestene er nå integrert under enten Fredrikstadhjelpa eller avdeling Grønlien.

Det er ventelister for døgnbemannede botiltak og tjenester for personer med behov for døgnkontinuerlig omsorg og oppfølging. Dette skyldes en økning i nye tjenestemottakere med omfattende behov. Per dags dato er det ikke tilstrekkelig med boliger for personer i hovedforløp tre.

Det pågår et kontinuerlig arbeid for å redusere private kjøp av tjenester og i større grad tilby tjenester i kommunal regi, med mål om å oppfylle etatens innsparskrav. Siden 2022 har antallet døgnbemannede boliger økt, blant annet med etableringen av Eplestien som et nytt botiltak. Samtidig er stedlig bemanning ved Fjeldbergtoppen avviklet, og brukerne mottar nå mobile tjenester i tråd med politisk vedtak om innsparinger, gjeldende fra 1. januar 2024. Tjenestemottakerne har enten fått tilpassede tjenester eller endret bosted i henhold til sine behov og ønsker.

Fredrikstadhjelpa har stabilisert antallet brukere og henvendelser, noe som indikerer at tjenesten er godt etablert og kjent blant innbyggerne. Det vurderes som positivt at både innbyggere og andre i hjelpeapparatet aktivt tar kontakt, da henvendelsene i stor grad gjelder personer med rett til helsetjenester. Tjenesten har hyppig samarbeid med fastleger, andre helseaktører og arbeidsgivere.

På grunn av vedvarende høy pågang i 2024, kombinert med bemanningsreduksjoner som følge av innsparinger, har ventetiden for oppstart av tjenester variert noe. Samtidig ser vi en økning i tjenestebehovet per bruker. Flere saker krever lengre oppfølgingstid enn tidligere, og tjenestemottakerne har ofte mer sammensatte og alvorlige utfordringer. Dette påvirker kapasiteten i betydelig grad. Det er også en økende tendens til at personer med moderate til alvorlige psykiske helseutfordringer får avslag i spesialisthelsetjenesten, med anbefaling om å kontakte kommunen.

Nedbemanningen på åtte årsverk i Fredrikstadhjelpa i 2024 har hatt en direkte innvirkning på tjenesteflyten og ventetiden for oppstart av tjenester.

Fysio- og ergoterapi

<i>Antall brukere</i>	2021	2022	2023	2024
Innsatsområde voksne total ¹⁾	4 617	5 036	5 242	5 094
- herav fysioterapi	2 292	2 696	2 687	2 375
- herav ergoterapi	2 325	2 340	2 555	2 719
Innsatsområde barn og unge total ¹⁾	1 277	1 645	1 745	1 552
- herav fysioterapi	1 072	1 400	1 449	1 325
- herav ergoterapi	205	245	256	227
Rehabilitering total ²⁾	326	350	345	273
- herav tverrfaglig rehabiliteringsteam	121	153	143	97
- herav rehabilitering døgn/dag	205	197	202	176
Innbyggere med utleverte korttidshjelpemidler ³⁾	1 989	1 998	1 895	1 767
Antall utleverte korttidshjelpemidler ³⁾	3 107	3 191	2 990	2 768

Noter:

1) Tallene er kun relatert til brukere som får tjenester fra fast ansatte fysio- og ergoterapeuter i kommunen, ikke avtalefysioterapeuter.

2) Antall brukere i tverrfaglig rehabiliteringsteam og på døgn- og dagrehabiliteringen tilknyttet rehabiliteringsavdelingen på Helsehuset.

3) Utleverte hjelpemidler fra FASVO.

I primærhelsetjenesten er fysioterapeutene enten fast ansatt i kommunen eller selvstendig næringsdrivende med en driftsavtale med kommunen, kjent som avtalefysioterapeuter. Fredrikstad kommune har inngått driftsavtale med 46 fysioterapeuter, fordelt på 39,3 driftshjemler.

Avtalefysioterapeuter har drift tilknyttet 14 ulike fysikalske klinikker. Avtalefysioterapeutene utgjør den største andelen av de totale fysioterapiårsverkene i fysioterapitjenesten (rundt 60 prosent).

Det er utarbeidet prioriteringsnøkler for avtalefysioterapeutene, slik at prioritering av henvisninger gjøres i tråd med gjeldende lover, retningslinjer, forskrifter, nasjonale og lokale føringer med videre. Dette sikrer at befolkningen i kommunen får et mest mulig likeverdig tilbud. Det er for 2024 innhentet rapporter fra avtalefysioterapeutene på hvor lang ventetid de har på prioriteringsnøkkelen. I likhet med de kommunale fysioterapeutene klarer ikke avtalefysioterapeutene å igangsette henvendelsene innen tidsfristene i prioriteringsnøkkelen.

Innmeldingene tilsier at 29,8 prosent av pasientene som blir vurdert til prioritet 1 blir ivaretatt innen en uke (2023: 22 prosent). 21,2 prosent av pasientene i prioritet 2 blir ivaretatt innen to uker (2023: 20 prosent). Det er en liten økning i andel pasienter i 2024 som blir ivaretatt innen fristene på prioritering 1, 2 og 3.

I løpet av året mottok totalt 10 455 pasienter tjenester fra avtalefysioterapeutene. Av disse var 1 342 pasienter bosatt i en annen kommune, noe som tilsvarer 12,8 prosent. Det har de siste to årene vært en nedgang i andel pasienter som ikke er bosatt i Fredrikstad kommune. Majoriteten av pasientene (64 prosent) var i aldersgruppen 19–69 år.

Brukervolumet er høyt, og trenden er stigende. Tall fra ASSS-nettverket viser at Fredrikstad kommune fortsatt har en betydelig lavere dekning av kommunale fysio- og ergoterapeuter enn sammenlignbare kommuner. Ressursinnsatsen innen fysio- og ergoterapi vurderes som utilstrekkelige for dagens oppgaver, noe som skaper utfordringer med å prioritere utviklingen av forebyggende tiltak, både individuelt og i grupper.

Det var rundt 150 færre pasienter som ble henvist til fysioterapi i hjemmet i 2024 sammenlignet med året før. Samtidig har antall brukere innen fysioterapi ved Helseparken og Akuttavdelingen holdt seg stabilt høyt.

Innen ergoterapi for voksne har antall brukere økt. Totalt 2 719 personer mottok ergoterapitjenester i 2024, en økning på 164 brukere fra året før.

Medisinske tjenester – døgnerhabilitering, legetjeneste og akutttilbud

Antall	2021	2022	2023	2024
Rehabiliteringsopphold på døgn	187	174	168	150
Innleggelser i kommunale akuttplasser (KAD)	606	616	900	970
- belegg i prosent	49	63	71	75
Årsverk leger per 10 000 innbyggere per 31.12	9,8	11,2	11,7	11,0
Legekonsultasjoner, legevakt	27 021	27 778	27 718	27 175
Mottak digitale trygghetsalarmer ¹⁾	52 756	72 916	203 848	255 521

Noter:

1) Tallene er inklusive sensorer knyttet til alarmer (brannvarsling, fall, epilepsi og dørsensor). Tall i 2021 inkluderer alarmer fra kommunene Fredrikstad, Hvaler, Våler, Råde, Frogn, Sarpsborg og Rakkestad. Tall i 2022 inkluderer alarmer fra kommunene Fredrikstad, Hvaler, Våler, Råde, Frogn, Sarpsborg, Rakkestad, Lillehammer, Øyer, Ringebu, Gausdal og Ringerike. Tall i 2023 inkluderer alarmer fra kommunene Fredrikstad, Hvaler, Våler, Råde, Moss, Halden, Nordre Follo, Frogn, Sarpsborg, Rakkestad, Lillehammer, Øyer, Ringebu, Gausdal og Ringerike. Ås kommune ble tilkoblet Helsevakten i 2023, men har ikke trygghetsalarmer (kun medisindispensere). Tall i 2024 inkluderer alarmer fra kommunene Fredrikstad, Hvaler, Våler, Råde, Moss, Halden, Nordre Follo, Frogn, Sarpsborg, Rakkestad, Lillehammer, Øyer, Ringebu, Gausdal og Ringerike. Ås kommune ble tilkoblet Helsevakten i 2023, men har ikke trygghetsalarmer (kun medisindispensere).

Rehabiliteringsavdelingen opplevde en nedgang i antall pasienter fra 168 i 2023 til 150 i 2024. Av disse ble fire pasienter overført fra ordinær korttidsplass, mens seks pasienter ble henvist direkte fra hjemmet. En medvirkende årsak til nedgangen er at avdelingen ikke hadde ekstrasenger i 2024. I tillegg var rehabiliteringsforløpene lengre, ettersom flere pasienter hadde omfattende bistandsbehov.

I løpet av året var det 970 akuttinnleggelser, en økning på 7,8 prosent fra 2023. Pasienter som ikke lenger har behov for en KAD-plass etter noen dager (det vil si pasienter som er ferdig medisinsk behandlet, men venter på korttidsplass eller sykehjemsplass), blir registrert som korttidspasienter når oppholdet i avdelingen forlenges. Dette gir en lavere beleggsprosent, selv om alle plasser er fulle. Målet er å opprettholde en beleggsprosent mellom 70-80 i KAD-enhetene. I 2024 var beleggsprosenten for kommunen (til dette formålet) på 75 prosent, sammenlignet med 71 prosent i 2023. Våre enheter skiller seg ut fra andre enheter i Østfold ved å ha tilnærmet fullt belegg i KAD-sengene til enhver tid, nettopp på grunn av dekningen av mangelen på tilbud.

Legevaktsentralen mottok 60 978 telefonhenvendelser i 2024, en nedgang på 0,9 prosent fra året før. Til tross for dette er pågangen fortsatt betydelig høyere enn før pandemien, særlig sammenlignet med 2019, da antallet henvendelser var 50 224. Aktiviteten har stabilisert seg på et høyt nivå, og henvendelsene har blitt mer komplekse. Sommermånedene og desember skiller seg ut som perioder med særlig stor pågang. Målet om å besvare 80 prosent av henvendelsene innen

to minutter ble ikke oppnådd i 2024. Likevel har svarprosenten økt fra 73 prosent i 2023 til 74 prosent i 2024.

I løpet av 2024 ble ingen nye kommuner tilkoblet Helsevakten. Modum kommune inngikk avtale om Helsevakten, men starter implementering i 2025. Ved årets slutt betjente Helsevakten 16 kommuner, med totalt rundt 8 735 brukere – en økning på 652 sammenlignet med året før. Antallet behandlede trygghetsalarmer i mottaket har økt, og denne trenden forventes å fortsette.

Antallet pasienter med trygghetsalarm har økt til 1 761 i 2024, en økning på 151 fra året før. Av disse har 815 trygghetsalarm uten å motta hjemmesykepleie. Halvparten av alle alarmhenvendelser blir stoppet i mottaket.

Det har vært betydelig fremgang innen teknologiske sensorer som Helsevakten mottar varsler fra, inkludert dør-, brann- og fallsensorer, epilepsialarmer og GPS-basert avstandspåfølgning. Bruken av slike sensorer har økt markant gjennom året og er nå en integrert del av tjenesten. I tillegg overvåkes varsler fra medisindispensere i mottaket, også for flere samarbeidende kommuner.

Økonomiske virkemidler bolig – tilskudd og utlån

	2021	2022	2023	2024
Bostøtte – gjennomsnittlig antall behandlede søknader per måned	2 237	2 709	2 783	2 696
Gjennomsnittlig antall husstander som mottok bostøtte hver måned	1 740	2 132	2 330	2 052
Utbetalt bostøtte oppgitt i millioner	60,8	72,1	76,1	69,5
Startlån – antall innvilgede lån	205	184	168	180
Startlån – utbetalt i millioner kroner	243,3	262,6	244,0	200,8

For å bistå vanskeligstilte på boligmarkedet, administrerer NAV Husbankens bostøtte (en statlig ytelse som ikke er en del av kommunens stønadsordninger) og garanti for depositum ved leie av bolig (i henhold til lov om sosiale tjenester).

Regjeringens strømstøtteordning for mottakere av Husbankens bostøtte opphørte i april 2024. Siden januar 2022 hadde en midlertidig forhøyet inntektsgrense gitt flere tilgang til bostøtte, som et politisk virkemiddel for å styrke økonomien til husholdninger i en krevende dyrtid. Fra april 2024 ble denne inntektsgrensen redusert tilbake til tidligere nivå, noe som førte til et lavere innslagspunkt for bostøtte. Dette antas å være hovedårsaken til nedgangen i antall mottakere i 2024. Fredrikstad kommune har ingen egen kommunal bostøtteordning.

De siste årene har det vært en økning i utbetaling av depositum som lån eller bidrag, fremfor bruk av garanti for depositum (selvskyldnergaranti). Dette skyldes et stramt leiemarked hvor vanskeligstilte sliter med å etablere seg, samtidig som utleiery i økende grad ikke aksepterer NAVs garantiløsning. Konsekvensen er at flere leieforhold går tapt.

Per 31. desember hadde kommunen utestående depositumsgarantier for 592 husstander, med en samlet sum på 22 millioner kroner. I løpet av året ble 16 millioner utbetalt til utleiery fra garantiene, mens det ble innvilget nye garantier for til sammen 13,5 millioner kroner.

Tildelingskontoret mottok 498 søknader om startlån i løpet av 2024, en nedgang på 17 sammenlignet med foregående år. Av disse søknadene ble 180 startlån innvilget, hvor 93 ble tildelt barnefamilier. Dette betyr at 51,6 prosent av de innvilgede lånene gikk til barnefamilier, en nedgang på 5,0 prosentpoeng sammenlignet med fjoråret. Totalt ble det gitt 271 avslag på startlån, mens 45 søkere valgte å trekke sine søknader.

I løpet av året ble det utbetalt 120 startlån, en nedgang på 14 sammenlignet med foregående år. Av disse gikk 63 til barnefamilier, noe som utgjorde 52,5 prosent av de totale utbetalte lånene. Dette representerer en oppgang på 1,0 prosentpoeng sammenlignet med fjoråret.

I 2024 var rammen for startlån satt til 300,2 millioner kroner, og det ble totalt utbetalt 200,8 millioner kroner. Videre ble det innvilget 10 lån for kjøp av egen bolig til lånesøkere som bor i kommunal bolig.

Verdenssamfunnets endringer, med konflikten i Ukraina, stigende forbruksutgifter og økte levekostnader samt høyere rentenivå, har skapt utfordringer for lånesøkere, spesielt barnefamilier. Det har vært en betydelig økning det siste halvåret, da flere har søkt om lån på grunn av avslag hos vanlige banker som følge av strengere kredittvurderinger. Sammenlignet med fjoråret har antall søknader om refinansiering økt fra 26 i 2023 til 28 i 2024. Dessuten har etterspørselen etter avdragsfrihet økt som følge av de stigende rentene. Tildelingskontoret har i mindre grad godkjent lån for samfinansiering med private banker sammenlignet med tidligere år, da bankene har strammet inn på denne praksisen.

Kommunale boliger

	2021	2022	2023	2024
Totalt antall kommunalt disponerte boliger	1 452	1 429	1 432	1 483
- herav kommunalt eide boliger	1 098	1 099	1 102	1 102
- herav privat eide boliger med kommunal disposisjonsrett	354	330	330	381

Kommunens disponible boligbeholdning har vært relativt stabil de siste årene, men hadde en markant økning på 51 boliger i 2024, innenfor privat eide boliger. Det er en tydelig strategi å anskaffe boliger av god kvalitet samtidig som uhensiktsmessige boliger avhendes. Leietakere som har fått vedtak om startlån, tilbys muligheten til å kjøpe den boligen de har leid. Denne tilnærmingen, sammen med leie-til-eie-modellen, er noe kommunen planlegger å benytte seg mer av i framtiden.

Fredrikstad kommune forvalter totalt 1 102 kommunale boliger, hvorav 293 er dedikert som omsorgsboliger. Videre har kommunen avtale om kommunal disposisjonsrett til 381 privat eide boliger, hvorav 88 har tildelingsrett.

Arbeidet med boligplanen har avdekket at det boligsosiale arbeidet i kommunen er fragmentert. Som en del av omorganiseringen i Fredrikstad kommune ble derfor boligsosial avdeling i Helse og boligbygg i Teknisk samlet i en egen virksomhet under området Samfunn. Denne endringen trådte i kraft 1. november 2024. En av hovedprioriteringene i den nye virksomheten er å utvikle en eiendomsstrategi for kommunale utleieboliger og kommunalt disponerte boliger.

Tildelingskontoret startet revisjonen av retningslinjene for leie av kommunal bolig til vanskeligstilte i 2020 og fullførte arbeidet i 2022. Forslaget til de nye retningslinjene for tildeling av kommunale utleieboliger har ikke blitt politisk behandlet i løpet av 2024. Det er besluttet at retningslinjene skal forskriftsfestes og de skal politisk behandles første halvår 2025.

7.5 Økonomisk resultat

Tall i tusen kroner	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr.	Avvik i %
Brutto utgifter	3 454 888	3 291 880	-163 008	-4,95
Brutto inntekter	962 053	922 150	39 903	4,33
Netto resultat	2 492 835	2 369 730	-123 105	-5,19

Seksjonen hadde et netto merforbruk på 123,1 millioner kroner, hovedsakelig på grunn av økt etterspørsel etter tjenester, utfordringer med legedekning, og mindre effekt enn forventet av vedtatte tiltak, samt den generelle økonomiske situasjonen preget av inflasjon og økte kostnader. Merforbruket tilsvarer 5,2 prosent av netto rammen til seksjonen.

Avviket i brutto utgifter skyldes merforbruk på lønn, kjøp av tjenester, stønadsutbetalinger og avsetninger til fond (ubrukte øremerkede midler). Merinntekter relaterer seg til sykkelønsrefusjoner, oppholdsbetaling i institusjon og refusjoner for utbetalt sosialhjelp. I tillegg er det mindreinntekter til ressurskrevende tjenester og tap av inntekter på grunn av mindre salg av catering.

Seksjonen har ikke mottatt kompensasjon for lønnsvekst som oversteg det opprinnelige budsjettet. Den faktiske lønnsveksten utgjorde om lag 10-15 millioner kroner mer enn budsjettet, og dette er en medvirkende årsak til de lønnsavvikene som er rapportert fra etater og virksomheter.

Med et negativt årsresultat på 123 millioner kroner og en beregnet tjenestevekst innen helsetjenester på 52 millioner kroner i 2024 (KS), har seksjonen klart å gjennomføre administrative tiltak tilsvarende denne veksten. Dette inkluderer bruk av vakanser, restriktiv praksis for vikarinleie, omorganisering, omprioriteringer og andre bøtende tiltak. Det er imidlertid verdt å merke seg at det i stor grad har blitt en praksis å møte økt behov ved hjelp av kutt, noe som over tid er lite bærekraftig og vanskelig å videreføre.

Tall i MNOK	Beløp
Tiltak uten måloppnåelse	23
+ Tiltak som ikke har forutsetning	35
+ Ikke budsjettet	65
+ Beregnet vekst	52
= Utfordringer	175
- Negativt årsresultat	123
= Iverksatte og gjennomførte administrative tiltak	52

Innenfor tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende tjenester har kommunen mottatt en betydelig lavere kompensasjon enn forventet. Samlet sett utgjør reduksjonen 36,2 millioner kroner sammenlignet med det opprinnelige budsjetterte nivået for aktiviteten i 2023 og 2024.

Hovedårsaken til nedgangen er reduserte pensjonsforpliktelser. For regnskapsåret 2023 var det budsjettet med 185,0 millioner kroner i tilskudd, men i mai mottok kommunen et tillegg på 15,7 millioner kroner utover det opprinnelige anslaget. For 2024 ble det budsjettet med 234,0 millioner kroner, men estimatet ble justert ned til 182,1 millioner kroner i desember, noe som medførte en mindreinntekt på 51,9 millioner kroner.

I 2024 mottok Fredrikstad kommune til sammen 161,8 millioner kroner i integreringstilskudd for bosatte flyktninger med under fem års botid. Midlene fordeles internt i kommunen basert på aktivitetsnivå og behov, og skal dekke ekstra kostnader knyttet til integreringsarbeidet. Størstedelen av tilskuddet, totalt 109,3 millioner kroner, ble tildelt Seksjon for helse og velferd. Fra og med 2025 vil fordelingen av midlene endres betydelig, ettersom NAV som følge av ny organisasjonsstruktur vil bli overført til kommuneområde Samfunn.

Mindreinntekten på 36,2 millioner kroner knyttet til tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende tjenester er regnskapsteknisk blitt sentralisert i staben til seksjonen. Beløpet er dermed ikke fordelt ut på de underliggende etatene og virksomhetene. Tabellen nedenfor viser årsresultatene for hver etat og virksomhet, med korte forklaringer på avvik. For å gi et mer rettviseende bilde er årsresultatet til staben fremstilt korrigert for mindreinntekten på ressurskrevende tjenester.

Årsresultatene per etat/virksomhet oppsummert

Tall i tusen kroner	Avvik 2024	Avviksforklaring
Stab og fellestjenester	-1 269	Merutgifter lisenskostnader.
Tildelingskontoret	8 005	Mindreforbruk private BPA-ordninger og merinntekter lønnsrefusjoner.
Omsorgssentre	-1 947	Ressurskrevende brukere, kjøp av sykehjemsplass, ledige stillinger og høyt sykefravær.
Hjemmesykepleie	-4 924	Ledige stillinger, høyt sykefravær og bilkostnader.
Medisinske tjenester	-23 803	Legevakt, ressurskrevende brukere og behov for vikar i legehjemler.
Friskliv og mestring ¹⁾	-49 094	Ikke oppnådde innsparingstiltak, særlig knyttet til private kjøp.
Mat, vaskeri og praktisk bistand	-9 027	Manglende salgsinntekter catering og effekt av vedtatte tiltak.
NAV	-4 858	Utbetaling av sosialhjelp og kvalifiseringsstønad.
Mindreinntekter ressurskrevende tjenester	-36 187	Redusert pensjon.
Netto resultat	-123 105	

Note: 1) Fra 01.06.2024 ble Virksomhet avlastning og fritid barn og unge overført til Seksjon for utdanning og oppvekst som følge av ny organisering. De er derfor ikke inkludert i regnskap- og budsjettall for Etat friskliv og mestring i denne tabellen.

Budsjettavvik per enhet

Tall i tusen kroner	Regnskap 2024			Justert budsjett 2024			Netto avvik
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Stab og fellestjenester	97 053	217 480	-120 426	85 907	243 789	-157 882	-37 456
Tildelingskontoret	191 854	9 589	182 264	196 786	6 517	190 269	8 005
Omsorgssentre	785 126	267 337	517 789	773 636	257 794	515 842	-1 947
Hjemmesykepleie	502 223	93 823	408 400	485 487	82 011	403 476	-4 924
Medisinske tjenester	311 645	69 562	242 083	286 176	67 896	218 280	-23 803
Friskliv og mestring ¹⁾	1 016 617	124 415	892 202	929 370	86 262	843 108	-49 094
Mat, vaskeri og praktisk bistand	123 603	46 271	77 332	114 147	45 842	68 305	-9 027
NAV	426 766	133 576	293 190	420 371	132 039	288 332	-4 858
Sum	3 454 888	962 053	2 492 835	3 291 880	922 150	2 369 730	-123 105

Note 1) Fra 01.06.2024 ble Virksomhet avlastning og fritid barn og unge overført til Seksjon for utdanning og oppvekst som følge av ny organisering. De er derfor ikke inkludert i regnskap- og budsjettall for Etat friskliv og mestring i denne tabellen.

Stab og fellestjenester har et netto merforbruk på 37,5 millioner kroner. Dette skyldes hovedsakelig redusert tilskudd for ressurskrevende tjenester (36,2 mill.) og merforbruk på lisenskostnader relatert til fagsystemer og velferdsteknologi (2,0 mill.). I tillegg var det et mindreforbruk på lønn relatert til vakanser (1,6 mill.).

Tildelingskontoret for helse og velferd har et mindreforbruk på 8,0 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak mindreforbruk på private BPA (5,2 mill.), overliggere (0,1 mill.), og merinntekt på sykelønnsrefusjoner (1,2 mill.) og refusjoner på lønnstilskudd fra NAV (1,2 mill.). I tillegg var det et merforbruk på omsorgsstønad (1,2 mill.).

Etat omsorgssentre har et merforbruk på 1,9 millioner kroner. Lønnskostnadene, inkludert sykelønnsrefusjoner, er om lag 14,6 millioner kroner over budsjett. Merforbruket på lønn skyldes i hovedsak ekstrabemanningsknyttet til ressurskrevende brukere, samt ledige stillinger og høyt sykefravær – spesielt ved Helseparken Onsøyheimen – som har medført økt bruk av overtid og vikarer.

Ressurskrevende brukere har også ført til merkostnader på om lag 2 millioner kroner til kjøp av privat sykehjemsplass.

Etaten har hatt merinntekter på 4,9 millioner kroner fra egenandeler for oppholdsbetaling.

Det er også et mindreforbruk på nærmere 7,2 millioner kroner innen flere driftsarter, blant annet medisinsk forbruksmateriell, medisiner, renholdsartikler og kursutgifter. Innkjøp og kursdeltakelse har blitt stramt prioritert gjennom året for å bedre det økonomiske resultatet.

Den 13. juni vedtok bystyret å omdisponere 2,5 millioner kroner fra Fredrikstad korttidssenter til heldøgns omsorgsplasser i 4. kvartal. Midlene ble ikke benyttet innen utgangen av året.

Etat hjemmesykepleie (inkludert Helsevakten og Natt- og trygghetspatroljen) har et merforbruk på 4,9 millioner kroner. Lønnskostnadene, inkludert sykelønnsrefusjoner, er om lag 3,5 millioner kroner over budsjett. Merforbruket på lønn skyldes i hovedsak ekstrabemanningsknyttet til mange hyttepasienter gjennom sommeren, samt ledige stillinger og høyt sykefravær som har medført økt bruk av overtid og vikarer. Stor aktivitet og endringer i pasientflyten, særlig som følge av ny praksis i Tildelingskontoret med nullvisjon for overliggere, har medført et økt behov for kompetanse. Dette har vært avgjørende for å sikre forsvarlig og nødvendig helsehjelp døgnet rundt.

Det er også et merforbruk på nærmere 1,4 millioner kroner innen flere driftsarter, hovedsakelig knyttet til bilkostnader som leasingavtaler, service, reparasjoner, parkering og bompenger.

Virksomhet medisinske tjenester har et merforbruk på 23,8 millioner kroner. Legetjenesten har et negativt avvik på 10,8 millioner kroner. Avviket skyldes i hovedsak økte kostnader knyttet til bruk av legevikarer fra bemanningsbyrå (1,8 mill.), ekstravakter leger har tatt ved legevakten (4,9 millioner kroner), samt merutgifter til annen lønn, inkludert vikarbruk, overtid og ekstrahjelp, som til sammen utgjør 6,0 millioner kroner. På inntektssiden har det vært noe kompensasjon i form av merinntekter fra sykelønnsrefusjoner og refusjoner fra Helfo, som begge utgjorde 1,5 millioner kroner hver.

Legevakten har et negativt avvik på 9,0 millioner kroner. Av dette skyldes 4,7 millioner kroner lavere inntekter enn forventet fra egenandeler, refusjoner og salg av varer. I tillegg har det vært merutgifter til lønn (inkl. sykelønnsrefusjoner) på 3,7 millioner kroner. Dette kan i stor grad tilskrives opplæring av vikarer og et unormalt høyt sykefravær i sommermånedene, som førte til økt behov for innleie av personell.

Akutt- og rehabiliteringsavdelingen har hatt merutgifter på om lag 2,2 millioner kroner som følge av ressurskrevende brukere, hvor det i perioder har vært behov for intensivbehandling og 2:1-bemannings.

Flytting og utvidelse av legevakten har medført engangskostnader på 1,7 millioner kroner for Virksomhet medisinske tjenester. Av dette ble 1,1 millioner kroner kompensert sentralt, noe som resulterte i en netto merkostnad på 0,6 millioner kroner.

Etat friskliv og mestring (ekskludert Virksomhet avlastning og fritid barn og unge) har et merforbruk på 49,1 millioner kroner. For å avlaste etaten og redusere presset knyttet til noen av de store vedtatte innsparingstiltakene, ble det ved 1. tertial tildelt en kompensasjon på 18 millioner kroner. Denne ble finansiert av seksjonens da forventede merinntekter knyttet til ordningen for særlig ressurskrevende brukere. Kompensasjonen bidro til å forbedre etatens årsresultat. Da seksjonen mot slutten av året mottok en lavere kompensasjon enn først antatt, ble denne støtten likevel ikke trukket tilbake. Den økonomiske belastningen ble i stedet håndtert sentralt i seksjonen.

Den største andelen av merforbruket er knyttet til kjøp av private tjenester, grunnet lav effekt av vedtatt innsparingstiltak *Reduksjon av private kjøp*, samt nye private kjøp. Totalt hadde etaten et negativt budsjettavvik på 29,3 millioner kroner innen kjøp av private tjenester, fordelt som følger:

- Drift av Ilaveien – avtale med Blå Kors (-3,4 mill.)
- Nytt privat kjøp for ressurskrevende bruker overtatt fra barnevernstjenesten tidlig i året (-5,9 mill.)
- Nye private kjøp for ressurskrevende brukere i slutten av året (-3,9 mill.)
- Avvik i avtale om drift av hjelpemiddellager – avtale med FASVO (-0,3 mill.)
- Restbeløp knyttet til manglende effekt av vedtatt innsparingstiltak på private kjøpsavtaler for enkeltbrukere.

Hovedårsaken til manglende effekt av det vedtatte innsparingstiltaket for reduksjon av private kjøp er mangel på egnede kommunale botilbud. Kommunen har ikke tilstrekkelig boligkapasitet til tjenestemottakere i hovedforløp 3 (personer med alvorlige og langvarige problemer/lidelser), noe som har gjort det nødvendig å kjøpe eksterne tjenester.

I tillegg er det ikke oppnådd noe effekt på følgende innsparingstiltak:

- Rammetilpasset bemanning med digitalt nattilsyn (-5,0 mill.)
- Revidering av enkeltvedtak (-2,0 mill.)
- Rett person på rett plass (-1,4 mill.)

Manglende effekt skyldes blant annet at gjennomføringen utfordrer faglig forsvarlighet og lovpålagte krav for brukergruppen.

Resterende merforbruk er i hovedsak knyttet til lønn. Etaten hadde et samlet negativt lønnsavvik på 11,6 millioner kroner, inkludert eksternt vikarbruk, sykelønns- og lærlingerefusjoner. Det er særlig de variable lønnsartene som står for de største overskridelsene. Økte lønnskostnader skyldes blant annet nye tjenestemottakere med omfattende oppfølgings- og bistandsbehov, samt forverret tilstand hos eksisterende brukere, noe som har nødvendiggjort økt bemanning – ofte på grunn av utfordrende atferd. Høy bruk av overtid skyldes også rekrutteringsutfordringer og manglende tilgang på vikarer med rett kompetanse.

De mest vesentlige budsjettavvikene innen øvrige driftsarter er:

- Vektertjenester, som følge av vold og trusler (-1 mill.)
- Leasing og bilhold (-3,9 mill.)

Etaten hadde et positivt budsjettavvik på 6,2 millioner kroner knyttet til refusjoner og inntekter (utenom sykelønn- og lærlingerefusjoner som inngår i lønnsavviket). En del av disse inntektene er knyttet til prosjektmidler og andre ordninger som ikke er fullt ut budsjettert, og går dermed delvis mot lønnsavviket.

Virksomhet mat, vaskeri og praktisk bistand har et merforbruk på 9,0 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak manglende effekt av vedtatte tiltak (2 mill.) og salgsinntekter fra catering som ligger 6,8 millioner kroner under budsjett.

Praktisk bistand har et merforbruk på 2,3 millioner kroner grunnet en betydelig økt arbeids- og oppdragsmengde med praktisk bistand til daglige gjøremål. Merforbruket er i hovedsak knyttet til vikarbruk, samt utgifter til drivstoff, service og reparasjoner av bilparken.

Vaskeriet har et merforbruk på 1,2 millioner kroner knyttet til økt mengde vask som har ført til økte lønnskostnader i form av vikarbruk, ekstrahjelp og overtid.

Kantinedriften hadde merinntekter på 3,0 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak at inntekter for deler av driften i 2023 ble bokført i 2024, som følge av forsinket fakturering.

NAV har et merforbruk på 4,9 millioner kroner, som i sin helhet kan knyttes til økt brukervekst og høyere utbetalinger av økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsstønad. Det ble utbetalt totalt 328,5 millioner kroner i stønader til livsopphold og boutgifter – fordelt på sosialhjelp, kvalifiseringsstønad og introduksjonsstønad – en økning på 26 millioner kroner fra året før. Stønadsutbetalinger oversteg budsjettet med 18,4 millioner kroner.

Utbetalingene av sosialhjelp var 5,8 millioner kroner (2,5 prosent) over budsjett og 12,6 millioner kroner (5,6 prosent) høyere enn i 2023. Dette inkluderer utbetalinger til flyktninger med botid under fem år. Utbetalingen til denne brukergruppen utgjorde 33,7 millioner kroner og ble fullt ut dekket av integreringstilskudd. Korrigert for utbetalingen til flyktninger med botid under 5 år, utgjorde økningen i 2024 på 6,6 millioner kroner (3,3 prosent).

Kostnadene til midlertidig botilbud ble redusert med 2,0 millioner kroner i 2024 sammenlignet med 2023, blant annet som følge av økt bruk av boligveileder. Tiltaket videreføres i 2025 som del av ordinær drift etter gode resultater i 2024, hvor det ble finansiert med tilskuddsmidler fra Statsforvalteren.

Utbetalingene av introduksjonsstønad til flyktninger i introduksjonsprogram var 4 millioner kroner høyere enn i 2023, men ble fullt ut dekket av integreringstilskudd og påvirket ikke virksomhetens resultat.

Utbetalingene til kvalifiseringsstønad var 12,6 millioner kroner (38,7 prosent) høyere enn budsjettet. Merforbruket skyldes et høyere antall deltakere i program enn forutsatt – gjennomsnittlig 184 deltakere per måned mot budsjettet 145. Kvalifiseringsprogrammet er en lovpålagt tjeneste i henhold til sosialtjenesteloven, og kommunen er forpliktet til å informere og bistå målgruppen med å søke om deltakelse.

Et mindreforbruk på 10,7 millioner kroner i lønn bidro til å redusere samlet merforbruk. Dette skyldes NAV-partnerskapet, der behovet for refusjon av årsverk til statlig del bortfalt i 2024. Det medførte en prosess med ansettelser av kommunale årsverk som først fikk virkning fra 1. september, og ga dermed lavere lønnsutgifter for året.

NAV mottok 4,5 millioner kroner mer i refusjoner for etterbetaling av innvilget trygdeytelse enn budsjettet. Dette gjelder tilbakebetaling for utbetalt sosialhjelp i påvente av vedtak på statlige ytelser (f.eks. AAP og uføretrygd). Refusjonene er en del av rutinen for å unngå dobbel offentlig finansiering til samme formål (livsopphold og boutgifter).

Fond - tilskudd til prosjekter og gaver

I 2024 er det mottatt 35 millioner kroner i tilskudd til ulike tiltak og prosjekter og vel 0,2 millioner kroner i gaver. Per 31. desember 2024 utgjør ubrukte øremerkede tilskudd 21,9 millioner kroner, tilskuddsmidler for boligtiltak 5,5 millioner kroner og gavemidler 3,5 millioner kroner. Disse midlene er avsatt på fond.

Innsparingstiltak og økte inntekter

Seksjonen arbeidet med 22 vedtatte innsparingstiltak med en samlet verdi på 114,5 millioner kroner i løpet av 2024. Effekten av disse tiltakene ble beregnet til 56,4 millioner kroner, noe som representerer en måloppnåelse på cirka 50 prosent. Selv om tiltakene har hatt en positiv effekt, har veksten i bruker- og tjenestebehov redusert muligheten for en større måloppnåelse.

Gjennomføringstakten og -kraften har blitt hemmet av kravene i arbeidsmiljøloven og medvirkningsplikten, noe som har påvirket hvor raskt visse tiltak kunne bli iverksatt og når gevinstene kunne realiseres.

<i>Tall i tusen kroner</i>	Budsjettert beløp	Oppnådd beløp	Kommentarer til oppnåelse
Friskliv og mestring¹⁾			
Rammetilpasset bemanning ved turnus- og bemanningsgjennomgang, og organisasjonsutvikling	-6 208	-3 638	Reduksjon av 8 årsverk med delårseffekt.
Reduksjon i private kjøp	-38 900	-8 908	Arbeid for å etablere bolig for tilbakeføring av private kjøp er igangsatt.
Grønlien - styrke frivilligengasjementet i dagaktiviteten	-740	-740	Reduksjon av 1 årsverk.
Fjeldbergtoppen – overgang fra stedlig til mobile tjenester	-3 515	-2 800	Reduksjon av 4,4 årsverk med delårseffekt.
Rammetilpasset bemanning – stab	-1 050	-1 050	Reduksjon av 1,4 årsverk.
Rammetilpasset bemanning i Virksomhet friskliv	-8 100	-8 100	Reduksjon av 10 årsverk.
Rammetilpasset bemanning i Virksomhet mestring	-2 400	-2 400	Reduksjon av 3 årsverk.
Rammetilpasset bemanning av bemanningsformidlere	-2 675	-1 920	Reduksjon av 2,5 årsverk. Planlagt nedbemanning 3,5 årsverk – oppnår ikke full effekt.
Aktivitetstilpasning og overføring av koordinatoroppdrag	-1 625	-1 625	Reduksjon av 2 årsverk.
Revidere enkeltvedtak	-2 000	0	Faglig forsvarlighet hindrer mulighet for gjennomføring.
Reduksjon av arbeids- og aktivitetstilbud	-7 000	-1 600	Reduksjon av 2 årsverk. Stort press på tjenesten. Planlagt nedbemanning 15 årsverk med halvårseffekt – oppnår ikke full effekt.
Rammetilpasset bemanning med digitalt nattilsyn	-5 000	0	Anskaffelse under arbeid. Planlagt nedbemanning 6,3 årsverk - ingen effekt.
Omsorgssentre			
Rammetilpasset bemanning (virksomhetsleder, konsulent og fleksiressurser)	-4 021	-4 021	Reduksjon av 6 årsverk.
Hjemmesykepleie			
Rammetilpasset bemanning (fagkoordinator, helse- og fagsykepleier, og kompetanseteam Ressursenheten)	-3 695	-3 695	Reduksjon av 4 årsverk.
Rammetilpasset bemanning ved bruk av ruteplanleggingsverktøy	-2 500	-2 500	Reduksjon av 3 årsverk. Anskaffelse under arbeid.
Medisinske tjenester			
Rammetilpasset bemanning ved turnus- og bemanningsgjennomgang, og organisasjonsutvikling	-2 500	-2 500	Reduksjon av 2 årsverk.
Mat, vaskeri og praktisk bistand			
Rammetilpasset bemanning i kjøkkentjenesten	-3 200	-3 200	Reduksjon av 3,2 årsverk.
Reduksjon av matutgifter	-3 000	-1 500	Høyere prisstigning enn forutsatt.

Tall i tusen kroner	Budsjettert beløp	Oppnådd beløp	Kommentarer til oppnåelse
Rammetilpasset bemanning ved bruk av ruteplanleggingsverktøy	-500	0	Anskaffelse under arbeid. Planlagt nedbemanning 1,5 årsverk med halvårseffekt – ingen effekt.
NAV			
Redusere antall sosialhjelpsmottakere (kartleggings-, mottaks- og familieteam)	-9 696	0	Dyrtid. Tiltak igangsatt vil ha effekt på lang sikt.
Tildelingskontoret			
Rammetilpasset bemanning (saksbehandlere)	-5 400	-5 400	Reduksjon av 6 årsverk.
Stab og fellestjenester			
Rammetilpasset bemanning	-756	-756	Reduksjon av 1 årsverk.
Sum i anslåtte beløp	-114 481	-56 353	Avvik: 51%. Måloppnåelse: 49%

Note: 1) Fra 01.06.2024 ble Virksomhet avlastning og fritid barn og unge overført til Seksjon for utdanning og oppvekst som følge av ny organisering. Det vedtatte innsparingstiltaket *Effektivisering av avlastningstilbudet* på 4 millioner kroner er derfor ikke inkludert for Etat friskliv og mestring i denne tabellen.

7.6 Investeringer

Aktuelt planverk for investeringer omfatter:

- *Plan for helse- og omsorgsbygg mot 2040*, inkludert den reviderte tiltaksplanen for perioden 2024–2029.
- *Boligplanen*, som er under utarbeidelse og skal danne grunnlaget for investeringer knyttet til botilbud for personer med utviklingshemming og rus/psykiske utfordringer.

Disse planene legger føringer for prioriteringer og investeringer i årene fremover.

Plan for helse- og omsorgsbygg mot 2040

Plan for helse- og omsorgsbygg ble vedtatt av bystyret 15. september 2022, og er forankret i *Planstrategi for Fredrikstad kommune 2021–2023*, vedtatt 17. juni 2021.

I forbindelse med budsjett 2024 og handlingsprogram 2024-2027 vedtok bystyret at det skal utarbeides en sak om oppfølging av planen for perioden 2024-2029. Tiltaksplan 2024-2029 ble vedtatt i bystyret 13. juni 2024. Det er etablert prosjektledelse for implementeringen, med koordinering fra stab Helse.

Implementeringen av boliggyringsstrategien og styringen av heldøgns plasser i omsorgsboligfelleskap starter i første halvdel 2025.

Ved behandling av budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 i desember ble det besluttet at Torsnes sykehjem skal utvikles innen første halvdel 2025. Prosjekteringen av Borge seniorsenter er stanset, og bygget skal utredes for salg.

Boligplan

Plan for helse- og omsorgsbygg mot 2040 omfatter ikke investeringer i særskilte botilbud for personer med utviklingshemming og rus/psykiske utfordringer. Disse prosjektene vil forankres i en egen boligplan, som bygger på *Planstrategi for Fredrikstad kommune 2021-2023*. Høsten 2024 ble det engasjert ekstern bistand for å ferdigstille planen. Boligplanen legges fram til politisk behandling og høring i løpet av første halvdel 2025.

Formålsbygg

Samlokalisering av avlastningstjenestene

Det ble også besluttet å avvikle Faunsvei-området som kommunale boliger tilrettelagt for heldøgns tjenester til eldre. Boligene skal i stedet brukes til samlokalisering av avlastningstjenester, som fases inn gradvis. Området består av seks bofellesskap med totalt 54 kommunale boliger.

Rusinstitusjon til kvinner i aktiv rus

Fjeldberg 9 A, B og C planlegges omgjort til inntil åtte institusjonsplasser for kvinner i aktiv rus. Nåværende bruk som kommunale utleieboliger for personer med psykisk uhelse er under avvikling. Prosjektering startet våren 2024, men ble satt på vent høsten samme år i påvente av avklaringer om flytting av dagens beboere. Prosjektet gjenopptas i 2025.

Omsorgsbygg

Bofellesskap – personalbaser og fellesarealer

Det er meldt inn behov for oppgradering av personalbaser i bofellesskap i Etat friskliv og mestring. Arbeidet med prioritering og prosjektering i henhold til budsjett startet i 2023. I 2024 ble framdriften justert, og prioriteringene er nå som følger:

- 2025: Ambjørnrød
- 2026: Leiegata og Torp bofellesskap
- 2027: Vestre Nesskogen, Fredriksvei, Eplestien og Borgarveien 9-11

Barnebolig

Det foreligger vedtak og økonomisk ramme for barnebolig i Brønnerødli. Husbanken har godkjent søknad om investeringstilskudd. Boligen forventes ferdigstilt medio 2026, og vil erstatte tilbudet i dagens bolig i Torp. Den skal ha kapasitet til inntil fire barn.

Brønnerødli

Det skal oppføres syv kommunale boliger med heldøgns tjenester for personer med utviklingshemming/autisme i Brønnerødli. Vedtak og økonomisk ramme foreligger, og Husbanken har godkjent investeringstilskudd. Boligene bygges nær eksisterende omsorgsboliger for samme målgruppe, med forventet ferdigstillelse medio 2026.

Grønlien bosenter

Det skal oppføres åtte kommunale boliger med heldøgns tjenester for personer med psykiske lidelser ved Grønlien bosenter. Søknad om investeringstilskudd sendes Husbanken i januar 2025. Forventet ferdigstillelse er medio 2026.

E-helse

Det er gjort betydelige investeringer i digitalisering og teknologisk utvikling innen helse- og omsorgstjenestene, med mål om å effektivisere arbeidsprosesser, frigjøre tid og øke sikkerheten for både ansatte og tjenestemottakere. Det er blant annet investert i flere nye moduler og API-løsninger i fagprogrammene Geric og Socio. Disse bidrar til å digitalisere og forbedre arbeidsprosessene og har medført kostnader på om lag 500 000 kroner, inkludert konsulentbistand.

En rekke tjenester har i løpet av året tatt i bruk LMP-telefoner med Sensio Pocket som arbeidsverktøy. Der pleie- og omsorgstjenestene tidligere har hatt manuelle rutiner for planlegging, rapportering og oppfølging av pasientbesøk, gir dette verktøyet nå en digital og helhetlig arbeidsflyt. Dette effektiviserer tjenestene og frigjør tid som kan brukes direkte på pasientene. Det er anskaffet rundt 200 enheter i 2024 for dette formålet.

Det er også gjennomført en større oppgradering av eldre trygghetsalarmer og tilleggsutstyr, med om lag 300 enheter oppdatert til ny teknologi. I tillegg er det kjøpt inn 50 nye mobile trygghetsalarmer (GPS Watch 5) for hjemmeboende. Disse investeringene, som har en samlet verdi på 1,2 millioner kroner, var nødvendige for å kunne ta i bruk ny skydriftløsning i 2024.

Antall digitale låseenheter (eLås) til hjemmeboende er fortsatt i vekst og økte med mellom 50 og 100 nye enheter i løpet av året. Disse har en samlet verdi på rundt 800 000 kroner og er klargjort for integrering med nye synkstasjoner i hjemmesykepleien, som skal tas i bruk fra første kvartal 2025. Ved utgangen av året var det montert totalt 2 438 eLås i kommunen.

Utvidelsen av legevakten førte til behov for uforutsette investeringer i teknologisk utstyr, som ble finansiert innenfor e-helse sitt investeringsbudsjett. Dette medførte en merkostnad på om lag 1,2 millioner kroner i løpet av høsten.

Overgangen til Sensio 365 ble påbegynt i mai og vil fortsette inn i 2025. Prosjektet omfatter både innkjøp av nytt utstyr og bruk av ekstern konsulentbistand.

Videre ble ruteoptimalisering iverksatt i hjemmetjenesten og praktisk bistand i høst. I tilknytning til dette, samt til digital hjemmeoppfølging, er det anskaffet nytt utstyr for til sammen cirka 600 000 kroner.

Gjennom disse investeringene har kommunen tatt viktige steg i retning av en mer digital, effektiv og sikker tjenesteutøvelse i helse- og omsorgssektoren.

7.7 Interne prosesser

Avvik og kontinuerlig forbedring

Hovedmålet med å melde og behandle avvik er å forbedre tjenestene. I forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring framgår vår plikt til å evaluere virksomhetens aktiviteter, inkludert gjennomgang av avvik. Avviksbehandling skal være et strukturert rammeverk for å identifisere, håndtere og lære av situasjoner der det er brudd på lover, prosedyrer eller kvalitetskrav. Dette styrker tjenestene, bidrar til organisatorisk læring og fremmer en kultur for kontinuerlig forbedring.

Etatene rapporterer at det jobbes systematisk med forbedringsarbeid og pasient- og brukersikkerhet. Innmeldte avvik, behov og forbedringsforslag er fast tema i ledergrupper og kvalitetsteam på ulike nivåer i seksjonen, samt i HMS-gruppene.

Arbeidet med strukturert og systematisk opplæring i avviksmelding og avvikshåndtering er planlagt i forbindelse med innføringen av nytt kvalitets- og internkontrollverktøy. Anskaffelsen ble ikke gjennomført i 2024 som planlagt, og arbeidet er forskjøvet til 2025. Direktørens ledergruppe har mål om å ta i bruk e-læring, utarbeide veileder for hvordan melde/kategorisere avvik og en mal på innhold, for å sikre lik kompetanse og forståelse av avvikshåndtering i alle våre tjenester.

I september ble det gjennomført tilsyn fra statsforvalter av elektronisk medisineringsstøtte. Det ble undersøkt om pasienter får forsvarlig administrasjon av legemidler med bruk av medisindispenser.

Tilsynet er rettet mot kommunens ansvar for å legge til rette for og følge med på slik helsehjelp. Statsforvalteren har undersøkt om: 1) valg av medisindispenser skjer ut ifra egnethetsvurdering, 2) pasienten får opplæring i bruk av medisindispenser og 3) helsetjenesten følger med på medisindispenser som tiltak.

Statsforvalteren konkluderte med at ledelsen i Fredrikstad kommune ikke har fulgt tilstrekkelig og systematisk med på om det skjer egnethetsvurderinger, opplæring og evalueringer av tiltaket/tjenesten, gjennom sine styringstiltak. Det er satt ned en arbeidsgruppe som skal bistå i arbeidet med å følge opp avviket. Arbeidsgruppa endrer nå innhold i kartleggingsskjema for bruk av medisindispenser, utarbeider flere hjelpetekster i Gerica og oppdaterer prosedyren for dokumentasjon. I sum vil dette tydeliggjøre ledelsens styringstiltak. Arbeidet gjennomføres våren 2025 og det rapporteres til statsforvalter.

Noen viktige tiltak i arbeidet med pasient- og brukersikkerhet og kontinuerlig forbedring:

- Omsorgssentre har gjennomført internkontroll av pasientjournaler, legemiddelhåndtering og oppfølging av viktige prosedyrer.
- Omsorgssentre har laget små kort med fremgangsmåte for å melde avvik som har plass i nøkkelkortholder.
- Oppgavetavler benyttes for å synliggjøre og ivareta lovpålagte oppgaver. Risikotavler benyttes for å avdekke risikoområder hos den enkelte beboer/pasient.
- Det defineres mer tid i turnus til fagutviklingssykepleierne for å ha mer tid til fag- og kvalitetsarbeid.
- Medisinske tjenester har omdisponert ett årsverk fra rehabiliteringsavdelingen til fagrådgiver for kvalitetsarbeidet i virksomheten.
- Hjemmesykepleien ROS-analyserer tjenestene for oversikt over forbedringsområder og for å finne forbedringstiltak. I år er det tatt i bruk interkontrollskjemaer for: 1) Internkontroll av pasientjournaler, 2) Internkontroll oppfølging av viktige prosedyrer i avdelingen og 3) Internkontroll legemiddelhåndtering.
- I hjemmesykepleien gjennomføres det systematisk sjekklistes og brannsjekklistes.
- NAV gjennomførte internkontrollaktiviteter på følgende områder: 1) §17 – råd og veiledning, 2) Barnefamilier som mottar sosialhjelp, 3) §27 – midlertid bolig, 4) Serviceklager, 5) Kvalifiseringsprogram, 6) Introduksjonsprogram, 7) Sykefraværsoppfølging – råd og veiledning og 8) Post ut Socio.
- NAV gjennomførte risikovurderinger på følgende kommunale tjenesteområder: 1) Økonomisk sosialhjelp, 2) Kvalifiseringsprogram, 3) §17 – råd og veiledning (økonomisk rådgivning), 4) Introduksjonsprogram, 5) Midlertidig bolig, 6) Barneperspektivet og 7) Post inn/ut Socio.
- Med ny organisering av tildelingskontoret har det vært brukt mye tid på tilpassing av nye funksjoner og tilhørende prosedyrer. Mange ansatte har fått nye kollegaer med annen type kompetanse og bakgrunn. Dette har i seg selv vært en kompetanseutveksling som det skal jobbes videre med i 2025.
- Etat friskliv og mestring gjennomfører systematisk egenkontroll på kapittel 9 vedtak (tvang og makt).
- Ernæringskartlegging gjennomføres i hjemmesykepleien og på sykehjem, og internundervisning av ernæringsfysiolog og gjennomgang av nye/reviderte ernæringsprosedyrer.
- Ansatte i hjemmesykepleie og omsorgssentre gjennomfører obligatoriske opplæringspakker med E-læringskurs gjennom Veilederen.no, KS-læring og Kompetansebroen.
- Det er utarbeidet en veileder for legemiddelhåndtering i seksjonen.

Oversikt over innmeldte avvik per avvikskategori

	Antall			Andel (prosent)		
	2022	2023 ²⁾	2024	2022	2023 ²⁾	2024
Sum avvik ¹⁾ og forbedringsforslag	6 407	8 432	7 401	100,00	100,00	100,00
- HMS	1 050	1 305	1 279	16,52	15,64	17,44
- Informasjonssikkerhet og personvern	38	44	51	0,60	0,53	0,70
- Tjenestekvalitet	1 924	3 089	2 651	30,28	37,02	36,15
- Legemiddelhåndtering	3 340	3 884	3 336	52,56	46,55	45,49
- Hjelpemiddelformidling	3	22	17	0,05	0,26	0,23
Forbedringsforslag/innovasjon	52	88	67	100,00	100,00	100,00

Noter:

1) En økning eller reduksjon i avvik kan forstås på flere måter, enten at det reelt er flere/færre avvik, eller at ansatte er bedre/mindre gode på å melde avvik. Det er derfor vanskelig å fastslå årsaken til en endring.

2) Eventuelle endringer i tall fra fjorårets rapport kan skyldes korrigeringer som følge av for eksempel feilførte avvik.

Avvik i seksjonen er summen av meldte avvik innenfor områdene HMS (1 279), informasjonssikkerhet og personvern (51), tjenestekvalitet (2 651), legemiddelhåndtering (3 336) og hjelpemiddelformidling (17). Det er rapportert 1 010 færre avvik dette året sammenlignet med fjoråret.

Antall meldte avvik varierer og er avhengig av mange faktorer. Avvikshåndtering er en del av det kontinuerlige forbedringsarbeidet vårt. Det skal oppmuntres til å melde avvik. Det at det er flere avvik vurderes i utgangspunktet som positivt og en viktig del av det systematiske pasient- og brukersikkerhetsarbeidet i seksjonen. Vi skal lære av feilene og forbedre kvaliteten på arbeidet.

Det meldes flest avvik på tjenestekvalitet og legemiddelhåndtering. Gjennom året har en arbeidsgruppe utarbeidet retningslinje for legemiddelhåndtering i seksjonen. Retningslinjen skal være et overordnet rammeverk for å sikre forsvarlighet ved at lover og forskrifter blir fulgt gjennom hele legemiddelprosessen. Denne ble forankret hos direktør og direktørens ledergruppe ved årsskifte, og opplærings- og implementeringsarbeid vil pågå gjennom hele 2025. Det er gjennom året gjennomført farmasøytiske revisjoner i henhold til plan for bruk av farmasøytisk rådgivning.

Hjemmesykepleien melder om at den største avvikskategorien innenfor legemiddelhåndtering er *glemt å gi*, enten fra dosett eller multidoser eller begge deler. Årsaker til at medisiner ikke er gitt, er som regel knyttet opp mot mangel på oppdaterte tiltak i tiltaksplan eller at tiltaksplan ikke er lest av ansatt.

Tjenestekvalitetsavvikene kan blant annet være avvik på kompetansekravet i henhold til kapittel 9-vedtak om tvang. Det kan for eksempel være grunnet turnus, sykefravær eller rekruttering. Andre tjenestekvalitetsavvik kan omhandle samhandlingsavvik internt og til sykehuset, mangelfull informasjon/dokumentasjon eller avvik på frister og lang saksbehandlingstid.

Antall HMS-avvik er omtrent det samme som for 2023. Tjenestene melder om at ansatte fremdeles opplever et økende omfang av både fysisk og verbal utagering. Det rapporteres at det jobbes systematisk med å forebygge og håndtere hendelser med vold og trusler.

De mest alvorlige HMS-avvikene omhandler sjikane/trakassering, trusler, og truende og utagerende atferd. HMS-avvik behandles/informeres i tett dialog med avviksmelder, verneombud og leder. Avvik ved vold og trusler blir gjennomgått i HMS-gruppene til virksomhetene. Et viktig tiltak er kompetansebygging i å håndtere slike situasjoner og risikovurdering av tjenestemottaker og ulike situasjoner. Det arbeides kontinuerlig med hvordan man best imøtekommer tjenestemottakerne i ulike faser av et sykdomsforløp.

Det er lederen som mottar det rapporterte avviket som definerer alvorlighetsgraden og faktisk utfall. Det er lederen som ut fra en faglig vurdering kategoriserer avvikene, og det kan derfor være variasjon i hvordan den enkelte vurderer situasjonen.

Vurdering av alvorlighetsgrad, vil si en vurdering av hvor galt det kunne ha gått. Her brukes kategoriene: mindre alvorlig, alvorlig og svært alvorlig/kritisk. Vurdering av faktisk utfall, vil si en vurdering av hvordan det faktisk gikk. Faktisk utfall har følgende kategorier: uvesentlig, mindre, vesentlig, større og katastrofal.

Avvik som ennå ikke er behandlet i rapporteringsperioden kategoriseres som ikke vurdert.

Oversikt over innmeldte avvik gruppert på alvorlighetsgrad

	Antall			Andel (prosent)		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Totalt ¹⁾	6 171	8 146	6 989	100,00	100,00	100,00
Mindre alvorlig	4 722	5 771	4 938	76,52	70,84	10,65
Alvorlig	1 431	2 327	2 028	23,19	28,57	29,02
Svært alvorlig/kritisk	18	48	23	0,29	0,59	0,33

Note:1) Totalt antall avvik i denne tabellen er mindre enn oversikten over totalt antall avvik per avvikskategori, fordi avvik som ikke er ferdigbehandlet i rapporteringsperioden er ikke vurdert i forhold til alvorlighetsgrad.

Lederen skal sette frist for lukking av avviket og iverksette tiltak for å hindre gjentakelse. Alle avvik følges opp av etatene og virksomhetene.

I år er 23 avvik klassifisert som svært alvorlige/kritiske, og er fordelt slik:

- HMS: 6
- Tjenestekvalitet: 11
- Hjelpemiddelformidling: 1
- Legemiddelhåndtering: 5

Det er sendt to varsler til statens helsetilsyn om dødsfall eller svært alvorlig skade på pasient/tjenestemottaker som følge av tjenesteytelsen. Statsforvalter har opprettet tilsynssak i begge sakene og har fått oversendt dokumentasjon og informasjon om hendelsene. Kommunen har per februar 2025 ikke mottatt statsforvalters avgjørelser i sakene. Virksomhetene har med bistand fra direktørens fagstab, gått igjennom hendelsene, og virksomhetene følger opp med forbedringsarbeid på bakgrunn av gjennomgangen.

Der det er rapporter om skader følges dette opp i henhold til prosedyrer.

Eksempler fra virksomhetene på tiltak som gjennomføres på bakgrunn av de svært alvorlige/kritiske avvikene som ble rapportert:

- Samtaler/møter med ansatte, pasienter og ansatte.
- Melding til statens helsetilsyn og virksomhetens egen gjennomgang av hendelsen med bistand fra fagstab.
- Systematisk debriefing og veiledning.
- Oppdeling av personalgrupper og mer 1:1 oppfølging
- Drøfting i HMS-grupper.
- TROLD-veiledere og opplæring.
- Utbedring eller fjerning av utstyr.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Beredskapskoordinatoren i seksjonen er en del av kommunens overordnede beredskapsstab. Koordinatoren videreformidler informasjon fra kommunens beredskapsleder og sentrale myndigheter til direktør og direktørens ledergruppe. Koordinatoren deltar ved kapasitet, i øvelser sammen med kommunens beredskapsstab. Viktige hendelser i seksjonens arbeid med beredskap i 2024 er:

- Gjennomført øvelse varslings, etablering og drift av evakuert pårørendesenter (EPS) med 60 evakuerte som skulle gjenforenes med familie. Involverte var:
 - 19 ansatte og frivillige deltagende i driften av EPS + 5 fra hotellet
 - 4 av disse er fra Sanitetsforeningen eller Østfold Røde Kors
 - 58 markører (hvorav 49 fra Glemmen videregående skole)
 - 5 eksterne observatører fra KMB, Politiet, Røde Kors og Sarpsborg kommune
- Plan for helsemessig og sosial beredskap er utarbeidet og ble godkjent av kommunedirektør i oktober 2024.
- Samtlige virksomheter i seksjonen har i år oppdatert sine tiltakskort for kortvarig evakuering av helseinstitusjoner og boliger med bemanning.
- Seksjonen utarbeidet en rapport på *Erfaring og læring etter hendelse med bortfall av kommunens interne kommunale systemer 11. juli* og har overlevert den til beredskapsleder og kommunedirektør. Sammen med beredskapsleder har seksjonen bidratt i oppdrag fra statsforvalter med å gjennomføre gapanalyse for helseberedskaps ved sikkerhetspolitisk krise og krig som er oversendt statsforvalter.

Statsforvalter har i november gjennomført tilsyn med Fredrikstad kommune sitt arbeid med og etterlevelse av kravene til kommunal beredskapsplikt og helseberedskap. På bakgrunn av foreløpig tilbakemelding fra statsforvalter jobbes det videre med å ferdigstille revidert pandemiplan og utarbeide en kontinuitetsplan for å sikre legetjenesten ved uforutsette hendelser som medfører at kommunen får reduserte evner til å yte helse- og omsorgstjenester. Endelig tilsynsrapport er mottatt i februar 2025, og vil bli fulgt opp våren 2025.

Pilot for utprøving av kollegavarslings med bruk av mobile trygghetsalarmer med GPS er vedtatt videreført i drift. Det pågår arbeid med prosedyrer og kriterier for tildeling basert på en risikovurdering (ROS-analyse) av ansattes trusselbilde samt en kost-nytte vurdering.

Legetjenester - fastleger

Avdeling legetjenester administrerer og leder de kommunale legene som er ansatt i Fredrikstad kommune, på de ulike institusjonene, helsestasjon og Legevakt. I tillegg administrerer og leder avdelingen fastlegeordningen i kommunen og ALIS-utdanningsløp for leger. Fra 1. mai ble det foretatt en organisatorisk endring, ved at fastlegene ble skilt fra de kommunale legene.

Ved utgangen av året var det 84 fastleger i Fredrikstad kommune. Samlet er det 87 750 personer som har fastlege i Fredrikstad. Ledige pasientlisteplasser er under 20.

Det er utfordringer knyttet til å få rekruttert tilstrekkelig med fastleger, samt få omsatt eksisterende hjemler. Dette har medført stor grad av vikarbruk fra byrå. På grunn av rekrutteringsutfordringene i fastlegeordningen, ble det besluttet å iverksette strakstiltak i fastlegeordningen:

- 1) Etableringstilskudd på 350 000 kroner ved kjøp av etablert fastlegehjemmel.
- 2) 8.2-avtaler for nullhjemler. Kommunen dekket mellomlegget mellom basistilskudd og driftsutgifter i seks måneder.
- 3) 8.2-avtaler for vikarer. Vikar mottar egenandel og Helfo-refusjoner, mens kommunen beholder basistilskudd og betaler driftsutgifter. Målet var å få på plass vikarer utenom vikarbyrå.

Tiltak 1 og 2 har vært benyttet og gitt effekt.

Legetjenester – kommunale leger

I løpet av året har ansattgruppen blitt styrket med ansettelse av fire nye overleger på ulike kommunale institusjoner. Dette har resultert i et forbedret tjenestetilbud, spesielt på helsestasjonen, og sikret tilstedevakt i to nivåer – ALIS og overlege.

Hovedvekten av de kommunalt ansatte i legetjenester er i et utdanningsløp (ALIS). Spesialiseringen krever at de roterer mellom fastlegepraksis, kommunale institusjon(er) og institusjonstjeneste på sykehus. Overlegene vil være en konstant i bemanningen og en kontinuitetsbærer som sikrer kvaliteten på de ulike institusjonene.

Det er opprettet et kvalitetsutvalg for kommunale overleger. Formålet med kvalitetsmøtene er å bidra til systematisk arbeid (kvalitetsvurdering og kvalitetsforbedring) for å sikre høy medisinsk kvalitet og pasientsikkerhet. Overlegene vil fortsette arbeidet med å utvikle rutiner og prosedyrer for å forbedre kvaliteten på institusjoner, samt styrke samhandlingen mellom leger og samarbeidende parter.

I tillegg har Legetjenester iverksatt en rekke initiativer for faglig utvikling og samarbeid, inkludert en ny møteserie for LIS1 og ALIS, variert internundervisning, mandagsmøter med gjennomgang av ukentlig drift og mikroundervisning via Teams.

7.8 Medarbeidere og organisasjon

Arbeidsgiverstrategien mot 2030 peker på det samme ved sine to hovedmål for kommunen som arbeidsgiver:

- Attraktiv arbeidsgiver
- Endringsdyktig og lærende organisasjon

Den skisserer også fem innsatsområder som skal bidra til at kommunen blir en attraktiv, endringsdyktig og lærende organisasjon for sine medarbeidere – nå og i fremtiden:

- Tydelig ledelse
- Riktig kompetanse
- Verdiskapende samspill
- Helsefremmende arbeidsplasser
- Smidig organisasjon

Tydelig ledelse

Tydelig ledelse handler om å være trygg i rollen som leder, legge til rette for mestring og motivasjon hos medarbeiderne, vise tillit og gjennomføringskraft, samt mestre styring innenfor fastsatte rammer.

Organisasjonsmessige endringer var en del av året 2024. Det medførte konstitueringer i en del lederstillinger. Det har også medført at noe utviklingsarbeid har blitt satt på vent i påvente av beslutninger om videre struktur.

Det rapporteres om ledergrupper som deltar i lederopplæring i regi av KS. Lederne har også deltatt på ledersamlinger i regi av kommunedirektør, seksjonsdirektør og i den enkelte etat og virksomhet.

Fredrikstad kommunes etiske prinsipper ligger til grunn i seksjonens tjenesteyting og ledelse.

NAV har i 2024 jobbet aktivt med tydelig målsettinger, fra overordnede styringsdokumenter, og ned til konkrete mål for den enkelte medarbeider. I 2024 er innføring av *Tillitsbasert resultatledelse* i regi av Nav Øst-Viken påbegynt.

Praktisk bistand har vært én av tre pilotenheter som ble valgt ut til å arbeide med tillitsreform i kommunen. Hensikten med prosjektet var å fremme en kultur preget av medvirkning, hvor ansatte gis rom for å bli hørt, komme med innspill til forbedringer, og bidra til utviklingen av et godt og inkluderende arbeidsmiljø. Hovedmålet var å styrke trivsel og engasjement blant de ansatte, samtidig som man ønsket å redusere fraværet. Blant tiltakene som ble prøvd ut var økt mulighet for å jobbe i par og fordele arbeidslister sammen, noe som bidro til bedre samarbeid og støtte i arbeidshverdagen. I tillegg ble det etablert en praksis med jevnlig møter i avdelingene og teamene, hvor alle ansatte ble involvert i utviklingsarbeidet. Dette har lagt grunnlaget for en mer tillitsbasert og inkluderende praksis i tjenesten.

Riktig kompetanse

Riktig kompetanse handler om å ha rett person på rett plass til rett tid. Opplevelsen av å være kompetent og få brukt sin jobbrelevante kompetanse fører til økt innsats og ytelse, mer motivasjon, høyere lojalitet, og mindre fravær og turnover.

Seksjonens strategiske kompetanseplan legger føringene for kompetansearbeidet, og det blir jobbet systematisk på tvers av tjenesteområder. Oppfølgingen av denne planen vil bidra til at ansatte får nødvendig vedlikehold og utvikling av kompetanse. Felles kompetansehjul er vesentlig i kompetanseplanen og beskriver de planlagte fellesaktivitetene for hele seksjonen.

I 2024 ble det felles satset på temaene *nyansatt* og *HLR-opplæring* gjennom samskappingsgrupper på tvers. Samskaping som metode innebærer at ulike aktører samarbeider på tvers av enheter og fagområder for å utvikle løsninger sammen. Metoden legger til rette for involvering og kunnskapsdeling i utformingen av kompetansetiltakene.

Våren 2024 ble VR-briller tatt i bruk som et nytt kompetanseverktøy i flere etater. Implementeringen gjorde det mulig å benytte ulike kurs for intern kompetanseheving, med opplæring innen blant annet Klinisk observasjon, ABCD, NEWS, ISBAR, HLR, håndtering av vold og trusler, samt psykologisk førstehjelp på arbeidsplassen.

Det søkes regelmessig om kompetanse- og tjenesteutviklingstilskudd, og i 2024 ble det tildelt midler til å bygge fagteam med fokus på oppgavedeling, mentorordning og bærekraftig kompetansearbeid ved bruk av samskaping. I tillegg ble det tildelt kompetansemidler til ulike kompetansehevende tiltak, samt BPA ordningen.

Tildelingskontoret erfarer at det er forholdsvis enkelt å rekruttere til faste ledige stillinger, men at det har vært noe mer krevende å få kvalifiserte søkere med saksbehandlerrerfaring. Til ledige vikariater er det store utfordringer å få tilsatt vikarer med rett kompetanse. Virksomheten og avdelingene har god kultur for å dele nyttige tips til webinar, e-læringskurs, fagartikler og liknende. Det er fortsatt en krevende økonomisk situasjon som preger mulighetene for både kurs og å sette av tid til kompetanseheving.

Etatene hjemmesykepleie og omsorgssentre har i sitt kompetansearbeid fulgt kompetansehjulet til den strategiske kompetanseplanen, i tillegg til andre prioriterte temaer. Det er også utarbeidet egne kompetanse- og opplæringsplaner med årshjul for internundervisning. Flere av samlingene har vært gjennomført felles for omsorgssentra og hjemmesykepleien. Rekruttering av

helsepersonell har vært en hovedutfordring gjennom året. Rekruttere og beholde helsepersonell blir stadig mer krevende i en bransje som er i sterk konkurranse med andre nærliggende kommuner og sykehuset Østfold.

To virksomheter deltok i læringsnettverket *Mentor for storbyer*, der Fredrikstad kommune samarbeider med Bergen, Kristiansand, Asker, Oslo med flere om å teste og etablere mentorordninger. Målet er strukturert oppfølging av nyansatte for å sikre tryggere og mer kompetente ansatte som blir værende i virksomheten. Sluttrapport fra prøveprosjektet utarbeides innen april 2025.

Medisinske tjenester opplever i hovedsak å ha søkere til ledige stillinger som lyses ut. I enkelte avdelinger oppleves det likevel å være større utfordringer med rekruttering. Dette gjelder spesielt innenfor Legetjenester. Virksomheten har mange høyt utdannede og meget kompetente medarbeidere. Det gjennomføres omfattende intern kursing og mange kompetansehevende tiltak i alle avdelinger. SimFredrikstad er tatt i bruk som en kjærkommen arena for trening og læring i virksomheten. Senteret har blitt benyttet til senario-trening, klasserom-opplæring, trening på prosedyrer med mer. Legevakten har tatt i bruk mobile vaktrom (LMP) og benytter også videokonsultasjoner i sitt arbeid. Akuttavdelingen bruker LMP i sin daglige drift. Virksomheten har en AKS-sykepleier som har tilholdssted på Legevakten. Dette er et viktig bidrag inn mot et systematisk kvalitetsarbeid i virksomheten.

I Etat friskliv og mestring er kompetanseplan og årshjul revidert. Livsmestring har innført et nytt felles *Årshjul Ledelse* – et praktisk styringsverktøy for ledermøter og ledelsesprogrammer. I mobile tjenester er det gjennomført gråpapiersesjoner, en tjenestedesignmetode som bidrar til organisasjonsforankring ved endringer, faglig ansvarliggjøring og tjenesteutvikling i tråd med effektmål og økonomisk bærekraft. Kvalitets- og kompetanseteamet har gjennomført syv møter og sendt ut fire nyhetsbrev. Det er avholdt sertifiseringskurs i IPLOS i etaten, hvor 35 ansatte ble sertifisert. Implementeringen av Positiv atferdsstøtte (PAS) som faglig rammeverk for livsmestringstjenesten startet i år. Etaten har arrangert fagdager om aldring og utviklingshemming, samt aldring og demensutvikling ved psykisk helse- og rusproblematikk. I tillegg har det vært en satsing på klinisk observasjonskompetanse, der ressurspersoner i alle avdelinger har fått opplæring i grunnleggende observasjonsferdigheter.

NAV Fredrikstad har rekruttert bosettere, veiledere til ulike team og fagområder, økonomirådgivere og programrådgivere. Dette har vært nødvendig for å ha rett kompetanse til å løse NAV sitt oppdrag. NAV er opptatt av kompetanseheving og utvikling. Det er derfor øremerket 2 timer per uke for den enkelte medarbeider til utvikling og kompetansehevende tiltak. Utviklingstiden benyttes både til fellesopplæringer, men også til individuell utvikling og kompetansehevende aktiviteter.

I Mat vaskeri og praktisk bistand skal alle ansatte som jobber med mat ha fagbrev som kokk. Bemanningssituasjonen har i år gjort det mulig å ta inn lærlinger på vaskeriet. I praktisk bistand er det to sykepleiere, noe som bidrar til en god dialog med Tildelingskontoret. De kan også svare på helsespørsmål fra ansatte som er ute hos tjenestemottakere.

Sim Fredrikstad blir benyttet av ansatte i flere ulike kommuneområder i kommunen, samt kommunens ledelse. Seksjon for utdanning og oppvekst har det siste året benyttet senteret til sine ledermøter og sitt kompetanse- og utviklingsarbeid. Ansatte i Seksjon for helse og velferd benytter senteret til en rekke ulike kompetansehevende tiltak, som utviklingsarena og som møteplass. Senteret har blitt benyttet 682,5 av totalt 900 timer i år. Målet for senteret er å holde oppe aktiviteten ved senteret og etablere nye måter å benytte senteret for kommunens utviklings- og kompetansearbeid.

SimFredrikstad har vært involvert i flere prosjekter. I år ble prosjektet *Learning Digiview* tildelt prosjektmidler gjennom samarbeidsmidlene ved HiØ. Dette prosjektet er en videreutvikling av Digiview, som ble gjennomført i 2022 og 2023. Læringsmodellen, som er knyttet til kompetanse innen helseteknologi, skal benyttes av studenter, praksisveiledere og skoleveiledere.

Det arbeides systematisk med å etablere heltidskultur og hele stillinger som norm. Forskning viser at høy andel heltidsstillinger bidrar til sterke fagmiljøer, bedre tjenestekvalitet og et bærekraftig arbeidsmiljø. Ansatte i store stillinger er bedre integrert, har mer opplæring og bedre kjennskap til tjenestemottakernes behov. Dette reduserer andelen ufaglærte, da faglærte og høyskoleutdannede jobber mer.

Med fokus på oppgavedeling, fleksibilitet og bruk av kunstig intelligens for smartere bemanningsplaner, forventes det at disse tiltakene vil bidra til å nå målet om heltidskultur i helseområdet.

Pågående endrings- og omstillingstiltak vil sannsynligvis øke heltidsandelen ytterligere. Samtidig må langsiktige kostnader vurderes for å sikre rekruttering og at fagpersonell beholdes i hele stillinger, slik at lovpålagte helse- og omsorgstjenester ivaretas.

Heltidsandel Fredrikstad kommune

Prosent	2020	2021	2022	2023	2024
Fredrikstad kommune	59	60	61	61	55
Sentrale staber	94	95	94	95	95
Kultur, miljø og byutvikling	59	60	61	60	61
Teknisk drift	84	84	85	86	90
Utdanning og oppvekst	73	74	74	74	82
Helse og velferd ¹⁾	43	45	46	47	55

Note: 1) Ambisjonen er minimum 80 prosent heltidsansatte på virksomhetsnivå

Fafos følgeforskning i innovasjonsprosjektet HELT FRAM er i rute med sluttdato 3. desember 2024. Forskningsrapporten ble publisert 13. februar 2025. Prosjektets sluttrapport til Norges forskningsråd indikerer at prosjektet har økt andelen heltidsstillinger og redusert bruk av vikarer i de fleste pilotene. Flere ansatte har utnyttet sin kompetanse bedre, og lederne rapporterer om bedre bemanningsplaner. Selv om ikke alle mål ble nådd, har prosjektet etablert overførbare modeller og erfaringer.

I 2024 har Fafo hatt hovedfokus på intervjuer og spørreundersøkelser. Forskerne har gjennomført 100 intervjuer med 138 informanter i rollene leder, HTV/HVO eller ansatte. I Fredrikstad er det gjennomført 45 intervjuer med 59 informanter.

Verdiskapende samspill

Det må være rimelighet og balanse i hva vi forventer av hverandre, en gjensidig anerkjennelse mellom ledere og medarbeidere sine roller etter lov- og avtaleverk, og begge parter må bidra til at den andre lykkes i sin rolle.

Det fremheves et godt samarbeid mellom tillitsvalgte, verneombud og ledergruppe, og en aktiv HMS-gruppe som spiller på lag for å oppnå virksomhetens mål. Samspillet er uvurderlig for å lykkes. Seksjonen har godt etablerte HMS-grupper.

Helsefremmende arbeidsplasser

Helsefremmende arbeidsplasser kjennetegnes av systematisk arbeid som fremmer arbeidsglede, jobbgasjement, godt nærvær, gode resultater og lønnsomhet. Det handler om å ville hverandre vel, arbeidsglede og følelsen av å være til nytte.

Seksjonens arbeidsmiljøutvalg (SAMU) har gjennomført fem møter, hvor blant annet temaer har vært:

- Gjennomgang av referater fra AMU og seksjonens ulike HMS-gruppemøter.
- Orienteringer om drift, organisasjonsendringer, økonomi/budsjett, endringer i arbeidsmiljøloven, kameratilsyn og oppfølging av fravær.
- Sykefravær, HMS-avvik, skader og småskader.
- Justering, opphør og oppstart av nye verneområder.
- Oppfølging av tilsyn fra Arbeidstilsynet.
- Etablering av barnebolig, utbedring av personalbaser, midlertidig lokaler og ombygging av eksisterende lokaler for Fredrikstad og Hvaler legevakt.
- Status AKAN arbeid.

Det rapporteres om et godt arbeidsmiljø i seksjonens ulike etater og virksomheter. Punkter som kommer fram i etatenes årsrapporter er blant annet:

- Samspill og faste møter mellom tillitsvalgte, verneombud og ledergruppen er uvurderlig for å lykkes.
- Aktive HMS-grupper er viktig for et godt arbeidsmiljø.
- Fokus på samarbeid og det å hjelpe hverandre.
- Ulike trivselsarrangement er gjennomført.
- TROLD- og forflytningsveiledere der det er aktuelt.
- Bruk av tilsyn fra Arbeidstilsynet som lærings- og forbedringsarbeid.

Virksomhet medisinske tjenester opplever «trenden» med økt omfang av trusler og vold i samfunnet, og det har vært gjennomført flere sikringstiltak i virksomheten for å ivareta et sikkert og trygt arbeidsmiljø ved alle avdelinger.

I november 2023 startet NAV med simulering for ansatte i publikumsmottak med formål om å forebygge mot vold og trusler i regi av NAV Øst-Viken. Alle ansatte med publikumskontakt som ikke gjennomførte simuleringsøvelser har gjennomført dette i 2024.

Sykefravær per virksomhet/etat 2024¹⁾

Prosent	2023	2024
Stab	4,3	5,7
Tildelingskontoret	9,6	10,6
Omsorgssentre	12,1	11,6
Hjemmesykepleie	12,4	13,1
Medisinske tjenester	8,6	7,4
Friskliv og mestring	10,1	12,0 ²⁾
Tjenester til funksjonshemmede	11,5	.. ²⁾
Mat, vaskeri og praktisk bistand	16,8	16,3
NAV	10,6	11,4
Totalt	11,5	12,1

Noter:

1) Fraværstillene inneholder også reelt koronafravær (smitte, egenmelding), men ikke fravær som følge av karantene og smittevern hensyn (legemeldte sykemeldinger).

2) I 2024 er etatene Friskliv og mestring og Tjenester til funksjonshemmede slått sammen til én etat. Det rapporteres derfor ikke eget sykefravær for Tjenester til funksjonshemmede i 2024, men tallene inngår i Friskliv og mestring. Sammenligning med tidligere år må derfor gjøres med forbehold.

I Seksjon for helse og velferds IA-plan fremkommer følgende IA-målsetninger:

- Totalt sykefravær i Seksjon for helse og velferd skal ikke overstige 9,5 prosent. Sykefraværsprosenten varierer mellom ulike etater, virksomheter og avdelinger innenfor seksjonen. Hva som settes som mål i de ulike enheter må vurderes, men skal understøtte seksjonens samlede mål om å ikke overstige 9,5 prosent.
- Forhindre frafall ved å legge til rette for at medarbeiderne med nedsatt arbeidsevne kan stå lenger i arbeid. Med frafall menes personer i yrkesaktiv alder som ikke kommer tilbake til arbeid etter fravær. Det er vanligvis langtidssykemeldte som går over til arbeidsavklaringspenger og etter hvert til uføretrygd, eller personer som går over til tidligpensjonering.

Samlet sykefravær i seksjonen var i 2024 på 12,1 prosent, som betyr at målet om et sykefravær på 9,5 prosent ikke er oppnådd. Fraværet var høyest i begynnelsen av året og har vist en svak nedgang utover sommer og høst.

De tre foregående år har seksjonen hatt et relativt stabilt sykefravær (2021:10,6, 2022: 11,6 og 2023: 11,5). Det er stor variasjon i sykefraværsprosenten mellom ulike etater, virksomheter og avdelinger, og også variasjon i årsaker til fraværet.

Av tiltak som er benyttet i forebygging og oppfølging av sykefraværarbeid kan nevnes:

- Kommunens sykefraværsoppfølgingsrutiner følges.
- Bistand fra NAV Arbeidslivssenter med bruk av verktøyet *En bra dag på jobb, ses i morgen* kurs og kurs i stressmestring i et psykisk helseperspektiv.
- Forpliktende samarbeid med NAV arbeidslivssenter. IA-rådgiver bistår med arbeidsmiljø, topartssamarbeid og forebygging og reduksjon av sykefravær. Rådgiveren har en veiledende funksjon som gir virksomheten støtte og hjelp i en avtalt tidsperiode. Arbeidsgiver har ansvar for å ta i bruk ny kunnskap og forankre veiledningen i driften (i HMS-handlingsplan).
- Midlertidig og varig lønnstilskudd.
- Ekspertbistand via NAV.
- Fokus på *leder før lege*.
- Tidsbegrenset tilrettelegging der det er mulig, gjennom organisatoriske, psykososiale eller fysiske tiltak.
- Simulering for ansatte i publikumsmottak med formål om å forebygge mot vold og trusler i regi av Nav Øst-Viken.
- Ansatte har fått tilbud om influensavaksine i 2024, noe som anses som et forebyggende tiltak mot kortsiktig sykefravær.
- TROLD- og forflytningsveiledere der det er aktuelt.
- Årlige medarbeidersamtaler.
- Samspill og faste møter mellom tillitsvalgte, verneombud og ledergruppen.
- Fokus på samarbeid og det å hjelpe hverandre.
- Fokus i ledermøtene og på HMS møter. Aktive HMS-grupper er viktige for et godt arbeidsmiljø.
- Ulike trivselsarrangement er gjennomført.

Stab helse- og velferd hadde et totalt sykefravær på 5,7 prosent, som er høyere enn i 2023 hvor det var 4,3. Det er ikke meldt om arbeidsrelatert fravær.

Tildelingskontoret hadde et sykefravær på 10,6 prosent, mot 9,6 prosent i 2023. Det er stor variasjon mellom avdelingene. Det meste av sykefraværet handler om somatisk sykdom, men noe av sykefraværet skyldes arbeidsrelatert fravær grunnet stress og for stor arbeidsmengde. Ingen har angitt dårlig arbeidsmiljø eller dårlig ledelse som årsak til sitt sykefravær.

Etat hjemmesykepleie hadde et sykefravær på 13,1 prosent. Sykefraværet var høyest i januar med 14,3 prosent og gikk gradvis nedover til desember. Det er stor variasjon i sykefraværet mellom de ulike virksomheter og avdelinger.

Etat omsorgssentre hadde et sykefravær på 11,6 prosent, mot 12,1 prosent i 2023. Også her viser det høyest sykefravær første halvdel av året, for så å gå noe ned mot årets slutt.

Virksomhet medisinske tjenester hadde et sykefravær på 7,4 prosent. Det viser en positiv utvikling fra i fjor hvor lå det lå på 8,6 prosent.

Etat friskliv og mestring hadde et sykefravær på 12,0 prosent. På grunn av sammenslåingen av etatene Friskliv og mestring og Tjenester til funksjonshemmede i 2023, bør sykefraværstall fra tidligere år vurderes separat. I 2023 var sykefraværet på 10,1 prosent i Friskliv og mestring, mens det i Tjenester til funksjonshemmede var 11,5 prosent.

Det er store forskjeller på sykefraværet mellom virksomhetene og avdelingene. Det er botjenestene som har høyest sykefravær, noe som ikke avviker fra tradisjonelle mønster. Det kan ikke ses at det er noen sammenheng mellom sykefraværet og sammenslåing av etatene, inkludert endring av leders kontrollspenn. Noe av sykefraværet har vært arbeidsrelatert, og det henvises da til krevende oppfølging av tjenestemottakere. Videre rapporteres det at noe av fraværet skyldes omorganisering hvor ansatte både jobber i bolig og i arbeid og aktivitet, med en endret turnus med mer ubekvem arbeidstid.

Mat, vaskeri og praktisk bistand hadde et sykefravær på 16,3 prosent. Også her viser det høyest sykefravær første halvdel av året, for så å gå ned mot årets slutt. I fjor var sykefraværet 16,8 prosent.

NAV hadde et sykefravær på 11,4 prosent. I fjor var sykefraværet på 10,6 prosent. NAV sitt eget HR-team skal være mer involvert i sykefraværsoppfølgingen for å opprettholde en fast struktur og sørge for at flest mulig får lik oppfølging.

Smidig organisasjon

En smidig organisasjon kombinerer stabilitet med dynamikk. Det handler om å forene behovene for hurtighet, fleksibilitet, styring og kontroll. En smidig organisasjon er viktig for å få til det verdiskapende samspillet.

Brudd på arbeidsmiljøloven (AML) – timer

Arbeidsmiljøloven angir grenser for alminnelig arbeidstid, og når disse ikke kan overholdes, oppstår det AML-brudd. Det rapporteres på ti ulike AML-brudd, som for eksempel daglig arbeidstid, ukentlig og arbeidstid per fire uker, arbeidsfri før vakt, overtid eller søndagsarbeid. AML-brudd oppstår ofte på grunn av manglende kompetanse på vakt. Totalt er det meldt 9 638 AML-brudd i seksjonen. Det er 237 mer enn i 2023, og 1 040 færre enn i 2022.

Det er et fokus på å redusere antallet brudd til et minimum, men noen ganger oppstår disse bruddene for å sikre forsvarlig drift ved ulike avdelinger.

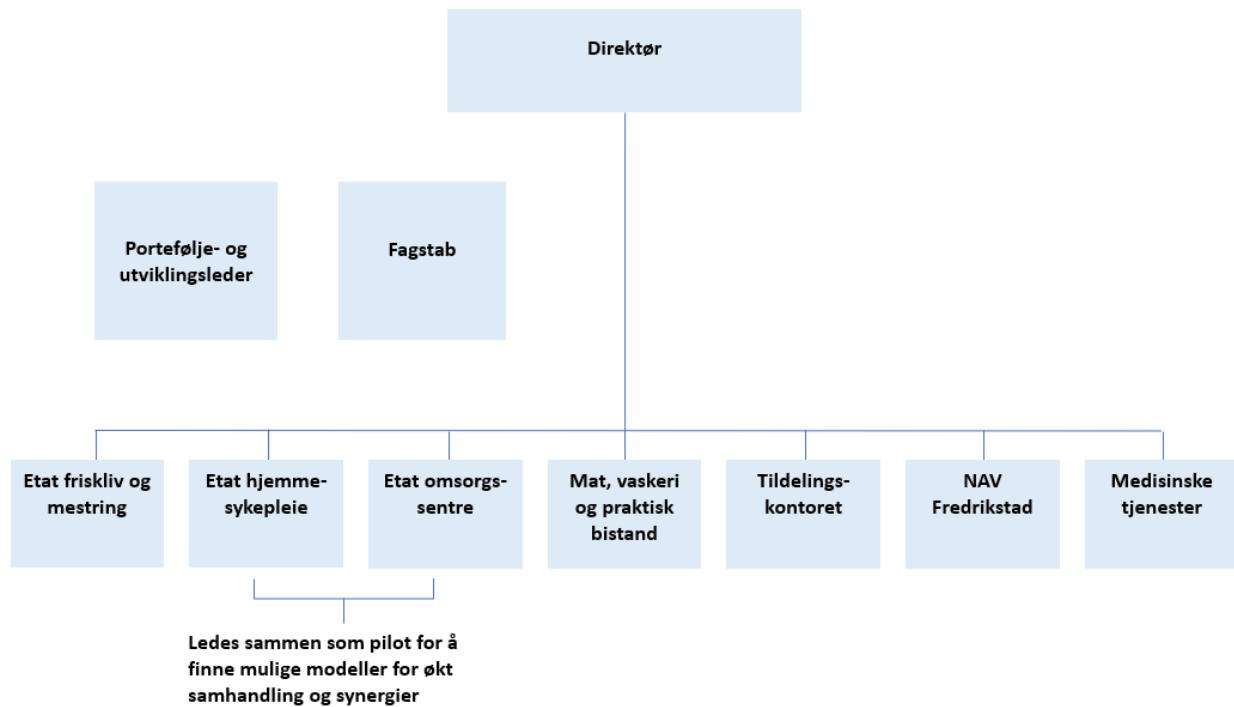
Det meldes at overtidsbruk har vært nødvendig i flere sammenhenger:

- Siste utvei for å sikre dekning av vakter ved fravær, i situasjoner der det er vurdert at forsvarlig drift ikke kan opprettholdes uten innleie.
- Særlig behov for nødvendig sykepleiekompetanse og delegert legemiddelkompetanse på nivå 2, spesielt på kveld, natt og i helger.

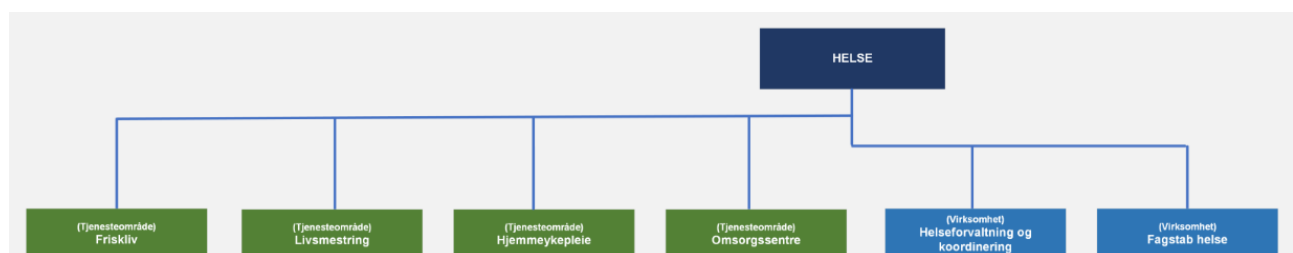
- Variasjoner i overtidsbruk mellom virksomhetene forklares blant annet med ulik størrelse på virksomhetene, forskjeller i fordeling av ansatte fra Ressursenheten, antall ubesatte stillinger, varierende bemanningsbehov og forekomst av ressurskrevende brukere som krever innsats utover det grunnbemanningen kan dekke

Administrativ organisering

I perioden 01.01. – 31.10.2024 var Seksjon for helse og velferd organisert etter denne modellen:

Fra 01.11.2024 ble seksjonen omorganisert til Kommuneområde helse. Kommuneområdet har nå følgende organisering:

Fond og gaver

Ansvar	Prosjekt	Prosjektnavn	Fondsbeholdning pr 01.01.24	Endring fond 2024 (- red,+ økn)	Friske midler 2024	Fondsbeholdning pr 31.12.24
751002	PK2657	TILSKUDD FRA IMDI	- 71 404	- 24 348	- 2 122 289	- 47 056
751002	PK2743	TILSKUDDSMIDLER KOMPETANSETILTAK	- 1 476 712	-	-	- 1 476 712
751002	PK2918	OPPLÆRING BPA 2018	- 76 266	- 79 194	- 236 280	- 155 460
751002	PK2974	KOMPETANSE- OG INNOVASJON 2019	- 270 373	- 86 082	- 370 000	- 184 291
751002	PK3257	BÆREKRAFTIG KOMPETANSEARBEID	-	- 350 000	- 350 000	- 350 000
751003	PK3013	INNFORING AV VELFERDSTEKNOLOGI	- 23 806	- 23 806	-	-
751003	PK3159	DIGITAL HJEMMEOPPFØLGING	- 713 856	- 713 856	-	-
751003	PK3200	DIGITAL HJEMMEOPPFØLGING I HELSEFELLESSKAP ØS	- 368 453	- 272 746	- 621 000	- 95 706
751003	PK3260	DIGITAL HJEMMEOPPFØLGING HELSETEKNOLOGI	-	- 1 203 660	- 1 500 000	- 1 203 660
751004	PK3060	ADMINISTRATIVT SAMARBEIDSVUTVALG	- 42 721	- 42 721	- 557 894	-
753612	PK3057	AMBULANT TJENESTE	- 25 731	- 25 731	-	0
754002	PK2230	UNDERVISNINGSSYKEHEJEM, GLEMMEN	- 172 232	-	-	- 172 232
754002	PK2286	ALERT	- 16 073	-	-	- 16 073
754002	PK2616	LEGEMIDDELGIJENOMGANG	- 37 001	-	-	- 37 001
754002	PK2625	PROSJEKT INNOVASJON OG TEKNOLOGI	- 68 814	-	-	- 68 814
754002	PK2904	SAMHANDLINGSNIDLER	- 88 413	-	-	- 88 413
754401	PK3058	KICKSTART SYKEHEJEM	- 84 696	-	-	- 84 696
754701	PK3058	KICKSTART SYKEHEJEM	- 59 212	- 943	-	- 58 269
755001	PK2736	SAMHANDLINGSTILTAK SÅRPASIENTER	- 70 099	-	-	- 70 099
755001	PK3199	TJENESTEUTVIKLING: BYGGE FAGTEAM	- 509 953	- 509 953	-	-
755715	PK1950	INTERK.OVERGREPSMOTTAK	- 144 000	- 45 670	-	- 98 330
755717	PK1791	AKUTT MEDISINKURS	- 153 493	- 119 700	-	- 33 793
755717	PK3084	TILSKUDD ALIS FASTLEGER I KOMMUNEN	-	- 2 231 439	- 10 435 145	- 2 231 439
757001	PK2420	OVERDOSESTRATEGI	- 61 378	- 53 882	-	- 7 496
757001	PK3208	INCEST BUFDIR	-	-	- 2 504 736	-
757101	PK3038	AKTIVITETSTILTAK	- 25 084	-	-	- 25 084
757103	PK3204	TRANSITTMOTTAK ØRMEN	- 1 113 824	- 363 824	-	- 750 000
757110	PK2716	JENTEGRUPPE FLYKNINGER	- 772	- 772	-	-
757110	PK3205	FUNKHEM-201707934709	- 321 432	- 321 432	-	-
757110	PK3217	VIDEREUTVIKLING OG IMPLEMENTERING AV PM+	- 60 386	-	-	- 60 386
757110	PK3236	FUNKHEM-202212018308	- 218 842	- 218 842	-	-
757110	PK8458	FUNK. HEM TILSKUDD 2 - 230516	- 4 045	- 4 045	-	-
757110	PK8760	FUNK. HEM TILSKUDD 2 - 230516	- 57 600	- 57 600	-	-
757110	PK8962	FUNK. HEM TILSKUDD 2 - 290416	- 604 784	- 604 784	-	-
757110	PK9052	FUNK. HEM TILSKUDD 2-140916	- 360 995	- 360 995	-	-
757110	PK9258	FUNKH. 200417	- 259 910	- 259 910	-	-
757110	PK9259	FUNK. HEM TILSKUDD - 240517	- 10 002	- 10 002	-	-
757110	PK9556	FUNK. HEM TILSKUDD 2 050318	- 347 926	- 347 926	-	-
757110	PK9579	FUNK. HEM. TILSKUDD 170919	- 4 581	- 4 581	-	-
757110	PK9766	FUNK. HEM TILSKUDD 2-100918	- 397 109	- 397 109	-	-
757110	PK9771	FUNKH-291118	- 400	- 400	-	-
757110	PK9773	FUNKH271017	- 326 827	- 326 827	-	-
757110	PK9901	FUNKH-040419	- 67 666	- 67 666	-	-
757111	PK3214	PM+ METODE-IMDI MIDLER	-	-	- 500 000	-
757111	PK3247	UTVIKLINGSSENTRAL	-	- 57 124	- 62 000	- 57 124
757111	PK3244	NORSK FORSKNINGSRÅDET	-	- 377 947	- 609 128	- 377 947
757140	PK3037	FACT UNG	- 2 236 175	- 936 175	- 1 763 825	- 1 300 000
757140	PK3212	HELSETJENESTER BARN OG UNGE	- 1 430 000	- 1 232 679	-	- 197 321
757140	PK5508	STYRKINGSNIDLER HELSETJENESTER BARN OG UNGE	-	-	- 1 154 243	-
757301	PK3182	KATTISHUS	- 7 865 000	-	-	- 7 865 000
757301	PK3211	ROMMEVEGEN-MESTRINGSHUS	- 5 000 000	- 2 402 700	-	- 2 597 300
757631	PK2615	ILA-PROSJEKTET	- 765 597	- 376 166	- 8 656 000	- 389 431
759002	PK3145	BOLIGVEILEDER NAV	- 215 088	- 237 498	- 945 745	- 452 586
759002	PK3202	NAV JOBBSPESIALIST ARK	- 1 240 000	- 746 226	- 633 333	- 493 774
759002	OM1100	VILJE LISLEBY	-	- 883 038	- 2 010 000	- 883 038
251080130		SUM PROSJEKTMIDLER	- 27 468 730	- 5 540 198	- 35 031 619	- 21 928 532
751002	GA0036	FF MIDLER - ANSVAR 5301	- 22 196	-	-	- 22 196
752001	GA0114	GAVE DIV. UTSTYR/PRIVAT AVLASTNING	- 6 804	-	-	- 6 804
753216	GA0157	GAVE FRA CIVITAN CLUB	- 10 000	-	-	- 10 000
753316	GA0002	GAVE LIONS	- 7 200	-	-	- 7 200
753317	GA0073	GAVR BOVEILEDN. VEST	- 13 099	-	-	- 13 099
753411	GA0002	GAVE LIONS	- 3 400	-	-	- 3 400
753611	GA0144	GAVE SKOGLUND STIFTELSE	- 5 000	-	-	- 5 000
754001	GA0006	DAGAKTI. FOR ELDRE/LIONS	- 22 983	-	-	- 22 983
754001	GA0060	ARV R. SYVERSEN ,553007	- 11 978	-	-	- 11 978
754001	GA0092	GAVE PERSONALE OMSORGSTJENESTEN BERGE	- 723	-	-	- 723
754001	GA0112	GAVE STIFELSEN ALDERSHVILE	- 155 228	-	-	- 155 228
754003	GA0130	GAVE INN PÅ TUNET	- 10 300	-	-	- 10 300
754004	GA0134	GAVE RICKSHAW SYKLER	- 56 840	-	-	- 56 840
754005	GA0152	GAVE TIL AKTIV OMSORG	- 85 007	-	-	- 85 007
754101	GA0001	GAVE SMEDBAKKEN	- 34 455	- 959	-	- 33 497
754101	GA0007	GAVE TIL VELFERDSENTERET ROLVS.	- 102 262	-	-	- 102 262
754101	GA0020	GAVE GLEMMEN SYKEHEJEM	- 37 517	-	-	- 37 517

754101	GA0087	SANSEHAGE ROLVSØY SYKEHJEM	-	1 660 054	-	-	-	1 660 054
754101	GA0090	OPPLEVELSESHAGEN GLEMMEN SYKEHJEM	-	10 295	-	3 020	-	7 275
754101	GA0155	AVDELING ROSELY	-	9 382	-	-	-	9 382
754112	GA0164	GAVE ROLVSØY SYKEHJEM AVD. HVITVEIS	-	2 500	-	-	-	2 500
754132	GA0001	GAVE SMEDBAKKEN	-	5 980	-	-	-	5 980
754132	GA0153	GAVEKONTO SMIA	-	2 536	-	2 184	-	352
754201	GA0003	GAVEKONTO SOLLIHEIMEN	-	101 199	-	51 407	-	49 792
754201	GA0021	GAVE FJELBERG SYKEHJEM	-	17 000	-	-	-	17 000
754201	GA0041	SANSEHAGEN, SOLLIHEIMEN	-	36 909	-	-	-	36 909
754201	GA0070	FJELDBERG SYKEHJEM	-	29 859	-	370	-	30 229
754342	GA0158	GAVE OMSORSBOLIGER FAUNSV EI	-	10 671	-	-	-	10 671
754401	GA0026	GAV ER ONSØYHEIMENS VENNER	-	1 000	-	-	-	1 000
754401	GA0083	GAVE GRESSVIK SYKEHJEM	-	122 920	-	11 033	-	133 953
754414	GA0127	GAVE ARV TORSNES SYKEHJEM	-	20 292	-	-	-	20 292
754713	GA0135	GAVE DAGAVDELINGEN	-	27 551	-	3 420	-	24 132
754715	GA0128	EMIL MØRCHS MINNEVELFERD FOR PASIENTER	-	6 871	-	2 850	-	9 721
754716	GA0127	GAVE ARV TORSNES SYKEHJEM	-	-	-	1 225	-	1 225
754717	GA0152	GAVE TIL AKTIV OMSORG	-	-	-	20 000	-	20 000
754801	GA0035	GAVE BERGE SYKEHJEM	-	110 141	-	-	-	110 141
754813	GA0137	GAVE FR.STAD KORTTIDSSENTER AVD. 4	-	733	-	-	-	733
754901	GA0026	GAVE ONSØYHEIMENS VENNER	-	47 718	-	6 000	-	53 718
755001	GA0052	GAVE FR.STAD TUB.FORENING	-	159 000	-	-	-	159 000
755001	GA0139	GAVE PALLIASJON	-	1 063	-	-	-	1 063
755001	GA0162	GAVE ETAT HJEMMESYKEPLEIE	-	167 400	-	-	-	167 400
755201	GA0162	GAVE ETAT HJEMMESYKEPLEIE	-	5 000	-	-	-	5 000
755201	GA0163	DEMENSKOR	-	123 797	-	-	-	123 797
755211	GA0149	GAVE HJEMMESYKEPLEIE NORD TEAM 1	-	1 000	-	-	-	1 000
755214	GA0162	GAVE ETAT HJEMMESYKEPLEIE	-	-	-	15 000	-	15 000
755301	GA0068	GAVE FRA BJ/MATH. LEGAT TIL AKT. AVD. SOLLIHEIMEN	-	2 000	-	-	-	2 000
755301	GA0076	ÅPEN OMSORG GAVE	-	1 100	-	-	-	1 100
755301	GA0080	GAVE ÅPEN OMSORG HOLMEN 20 ÅRS JUBILEUM	-	19 000	-	-	-	19 000
755301	GA0091	GAVE DAGSENTERET HOLMEN	-	728	-	728	-	-
755301	GA0126	GAVE TUBERKULOSEFORENINGEN	-	4 730	-	-	-	4 730
755301	GA0160	GAVE SMERTULIA OMSORGSENTER	-	760	-	-	-	760
755301	GA0166	GAVE TIL +HUSET FRA GRESSVIK VENNEFORENING	-	-	-	8 000	-	8 000
755344	GA0154	GAVE AVD. BRUKERSTYRT PERS. ASS. 755344	-	4 750	-	-	-	4 750
755351	GA0002	GAVE LIONS	-	202	-	-	-	202
755351	GA0126	GAVE TUBERKULOSEFORENINGEN	-	10 673	-	3 669	-	7 004
755351	GA0135	GAVE DAGAVDELINGEN	-	1 127	-	-	-	1 127
755352	GA0126	GAVE TUBERKULOSEFORENINGEN	-	12 155	-	-	-	12 155
755352	GA0135	GAVE DAGAVDELINGEN	-	5 000	-	1 998	-	3 002
755352	GA0151	GAVE DAGSENTER GLEMMEN	-	68 831	-	34 888	-	33 943
755353	GA0091	GAVE DAGSENTERET HOLMEN	-	19 420	-	10 984	-	8 436
755401	GA0002	GAVE LIONS	-	5 000	-	-	-	5 000
755401	GA0010	BORGE SANITETSFORENING GAVE	-	27 474	-	-	-	27 474
755401	GA0126	GAVE TUBERKULOSEFORENINGEN	-	8 035	-	-	-	8 035
755401	GA0156	GAVE ØSTSIDEN ELDERSENTER	-	1 154	-	-	-	1 154
755501	GA0042	GAVE ÅPEN OMSORG ONSØY	-	27 311	-	2 633	-	24 679
755501	GA0045	TORS DAGSKLUBBEN, FJELDBERG	-	23 084	-	-	-	23 084
755713	GA0002	GAVE LIONS	-	7 500	-	-	-	7 500
755715	GA0161	GAVE OVERGREPSMOTTAKET	-	15 000	-	-	-	15 000
755715	GA1950	OVERGREPSMOTTAKET, 535101	-	5 000	-	-	-	5 000
757001	GA0053	GAV ER ETTERVERNET	-	2 380	-	1 593	-	787
757001	GA0072	Kjørepenger L&L, 536109	-	1 784	-	1 784	-	-
757001	GA0147	GAVE HMS BAND	-	2 662	-	2 599	-	64
757110	GA0002	GAVE LIONS	-	22 322	-	16 705	-	5 617
757110	GA0141	JENTEGRUPPE FLYKNING	-	12 078	-	2 490	-	9 589
757110	GA0165	GAVE FREDRIKSTADHJELPA	-	-	-	8 014	-	8 014
757210	GA0126	GAVE TUBERKULOSEFORENINGEN	-	20 000	-	13 512	-	6 488
757210	GA0150	GAVE LIONS 757030	-	2 000	-	642	-	1 358
757312	GA0002	GAVE LIONS	-	825	-	4 300	-	5 125
757315	GA0002	GAVE LIONS	-	-	-	2 614	-	2 614
757410	GA0002	GAVE LIONS	-	1 000	-	1 000	-	-
757412	GA0002	GAVE LIONS	-	2 000	-	-	-	2 000
757420	GA0002	GAVE LIONS	-	3 500	-	2 895	-	605
757520	GA0002	GAVE LIONS	-	14 427	-	6 208	-	8 219
757520	GA0167	GAVE KLÆRÅSEN 2	-	-	-	5 000	-	5 000
251080130 SUM GAVEMIDLER			-	3 618 874	-	80 908	-	203 210
752005	PK7500	TAPSFOND, ETABLERING OG UTBEDRING	-	861 847	-	-	-	861 847
752005	PK7501	TILSKUDDSFOND, ETABLERING OG UTBEDRING	-	5 685 522	-	1 046 154	-	4 639 367
251080140 SUM BOLIG/TILTAK			-	6 547 369	-	1 046 154	-	5 501 214

TOTALSUM FONDSMIDLER HELSE*	-	37 634 972	-	6 667 260	-	35 234 829	-	30 967 712
------------------------------------	---	-------------------	---	------------------	---	-------------------	---	-------------------

* Noen av fondsbeholdningene skal overføres til andre kommuneområder i 2025 som følge av ny organisering.

8 Utdanning og oppvekst

8.1 Innledende kommentar

Seksjon for utdanning og oppvekst ivaretar de oppgavene som skal styrke og trygge barn og deres familier gjennom oppveksten. Ressurser og ferdigheter barn tilegner seg i de første leveårene har avgjørende betydning for muligheter, valg og mestring senere i livet. En god oppvekst er ikke bare viktig her og nå – den varer i generasjoner.

2024 har vært preget av både omstilling og press på tjenestene. Økte forventninger, strammere økonomiske rammer og en tydeligere utfordringsprofil blant barn og unge har krevd mye av organisasjonen. Vi har fortsatt arbeidet med å styrke helheten i oppvekstfeltet, med særlig vekt på forebygging, tidlig innsats og mer koordinert støtte til barn og familier med sammensatte behov. Overføringen av avlastningstjenestene fra Helse og velferd til Oppvekst og utdanning i juni 2024 var et viktig grep for å sikre bedre sammenheng i tjenestene. Endringen legger til rette for tettere samarbeid på tvers av barnehage, skole og støtteapparat – og et mer helhetlig tilbud til familiene.

I løpet av året har vi sett en fortsatt økning i antallet barn med autismspekterforstyrrelser. Dette har ført til høyere behov for spesialpedagogiske vedtak, mer oppfølging og økt press på kapasitet og kompetanse. Samtidig ser vi et økende antall saker med utfordringer knyttet til rus, vold og psykisk helse blant barn og unge. Dette påvirker også barnevern og øvrige støttetjenester.

I 2024 hadde Seksjon for utdanning og oppvekst et merforbruk på 41,3 millioner kroner. Resultatet gjenspeiler det krevende tjenestebildet – særlig knyttet til barn med omfattende behov, spesialundervisning, økt etterspørsel etter tilrettelagte tiltak, samt et stort behov for fosterhjem og institusjonsplasseringer. Seksjonen har gjennomført flere tiltak for å begrense merforbruket, herunder stillingsstopp, strengere vurderinger av innkjøp og opplæringstiltak, og innstramminger i vikarbruk. Likevel er behovene store, og utviklingen viser at tiltakene ikke er tilstrekkelige alene. Det er behov for en videre strategisk gjennomgang for å sikre økonomisk og faglig bærekraft i tjenestene fremover.

Parallelt har seksjonen fortsatt å iverksette Plan for kvalitet og styrke den autoritative voksenrollen. Felles ledersamlinger og kompetanseutvikling har bidratt til å bygge felles forståelse og verdigrunnlag på tvers av virksomheter. Den nye opplæringsloven og stortingsmeldingen «En mer praktisk skole» har også vært viktige rammer for utviklingsarbeidet i skolefeltet. Til tross for et krevende år, ser vi at ansatte står i arbeidet med stort ansvar og sterkt engasjement. Jeg vil rette en stor takk til alle ledere og medarbeidere i Seksjon for utdanning og oppvekst for innsatsen i 2024. Dere har vist stor vilje til å finne løsninger i en tid preget av press og omstilling. Dere gjør en avgjørende forskjell for barn og unge i Fredrikstad.

8.2 Viktige hendelser

Omorganisering

I juni 2024 ble ansvaret for avlastningstjenester overført fra Helse og velferd til Oppvekst og utdanning. Dette er et viktig grep for å sikre bedre sammenheng i tjenestene for barn og unge med omfattende behov. Endringen gjør det mulig å samordne tiltak på tvers av skole, barnehage og støtteapparat, og skape mer helhetlige og forutsigbare tjenester for familiene.

Økonomiske strakstiltak

Oppvekst har i løpet av året iverksatt flere økonomiske strakstiltak som følge av kommunens krevende økonomiske situasjon. Seksjonen har arbeidet med å holde aktivitetsnivået innenfor gitte rammer gjennom blant annet stillingsstopp, nøyte vurdering av innkjøp og økt intern prioritering.

Samtidig har det vært et klart mål å skjerme de mest sårbare barna og sikre kvalitet i kjerneoppgavene.

Økning i antall barn med autismspekterforstyrrelser

Det er registrert en økning i antall barn som får diagnoser innen autismspekteret. Dette har medført et økt behov for spesialpedagogisk kompetanse, tilrettelagte tiltak og tettere oppfølging. Utfordringen forsterkes av de allerede stramme økonomiske rammene, og det har vært nødvendig med løpende prioriteringer og tett samarbeid mellom fagmiljøer for å sikre at barn med omfattende behov får den hjelpen de trenger.

Ny opplæringslov fra 1. august 2024

Den nye loven stiller tydeligere krav til dokumentasjon, elevmedvirkning og tilpasset opplæring, og innebærer endringer som vil påvirke både skolens arbeid og samarbeidet med foresatte. Seksjonen har hatt særlig fokus på å sikre at skolene implementerer endringene i loven.

Stortingsmelding 34 – «En mer praktisk skole»

Stortingsmeldingen om en mer praktisk og variert skolehverdag har fått stor oppmerksomhet i Oppvekst. Flere skoler har satt i gang tiltak for å styrke praktiske læringsformer, tverrfaglig arbeid og samarbeid med lokalt nærings- og kulturliv. Målet er å øke elevenes motivasjon, læringsutbytte og trivsel – særlig på ungdomstrinnet, hvor ufrivillig skolefravær og lavere motivasjon har vært utfordringer over tid.

8.3 Slik gjorde vi det i 2024

Å leve i Fredrikstad

I 2024 har oppvekstsektoren i Fredrikstad kommune stått i store og sammensatte oppgaver i møte med demografiske endringer, økte hjelpebehov og skjerpede forventninger til tjenestene. Seksjonen har arbeidet systematisk med å tilpasse tilbudet til utviklingen i barnetall og behov, og har videreutviklet tjenester innen barnehage, skole, helsetjenester og barnevern for å sikre et helhetlig og samordnet tilbud til barn, unge og deres familier.

SLIK VIL VI HA DET:

Alle opplever trygghet, mestrer hverdagen og har flere aktive leveår med god helse og trivsel

Alle har en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet og inkludering

Å gi barn og unge gode oppvekstsvilkår er den viktigste investeringen vi som samfunn kan gjøre. Felles for alle tjenester innen oppvekst er målet om å gi barn og unge et best mulig utgangspunkt i livet. Arbeidet er forankret i lover og lokale planer, som kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplan for oppvekst, samt Plan for kvalitet. Godt samarbeid mellom tjenestene – det såkalte «laget rundt barnet» – er avgjørende for å nå målene. Lovendringer i 2022 tydeliggjorde plikten til samarbeid og samordning, og [Helsedirektoratet har utarbeidet en veileder](#) for å støtte dette arbeidet. En viktig indikator på om vi lykkes, er at barn og unge fullfører skoleløpet med best mulig resultat ut fra sine forutsetninger.

Barneverns- og oppvekstreformen

Barnevernsreformen med virkning fra 1. januar 2022 flyttet mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Målet er å styrke forebygging og tidlig innsats, og derfor omtales reformen også som en oppvekstreform. Dette krever endringer i hele oppvekstsektoren og tett samarbeid mellom aktørene.

Reformen innebærer at vi skal:

- Styrke forebygging og tidlig innsats
- Tilpasse hjelpen bedre til barn og familiers behov
- Ivareta rettssikkerheten
- Bruke ressurser mer effektivt

Vi bruker tiltakstrappen for å synliggjøre innsatsnivåene – fra generelle tiltak for alle barn, til mer målrettet støtte for noen, og omfattende tiltak for de få som trenger det mest. Målet er at flest mulig får god hjelp tidlig, før problemene vokser.

Tiltakstrapp for Seksjon for Utdanning og oppvekst

Alle har en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet og inkludering. Folkehelse og livsmestring er viktige tverrfaglige temaer i oppvekststjenestene og skal bidra til å gi barn og unge kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livvalg.

Bildet viser tiltakstrappen i oppvekst som illustrerer tjenester på ulike nivåer, fra de tilbud som gjelder for alle barn og familier til de tilbud som gjelder for de få. Denne benyttes i arbeidet med å vri tjenestene til tidlig innsats i tråd med sosial og økonomisk bærekraft.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er et sentralt tiltak i denne omstillingen. I Fredrikstad er det et samarbeid mellom Høgskolen i Østfold, skolene og PPT. Målet er å sikre riktig kompetanse nær barna, for å kunne gi tilpasset støtte tidlig.

Fra høsten 2024 deltok barnehager og PPT i et treårig partnerskap med OsloMet for videre utvikling av Kompetanseløftet. Felles forståelse og godt samarbeid er avgjørende for å lykkes med tiltakene.

Implementering av utviklingsarbeid

Plan for kvalitet ble vedtatt høsten 2022 og setter mål og retning for oppvekstområdet i perioden 2023–2027. Planen er todelt med én fellesdel som skal styrke samhandling og felles forståelse på tvers i oppvekst, og én etatsspesifikk del for barnehage, skole og tjenester til barn og familier.

Fra 1. januar 2022 krever barnevernsloven at kommunestyret vedtar en plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. I Fredrikstad sees fellesdelen i plan for kvalitet som et foreløpig svar på dette. Planen vil videreutvikles i forbindelse med rullering av kommunedelplan oppvekst fra 2025.

I 2024 fortsatte arbeidet med å bygge felles verdier og holdninger på tvers av tjenester, med utgangspunkt i et autoritativt rammeverk – preget av varme og respektfulle krav. Målet er å styrke samhandling og utvikle oss som en lærende organisasjon.

Implementeringen støttes av felles utviklingsarenaer, blant annet fire årlige ledersamlinger. Disse samler barnehager, skoler og støtte- og oppfølgingstjenester for å fremme felles forståelse og samhandling. I 2024 har temaene vært:

- Autoritativt klima
- Respektfulle krav
- Hvordan vi kan tilpasse oss dagens utfordringer og oppfylle vårt samfunnsoppdrag i en tid med færre ressurser, stigende krav og økt kompleksitet
- Menneskesyn - hvorfor det er så viktig å ha et bevisst forhold til dette i møter med barn, familier og hverandre

Foreldrekompasset

Foreldrekompasset er et universelt forebyggende foreldrestøtteprogram utviklet av Fredrikstad kommune. Det gjennomføres i gruppekonsultasjoner, og på foreldremøter i barnehagen og skolen. Innholdet bygger på kunnskapsformidling, refleksjon og dialog mellom foreldre. Sammen med øvrige kommunale tilbud bidrar Foreldrekompasset til å styrke foreldrerollen og legge til rette for en trygg og god oppvekst for barn og unge.

I mai 2024 ble det gjennomført et erfaringsnettverk med deltakelse fra 35 personer fordelt på 29 ulike barnehager og skoler. Opplæringsdager ble arrangert både vinter og høst, med representanter fra til sammen 30 virksomheter. Fra og med skoleåret 2024/2025 var implementeringsfasen avsluttet, og det ble forventet at alle virksomheter hadde tatt metoden i bruk i ordinær drift.

Øvrig overordnet arbeid i oppvekst

SLT (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak) er et tverrfaglig samarbeid mellom kommune og politi for å forebygge ungdomskriminalitet. Det er fokus på informasjonsdeling, koordinering og tiltak.

I 2024 ble det blant annet jobbet forebyggende og oppsøkende ut mot ungdom i sentrum på 17. mai og nyttårsaften. Dette innebar kommunikasjon ut mot ungdommer og foresatte i forkant og økt bemanning på de aktuelle dagene. Arbeidet ble godt mottatt og verdsatt av både ungdom, foresatte og samarbeidspartnere. Bakgrunnen for tiltakene var at de siste 3-4 årene hadde vært en markant økning i ungdomsfall i sentrum disse dagene, som både utsatte ungdommene for risiko og påvirket situasjonen i sentrum på en uheldig måte. Tiltakene var vellykkete og ga gode resultater i 2024. Samarbeidet fortsetter i 2025 for å få en ønsket og langsiktig effekt.

For å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme arbeider en tverrfaglig koordineringsgruppe med å følge opp enkeltsaker og utvikler system. Handlingsplan ble vedtatt i 2024, og har vekt på samarbeid, informasjonsflyt og kommunikasjon.

Alle med – lokal fritidserklæring, sikrer deltakelse i fritidsaktiviteter for alle barn og unge. Samarbeid med frivillighet og ungdomsråd. Inkluderer økonomisk støtte, aktivitetsguider og informasjonstiltak.

Å skape i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:

En kommune, et forsknings- og utviklingsmiljø og næringsliv som sammen stimulerer til nyskaping, innovasjon og entreprenørskap

Næringslivet og offentlig sektor har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer

Lavt utdanningsnivå og levekårsutfordringer i Fredrikstad setter store krav til virksomhetene i utdannings- og oppvekstseksjonen. Kommunedelplan oppvekst/oppvekstplanen viser til at det viktigste bidraget fra oppvekstfeltet inn mot økonomisk bærekraft, er å stimulere til at flest mulig gjennomfører og består videregående opplæring. Erfaringer gjennom barne- og ungdomsårene avgjør i stor grad muligheter og ressurser for hele livet, inkludert levekår som utdanning, yrkesdeltakelse og økonomi. Dette henger igjen sammen med helse og livskvalitet. Forskning viser at jo tidligere i livsløpet man lykkes i å oppnå en jevnere fordeling av ressurser og muligheter, jo større er sjansen for å påvirke morgendagens helseforskjeller.

Det å skape gode oppvekstvilkår for alle barn, er derfor det mest effektive vi kan gjøre for å bedre folkehelse og kommunens sosiale bærekraft, som på sikt vil påvirke den økonomiske bærekraften i Fredrikstadsamfunnet.

Fullført og bestått – felles mål og felles ansvar

Alle tjenester i oppvekstfeltet har et felles ansvar for at flest mulig barn og unge fullfører videregående opplæring. Flere tiltak ble igangsatt i 2024 for å bidra til dette:

- **Cicignon nærmiljøskole** er en tverrfaglig pilot som skal styrke skolemiljøet og forebygge utenforskap gjennom bedre samarbeid mellom skole, hjem og støtteapparat. Tiltaket er finansiert gjennom områdesatsing fram til 2027.
- **Den gode overgangen** er et pilotprosjekt for barn med autismspekterforstyrrelser som starter på skolen. Prosjektet legger til rette for trygg overgang fra barnehage til skole med kompetanseoverføring og støtte. Tiltaket videreføres og utvides i 2025.
- Arbeidet med **gode overganger mellom barnehage og skole** fortsetter, og det er nå innført rutiner for å sikre at barn og familier opplever kontinuitet og trygghet.
- **Bokstart og Polymino** er nye språkstimulerende tiltak som fremmer leselyst og brukes i både private og kommunale barnehager.
- Gjennom **Dekomp** deltar skolene i flere utviklingsprosjekter:
 - *Leseløftet på Østsiden* styrker leseopplæring og lesekompetanse i samarbeid med Høgskolen i Østfold.
 - *Vurderingsprosjektet* utvikler vurderingspraksis som fremmer motivasjon.
 - *Digital kompetanse-prosjektet* styrker lærernes evne til å bruke digitale verktøy for å skape variert og engasjerende undervisning.

Å møte framtiden i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:

Fredrikstad er en grønn by, hvor ansvarlig produksjon og forbruk prioriteres

Fredrikstad er en kompakt by der klimavennlig transport, og nye og eksisterende bygg bidrar til å løse klimautfordringene

Fredrikstad integrerer klimatilpasning i all fysisk planlegging

Barnehagens rammeplan og læreplanen for grunnskolen (LK20) har “bærekraftig utvikling” som ett av tre tverrfaglige tema som skal være gjennomgående i alt barna lærer - både i barnehagen og på skolen. For barnehagen er bærekraftig utvikling i tillegg forankret i barnehagens verdigrunnlag. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Slik sett handler bærekraftig utvikling om at barn skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Temaet bærekraftig utvikling skal bidra til at elevene i grunnskolen skal forstå miljørelaterte dilemmaer og utviklingstrekk i samfunnet, og hvordan de kan håndteres. Barnehagebarn og elever skal lære og erfare at bærekraftig utvikling handler om å verne om livet på jorda og å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov.

8.4 Utviklingstrekk

Barnehage

Barn i barnehage - utvikling

Pr. 01.01	Historikk/status			
	2021	2022	2023	2024
0 - åringer	748	747	670	713
Antall barn 1-2 år	1 516	1 534	1 514	1 474
Antall barn 3-5 år	2 551	2 493	2 487	2 432
Sum antall barn 1-5 år	4 067	4 027	4 001	3 906
Herav 5-åringer	884	862	869	832
Sum antall barn i barnehage 0-5 år	3 641	3 767	3 708	3 685

Antallet barn i alderen 1–5 år har gått ned fra 4 067 i 2021 til 3 906 i 2024. I samme periode har antall barn i barnehage holdt seg relativt stabilt, med 3 685 barn i 2024, kun en mindre nedgang fra 3 708 året før. Seksjonen har gjennomført moderate justeringer i drift og struktur, i tråd med den demografiske utviklingen. Det gis ikke statlig tilskudd for barnehageplasser til barn under ett år. I 2024 er det 37 barn under ett år som er plassert i private barnehager, med en kostnad per plass på 260 000 kroner.

Ansatte - utvikling alle barnehager

Pr. 01.01	Historikk/status			
	2021	2022	2023	2024
Ansatte i alt alle barnehager	1 404	1 401	1 423	1 435
Ansatte i alt kommunale barnehager	486	499	-	503
Ansatte menn i basisvirksomhet	206	200	189	210

Antallet ansatte i Fredrikstad kommunes barnehager har hatt en moderat økning i perioden 2021–2024, fra totalt 1 404 ansatte i 2021 til 1 435 ansatte i 2024. De kommunale barnehagene har hatt en tilsvarende stabil utvikling med en liten økning fra 486 ansatte i 2021 til 503 ansatte i 2024. Økningen skyldes i hovedsak økt antall deltidsstillinger og ønske om reduserte stillinger hos de ansatte, og flere småbarn (0-2 år) som krevere økt bemanning i henhold til skjerpet bemanningsnorm. Andelen menn ansatt i basisvirksomheten har økt fra 189 i 2023 til 210 i 2024 som tilsvarer 14,6 prosent, noe som viser en positiv trend i arbeidet med å øke andelen mannlige ansatte i barnehagesektoren. Dette er et viktig ledd i kommunens arbeid for bedre kjønnsbalanse og mangfold i barnehagene.

<i>KOSTRA nøkkeltall</i>	Fr. stad 2022	Fr. stad 2023	Fr. stad 2024	Sarpsborg 2024	Drammen 2024	Kr. sand 2024	ASSS 2024
Netto driftsutgifter til barnehagesektoren per innbygger 1-5 år	195 543	216 592	210 891	197 076	217 872	209 357	222 694
Andel minoritetsspråklige barn i bhg. ift innvandrerbarn 1-5 år i %	85,1	85,4	87,9	88,8	99,6	79,9	86,7
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolen ift alle barn i barnehage i %	14,8	16,1	15,3	23,3	28,3	9,5	-
Andel barn 1-5 år med barnehageplass i %	92,6	93,5	93,6	90,6	92,3	93,7	94,8

Netto driftsutgifter per barn (1–5 år) er på 210 891 kr, litt lavere enn ASSS-snittet på 222 694 kr. Fredrikstad har høy barnehagedekning på 93,6 % og høy integreringsgrad med 87,9 % av minoritetsspråklige barn i barnehage. Andelen barn med ekstra ressurser ligger på 15,3 %, lavere enn nabokommunen Sarpsborg (23,3 %) og Drammen (28,3 %). Samlet sett har barnehagesektoren i Fredrikstad et normalt kostnadsnivå sammenlignet med andre kommuner.

Grunnskole og SFO

Elevtallsutvikling – grunnskolen i Fredrikstad

GSI-tall pr. 1.10	Antall elever – historikk			
	2021	2022	2023	2024
6 -12 år	6 235	6 122	6 130	6 065
13-15 år	2 802	2 868	2 862	2 846
Sum	9 037	8 990	8 992	8 911

Grunnskolene i Fredrikstad har hatt stabile elevtall de siste årene, med en liten nedgang fra 9 037 elever i 2021 til 8 911 elever i 2024. I aldersgruppen 6–12 år var det 6 235 elever i 2021, mens tallet i 2024 er redusert til 6 065. For aldersgruppen 13–15 år har elevtallet vært tilnærmet uendret. Selv om endringene er moderate, bekrefter utviklingen en svak nedadgående trend, i tråd med befolkningsprognosene for planperioden. Dette gir kommunen anledning til å vurdere langsiktig tilpasning av skolestruktur og ressursbruk.

KOSTRA nøkkeltall	Fr. stad 2022	Fr. stad 2023	Fr. stad 2024	Srp.borg 2024	Drammen 2024	Kr. sand 2024	ASSS 2024
Netto driftsutg. grunn- og spesialscoleundervisning (6-15 år)	106 049	97 392	104 534	114 316	103 727	106 719	105 160
Netto driftsutg. skolelokaler og skyss	19 595	23 020	24 248	18 704	20 105	21 463	24 858
Netto driftsutg. skolefritidsordning (6–9 år)	7 624	7 548	11 399	15 558	8 256	13 538	14 457
Korr. brutto driftsutg. pr elev SFO	35 812	35 643	38 764	41 566	32 102	41 140	40 357

Fredrikstad kommune har hatt relativt stabile netto driftsutgifter til grunn- og spesialscoleundervisning for aldersgruppen 6–15 år i perioden 2022 til 2024. Utgiftene var på 106 049 kroner per innbygger i 2022, gikk noe ned til 97 392 kroner i 2023, og steg igjen til 104 534 kroner i 2024. Dette er omtrent på nivå med ASSS-snippet (105 160 kr) og lavere enn Sarpsborg (114 316 kr) og Kristiansand (106 719 kr). Utviklingen reflekterer en kostnadseffektiv drift i Fredrikstad, samtidig som det har vært rom for å tilpasse ressursbruken til stabile elevtall og behov for spesialundervisning.

Utgiftene til skolelokaler og skyss har hatt en jevn økning i Fredrikstad, fra 19 595 kroner per innbygger i 2022 til 24 248 kroner i 2024. Dette plasserer kommunen tett opp mot ASSS-snippet (24 858 kr), men høyere enn flere av nabokommunene. Økningen skyldes blant annet generell prisvekst, investeringer i skolebygg og økte transportkostnader.

Innen skolefritidsordningen (SFO) har det vært en markant kostnadsøkning. Netto driftsutgifter per innbygger i alderen 6–9 år steg fra 7 548 kroner i 2023 til 11 399 kroner i 2024. Dette er en direkte konsekvens av økt oppslutning om SFO etter regjeringens innføring av 12 timer gratis tilbud for 1.–3. trinn. Til tross for økningen, ligger Fredrikstad fortsatt lavere enn Sarpsborg (15 558 kr) og ASSS-snippet (14 457 kr). Korrigerte brutto driftsutgifter per elev i SFO økte fra 35 643 kroner i 2023 til 38 764 kroner i 2024. Dette nivået er fortsatt lavere enn ASSS-snippet (40 357 kr), og klart lavere enn Kristiansand (41 140 kr) og Sarpsborg (41 566 kr). Dette viser at Fredrikstad har klart å utvide og forbedre SFO-tilbudet innenfor et fortsatt moderat kostnadsnivå.

SFO – antall barn

GSI-tall per 01.10. og egne beregninger	Historikk/Status			
	2021	2022	2023	2024
Antall barn i SFO totalt	2 071	2 230	2 351	2 490
Antall barn i SFO i forhold til innbyggere 6-9 år	57,5 %	62,1 %	65,3 %	68,3 %
Antall barn per årsverk i SFOs åpningstid	16,7	16,8	17,3	14,98

Antall barn i SFO i Fredrikstad har økt jevnt de siste årene. Per 1. oktober 2024 var det 2 490 barn i SFO, en økning på 419 barn siden 2021. Dekningsgraden – andelen barn i alderen 6–9 år som benytter tilbudet – har også økt betydelig, fra 57,5 % i 2021 til 68,3 % i 2024. Økningen henger sammen med regjeringens innføring av 12 timer gratis SFO for elever på 1–3. trinn, som har gjort tilbudet mer tilgjengelig for flere familier.

I 2024 ble voksentettheten i SFO styrket, noe som har ført til en merkbar forbedring i bemanningssituasjonen. Antall barn per årsverk i åpningstiden har gått ned fra 17,3 i 2023 til 14,98 i 2024.

Spesialundervisning, språkopplæring og voksenopplæring

Spesialundervisning/Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO)

GSI-tall per 01.10.	Historikk/Status			
	2021	2022	2023	2024
Antall elever med 1 – 75 årstimer	36	23	21	21
Antall elever med 76 – 270 årstimer	363	324	304	317
Antall elever med > 271 årstimer	268	265	263	309
Sum antall elever	667	612	588	647

Per 1. oktober 2024 mottok 647 elever i Fredrikstad spesialundervisning eller individuelt tilrettelagt opplæring (ITO). Dette er en økning fra året før, og den høyeste registrerte andelen siden 2021. Den største økningen finner vi blant elever med over 271 årstimer, som har økt fra 263 i 2023 til 309 i 2024.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste og spesialundervisning (PPT)

Andelen elever med spesialundervisning i Fredrikstad er redusert over tid og var 6,7 % i 2024. Dette er noe høyere enn Sarpsborg (5,8 %), men lavere enn Kristiansand (8 %) og litt under ASSS-gjennomsnittet (7,3 %).

I samarbeid med PPT og i tråd med veilederen for spesialundervisning, har skolene endret praksis for overgangen mellom barnetrinn og ungdomstrinn. For elever med åpenbart behov for ITO, avholdes overføringsmøter der det sendes gjentatt melding til PPT slik at ny sakkyndig vurdering er klar før skolestart. For andre elever gjennomføres også overføringsmøter, men uten ny henvisning til PPT – her skal ungdomsskolene bruke høsten til å bli kjent med eleven og vurdere behov for eventuell ITO.

Økningen i antall elever skyldes at flere har vansker av et omfang som gjør ordinær opplæring utilstrekkelig. Dette gjelder særlig elever med ulike diagnoser, som for eksempel autismespekterforstyrrelser. Økt press på forsterkede opplæringsarenaer, som ikke er dimensjonert for dagens behov, er en tydelig indikator på denne utviklingen.

Språkopplæring for minoritetsspråklige barn i skolen

GSI-tall per 01.10.	Historikk/Status			
	2021	2022	2023	2024
Antall elever med særskilt språkopplæring	566	576	526	521
Herav antall elever med tospråklig fagopplæring	326	240	294	363
Antall språk	32	31	28	33

Per 1. oktober 2024 mottok 521 elever i Fredrikstad særskilt språkopplæring, noe som er en liten nedgang fra foregående år. Samtidig har andelen elever med tospråklig fagopplæring økt betydelig – fra 294 elever i 2023 til 363 elever i 2024. Dette tilsvarer en økning på nesten 24 prosent.

Antall språk det gis opplæring i har også økt det siste året, fra 28 språk i 2023 til 33 språk i 2024. Dette reflekterer et økende språklig mangfold blant elevene i kommunen.

Norskopplæring for flyktninger og innvandrere

Tall fra FRIS pr 01.10.	Historikk/Status			
	2021	2022	2023	2024
Norsk med samfunnskunnskap	159	199	240	275

Tall fra Fredrikstad internasjonale skole (FRIS) viser en jevn økning i antall deltakere på opplæring i norsk med samfunnskunnskap. Per 1. oktober 2024 deltok 275 personer i opplæringen, opp fra 240 året før. Dette utgjør en økning på 73 prosent siden 2021.

Økningen i deltakertall henger tett sammen med det økte antallet flyktninger som har bosatt seg i kommunen de siste årene.

Grunnskoleopplæring for voksne

GSI-tall per 01.10.	Historikk/Status			
	2021	2022	2023	2024
Antall elever på voksenopplæring § 18-2	217	167	178	182
Antall elever på voksenopplæring §§ 19-5 og/eller 19-6	12	12	13	20

Tall fra GSI per 1. oktober viser at det i 2024 var 182 deltakere i grunnskoleopplæring for voksne etter opplæringsloven § 18-2. Dette er en liten økning fra året før, men fortsatt lavere enn i 2021. Antallet vedtak etter § 19-5 og/eller 19-6 har økt fra 13 deltakere i 2023 til 20 i 2024. Økningen skyldes flere vedtak etter § 19-6, som gjelder personer med behov for opplæring for å utvikle eller opprettholde grunnleggende ferdigheter i den forberedende opplæringen for voksne.

Barnevern og tiltak

<i>KOSTRA nøkkeltall ²⁾</i>	Fr. stad 2022	Fr. stad 2023	Fr. stad 2024	Sarpsborg 2024	Drammen 2024	Kr. sand 2024	ASSS 2024
<u>Barnevern</u>							
Netto driftsutgifter til barneverntjenesten per innbygger 0-24 år	19 428	21 807	20 967	24 391	15 376	20 058	10 383
Andel barn med barnevernstiltak 0-24 år (%)	4,0	3,8	3,4	4,7	3,1	1,9	2,3
Netto driftsutg. per barn i barneverntjenesten	220 846	252 372	252 244	236 314	215 753	254 754	239 697
Brutto driftsutgifter per barn med hjelpetiltak i opprinnelig familie	63 123	71 932	74 065	61 991	35 855	104 795	81 452
Brutto driftsutgifter per barn med tiltak utenfor opprinnelig familie	621 378	724 087	738 806	708 487	537 822	760 079	686 483

Fredrikstad hadde i 2024 netto driftsutgifter til barneverntjenesten på 20 967 kroner per innbygger i alderen 0–24 år, som er lavere enn Sarpsborg (24 391), men høyere enn Drammen (15 376) og ASSS-gjennomsnittet (10 383).

Andelen barn og unge (0–24 år) med barnevernstiltak har gått ned til 3,4 % i 2024, som er en videreføring av trenden fra tidligere år, men fortsatt høyere enn Drammen (3,1 %), Kristiansand (1,9 %) og ASSS-gjennomsnittet (2,3 %).

Netto driftsutgifter per barn i barneverntjenesten i Fredrikstad er 252 244 kroner, tilnærmet uendret fra 2023, og på nivå med Kristiansand (254 754) og noe høyere enn Drammen og ASSS-gjennomsnittet.

Når det gjelder fordelingen mellom hjelpetiltak i hjemmet og tiltak utenfor hjemmet, viser tallene at brutto driftsutgifter per barn med hjelpetiltak i opprinnelig familie er 74 065 kroner i Fredrikstad, noe som er moderat sammenlignet med Kristiansand (104 795) og lavere enn ASSS-gjennomsnittet (81 452).

Brutto driftsutgifter per barn med tiltak utenfor opprinnelig familie er 738 806 kroner, noe som er blant de høyere i sammenligningen, og indikerer fortsatt høy kostnadsbelastning knyttet til institusjons- og fosterhjems plasseringer.

Barnevern – antall barn og tiltak

	Historikk/Status			
	2021	2022	2023	2024
Antall nye meldinger i løpet av året ¹⁾	863	838	997	921
Antall undersøkelser som fører til tiltak	270	222	224	131
Barn med undersøkelse og tiltak per årsverk	20,1	18,5	16,8	16,5
Antall barn med tiltak i opprinnelig familie	668	652	584	511
Antall barn med tiltak utenfor opprinnelig familie	260	286	299	294
Andel barn som omfattes av tiltak i forhold til innbyggere 0-17 år (fra 2022 0-24 år)	3,9 %	4,0 %	3,8 %	3,45 %

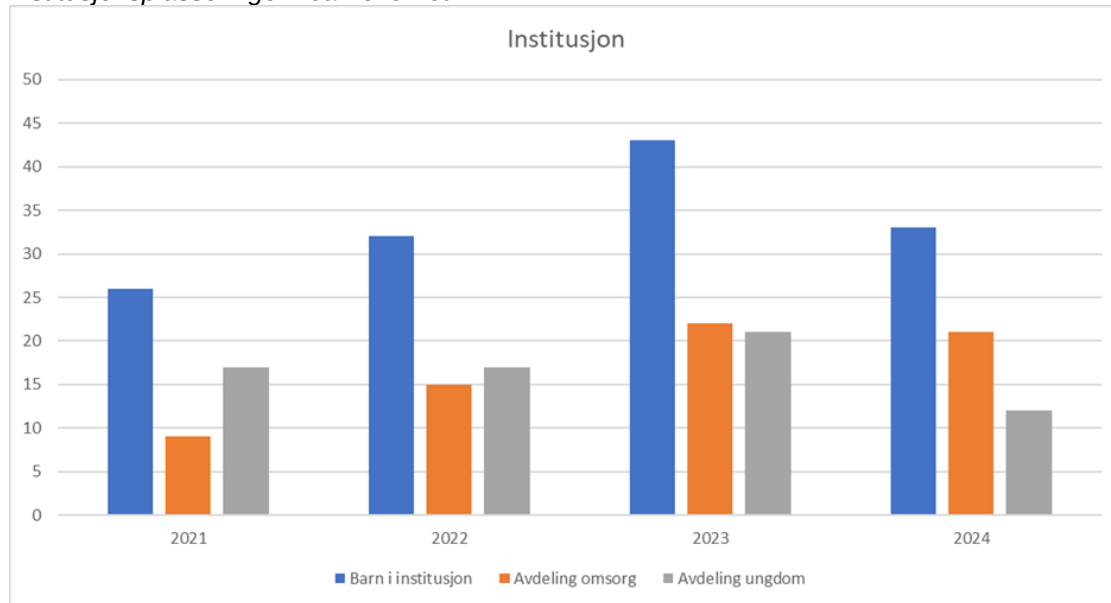
Note:1) Tallene er fra Statsforvalterrapporten. Resten av tjenestestatistikken blir hentet fra KOSTRA.

Antall undersøkelser og tiltak pr årsverk har gått ned på grunn av at flere saker henlegges og at det er økt bemanning i tjenestene. Det er færre iverksatte tiltak etter undersøkelser i 2024, som kan være et resultat av opprettelse av mottak. Det kan også være at noen av sakene i større grad er henvist videre til andre hjelpeinstanser i kommunen enn tidligere år.

Det er ønskelig at tallet med tiltak i hjemmet øker, ikke reduseres som i 2024, for dette er det minst inngripende av alle tiltak i barneverntjenesten. Her blir barnet værende hjemme, mens hjemmet for eksempel får veiledning eller avlastning. Dette i motsetning til i de tilfellene der barnet har tiltak utenfor familien, hvor det er snakk om fosterhjem eller institusjons plassering.

Tabellen viser at det ser ut som at økningen er liten i antall barn av totalbefolkningen som har tiltak, men det kommer av at beregningstallet er nye etter 2022 hvor alle fra 0-24 år er med, i motsetning til alle fra 0-17 år før 2022.

Antall barn plassert i fosterhjem er redusert med totalt 3%. Veksten i bruk av plasseringer i statlige fosterhjem er på 44,4% sett i forhold til 2021.

Institusjonsplasseringer i barnevernet

Barneverntjenesten har opplevd en økt vekst på institusjonsplasseringer med 30% fra 2021. I 2023 var det totalt 43 plasseringer av disse var 15 plassert i institusjon gjennom hele året, mens det i 2024 har vært 23 plassert i institusjon gjennom hele året. Plasseringene har vart lengre, da det ikke har vært mulig å få til andre tiltak / omsorgsbaser etter flere brudd i fosterhjem. Utfordringsbildet for barn og ungdommer som blir plassert av barnevernet har endret seg de siste tre årene til færre kortidsplasseringer til flere langtidsplasseringer. I disse tilfellene har kommunen en varig omsorgsplikt fram til de fyller 18 år.

Helsestasjon og ungdomshelse

KOSTRA nøkkeltall ¹⁾	Fr. stad 2022	Fr. stad 2023	Fr. stad 2024	Sarpsborg 2024	Drammen 2024	Kr. sand 2024	ASSS 2024
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr innbygger 0-5 år	11 860	12 388	11 858	13 812	15 662	15 047	15 274
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr innbygger 0-20 år	2 425	2 567	2 806	3 436	3 895	3 778	3 896
Antall årsverk pr 10 000 innb. 0-5 år, helsesøster ²⁾	71,1	77,8	-	-	-	-	-
Antall årsverk pr 10 000 fødte, jordmor	112,8	123,5	123,9	126,4	82,5	120,2	111,9

Noter:

1) Tallene for 2023 er ureviderte KOSTRA-tall. Endringer kan forekomme. Hvis en kommune ikke har rapportert eller det er feil i tallene er kommunen tatt ut av beregningen av ASSS-snittet.

2) Avsluttet indikatorserie

Fredrikstad kommune har over tid hatt lavere netto driftsutgifter til forebyggende helsetjenester enn både ASSS-gjennomsnittet og sammenlignbare kommuner som Sarpsborg, Drammen og Kristiansand. I 2024 var netto driftsutgifter til helsestasjons- og skolehelsetjeneste per innbygger i aldersgruppen 0–5 år på 11 858 kroner i Fredrikstad. Dette er betydelig lavere enn tilsvarende utgifter i Drammen (15 662), Kristiansand (15 047) og ASSS-snittet (15 274). Også for aldersgruppen 0–20 år ligger Fredrikstad lavere, med 2 806 kroner per innbygger, mot for eksempel 3 896 kroner i Drammen og i ASSS-gjennomsnittet.

Samtidig viser bemanningstallene at Fredrikstad har en høy andel jordmødre sammenlignet med andre kommuner. I 2024 var det 123,9 jordmorårsverk per 10 000 fødte i Fredrikstad – høyere enn både Drammen (82,5) og ASSS-snittet (111,9), og på nivå med Sarpsborg (126,4). Dette vitner om en styrket innsats innen svangerskapsomsorgen.

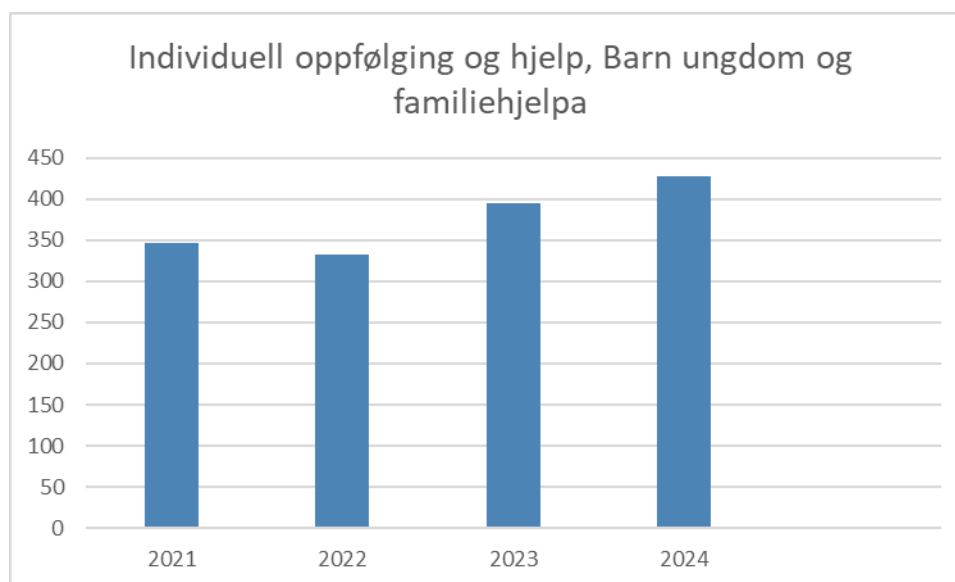
Helsestasjonene

	Historikk/Status			
	2021	2022	2023	2024
Helsestasjon for ungdom – antall konsultasjoner gutter	661	723	502	378
Helsestasjon for ungdom – antall konsultasjoner jenter	2 722	2 934	2 480	2 298
Antall influensavaksinerte	5 124	3 903	3 971	4 078
Antall vaksinerte per 31.12 (øvrige vaksiner, alle typer)	58 438	-	20 896	15 564
Antall tuberkulosekontroller	124	-	120	84

Tall fra CGM/Helseboka viser en nedgang i antall konsultasjoner ved helsestasjon for ungdom (HFU) i 2024, både for gutter og jenter. Antallet konsultasjoner for gutter har falt fra 502 i 2023 til 378 i 2024, mens jentekonsultasjoner har gått ned fra 2 480 til 2 298 i samme periode. Det er iverksatt tiltak for å øke tilgjengeligheten og bevisstheten om tilbudet, blant annet ved å sikre at alle elever på 9. trinn får en omvisning ved HFU.

HFU driftes i tett samarbeid med Rask psykisk helsehjelp, Fredrikstadhjelpa 16+, og Barn, ungdom og familiehjelpa. Dette gir god tverrfaglig bredde og sikrer at ungdom får tilgang til riktig helsehjelp.

Når det gjelder vaksinasjon, ble det gitt 4 078 influensavaksiner i 2024 – noe høyere enn i 2023. Øvrige vaksinasjoner er redusert til 15 564, en videre nedgang fra 20 896 i 2023. Antall tuberkulosekontroller har også falt, fra 120 til 84

I 2024 har Barn, ungdom og familiehjelpa 636 direkte henvendelser fra innbyggere og andre offentlige ansatte. Av disse fikk 428 hjelp og oppfølging i avdelingen, i hovedsak mestringstjeneste (uten vedtak). Det er en liten økning fra 395 i 2023. Ventetid har vært 1-2 måneder. Hovedtyngden er triste og engstelige barn, utenforskap, høyt skolefravær og barn med utfordrende adferd. Mange av barna og ungdommene har et mye større og mer alvorlig strev, og de strever oftere på flere arenaer. Det er flere familier som forteller at de ikke har fått hjelp / tilstrekkelig hjelp i

spesialisthelsetjenesten. Oppvekstreformen fører til at flere familier skal ha hjelp i kommunal helsetjeneste, enten istedenfor eller i tillegg til barnevernstjenesten.

Avlastning og støttekontakt

Tall for 2022–2024 viser en generell økning i antall brukere og vedtakstimer innen avlastning og støttekontakt til barn og unge i Fredrikstad kommune. Spesielt har antall brukere av avlastning utenfor institusjon økt jevnt, fra 128 i 2022 til 153 i 2024. Dette er en tydelig indikator på at flere familier har behov for støttetiltak i hverdagen. Antall vedtakstimer for denne tjenesten har også økt betydelig – fra 1 703 timer i 2022 til 1 980 timer i 2024.

Institusjonsbasert avlastning i døgntilbud har vært relativt stabil med 70–74 brukere årlig, men vedtakstimerne har økt noe i 2024 til 2 950 timer, etter en nedgang i 2023. Brukere med institusjonsavlastning i timebaserte tjenester ligger stabilt, men med en svak nedgang i timer fra 497 i 2023 til 448 i 2024.

Barneboliger gir et mer omfattende tilbud til et mindre antall barn og unge. I 2024 var det seks brukere med et samlet vedtak på 1 008 timer – samme nivå som året før. Også dagtilbud med individuell tilrettelegging har økt noe, både i antall brukere og timer (fra 76 i 2022 til 111 i 2024).

Avlastning etter skoletid er et område i vekst. Antall brukere hos avlastningstjenesten økte fra 12 i 2022 til 15 i 2024, og antall timer steg fra 123 til 175. I tillegg hadde 27 barn et tilbud om avlastning etter skoletid på skolene i 2024 – ned fra 30 året før.

Antallet brukere med støttekontakt har økt fra 76 i 2023 til 79 i 2024, med omtrent uendret vedtakstimer (241 timer). Brukere med helsetjenester ligger stabilt på 4, men antall timer har falt betydelig i 2024, noe som kan skyldes endringer i tjenestens innhold eller registreringspraksis.

8.5 Økonomisk resultat

(tall i tusen kroner)	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr.	Avvik i %
Brutto utgifter	2 883 970	2 728 401	-155 569	-5,7 %
Brutto inntekter	478 169	363 921	114 248	31,4 %
Netto resultat	2 405 801	2 364 480	-41 321	-1,75 %

I 2024 hadde seksjon for utdanning og oppvekst et merforbruk på 41,3 millioner kroner. Resultatet gjenspeiler de utfordringene seksjonen har møtt i sitt arbeid med barn og unge gjennom året. Utfordringer hos barn og unge med helsemessige utfordringer og spesialpedagogiske vedtak, spesielt knyttet til autismespekterforstyrrelser, utgjør betydelige utfordringer. I tillegg er et stort behov for fosterhjem og institusjonsplasseringer blant de viktigste årsakene. Seksjonen observerer en økning i utfordringer relatert til rus, vold og psykisk helse hos barn og unge. Det er også vært en merkbar økning i antallet barn som blir diagnostisert med ulike funksjonsvariasjoner fra tidlig alder.

Gjennom året har det blitt utført kontinuerlige evalueringer og implementert tiltak for å redusere seksjonens merforbruk. Tiltakene har blant annet omfattet strengere innkjøpskontroll, grundig vurdering av nødvendigheten for kurs- og kompetanseheving, samt beslutningen om ikke å ansette i enkelte stillinger. Effektivisering av vikarbruk har også vært et verktøy i arbeidet med å redusere forbruket.

Budsjettavvik per enhet

(Tall i tusen kroner)	Regnskap utgifter	Regnskap inntekter	Regnskap netto	Budsjett utgifter	Budsjett inntekter	Budsjett netto	Netto avvik
Utdanning og oppvekst	2 883 970	478 169	2 405 801	2 728 401	363 921	2 364 480	-41 322
Stab og fellestjenester	80 386	14 296	66 090	55 187	9 639	45 548	-20 542
Etat barnehage	806 948	119 755	687 193	780 711	99 814	680 897	-6 296
Etat skole	1 298 816	240 798	1 058 018	1 239 103	172 472	1 066 631	8 613
Etat tjenester til barn og familier	524 807	92 148	432 659	500 732	68 177	432 555	-104
Avlastning barn og unge	173 013	11 171	161 842	152 668	13 819	138 849	-22 993

UO Stab, (fagstab oppvekst etter 1. nov-24)

Fagstab oppvekst hadde et merforbruk på 2,8 millioner kroner. Avviket kommer av at #Bærekraft25-tiltaket om gjennomgang av merkantile ressurser har ligget budsjettert som tiltak i stab, samtidig som det har vært overføring av ansatte fra andre virksomheter i seksjonen uten medfølgende lønnsmidler.

Fagstaben hadde det økonomiske oppfølgingsansvaret knyttet til spesialpedagogiske vedtak etter barnehagelovens § 37, som leverte et merforbruk på 17,7 millioner kroner. Dette skyldes vekst i antall vedtakstimer, og at tjenesten har vært underfinansiert de siste årene.

Etat barnehage

Barnehageetaten har et merforbruk på 6,3 millioner kroner. Kommunale barnehager har i hovedsak merforbruk på lønn grunnet høyere innleie av vikarer og ekstrahjelp mot budsjett, til tross for stram styring av vikarbehov.

Årsaker til merforbruk i de kommunale barnehagene er følgende:

- Barnehagene opplever flere barn med utfordringer/ utfordrende barnegrupper. Det er barn som ikke genererer vedtak etter barnehagelovens § 37, men som det er satt inn ekstra ressurser på, da det utløser aktivitetsplikt etter barnehagelovens kapittel 8 (barnehagens psykososiale barnehagemiljø).
- Flere barnehager har også bemannet opp rundt barn som har vært under utredning i påvente av spesialpedagogisk hjelp etter barnehagelovens § 31 eller vedtak etter § 37.
- Høsten 2024 ble det innført overtidstopp for alle virksomheter i Fredrikstad som et tiltak for å kutte i kostnader. Barnehagene har avsatt noe plantid på dagtid for pedagogiske ledere, men denne tiden er ofte begrenset og individuell, noe som gjør at det kan være utfordrende å jobbe systematisk med kvalitetsutvikling på tvers. Personal- og planleggingsmøter må legges etter arbeidstid. Når slike møter kuttet av økonomiske årsaker, går det ut over både arbeidsmiljøet og kvaliteten på tilbudet til barna og fører til økt slitasje og høyere sykefravær.
- Barnehagene skal følge lovkravet til skjerpet pedagognorm og bemanningsnorm. Ved sykefravær er det satt inn vikar der det er nødvendig for å opprettholde lovkravet og forsvarlig drift.

Kommunen utbetalte 469,1 millioner kroner i driftstilskudd til private barnehager. Dette var 4,2 millioner kroner mer enn budsjettert, hovedsakelig på grunn av økt antall barn i private barnehager og endringer i tilskuddssats etter et klagevedtak fra Statsforvalteren.

Refusjoner for barn med barnehageplass i andre kommuner og lavere utbetaling av moderasjoner bedrer resultatet i etaten. Refusjoner har nettoinntekt på 1 million kroner mot budsjett, og inntekts- og søskenmoderasjon har et mindreforbruk på 2,3 millioner kroner. Den reduserte maksprisen i foreldrebetalingen fra 1. august førte til lavere utbetalinger av moderasjoner enn antatt.

Etat skole

Etat skole har et samlet resultat som viser mindreforbruk på 8,6 millioner kroner. Resultatet er satt sammen av tre faktorer:

- 30 kommunale grunnskoler
- Fredrikstad internasjonale skole (FRIS)
- Skoleetatens fellesansvar

De kommunale grunnskolene har et totalt merforbruk på 11,7 millioner kroner hvor alt kan tilskrives merforbruk på lønn. Primærtjenesten opplever utfordringer knyttet til elever med store utfordringer, som både har vedtak om individuell tilrettelagt opplæring (ITO), tidligere spesialundervisning, men også elever uten vedtak med problematikk tilknyttet utagerende atferd, rusproblemer og stort fravær.

Fredrikstad internasjonale skole (FRIS) hadde et mindreforbruk på 8,1 millioner kroner. Dette mindre forbruket er i stor del knyttet til høyere inntekter enn budsjettet av tilskuddet for flyktninger. Det er viktig å merke seg at FRIS flyttes fra oppvekstområdet til samfunnsområdet fra 2025.

Skoleetatens fellesansvar hadde et mindreforbruk på 12,2 millioner kroner. Grunnen til dette er:

- Igangsettelse av økonomiske innsparingstiltak etter andre tertialrapport for å bøte på områdets prognose om merforbruk – 6,5 millioner kroner
- Økte inntekter i forhold til budsjett – 3,6 millioner kroner
- Økt integreringstilskudd – 2,1 millioner kroner

Etat tjenester til barn og familier

Hadde et lite merforbruk på 0,1 millioner kroner. De store kostnadsbærerne i regnskapsresultatet var avlastningstjenester, fosterhjem og institusjonsplasseringer av barn og unge som har ulike helserelaterte utfordringer, fysisk, og/eller psykisk. Samlet for fosterhjem og institusjonstjenester kjøpt fra staten hadde kommunen utgifter på 87,5 millioner kroner. Mindreforbruk på lønn og driftsutgifter kompenserer noe for de høye merkostnader rundt de sårbare barna. Særlig tilskudd for enslige mindreårige flyktninger ble høyere enn budsjettet, noe som også var med på å redusere etatens utfordringsbilde.

I forkant av kommunens større omorganisering i 2025 har virksomhetene i etaten gjennomgått flere endringer i løpet av året knyttet til årsverk og ansvarsområder. Videre anerkjenner etaten de eksisterende utfordringene knyttet til mangel på ressurser i grunnleggende tjenester og i det forebyggende arbeidet. Som respons på dette har det blitt iverksatt tiltak for å styrke disse områdene.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten inkludert tjenester til enslige mindreårige asylsøkere hadde et merforbruk på 4,7 millioner kroner. Utfordringsbildet til barnevernet samsvarer i stor grad med hva som har blitt meldt gjennom året. Avviket ligger til høye kostnader når det gjelder institusjonsplasseringer. Kommunen hadde 27 millioner kroner i utgifter for spesialiserte fosterhjem, dette ga et avvik mot budsjett på 11,5 millioner kroner i merforbruk. For institusjonsplasseringer ble kostnadsbildet på 60,5 millioner kroner, dette ga et regnskapsmessig avvik på 20,5 millioner kroner.

Virksomheten har følgende avvik mot budsjett som korrigerer utfordringsbildet:

- Utgifter knyttet til barn i hjelpetiltak er 8,5 millioner kroner
- Høyere i sykelønnsrefusjoner 5 millioner kroner
- Godtgjørelse til ordinære fosterhjem er 3,5 millioner kroner

- Mindreforbruk på fastlønn 2 millioner kroner
- Økte overføringer knyttet til enslige mindreårige flyktninger som gir 6,3 millioner kroner mer i integreringstilskudd og særskilt integreringstilskudd.
- Lavere utgifter knyttet til barn i barnebolig med 2,5 millioner kroner

Forebyggende tjenester til barn, unge og familier

Forebyggende tjenester til barn, unge og familier hadde et mindreforbruk på 2,1 millioner kroner. Hovedårsaken til dette rekrutteringsutfordringer som gir vakante stillinger og dermed besparelse på lønnsutgifter. Det at det er få å rekruttere gir utfordringer med å ha nok grunnbemanning, og da særlig i skolehelsetjenesten. Årsverk i skolehelsetjenesten avviker fra anbefalt norm med rett i overkant av 9 årsverk. Det har også vært vakanser knyttet til virksomhetens tilbud mot psykisk helse og familieveiledning.

Kommunenes reisevaksinasjonskontor hadde økt pågang, noe som har gitt en samlet inntekt på egenbetalinger og salgsinntekter på 5,8 millioner kroner. Netto utgiftsside for å drifte med to årsverk og massevaksineringsprogrammene kommunen hadde ble på 0,56 millioner kroner. Dette var 0,14 millioner kroner bedre enn hva som var lagt til grunn i budsjettet.

Fredrikstad Pedagogiske Psykologiske senter

Hadde et mindreforbruk på 2,3 millioner kroner. Dette er på grunn av vakante stillinger og høyt sykefravær gjennom året. Det er jobbet med å endre avdelingsstrukturer og bygge en mer bærekraftig virksomhet for å jobbe bedre ut mot primærarenaene i kommunen og påbegynt arbeidet med å rekruttere kompetanse inn til de rette fagområdene.

Avlastning barn og unge

Virksomheten har et merforbruk på 23 millioner kroner i 2024. Hovedårsakene til budsjettavviket er:

- Merforbruk på lønn hovedsakelig knyttet til vikarlønn, ekstrahjelp og overtid. Dette kan sees i sammenheng med iverksetting av nødvendig tiltak utover tildelt ramme, høyt sykefravær og betydelige rekrutteringsutfordringer, økt ressursbehov hos enkeltbrukere, bemanningsøkning (2:1 og 3:1) og kompetansekrav kap.9, gjennomføring av sommeravlastning med opplæringsvakter, sommerkompensasjon mm. Det har vært en vedvarende økning i antall eksisterende brukere hvor man har vært nødt til å benytte ekstra innleie (ekstrahjelp-ressurser) utover grunnbemanning igjennom 2024. Totalt lønnsavvik inkludert sykelønnsrefusjoner er -10,9 mill.kr på årsbasis.
- 1,5 millioner kroner i høyere utgifter til «avlastning etter skoletid/i SFO» enn forutsatt i budsjett. Dette gjelder barn i ungdomsskolealder som er i behov av tilsyn på sin aktuelle skole mellom skoleslutt og frem til arbeidsdagens slutt.
- Avtale med Hjørgunn gård i forbindelse med timesavlastning 0,7 millioner kroner høyere enn budsjettet.
- 3,2 millioner kroner avvik knyttet til nytt privat kjøp for særlig ressurskrevende brukere ikke budsjettet for.
- På slutten av året ble det korrigert for en tidligere overfakturerings av særlig ressurskrevende bruker til barnevernstjenesten. Korrigeringen medførte en tilbakebetaling av 1,3 millioner kroner, samt at budsjettet inntekt for 2024 på 4,2 millioner kroner uteble. Samlet sett gir dette et negativt avvik på 5,5 millioner kroner.
- Resterende budsjettavvik forklares med merforbruk på driftsposter; blant annet matvarer, leie av lokaler, inventar og egenandeler.

Innsparingstiltak og økte inntekter

(Tall i tusen kroner)	Resultat	Planlagt potensiale	Kommentarer
Barnehageetaten			
Rammetilpasning	2 000	4 314	Tiltaket er innarbeidet i rammene til barnehagene, men har ikke hatt ønsket effekt
Reduksjon i moderasjonsordninger	5 000	5 000	Gjennomført
Redusert barnetall i barnehager	7 200	12 500	Tiltaket er innarbeidet i rammene til barnehagene, men har ikke hatt ønsket effekt
Økte nettoinntekter utenbys barnehagebarn	1 500	1 500	Gjennomført
Etat for tjenester til barn og familier			
Rammetilpassing	2 847	2 847	Tiltaket ble innarbeidet i rammen.
Turnusendring i forebyggende tjenester	1 500	1 500	Økt tilgjengelighet har som mål å gi effekt av tidlig innsats og forebygging- som vil redusere utgifter til dyre tiltak
Skoleetaten			
Fjerne levekårstilskudd, høst 2024	3 455	3 455	Gjennomført, men har ikke hatt ønsket effekt. Det har blitt gjort bøtende tiltak for å oppnå planlagt potensiale
Fjerne tilbudet "Svøm Fredrikstad"	625	625	Gjennomført, men ble gjeninnført av tilskuddsmidler
Prosjekt skolehager	990	990	Gjennomført, men ble gjeninnført av tilskuddsmidler
Rammetilpassing	6 687	6 687	Gjennomført, men har ikke hatt ønsket effekt. Det har blitt gjort bøtende tiltak for å oppnå planlagt potensiale
Utsette innkjøp av analoge læremidler	2 500	2 500	Gjennomført
Voksenopplæringsmidler	200	200	Gjennomført
Stab Utdanning og oppvekst			
Rammetilpassing	202	202	Tiltaket ble innarbeidet i rammen.
Sum totale innsparingstiltak	34 706	42 320	

8.6 Investeringer

Investeringer, bygg

Speiderfjellet barnehage tok i bruk nye, rehabiliterte lokaler og oppgraderte uteområder sommeren 2024. Barn og ansatte har fått egnede arealer til sin tjeneste. Økt antall plasser på Speiderfjellet førte til overføring av barnehageplassene fra Åsebråten barnehage, og denne ble da avviklet etter barnehageåret 23-24.

Bjørneklova barnehage fikk vedtatt at prosjektet for utvidelse gjenopptas med alternativ B til en forprosjektfase. Ved ferdigstilling vil virksomheten få nye funksjonelle arealer og antall barnehageplasser vil økes på Begby – et område som per nå har for få barnehageplasser.

Avdeling Møllehjulet ved Kvernhuset ungdomsskole ligger på fremdriftsplanen og skal ferdigstilles vår/sommer 2025. Kommunen vil kunne øke sårt trengte plasser for elever som trenger forsterket opplæring.

Gudeberg og nye Råkollen skole har ferdigstilt byggetrinn 1 og er på fremdriftsplanen for byggetrinn 2 som ferdigstilles senhøsten 2025. Elever ved Råkollen skole vil få nye funksjonelle og egnede opplæringsarealer. Ansatte ved begge skolene vil få nye funksjonelle personalfasiliteter som oppfyller arbeidsmiljøkravene. Elevene ved Gudeberg vil få nytt auditorium og musikkrom, samt noe oppgradering av eksisterende undervisningsrom.

Lunde skole fikk etablert midlertidige paviljonger for å dekke behovet til undervisningsrom under byggeperioden. Det igangsatte byggeprosjektet er på fremdriftsplanen og ferdigstillelse av nybygg C skal skje sommer 2025. Rehabilitering av eksisterende bygg A og B starter opp sommer 2025.

Investeringer til IKT i skolen

Det ble gjort følgende investeringer til IKT-utstyr:

Chromebooks til 3. trinn	Kr 3 100 000
Digitale tavler og projektorer	Kr 568 000
Oppgradering av trådløst nettverk	Kr 0

Årets 8. trinnselever fikk brukte maskiner, siden vi hadde et stort antall på lager. Dette fører til bedre utnyttelse av anskaffet it-utstyr, som er gunstig både økonomisk og miljømessig. Oppgradering av skolenes trådløse nettverk er utsatt til 2025. Midler som var satt av til dette er rebudsjettert til 2025.

8.7 Interne prosesser

Avvik og forbedringsforslag - i år og i fjor

	Resultat jan-des. 2024	Resultat jan-des. 2023	Differanse
Avvik	2 253	2 415	-162
Forbedringsforslag/innovasjon	15	19	-4
Sum	2 268	2 434	-168

Totalt er det 162 færre innmeldte avvik i 2024 enn i 2023. Vi ser at det meldes inn avvik fra alle etatene. I skole ser vi fremdeles en økning i innmeldte avvik. Det er spesielt HMS-avvikene som øker, mens vi ser en liten nedgang i avvik på tjenestekvalitet. De andre etatene har en nedgang i innmeldte avvik. Avvik er en viktig del av det å kunne bedre kvaliteten i tjenestene, men det er også viktig at avvikene som meldes er reelle avvik fra lovverk eller interne retningslinjer. Det er også viktig at virksomhetsledere har gode nok verktøy når de skal jobbe med avvikene som er meldt inn. Det meldes ofte om at de ikke har gode nok tiltak å iverksette for å kunne lukke avviket og i tillegg ha økt kvalitet, altså risikoen for at avviket ikke skjer igjen. Dette har vært og skal være et kontinuerlig arbeid i seksjonen for å gi alle ledere gode verktøy og alle ansatte arbeidsdager i tråd med lover og regelverk.

8.8 Medarbeidere og organisasjon

Fredrikstad kommune søkte i mai på tilskudd til økt pedagogtetthet i barnehager i levekårsutsatte områder i 2024-25. Kommunen fikk tildelt 14,4 millioner kroner som etter gitte kriterier ble fordelt på 15 barnehager og 5 familiebarnehager. Stillingene kommer i tillegg til barnehagens ordinære bemanning og hovedmålet er å øke kvaliteten på det allmennpedagogiske tilbudet i barnehagen. Det vil være et særlig fokus på å styrke det pedagogiske arbeidet knyttet til inkluderende barnehagemiljø og språkutvikling. Dette er midler som skal rapporteres på til Utdanningsdirektoratet.

Tydelig ledelse

Seksjonen jobber kontinuerlig for å være en lærende organisasjon, og det er fem elementære brikker som må være på plass (Peter Senge, 2004):

- Systemtenkning – evnen til å se helhet og sammenheng i alt vi gjør som organisasjon
- Delt visjon – felles forståelse for visjonen vi prøver å oppnå sammen
- Personlig mestring - læring, utvikling og mestring for medarbeiderne som utgjør organisasjonen
- Læring i team - læringsprosesser i et sosiokulturelt perspektiv, hvor læring anses som en prosess som foregår i samspill med andre
- Mentale modeller/ dobbelkretslæring - organisasjonens/ ledelsens evne til å utfordre eksisterende, mentale modeller og bringe inn nye perspektiver som grunnlag for vekst, læring og utvikling av både medarbeidere og tjenester

Vi har brukt elementene som rettesnor og grunnlag for utviklingsarbeidet og strategiene vi har utarbeidet og fasilitert for. Dette har krevd tydelig ledelse med god oversikt og forståelse for kompleksiteten i oppdraget vi skal løse sammen som oppvekstseksjon. Derfor har det vært et viktig satsningsområde å etablere en robust, fleksibel ledergruppe i seksjonen samtidig som vi fortsatt arbeider med å få på plass hensiktsmessige strukturer og kommunikasjonslinjer for effektiv og tydelig ledelse.

Seksjonens ledergruppe har gjennom de siste årene hatt stort fokus på å utvikle en effektiv struktur for ledelse og styring i seksjonen. Det er etablert en møtestruktur for seksjonen hvor viktige, felles arenaer for læring og utvikling i lederlinjene inngår. Alt som gjøres skal bidra til profesjonsfaglig kompetanseheving som igjen skal styrke laget rundt barnet.

Virksomhetsledermøtene i seksjonen har også vært brukt aktivt i lederutvikling. Prosessarbeid og lærende møter er en viktig arbeidsform, eventuelt kombinert med forberedelse og faglig oppdatering i forkant. Som et ledd i implementering av Plan for kvalitet har seksjonens ledere deltatt på felles ledersamlinger som bygger opp under viktigheten av økt samhandling for å forbedre helhet og sammenheng i tjenestene våre. Kunnskapen man har ervervet i dette forumet har blitt forvaltet og videreformidlet i etatenes virksomhetsledermøter og deretter på personalmøter på den enkelte virksomhet.

Riktig kompetanse

Skole og barnehage har over tid arbeidet systematisk med rekruttering og videreutdanning av medarbeidere som har kompetanse i henhold til gjeldende lovverk for å arbeide innenfor sine fagfelt. Regjeringens lovforslag om endring i kompetansekrav for lærere ble vedtatt høst-23. Dette betyr at kompetansekravene for å undervise i spesifikke fag for lærere utdannet før 2014 er fjernet, og at vi nå har flere lærere som har den formelle kompetansen til å undervise i flere fag.

Fredrikstad kommune tilbyr veiledning av nyutdannede, nytilsatte lærere i barnehage og skole i tråd med nasjonale rammer. Det søkes årlig om statlig tilskudd fra Utdanningsdirektoratet for å kunne oppfylle mål om at alle nyutdannede nytilsatte lærere får en god overgang fra utdanning til yrke gjennom likeverdige tilbud om veiledning av god kvalitet.

I Fredrikstad er veiledningsordningen videreutviklet, og det foreligger samarbeidsavtale med Høgskolen i Østfold for å sikre at veiledningstilbudet som gis i Fredrikstad er av god kvalitet og at det videreutvikles i tråd med nasjonale prinsipper for veiledning av nyutdannede nytilsatte. Veiledningsordningen tilbys samlet for lærere i barnehager og skoler i Fredrikstad kommune, og er et aktivt grep for å fremme helhet og sammenheng i tjenestene og tiltakene i tråd med kommunedelplan oppvekst. Veiledningstilbudet driftes ved bruk av interne veiledere.

Desentralisert kompetanseutvikling i skole - Dekomp

Den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling (Dekomp) er en av de nasjonale støtteordningene for lokal kompetanseheving. Partnerskap mellom lærerutdanninger og kommuner (skoleeiere, ledere og lærere) skal føre til felles utvikling og et styrket samarbeid om teori og praksis.

Fredrikstad kommune ved skoleeier har mottatt midler til Dekomp i 2024. Prosjektene som har vært drevet er leseprosjekt for skolene på Østsiden og prosjekt i vurderingspraksis for ungdomsskolene. I tillegg har skoleeier hatt samarbeidsavtale med FIKS som er tilknyttet Universitetet i Oslo. I dette partnerskapet har man utviklet hele skoleledelsen på alle skolene i felles kompetanse om utviklingsarbeid i profesjonsfellesskapet.

Regional kompetanseordning i barnehage – Rekomp

Regional ordning skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling i samarbeid med universitet og høgskole. Tilskuddsordningen er basert på innmelding av kompetansebehov fra barnehageeier, offentlig eller privat. Tildelte midler skal brukes til etterutdanning, en kollektiv kompetanseutvikling for ansatte i barnehagen, og omfatte så mange medarbeidere som mulig. Ordningen bidrar til styrket samarbeid om kompetanseutvikling og gjensidig kompetanseheving mellom barnehagemyndighetene, barnehageeiere, universiteter og høyskoler, Statsforvalter og eventuelt andre aktører.

Barnehagene skal utvikle sin praksis basert på forskningsbasert kunnskap. Universiteter og høyskoler skal få mer praksisnær kompetanse som kan bidra til å videreutvikle barnehagelærerutdanningen.

Fredrikstad kommune som barnehageeier har mottatt tilskudd fra Statsforvalter gjennom Regional kompetanseordning- tilskudd til lokal kompetanseutvikling. IKT planen som tiltak for lokal kompetanseutvikling ble avsluttet høst 2024, etter treårig partnerskap med Høgskolen i Østfold. Høsten 2024 innledet Fredrikstad som barnehagekommune treårig partnerskap med OsloMet. Implementering av Plan for kvalitet – etatsspesifikk del er til tiltak for lokal kompetanseutvikling, men fokus på målene trygge og inkluderende barnehagemiljøer og økt kompetanse.

Verdiskapende samspill

Det har vært gjennomført medarbeidersamtaler i alle ledd i vår seksjon. Hovedregelen er at ansatte har dette med sin nærmeste leder. Samtalene er planlagte, forberedte og i henhold til mal.

Seksjonen er stolt av å være en del av kommunens lærlingesatsning. Lærlingen blir i sin læretid kjent med virksomheten som en lærende organisasjon og barne- og ungdomsarbeider som fremtidig yrke. Gjennom meningsfylte arbeidsoppgaver i tråd med lærlingens opplæringsplan, er lærlingen å anse som en økende ressurs for virksomheten i løpet av sin læretid.

Sykefraværsutvikling i år

Fra statistikken kan vi se at akkumulert fravær i 2023 var 9,77 %, mens i 2024 var dette gått marginalt ned til 9,65 %. Vi ser at sykefraværet fremdeles er høyt og det tilsvarer erfaringene med at det er tøft å stå i arbeidshverdagen i alle virksomhetene i hele seksjon utdanning og oppvekst. Knapphet på ressurser gjør at det er de samme ansatte som står i de samme utfordringene hver dag, og dette er belastende på sikt. Vold og trusler fra alle aldersgrupper er også med på å tære på kreftene. Alle som jobber med barn og unge tåler mye, noen ganger mer enn forventet. Når vold og trusler ikke lenger er unntaket, men det normale så blir dette til slutt emosjonelt belastende. Kroppen orker ikke mer, og det ender med sykefravær.

HMS-arbeid er derfor et viktig og fast punkt i alle SAMU-, IDA- og HMS-møter. Virksomhetene har oppmerksomhet på sykefravær, med god oppfølging av sykemeldte og ansatte med høyt fravær. Bistand fra HR i krevende saker oppleves som en viktig lederstøtte. Fokus på nærvær og tiltak som fremmer et godt arbeidsmiljø har fortsatt høy prioritet.

Barnehageetaten har stort fokus på tiltak som fremmer et godt arbeidsmiljø og har god oppfølging av sykemeldte. Nærværsarbeid er viktig. Målsettingen er å gi medarbeiderne i barnehage et tilpasset opplegg for å skape gode arbeidsmiljøforhold og redusere sykefravær ved å ta tak i relevante arbeidsmiljøutfordringer på arbeidsplassen. Dermed er det gledelig å se at kurven peker nedover fra 12,4 % i 2023 til 11,2 % i 2024.

Pilotprosjekt

Sluttrapport på pilotprosjektet – økt grunnbemanning i to kommunale barnehager, ble offentliggjort i august 2024. Pilotprosjekt gikk i Smertulia barnehage og Fredrikstadmarka barnehage og var en oppfølging av sak vedtatt i Bystyret, 20.10.22. Formålet med prosjektet var å høste erfaringer om en utvidet fast bemanning kunne føre til redusert sykefravær.

Begge barnehagene opplevde det som en kvalitetsindikator å få en ekstra ansatt som en del av prosjektet utvidet grunnbemanning. De gav tilbakemeldinger på at de opplevde at en mer robust bemanning gjorde barnehagene mindre sårbare i hverdagen. Basert på erfaringene slik det fremkommer av rapporten, tyder det på positive gevinster ved å omfordele lønnsmidler fra vikarer til en større, fast bemanning, for både arbeidsmiljø og barnehagekvalitet.

Smidig organisasjon

Årsverk faste ansatte

Tall hentet fra Framsikt	2022	2023	2024
Utdanning og oppvekst	1 767,6	1 749,0	1 792,9
Stab Utdanning og oppvekst	28,6	28,5	26,4
Barnehageetaten	348,9	285,7	279,8
Skoleetaten	1 183,5	1 152,8	1201,9
Etat for tjenester til barn og familier	206,6	282,0	284,8

Note: Pedagogisk fagteam barnehage ble flyttet fra barnehageetaten og organisert i etat for tjenester til barn og familier i Pedagogisk psykologisk senter i 2023.

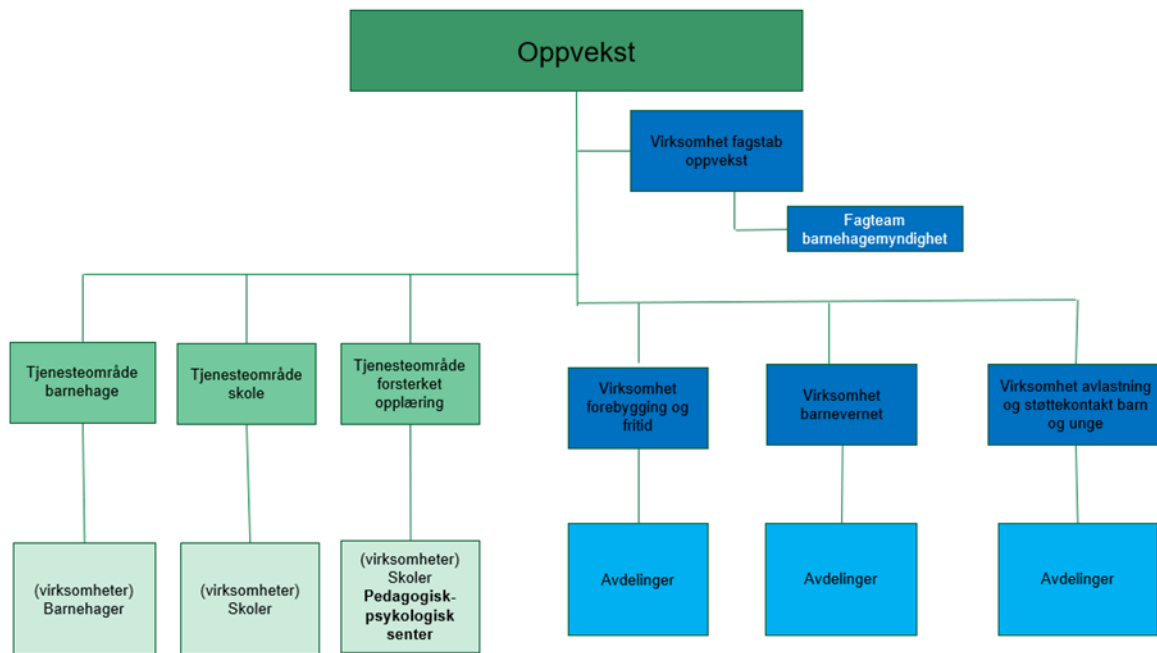
Årsverk til faste ansatte øker noe i oppvekstområdet. Den største økningen kommer av satsningen på økt bemanning i SFO. Med den statlige innføringen av 12 timer gratis SFO for 1.-3.-trinns elever har vi hatt en gledelig økning i antall barn på SFO, og med et dertil økende krav om antall ansatte.

De ansatte i PP-tjenesten leverer tjenester til innbyggere i Hvaler kommune. Det foreligger en økonomisk samarbeidsavtale på 1,5 årsverk til pedagogisk oppfølging mellom de to kommunene.

Organisasjonsendringer

Fra 1. januar 2025 trer Fredrikstad kommunes omorganisering i kraft. Året 2024 ble i stor grad preget av omorganiseringsarbeidet, som har vært et givende, men krevende arbeid.

Kommuneområdets navn er Oppvekst og det nye organisasjonskartet ser slik ut etter 1. januar 2025.

Det er endret fra tre etater til ett tjenesteområde for barnehage og to tjenesteområder for skole. Alle de tre tjenesteområdene er ledet av kommunalsjef.

Etat tjenester til barn, unge og familier (TBF) er fjernet og erstattet av tre store virksomheter (se illustrasjon). Virksomhetene er ledet av virksomhetsledere som rapporterer til direktør. Pedagogisk-psykologisk senter er også virksomhet og var tidligere tilknyttet TBF, men er nå under tjenesteområdet forsterket opplæring.

Virksomheten avlastning og støttekontakt barn og unge er flyttet fra helseområdet og over til oppvekstområdet. Dette er for å kunne samle tjenestene til barn og unge i samme område, og å kunne se helhet og sammenheng på en annen måte enn man har gjort tidligere.

Fritid er nå lagt som avdeling under virksomheten forebygging og fritid. Her ønsker vi også å se andre synergier i arbeidet med barn og unge enn vi har sett tidligere.

Fredrikstad internasjonale skole (FRIS) flyttes ut av oppvekst og inn til samfunnsområdet. Oppvekst skal fremdeles være tett knyttet til arbeidet i FRIS som styres av opplæringsloven.

9 Teknisk drift

9.1 Innledende kommentar

Seksjonen har ansvar for viktige samfunnsoppgaver som rent drikkevann, avløpshåndtering, avfallsinnsamling og beredskap for brann og redning.

I 2024 ble det nødvendig å iverksette økonomiske sparetiltak for å opprettholde et godt tjenestetilbud til innbyggerne, til tross for økte kostnader i Norge.

Økte priser har gjort den økonomiske situasjonen utfordrende, med høyere kostnader for varer og tjenester. Vedlikeholdskostnadene for bygg og boliger har vært høye på grunn av økte priser og hærverk. Veiarbeid i sentrum har redusert parkeringsinntektene betydelig, og vinteren medførte også høye kostnader for brøyting.

Seksjonen prioriterer fornying av vann- og avløpsledninger med mål om å fornye 9 000 meter vannledninger og 8 000 meter avløpsledninger årlig, og i 2024 ble 8 631 meter vannledninger og 7 021 meter avløpsledninger fornyet.

9.2 Viktige hendelser

Åpning av Trosvik flerbrukshall

I 2024 ble Trosvik flerbrukshall offisielt åpnet. Dette nye anlegget gir lokalsamfunnet en moderne og allsidig arena for sport, kultur og sosiale aktiviteter. Åpningen ble feiret med en stor seremoni, og hallen har siden blitt et viktig samlingspunkt for innbyggerne.

Ferdigstillelse av ringledningssystemet for Fredrikstad

Etter at Høyfjell-Veumveien ble satt i drift, ble ringledningssystemet for Fredrikstad ferdigstilt. Dette prosjektet har vært avgjørende for å forbedre infrastrukturen, sikre jevn vannforsyning og redusere risikoen for vannmangel i kommunen.

Oppstart av team overvann

For å redusere mengden fremmedvann i avløpsnettet ble team overvann etablert i 2024. Dette nye teamet har som mål å identifisere og eliminere kilder til fremmedvann, noe som vil forbedre avløpssystemets effektivitet og kvalitet.

Etablering av nye avfallsløsninger

I 2024 ble det iverksatt nye avfallsløsninger, inkludert innsamling av matavfall for 70 prosent av befolkningen. Dette tiltaket er en del av kommunens satsing på bærekraftig avfallshåndtering og bidrar til økt materialgjenvinning.

Rehabilitering og ny lekeplass i Prætorius gate

En av de merkbare forbedringene i bymiljøet i 2024 var rehabiliteringen og etableringen av en ny lekeplass i Prætorius gate. I tillegg ble det opprettet en treningspark for eldre ved Østsiden eldresenter, noe som fremmer fysisk aktivitet og sosialt samvær blant byens eldre befolkning.

9.3 Slik gjorde vi det i 2024

I 2024 ble det gjennomført en rekke viktige tiltak som ga betydelige resultater.

Brann- og redningstjenesten responderte på 1 441 utrykninger i Fredrikstad og 147 på Hvaler i løpet av året. Det ble også gjennomført 273 tilsyn i særskilte brannobjekter. Boligtilsyn og vedlikehold gjennomførte 5 991 tilsyn, og rehabilitering av Hauge Barneskole, Stjernehallen, og flere andre fasiliteter ble fullført.

Når det gjelder eiendomsforvaltning, var det et sterkt søkelys på energi- og arealoptimalisering, samt digitalisering av arbeidsprosesser. Vann- og avløpssektoren opplevde en økning i antall abonnenter, og lekkasjeprosenten ble redusert til 25,7 prosent, med fornyelse av 7 kilometer avløpsledning.

Det ble prioritert en del vedlikeholdstiltak på flere av skolene gjennom økt innsats i ferien. Andre vedlikeholdstiltak ble gjennomført på Stjernehallen, Fredrikstad Hovedbibliotek, Blomsterøyhallen, Borgehallen, Gaustadhallen, Rolvsøyhallen, Kvernhusshallen, Solhaug, Strandstua, Elingård, Brattlia, Broløkka dagsenter og Rolvsøy sykehjem.

Boligforvaltning fokuserte på å bruke interne ressurser til vedlikeholds- og renholdsoppdrag. Tomgangsleie ble redusert til 5,9 prosent, og det ble solgt seks boliger og kjøpt to nye.

Renovasjon og vedlikehold inkluderte sykkelvennlige tiltak, installasjon av LED-belysning langs veier, og et sterkt fokus på overvannshåndtering.

Tilrettelagte områder omfattet blant annet overtakelse av Djupeklo friområde, vedlikehold av lekeplasser og lysanlegg i lysløyper. Forebyggende tiltak besto av sikkerhetskontroller av lekeplasser og tilstands- og risikovurdering av trær.

Restaurering av Trekanten i Domkirkeparken og sesongmessig utsmykning av sentrum og torg gjorde områdene mer attraktive. Tiltak for å fremme biomangfold inkluderte slått av blomsterenger, rydding av vegetasjon samt tiltak for biomangfold i skjærgården.

Disse tiltakene har bidratt til å forbedre lokalmiljøet, øke sikkerheten og fremme bærekraftige løsninger.

9.4 Utviklingstrekk

	Historikk/status			
	2021	2022	2023	2024
Fergepassasjerer	1 253 617	1 469 141	1 470 045	1 479 126
Totalt antall kommunale boliger	1 098	1 098	1 100	1 102
Antall utrykninger totalt (Brannvesenet)	1 444	1 536	1 364	1 441
Antall biler og maskiner (totalt i kommunen)	580	559	541	544
Kvadratmeter rehabilitert vei, investeringer	17 525	29 825	19 726	25 553
Innsamlet mengde restavfall (tonn)	18 990	17 090	17 500	15 400
Totalt antall abonnenter vann	41 444	42 326	42 972	43 407
Sum antall abonnenter og fastdelere avløp	41 727	40 232	42 139	44 286

Prisøkningen i Norge har gjort økonomien utfordrende, noe som har resultert i høyere innkjøpspriser for materiell, maskiner, utstyr og tjenester. Til tross for dette har seksjonen løst mange oppgaver og opprettholdt forsvarlig drift.

Eiendomsområdet

Kommunens bygningsportefølje (formålsbygg) utgjør om lag 500 000 kvadratmeter. Det pågår planlegging for bedre arealutnyttelse, samt vurdering av salg av eiendom og oppfølging av kommunens leieavtaler for å redusere kostnader, øke inntekter og sikre effektiv tjenesteproduksjon. En omfattende kartlegging av byggeteknisk tilstand for både formålsbygg og boliger er igangsatt for å legge et solid grunnlag for vedlikeholdsplanlegging. Digitale tegninger oppdateres og vedlikeholdes, og flere vedlikeholdsprosjekter er under gjennomføring. Arbeidet med digitalisering av arbeidsprosesser pågår, med mål om å implementere et nytt FDVU-system innen 2025, og det legges vekt på miljøretta helsevern i skoler og barnehager.

På bakgrunn av nye kalkuleringer på alle bygg, er det blitt iverksatt mer effektivt renhold på mange av byggene. Disse justeringene er gjennomført enten ved naturlig avgang eller når nye bygg eller områder skal rengjøres. Roboter og gulvvaskemaskiner har bidratt til en forbedret renholdsprosess, noe som innebærer at våre renholdere har fått flere kvadratmeter å rengjøre.

Det er et stort behov for vedlikehold av eiendomsporteføljen til Fredrikstad kommune. Dette er dokumentert gjennom teknisk tilstandskartlegging av kommunens samlede portefølje av formålsbygg. Det er ikke avsatt tilstrekkelig budsjett til tilstandsbasert vedlikehold.

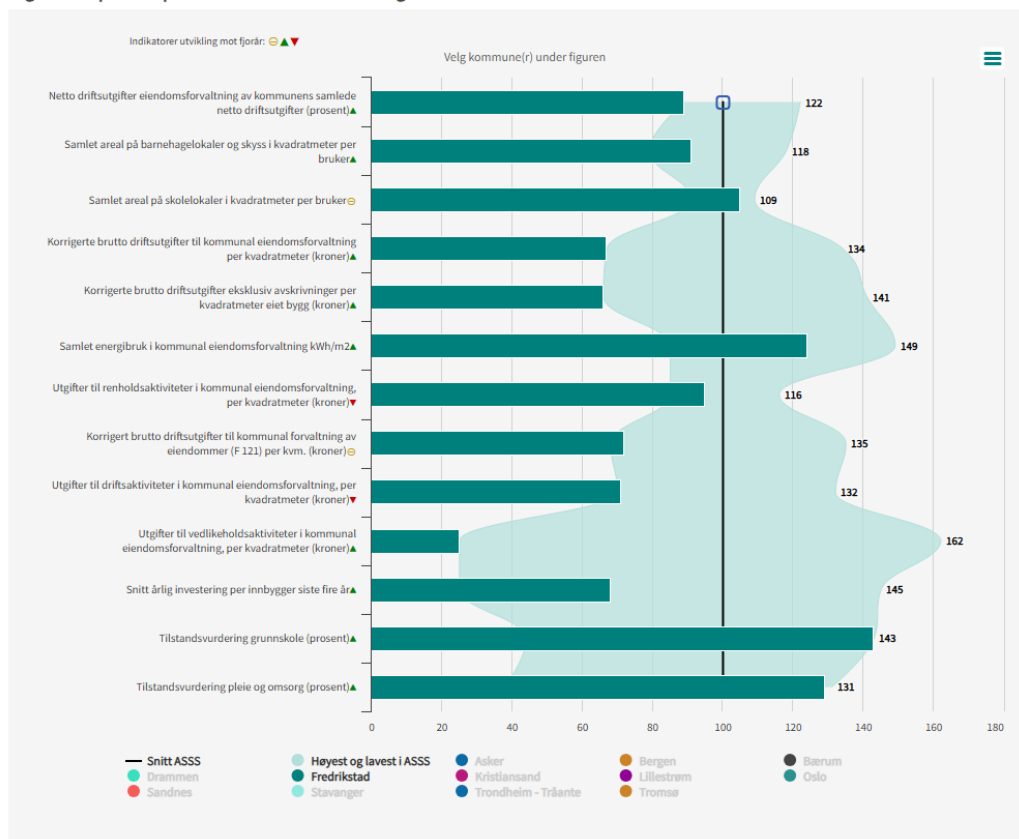
Det er tidligere beregnet basert på tilstandsanalyser at Fredrikstad kommune har et kortsiktig behov på 172 millioner kroner over en femårsperiode, og et oppgraderingsbehov på 1,9 milliarder, over 10 år.

Innen boligforvaltning er det økt fokus på bruk av interne ressurser til vedlikeholds- og renholdsoppdrag. Det arbeides med å følge opp forvaltningsrevisjonsrapporten, samt utføre tilstandskartlegging og kartlegging av tilgjengelighet i boligene. Tomgangsleien har blitt redusert fra 6,7 prosent i 2023 til 5,9 prosent ved utgangen av 2024, noe som tilsvarer en økning i utleiegraden til 94,1 prosent.

Det er kjøpt 2 og solgt 6 kommunale boliger i løpet av året.

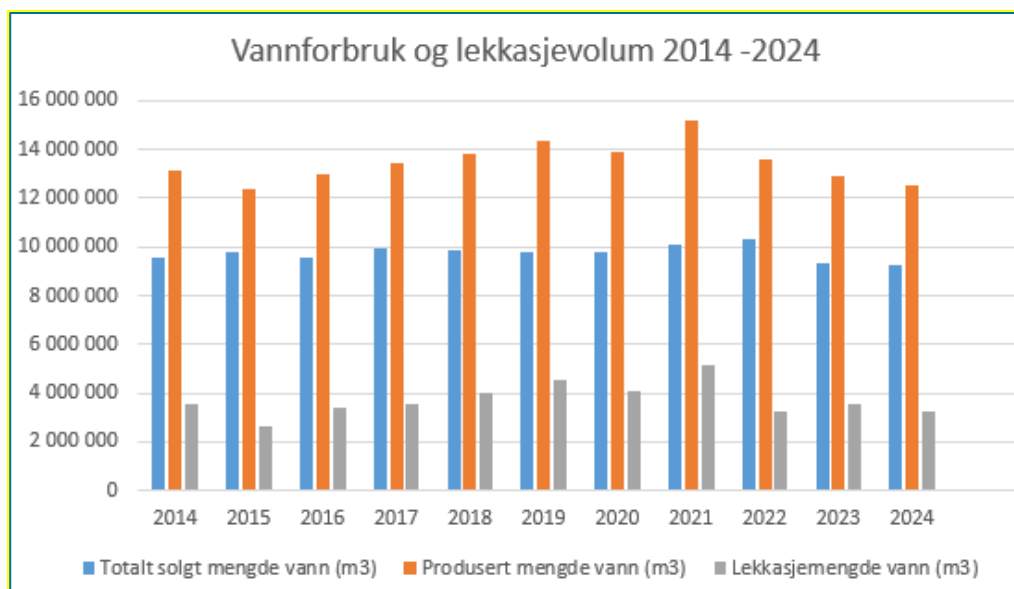
Gamle Rolvsøy barnehage (areal cirka 400 kvadratmeter) ble solgt og Trosvik flerbrukshall (areal 2 230 kvadratmeter) ble tatt i bruk.

Figur 1. Tjenesteprofil eiendomsforvaltning

Vann-, avløp- og renovasjonsområdet

Antall abonnenter har økt med 432 i år. Til tross for dette har produksjonen av drikkevann ved vannverket gått noe ned fra 2023 til 2024.

Grafen viser vannmengden levert fra vannverket til Fredrikstad kommune sine abonnenter som orange søyle. Blå søyle representerer volumet av vann som ble solgt til abonnentene, og grå søyle viser lekkasjevolumet.

Estimert lekkasje prosent er beregnet til 25,7% mot 27,6% i 2023, som indikerer en liten nedgang.

Industrikontroll

Tilleggsgebyr

Næringsavløp er dyrere å rense enn husholdningsavløp. Fredrikstad kommune vil derfor belaste virksomheter med høye påslipp for å unngå at andre abonnenter betaler for dette. Tilleggsgebyret beregnes etter bystyrevedtak 87/07.

Gebyrer for 2023 ble beregnet i 2024, og utgjorde totalt kr 1 345 469,-. Dette er en nedgang fra tidligere år.

Forventninger til fremtidige gebyrer

Gebyrene forventes å reduseres da Salatmestern og Fredrikstad Seafoods installerer renseanlegg. Fredrikstad Seafoods forventer å komme under grensen for tilleggsgebyr for 2024. Brynild har også startet installasjon av renseanlegg, noe som kan påvirke gebyrene for 2025.

Påslippstillatelser og rapportering

Kommunen mottar tømmerapporter fra verksteder og vaskehaller. De som må ha olje- eller fettutskiller følges opp, og det gis varsel om tvangsmulkt ved behov.

Fremmedvann

En medarbeider jobber med å forhindre at fremmedvann når ledningsnett. Dette reduserer kostnader og miljøutslipp. Planlagte ansettelse for 2024 ble utsatt på grunn av budsjett, men følges opp i 2025.

Nøkkeltall

Saksbehandling

Behandlede søknader om omlegging eller tilknytning av private stikkledninger	497
Pålegg om reparering av private vannlekkasjer	31
VA-tekniske uttalelser i byggesaker	30

Avløp

Innbyggere tilknyttet avløpsanlegget	84 593
Antall meter spillvannsledninger	668 327
Antall meter spillvannsledninger fornyet ved utskifting/rehabilitering i 2024	7021
Antall meter nye spillvannsledninger i 2024	1 285
Antall meter separate overvannsledninger i kommunen	388 557
Antall pumpestasjoner på spillvannsnett	185
Antall kloakkstopper i spillvannsledninger og kummer	72
Antall regnvannsoverløp i fellessystemet (fysiske innretninger/overløpspunkt)	179
Antall kjelleroversvømmelser	24
Antall kjelleroversvømmelser hvor kommunen har erkjent skyld	10
Antall skudd i smartfeller i avløpssystemet (skadedyr)	2 135

Vannforsyning

Distribuert vannmengde på vannforsyningssystemets eget fordelingsnett inkludert lekkasje (m³) Inkludert vann levert Hvaler kommune via vårt ledningsnett:	13 123 580
Produsert vann per døgn av FREVAR KF:	38 911
Mottatt vannmengde forsyner antall personer:	85 803
Maksimalt antall fastboende i Fredrikstad kommune den alternative drikkevannsforsyningen kan forsyne. (i %)	100%
Antall døgn den alternative drikkevannsforsyningen kan forsyne angitt antall fastboende:	365
Antall meter vannledninger:	708 626
Antall meter fornyet (eksisterende ledningsnett):	7 021

Antall meter utvidet (nye ledningsstrek):	1 981
Antall lekkasjereparasjoner:	68

Fordeling av vannforbruket mellom abonnentene

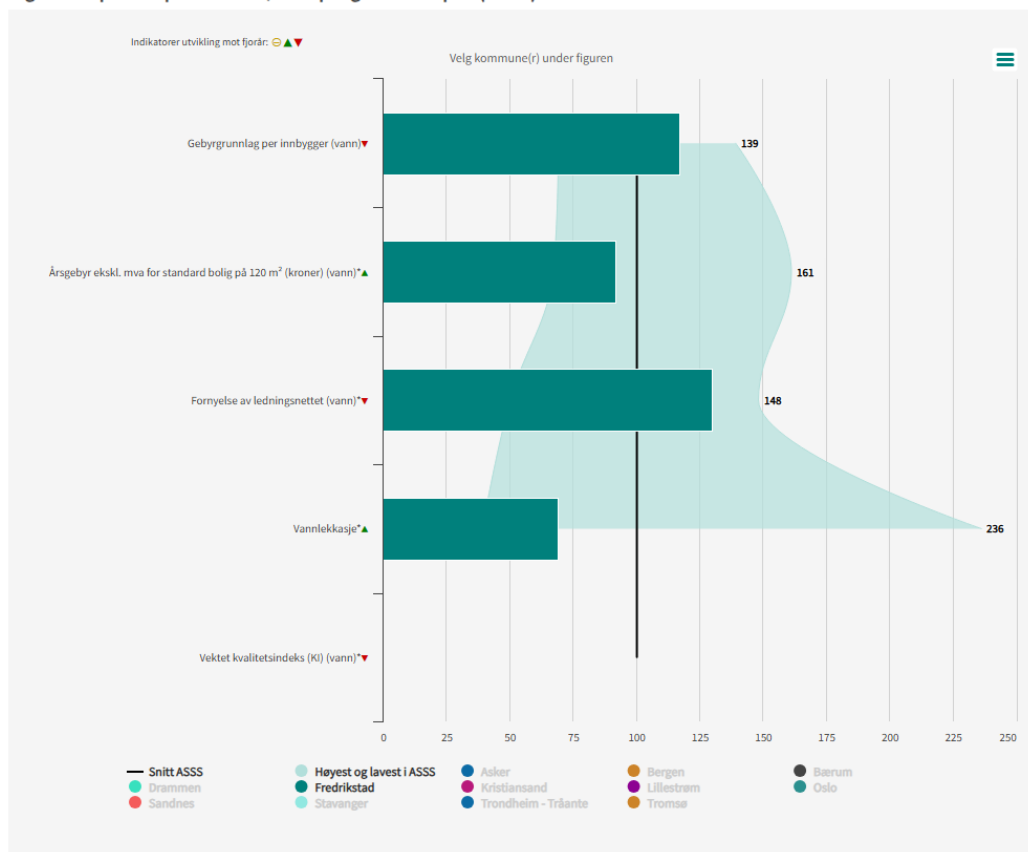
Husholdningsforbruk - fast bosetting (%):	45
Husholdningsforbruk - hytter, fritidsboliger (%):	2
Vannforbruk - industri (%):	20
Vannforbruk - tjenesteytende næringer (%):	0
Vannforbruk - primærnæringer (%):	0
Vannforbruk - annet (%):	6
Vannforbruk - lekkasje (%):	28

*Utrechnet etter Norsk Vanns metode med antatt forbruk 140 liter pr. person pr. døgn. Merk at Fredrikstad kommune ikke har egne abonnentavtaler for andre næringer enn industri. Alle næringsabonnementer i kommunen ligger derfor under industriabonnementer.

Utestasjoner

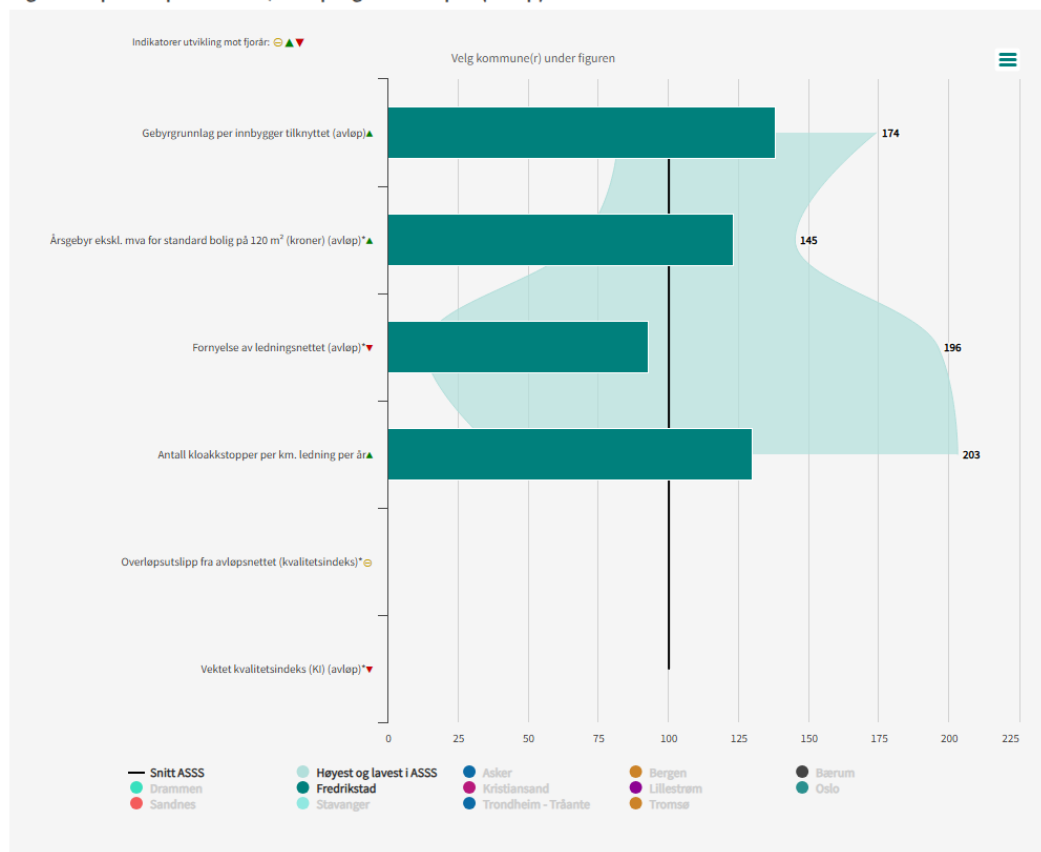
- Kloakk- pumpestasjoner: 181 stk.
- Vann- pumpestasjoner: 28 stk.

Figur 1. Tjenesteprofil vann, avløp og renovasjon (vann)

Gebyrgrunnlaget for vann øker, spesielt på grunn av fornyelse av ledningsnett. Stor fornyelsesgrad medfører høye kapitalkostnader, som igjen påvirkes av renten.

Figur 2. Tjenesteprofil vann, avløp og renovasjon (avløp)

Gebyrgrunnlaget for avløp øker og ligger over gjennomsnittet i ASSS-nettverket, grunnet fornyelse av ledningsnett. Høy fornyelse medfører store kapitalkostnader, påvirket av renteutviklingen. Kostnadsveksten skyldes primært høyere utgifter til avløpsrensing og vannproduksjon (tjenestekjøp fra FREVAR KF), som følge av investeringer i nytt renseanlegg.

Overløp oppstår når spillvann ikke renner til renseanlegget, men slippes ut i naturen. Dette kan skje på grunn av tette rør eller kapasitetsproblemer, som store nedbørsmengder. Overløp under 5 prosent er god kvalitet, over 5 prosent er akseptabelt, og manglende dokumentasjon vurderes som dårlig.

Figur 3. Tjenesteprofil vann, avløp og renovasjon (renovasjon)

Gebyrgrunnlaget for renovasjon er blant de laveste i nettverket. Kommunen har imidlertid en betydelig mengde husholdningsavfall per innbygger og er derfor rangert høyt i denne kategorien innen nettverket. Videre har kommunen en lav andel avfall som leveres til materialgjenvinning. Dette må vurderes i lys av utrulling av matavfallsdunker og arbeidet med å utvikle nye løsninger for materialgjenvinning.

Grøntarealer og friområder

Grøntanlegg, aktivitetsanlegg, friluftsområder og turstier har positive effekter på klima, miljø og fysisk og psykisk helse. Fra et folkehelseperspektiv er det viktig å bevare og utvikle fellesområder for bevegelse og rekreasjon. Turstier bidrar til folkehelsen, og utvikling av lysløypenett og turveier støtter lavterskel friluftsliv. Med økende fokus, krav til kvalitet og helårsdrift, flere brukere, og et mer ustabilt klima, øker vedlikeholdskostnadene for dekker, sideterreng og lysanlegg.

Utvikling av sentrum og nye boligområder er en merkbar trend, og dette vil fortsette i større omfang de kommende årene. Fredrikstad kommune eier og har drifts- og tilsynsansvar for mange områder som benyttes til friluftsliv. Målet er å opprettholde og utvikle et variert friluftstilbud hvor naturvennlig tilrettelegging er sentralt.

Nærmiljøparker, lekeplasser og aktivitetsanlegg øker nærmiljøers attraktivitet. Etterspørselen stiger med økende befolkning og krav til aktivitetstilrettelegging. Antall anlegg har vokst, fokus er på helhetlige anlegg og kommunen prioriterer større nærmiljøparker over mindre lekeplasser. Befolkningsvekst og fortetting kan påvirke eksisterende grøntområder negativt. Det er en utfordring å sørge for planlegging som ivaretar områder til lek, aktivitet og samvær.

Skjærgårdstjenesten har en rolle innen naturoppsyn, miljøvern og bekjempelse av marin forsøpling, med økende søkelys på overvåkning, avfallsinnsamling og holdningsarbeid.

Skjærgårdstjenesten koordinerer frivillige og ryddeaksjoner, og det er mulig å søke eksterne tilskudd til disse aktivitetene.

Fredrikstad kommune forvalter trær og trevegetasjon, inkludert gamle trær, trær med verneverdier og trær som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko. Det er økende interesse for biologisk mangfold og miljøvennlig drift, viktige temaer for bærekraft. Kommunen driver flere prosjekter og oppdrag, inkludert naturvennlig tilrettelegging, tiltak mot plastforurensning, naturmangfoldloven, blomsterenger og insektsvennlige plantinger.

Samferdsel

For 2024 prioriteres drift, vedlikehold og investeringer for sykkel og myke trafikanter. Veiinvesteringer koordineres med lysanlegg og VA-prosjekter for bedre samordning. Administrasjon, vedlikehold og utvikling av veier er utfordrende på grunn av lave kostnader, og vedlikeholdsetterslep forventes.

Vinteren 2023/2024 førte ekstremvær til ekstraordinære vintervedlikeholdstiltak, inkludert snøfjerning i sentrum. Dette belastet årets veibudsjett.

Viktige vedlikeholdstjenester inkluderer drenering, veioppbygging og asfaltering. Økt regn og trafikk gir omfattende skader på veiene.

Fredrikstad kommune har lengst veilengde per innbygger og lavest ressursbruk per km vei i ASSS-nettverket. Dette legger press på veidriften, spesielt vinterdrift, renhold og drenering. Tjenestene som utføres er minimale, og det kan føre til stengte veier og samfunnsproblemer ved ekstremvær.

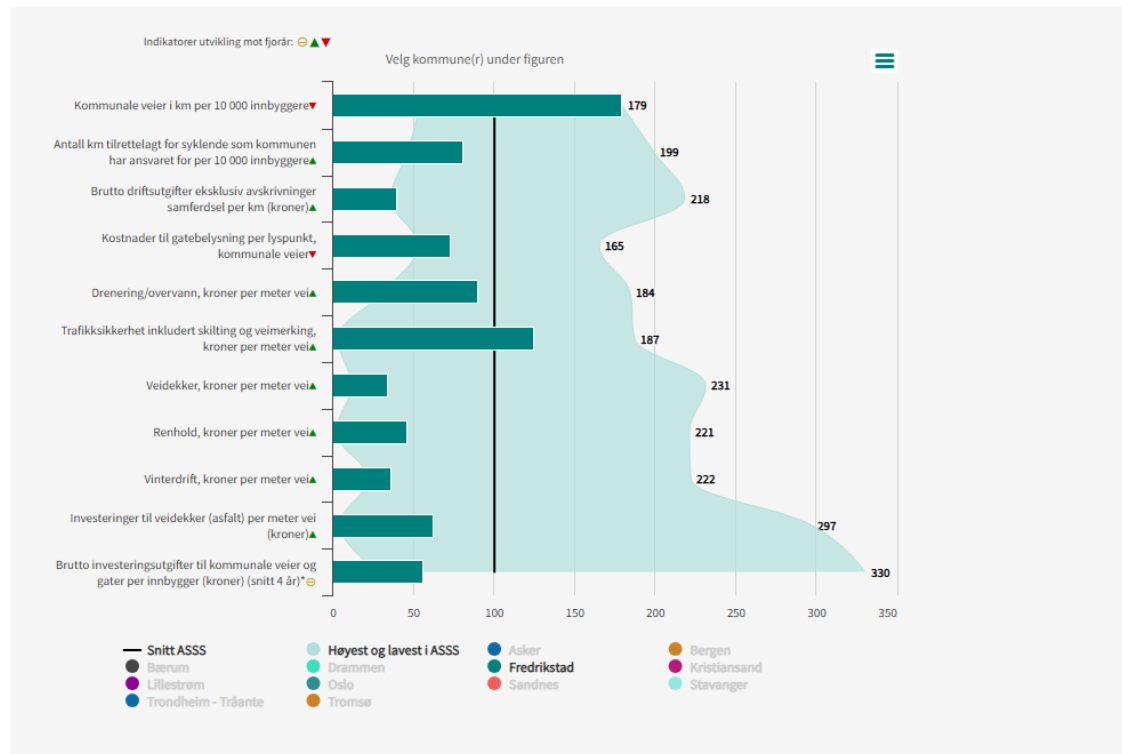
Utvikling antall kilometer kommunal vei:

Antall kilometer	Historikk/status			
	2021	2022	2023	2024
Kjøreveier med fast dekke	433	433	433	435
Kjøreveier med grusdekke	32	32	32	32
Gang- og sykkelveier langt fylkesvei og kommunal vei	44	44	44	45
Fortau langs kommunal vei	74	74	75	76
Totalt antall kilometer kjørevei, gang- og sykkelvei og fortau	581	583	583	588

Utviklingstall:

Antall	Historikk/status			
	2021	2022	2023	2024
Gravemeldingstillatelser, ferdig behandlede	302	393	420	517
Arbeidstillatelser, ferdig behandlede	65	81	145	157
Pæreskift kommunale gatelys (ca antall)	1 900	1 800	1800	1100
Hullappinger asfalt, innmeldte saker via CRM/innbyggere	864	376	741	962
Kvadratmeter ny asfalt, investeringer	21 475	29 825	19726	25 553
Overvann, innmeldte saker	65	83	185	243

Figur 1. Tjenesteprofil samferdsel

Vakt- og sikringstjenester

Tjenesten for vakt og sikringstjenester i kommunen viser en positiv utvikling. Når ulike virksomheter eller etater ønsker å kjøpe slike tjenester, blir det gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse for å kartlegge behov for sikring eller vakthold.

Brann og redning

Fredrikstad kommune vedtok ny brannordning juni 2023. Den viser at det er et avvik knyttet til minimumsbemanning på beredskap i henhold til beredskapsanalysen og kravene i brann- og redningsvesenforskriften. Det er dermed behov for å øke bemanningen innenfor beredskap. Som omtalt i budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 var det ikke funnet inndekning for dette. Det arbeides med å starte arbeidet med oppbemanning i 2025.

Videre er det registrert 476 særskilte brannobjekter i Fredrikstad og Hvaler kommuner. Forebyggende avdeling har gjennomført tilsyn i 273 av disse objektene. I tillegg er det gjennomført 83 kurs og opplæringsaktiviteter med totalt 8162 deltakere.

9.5 Økonomisk resultat

(tall i tusen kroner)	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr.	Avvik i %
Brutto utgifter	1 526 177	1 565 261	39 084	2,56
Brutto inntekter	1 075 733	1 072 812	-2 921	-0,27
Netto resultat	450 444	492 499	42 005	9,33

Årsresultatet viser et mindreforbruk på 42,0 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes hovedsakelig lavere kostnader innen vann, avløp og renovasjon. Andre tjenesteområder har hatt et merforbruk

som skyldes økning til vintervedlikehold grunnet økt brøyteaktivitet, merforbruk på overtid innen brann og ferge drift og mindre parkeringsinntekter, dels grunnet veiarbeid i bykjernen.

Budsjettavvik per enhet

<i>(tall i tusen kroner)</i>	Regnskap utgifter	Regnskap inntekter	Regnskap netto	Budsjett utgifter	Budsjett inntekter	Budsjett netto	Netto avvik
Teknisk drift	1 526 177	1 075 733	450 444	1 565 261	1 072 812	492 499	42 005
TD Øvrige virksomheter	107 854	38 479	69 374	100 472	33 174	67 298	-2 076
TD Adm.ledelse og prosjektering	39 284	24 901	14 382	43 484	26 599	16 885	2 502
Etat Bygg og eiendom	617 295	278 342	338 952	638 751	294 298	344 453	5 500
Etat VAR	552 697	607 821	-55 124	595 412	603 934	-8 522	46 602
Etat Bydrift	209 046	126 188	82 858	187 142	114 807	72 335	-10 523

Brannvesenet (TD øvrige virksomheter)

Brannvesenet hadde et merforbruk på 2,1 millioner kroner som er knyttet til hendelsesrelatert overtid og noe økt sykefravær.

TD adm. ledelse og prosjektering

Virksomhetens driftsbudsjett består kun av kostnader knyttet til virksomhetslederstillingen. Øvrige kostnader, både lønnskostnader og øvrige kostnader fordeles fullt ut på kommunens investeringsprosjekter.

Etat for bygg og eiendom

Etaten har et mindreforbruk på i underkant av 6 millioner kroner. Innsparingene ble oppnådd ved å redusere bruken av vikarer, spesielt innen renhold, noe som førte til redusert renholdsfrekvens, hovedsakelig i administrasjonsbygg. Stillinger ble holdt vakante, og ikke-kritisk vedlikehold og innkjøp ble utsatt. Videre ble inntektene økt ved gjennomgang av leieavtaler og innføring av markeds- og kostnadsdekkende leieavtaler.

Etat for vann, avløp og renovasjon

Etaten hadde et mindreforbruk på 46,6 millioner kroner. Lavere strømkostnader enn budsjettet har resultert i ytterligere innsparinger på avløpssiden (pumpestasjoner). Reduserte utgifter til vannkjøp og rensekostnader har gitt betydelige besparelser i forhold til budsjettet.

Etat for bydrift

Etaten hadde et merforbruk på 10,5 millioner kroner, hovedsakelig på grunn av store utgifter til vintervedlikehold og manglende inntekter fra parkering. Sentrumsgatene har vært preget av mye veiarbeid, samtidig som store deler av Torvbyen har blitt revet. Dette har resultert i lavere aktivitet på parkeringsområdet og lavere inntekter enn forventet. Det har i tillegg vært en utfordrende vinter med store mengder snø og dermed store brøytekostnader. 1,7 millioner kroner av merforbruket skyldes for sen fakturering av sykkeltiltak til Østfold fylkeskommune.

Innsparingstiltak og økte inntekter

Innsparingstiltak	Budsjett	Oppnådd beløp	Kommentarer
Etat for bydrift			
Forsterke/innføre energioptimalisering i seksjonen – veilys	726	726	Prognose for energiforbruk viser en betydelig nedgang i forbruk. Innsparingen innfris.
Inntekspotensial gravmeldingstjenesten	25	25	Funksjon etablert. Innsparingstiltaket innfris.
Øke inntekter til leie av kommunale uteområder til arrangementer	840	720	Lagt inn i kommunens egenbetalingshefte.
Etat for bygg og eiendom			
Avvikle kantine Bryggeriveien	180	54	Kantinedrift er avviklet fra 1. august. Halvårseffekt i 2024.
Digitalisere arbeidslister og arbeidsoversikter	3 623	3 623	Er innarbeidet. Gjennomføres i renholdstjenesten og er i rute. Tiltaket innfris.
Etablere kategoriansvar og innføre gjenbruk og ombruk av møbler	207	0	Forprosjekt er gjennomført, men prosjekt er ikke opprettet, og beregnede gevinster kan ikke realiseres før prosjektet er i gang. Etaten har ikke hatt kapasitet til dette ennå, men forprosjekt og økonomiske utfordringer i kommunen har økt organisasjonens bevissthet rundt ombruk, og "godt nok", så det gjenbrukes/ sambrukes mer møbler og utstyr, enn i 2022.
Forsterke/innføre energioptimalisering i seksjonen - bygg	2 276	1 600	Jobbes med kontinuerlig. Ytterligere en stilling som energirådgiver er utlyst. Gevinsten hentes ut i kw/t, ikke i kroner. Det betyr at gevinsten er i forhold til hva regningen ville vært uten tiltaket, ikke i kroner siden 2022.
Innføre kostnadsdekkende og markedsbasert utleie av kommunale arealer (bygg)	259	0	Politisk sak vedtatt (22/20588 /7), og tiltaket er innarbeidet i egenbetalingsheftet. Men iverksettelse tar tid, da hver kontraktsendring tar tid. Så langt gjennomført 4 av ca 20 reforhandlinger, ingen flere avtaler endres i 2024 slik at leietakere gis mulighet for å søke på kommunens tilskuddsordninger. Gevinstrealisering i 2025/2026.
Minimum kostnadsdekkende husleie kommunale bygg	200	200	Se over.
Teknisk drift			
Avvikle kantine Tomteveien	756	225	Kantinedrift er avviklet fra 1. august. Gir halvårseffekt i 2024.
Innføre mer fleksible løsninger og vaktordning i seksjonen	4 176	0	Gjennomføres som del av "driftssentralprosjektet". Reell gevinstrealisering kommer senere, men er allerede trukket i driftsrammene.
Innføre utstyrstilling på verktøy, utstyr og lisenser i seksjonen	828	0	I prosess. Ser på mulig samarbeid med andre seksjoner. Prognosen forutsetter anskaffelse av nødvendig system.
Optimalisere bruk av maskinpark	346	0	Under planlegging
Sum totale innsparingstiltak	14 442	7 173	

9.6 Etterkalkyle selvkost

Fredrikstad kommune har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkosttjenester i henhold til "Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)". Kommunen benytter selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Generelt har kommunen som målsetning at de kommunale gebyrene svinger minst mulig, men en rekke faktorer er usikre ved tidspunkt for budsjettering av gebyrsatsene, herunder framtidig kalkylerente, utvikling i brukerantall og saksmengde. Resultatet for 2024 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette forklarer avviket mellom prognosene i høst og nå ved etterkalkyle.

- Etterkalkylen for vann viser et overskudd på 37,1 millioner kroner. Ved utgangen av året er det et framførbart underskudd på 4,1 millioner kroner.
- Etterkalkylen for avløp viser et overskudd på 16,2 millioner kroner. Ved utgangen av året er selvkostfondet på 11,9 millioner kroner.
- Etterkalkylen for husholdningsrenovasjon viser et overskudd på 6,7 millioner kroner. Ved utgangen av året er selvkostfondet på 1,7 millioner kroner.
- Etterkalkylen for slambehandling viser et underskudd på 0,4 millioner kroner. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik 1,5 millioner kroner.
- Etterkalkylen for feiing viser et underskudd på 0,6 millioner kroner. Ved utgangen av året er det et framførbart underskudd på 0,1 millioner kroner.

2024 Etterkalkyle selvkost	Vann	Avløp	Renovasjon	Feiing	Slamtømming
Gebyrinntekter	191 973 253	281 180 762	93 509 389	11 141 835	910 231
Øvrige driftsinntekter	2 932 729	1 395 852	4 583 650	3 278 295	0
Driftsinntekter	194 905 982	282 576 614	98 093 039	14 420 130	910 231
Direkte driftsutgifter	81 273 320	153 576 798	79 748 556	14 192 348	1 256 463
Avskrivningskostnad	32 454 915	47 182 318	6 521 782	189 145	20 372
Kalkulatorisk rente (4,350 %)	43 313 128	63 743 254	3 246 152	82 195	126
Indirekte netto driftsutgifter	1 225 853	1 807 984	1 827 042	589 820	20 372
Indirekte avskrivningskostnad	8 490	13 165	12 472	3 181	126
Indirekte kalkulatorisk rente (4,350 %)	10 786	16 775	15 724	3 927	165
Driftskostnader	158 286 491	266 340 294	91 371 726	15 060 616	1 277 126
+/- Gevinst/tap ved salg/utrantering av anleggsmiddel	477 500	0	22 495	41 125	0
Resultat	37 096 991	16 236 320	6 743 807	-599 361	-366 895
Selvkostgrad (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
"Bidrag" til administrasjon og låneutgifter etter ev. subsidiering	77 013 171	112 763 496	11 623 170	868 268	20 663
Selvkostfond 01.01	0	0	0	495 653	1 790 858
+ Avsetning til selvkostfond	0	11 745 985	1 784 124	0	0
- Bruk av selvkostfond	0	0	0	-495 653	-366 895
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (4,350 %)	0	157 810	-69 068	0	69 922
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	0	11 903 795	1 715 055	0	1 493 886
Fremførbart underskudd 01.01	-40 228 091	-4 490 335	-4 959 683	0	0
+ Inndekning av fremførbart underskudd	37 096 991	4 490 335	4 959 683	0	0
- Underskudd til fremføring	0	0	0	-103 708	0
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd (4,350 %)	-943 062	0	0	8 525	0
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	-4 074 163	0	0	-95 183	0

Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

9.7 Investeringer

Bygg- og anleggsprosjekter

Av de største pågående bygg- og anleggsprosjekter i 2024 nevnes Lunde skole, Gudeberg/Råkollen skole, Møllehullet ved Kvernhuset ungdomsskole, overføringsledning fra Årum til Øra og i gjennomsnitt til enhver tid ti vann- og avløpsprosjekter i anleggsfase.

Nytt avløpsrenseanlegg

Fredrikstad kommune må innen 1. august 2026 ha drifts satt nytt avløpsrenseanlegg, da det eksisterende er gammelt og ikke oppfyller renskravene. Prosjektets kostnadsramme er på 2,3 milliarder kroner, og FREVAR KF er byggherre. Fremdriften er som planlagt.

Ny reservevannsledning mot Sarpsborg

En ny reservevannsledning mellom Sarpsborg og Fredrikstad skal etableres for å øke mengden tilgjengelig reservevann. Arbeidet er inndelt i fire etapper og forventes å starte i 2025.

Ny hoved avløpsledning mellom Årum og Øra

Avløpsvann fra Årum skal ledes til Fredrikstad sitt nye avløpsrenseanlegg på Øra. Det pågår samtaler mellom Fredrikstad og Sarpsborg om fortsatt rensing av avløpsvann fra Årum ved Sarpsborg kommune sitt nye renseanlegg.

Åpning av Veumbekken

For å forhindre kjelleroversvømmelser på Holmen skal Veumbekken åpnes. Prosjektet er under detaljprosjektering og planlegges sendt ut på anbud når planarbeidet er ferdig.

Utbyggingsprosjekter i Fredrikstad

Fredrikstad opplever stor utbyggingstakt, og alle prosjekter krever vann og avløp. Hovedprosjektene inkluderer Haugstenåsen, Sorgenfri, Byhaven (Værste), Veum gamle sykehus, Bellevue, FMV vest, Pancoveien industriområde, Gressvik torg, Gressvik langs Vesterelva og Trosvikstranda.

Investeringer ledningsnett vann og avløp

Prosjekter Virksomhet Utbygging	Type anlegg	Vannledning (m)	Avløpsledning (m)
Brochsgate	Separering	190	113
Trosvikhavna	Separering	695	408
Midtåsen	Separering	158	158
Tomteveien vest	Separering	429	424
Fagerliveien - Bratthammeren (inkl Bratthammeren)	Separering	341	642
Frevarledning et.2 - Klokkestuveien - Renseanlegget	avløpsledning	624	1247
Bjørndalen	Fornyelse vannledning	984	0
Veumveien-Høyfjell Vannledning	Fornyelse vannledning	1315	140
Sletteveien-Karstensensvei	Separering	560	560
Leiegata Vest	Separering	20	20
Cicignon VA	Separering	475	490
Liaveien	Separering	190	190
SUM virksomhet Utbygging		5981	4392
Prosjekter Virksomhet Vann og avløp			
Bjølstad på Kråkerøy (Værste-fornyelse)	Separering	95	25
Gressvik torg (I samarbeid med utbygger)	Separering	0	20
Veum Sykehus (I samarbeid med utbygger)	Separering	850	850
Veumveien 127	Separering	313	133
Gressvikveien	Separering	182	182
Snorres vei på Kråkerøy	Separering	75	75
Fregattveien på Kråkerøy	Separering	145	200
Bråtenveien på Rostadneset	Separering	430	460
Kalleraveien	Separering	0	50
Bommen	Separering	0	154
Stabburveien Etappe 2	Separering	265	185
Kilevoldveien	Separering	295	295
SUM virksomhet Vann og avløp		2650	2629
Sum fornyet ledningsgrøft totalt		8631	7021

Samferdsel

Gangbrua til Kråkerøy er oppgradert med ny styring i tråd med Statens vegvesens krav. Utskifting til LED-armaturer for gatelys sparer kommunen for strøm- og vedlikeholdskostnader. Prosjektet inkluderte 9000 LED-armaturer styrt av Datek-systemet, startet i Onsøy.

Investeringen på om lag 11 millioner kroner oppgraderte gatelysanlegg og reduserte umålte punkter. Nye veilysprosjekt ble finansiert med trafikkisikkerhets- og belønningsmidler, inkludert Åledalsveien og gang- og sykkelveier på Ambjørnrød og Falchåsen

Trafikkisikkerhetstiltak prioriteres spesielt langs kommunale veier ved skoler og barnehager. I 2024 ble 25 millioner kroner tildelt veirehabilitering og asfaltering av kommunale veier, med prosjekter som Råkollveien og Apotekveien.

Samarbeid med sykkelprosjekter og trafikkisikkerhetstiltak sikret ressursutnyttelse. Porsmyrveien ble delvis rehabilitert over 3000 meter. Disse tiltakene forbedrer infrastruktur og driftseffektivitet i kommunen.

Grønt- og friområder

I 2024 ble det gjennomført flere prosjekter. Et av tiltakene var etableringen av flytende molok/sjøpplhåndteringsløsninger, som vil bidra til en mer effektiv og miljøvennlig

avfallshåndtering. Videre er det lagt stor vekt på å oppgradere belysningen langs Glommastien Hauge, noe som både øker sikkerheten og forbedrer opplevelsen for de som benytter stien.

I tillegg er det påbegynt arbeidet med en treningspark for eldre ved Østsiden eldresenter, som vil gi de eldre en flott mulighet til å holde seg aktive og sosialisere.

Nærmiljøparken på Smertulia er utvidet og lekeplassen i Prætorius gate forbedret. Dette er med på å gi barnefamilier og beboere et større og mer variert rekreasjonsområde og et bedre sted for barn å leke og utvikle seg.

Disse prosjektene er kun noen av de mange tiltakene som er iverksatt for å gjøre kommunen vår til et bedre sted å bo og besøke.

9.8 Interne prosesser

I løpet av 2024 ble prosjektstyringsverktøyet ISY implementert for å forbedre og effektivisere prosjekt- og porteføljestylingen. Videre ble et nytt investeringsreglement for bygg- og anleggsprosjekter vedtatt, med mål om å sikre en mer enhetlig og beste praksis for prosjektstyring, fullmaktstruktur og beslutningspunkter.

Kommunen er nå registrert innen bedriftselektroarbeid, noe som gir oss muligheten til å utføre enkelte elektroarbeider og internkontroll i egen regi. Gjennom rekruttering av driftsteknikere utfører vi nå flere vedlikeholdsoppgaver internt. Vedlikeholdsarbeid som maling, tømmerarbeid og arbeider på grøntanlegg ble utført på skolene i skoleferien med hjelp av sommerarbeidere.

Renovasjonsetaten har påbegynt arbeidet med dynamiske ruter, som innebærer at vi ikke lenger vil dele ut sekker eller kjøre på helligdager. Denne saken vil bli politisk behandlet i 2025.

9.9 Medarbeidere og organisasjon

Arbeidsgiverstrategien mot 2030 peker på to hovedmål for kommunen som arbeidsgiver:

- Attraktiv arbeidsgiver
- Endringsdyktig og lærende organisasjon.

Den skisserer også fem innsatsområder som skal bidra til at kommunen blir en attraktiv, endringsdyktig og lærende organisasjon for sine medarbeidere – nå og i framtiden:

- Tydelig ledelse
- Riktig kompetanse
- Verdiskapende samspill
- Helsefremmende arbeidsplasser
- Smidig organisasjon

Tydelig ledelse

Kommunen er inne i en omfattende omstillingsprosess som vil påvirke kommunens ansatte. I den forbindelse er det viktig å gi informasjon til egne medarbeidere og å ha god kompetanse innenfor endringsledelse. Som leder er det derfor viktig å arbeide godt med medvirkning og å involvere medarbeidere på en god måte.

Virksomhet park er en av pilotvirksomhetene i forbindelse med tillitsreformen. Det har blitt gjennomført flere workshops med mål om å finne tiltak som støtter opp under tillitsreformens prinsipper, og som det skal arbeides med i perioden framover.

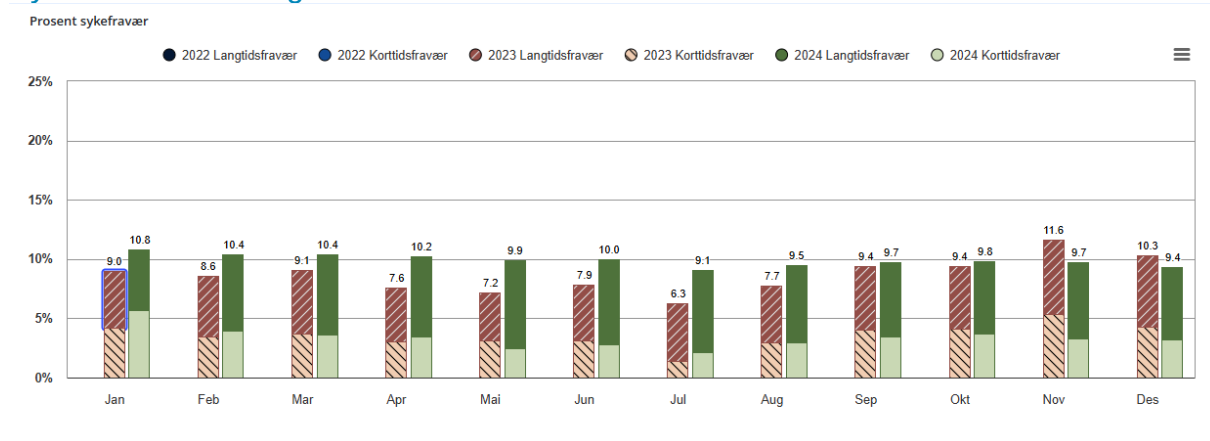
Riktig kompetanse

Oversikt over ansatte og deres kompetanse har vært på agendaen, spesielt i den pågående organiseringsprosessen. I rekrutteringsprosessene jobbes det i tett samarbeid med tillitsvalgte og personalrådgiver for å finne de riktige kvalifikasjonene, slik at kommunen rekrutterer ansatte med riktig kompetanse på riktig sted.

Verdiskapende samspill

Det har blitt arbeidet aktivt med prosjekt “felles driftssentral”. Målet med prosjektet er å etablere en felles driftssentral som gjelder for alle virksomhetene i seksjonen. Dette kan bidra til å fremme et større samspill på tvers av seksjonens virksomheter og være et skritt i riktig retning for å bryte ned siloer og oppnå gode synergier gjennom samarbeid.

Sykefraværsutvikling i år

Sykefraværet har gjennom nesten hele året vært noe høyere enn fjoråret, med unntak av november og desember.

Virksomhetene i seksjonen gjennomfører systematisk sykefraværsoppfølging. Det tilbys tilrettelegging av arbeidet etter den enkeltes behov for å få sykemeldte tilbake i arbeid så tidlig som mulig.

Handlingsplan for HMS, IA-plan og tiltaksplan for HMS og IA-arbeid for perioden 2023-2027 er førende for HMS-arbeidet i seksjonen. Disse dokumentene er viktige for å sikre en trygg arbeidsplass og et godt arbeidsmiljø for de ansatte, ved å vise til retningslinjer for hvordan HMS- og IA-arbeidet skal innrettes i seksjonen og hva som er viktig å fokusere på framover.

10 Kultur, miljø og byutvikling

10.1 Innledende kommentar

Foruten drift av det ordinære tjenestetilbudet har seksjonen i 2024 viet tid og ressurser til store omstillings- og reorganiseringsprosesser. Fra mars 2024 har det vært innplassert ledere i nye stillinger som har hatt ansvar for å få på plass de to nye kommuneområdene for byutvikling og samfunn, men endelig avvikling av kommuneområdet for kultur, miljø og byutvikling fra 1. november 2024. Det avlegges her likevel en samlet årsrapport for kultur, miljø og byutvikling for hele regnskapsåret 2024.

Gjennom drift av det kommunale tjenestetilbudet innenfor kultur, idrett, og fritid samt gjennom forvaltning av tilskuddsmidler og tilgjengeliggjøring av arenaer, har seksjonen tilrettelagt for et bredt tilbud av tjenester for alle aldre og sosiale lag av befolkningen. Det er også satt nye utlånsrekorder i folkebibliotekene.

Seksjonen har i 2024 levert en rekke planer og utredninger til sluttbehandling i bystyret. Kommunens planstrategi, som er kommunens overordnede styringsdokument for kommunalt planarbeid, ble vedtatt sommeren 2024. Samtidig har seksjonen lagt frem til sluttbehandling kommunens frivillighetsstrategi, sak om framtidig innretning på kommunens lokalsamfunnsmodell, utredning for endelig avklaring om den videre kommunale driften av kulturhuset Blå Grotte, samt sak om etablering av nytt bibliotektilbud i sentrum av Gressvik. Seksjonen har også lagt frem for sluttbehandling omfattende reguleringsplaner som Viken Park, samt sak om inngåelse av byvekstavtale i Nedre Glomma. Det er også lagt frem saker om opprettelse av flere politiske arbeidsutvalg for blant annet en strategiplan for utviklingen av Isegran, og for arbeidet med en energistrategi.

Seksjonen hadde i 2024 et samlet merforbruk på 10,9 millioner kroner. Merforbruket relateres i hovedsak til lavere inntekter fra selvkostområdet for plan- og byggesaker, fra uteblitt salg av arenanavn, lavere inntjening i kinoen og høyere husleieoverføringer til teknisk drift enn forutsatt.

Kjerneoppgaver

Seksjon for kultur, miljø og byutvikling har hovedansvar for kommunens strategi- og utviklingsarbeid av overordnet og sektorovergripende karakter innenfor samfunnsutviklingsområdet. Seksjonens hovedanliggende er å arbeide for å tilrettelegge og utvikle by og samfunn til beste for dens innbyggere. Seksjonen har roller knyttet til tjenesteproduksjon, utvikling av tjenester, forvaltning, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling innen fagområdene:

- Overordnet samfunnsplanlegging
- Areal- og samferdselsplanlegging
- Klima, miljø og naturmangfold
- Landbruks- og skogforvaltning
- Næringsutvikling
- Oppmåling og geografisk informasjon
- Regulering- og byggesaksbehandling
- Plan- og utviklingsarbeid innenfor kulturminnefeltet
- Forvaltning og utvikling av kunst- og kulturfeltet
- Kulturhus og scener
- Folkebibliotekene
- Kulturskolen
- Kino
- Fritidsklubbene for barn og unge
- Folkehelse og fysisk aktivitet
- Det offentlige badetilbudet
- Idretts- og aktivitetsanlegg

- Lokalsamfunnsarbeid og områderettet innsats
- Tilskuddsforvaltning
- Planlegging og gjennomføring av markeringer, samt større arrangementer

Organisering

Seksjonen har frem til 1. november i 2024 vært organisert i Kulturetaten, Miljø- og byutviklingsetaten og Etat aktive liv. I tillegg kommer direktørens stab. Kulturetaten har bestått av avdeling kulturutvikling og de fem virksomhetene Fritid i Fredrikstad, Fredrikstad Kino, Kulturhusene Blå grotte og St.Croix, Bibliotekene og Kulturskolen. Miljø- og byutviklingsetaten har bestått av de fem virksomhetene Næringsutvikling, Bærekraftig samfunnsutvikling, Regulering og byggesak, Miljø og landbruk og Geomatikk. Etat aktive liv har bestått av en fagstab og de to virksomhetene Offentlig bad og Aktivitetsservice.

Seksjonen har hatt programeierskapet for programsatsingen Aktive Fredrikstad og Områderettet innsats. Programmene er tverrsektorielle og skal bidra til større effekt og måloppnåelse av Fredrikstad kommunes satsing på en mer aktiv befolkning, og på arbeidet med å styrke den sosiale bærekraften i levekårsutsatte områder.

10.2 Viktige hendelser

Inngåelse av byvekstavtale for Nedre Glomma

I 2024 ble det inngått en ny byvekstavtale mellom Østfold fylkeskommune, staten, Sarpsborg og Fredrikstad kommuner. Avtalens økonomiske ramme er på totalt 1,74 milliarder kroner over ti år. Byvekstavtaler har nullvekst for persontransport med bil som overordnet mål. For å hindre at veksten i persontransport skjer med bil og bidrar til økte utslipp, støy og dårligere framkommelighet, skal ordningen fremme gange, sykling og bruk av kollektivtransport.

Vedtak av planer og strategier

Flere av kommunens overordnede planer ble vedtatt i 2024, deriblant:

- Planstrategi for Fredrikstad kommune
- Frivillighetsstrategi
- Områderegulering av Viken Park
- Flere reguleringsplaner ble også sluttbehandlet i 2024, deriblant Dokka sør, Åsgårdhagen, Stadion – Gamle Beddingvei, Faratangen hytteområde, Gang- og sykkelvei Holm–Veel.

Ung i jobb

Virksomhet Fritid i Fredrikstad har gjennom tiltaket Ung i jobb, bistått ungdommer med å få kursing og arbeidserfaring. I 2024 var det 408 søkere til prosjektet Ung i jobb, 67 ungdommer ble tilbudt kurs, veiledning og arbeidserfaring gjennom prosjektet. Av disse 67, var det 27 ungdommer som jobbet gjennom hele året og 40 ungdommer som ble tilbudt sommerjobb. Flere av ungdommene er tilbudt arbeid på deres arbeidsplasser i prosjektet, eller har klart å skaffe seg annen jobb etter å ha deltatt i prosjektet.

Gjennomføring av prosjekt §112

§112 Fredrikstad som pågikk i perioden mai-oktober 2024 var en ny kunst- og kulturarena som med bakteppe i grunnlovens miljøparagraf, som gjennom kulturopplevelser, samtaler, folkemøter og debatt presenterte klimaspørsmålene for publikum på en ny måte. I 2024 var arrangementet en pilot og en testarena for ideer. §112 har blitt gjennomført som et samarbeid mellom Fredrikstad

kommune og Østfold Internasjonale Teater (ØIT), og med mange av kommunens kultur- og kunst institusjoner, organisasjoner og aktører involvert i satsningen.

Gjennomføring av Kulturnatt

Kulturnatt 2024 ble avholdt 13. september som en endagsfestival, med noen arrangementer også lørdag 14. september, i samarbeid med «Opplev Fredrikstad» og med bransjesamarbeidet §112 Fredrikstad. Arrangementene omfattet over 100 aktiviteter (se vedlegg 1) og var et rekordår hva angår antall arrangementer på en dag. Cirka 30 prosent av arrangementene fant sted utendørs, over 25 lag og foreninger deltok, samt 80 profesjonelle aktører.

10.3 Slik gjorde vi det i 2024

Strategi for frivillighet ble vedtatt av bystyret i 2024. Strategien tegner rammene for Fredrikstad kommunes frivillighetspolitikk, og fastsetter innsatsområder og mål for kommunens samspill med frivillig sektor. Til grunn for strategien ligger at Fredrikstad kommune ønsker å være en samskapende kommune, der innbyggere, sivilsamfunnet og kommunen samhandler om løsninger til det beste for samfunnet.

Det ble i 2024 besluttet å opprette et politisk utvalg for samfunn, som skal ha samlet ansvar for kommunens frivillighetspolitikk, samt forvalte en større del av kommunens ulike tilskuddsordninger innenfor frivillig og ideell sektor. Målet har vært å tilrettelegge for mer helhetlig innsikt og styring av frivillighetsfeltet i kommunen.

Program for områdesatsing er kommunens særskilte satsing i levekårsutsatte områder. Programmet består av tre delprogrammer for henholdsvis Bo- og nærmiljø, Oppvekst og utdanning og Arbeid. Ressursmobiliseringen skjer med utgangspunkt i de sosiale møteplassene og arenaene i lokalsamfunnene. Tilstedeværelsen på Rebellhuset, Lisleby samfunnshus og Det hvite hus på Sellebakk, med sine områdeutviklere som «fellesskapere», både utløser og legger til rette for lokale initiativ som eksempelvis kafevirksomhet, NAVs Snuplassen, lokale festivaler og arrangementer, gratis kulturaktiviteter, og innbyggerdrevne arrangementer. Prosjektet nærmiljøskoler skal åpne opp skolebygg- og uteplasser til bruk for elever og lokalbefolkning også etter skoletid, hvor tre skoler er inntatt i ordningen i 2024. Gjennom prosjekt bostabilitet er det tilsatt rådgiver som blant annet skal bidra til innovativ utnyttelse av Husbankens ordninger i områdene, med mål om å legge til rette for bedre bostabilitet for familier som trenger det. I delprosjekt arbeid jobbes det med å etablere prosjektet Ung i Fredrikstad, etter modell fra Larvik kommune, hvor ungdomsskoleelever, elever i videregående skole og unge voksne som står utenfor skole og arbeid skal sikres skoletilknytning gjennom hospiteringsordninger, og deltidsarbeid, i samarbeid med fylkeskommunen og næringslivet.

Programmet Aktive Fredrikstad, sertifisert som Global Active City, inngår som del av Fredrikstad kommunes arbeid med folkehelse, hvor blant annet målet er å få flere mennesker mer aktive enda oftere gjennom å blant annet tilrettelegg by og samfunn for mer aktivitet. Hovedsatsingsområdene er aktiv oppvekst, aktiv fritid, aktiv arbeidsplass, aktiv transport, aktive byrom, aktive lokalsamfunn og aktivt helsevesen. I 2024 har programmet hatt særskilt fokus på en mer helsefremmende skolehverdag gjennom prosjektet Aktiv skole, som skal gi grunnlag for læring og livsmestring, økt trivsel og å forebygge livsstilssykdommer og inaktivitet. Aktiv skole ble etablert som en pilot i programmet, men gjennom tjenesteutvikling er nå satsingen en integrert del av skoledriften i samtlige Fredrikstadskoler.

Av prosjektsatsinger i 2024 har programmet videre rettet innsats inn mot å få flere innvandrere i aktivitet, med blant annet svømmekurs og sykkelkurs, åpne nettverkssamlinger, og

aktivitetssamarbeid med Fredrikstad internasjonale skole. Programmet har også startet opp en satsing på tilrettelagt aktivitet mot barn og unge med funksjonsvariasjon. Satsingen skal bidra til at flere barn og unge deltar i organisert fritidsaktivitet og er en videreføring av Viken Idrettskrets sitt arbeid.

I 2024 er det gjennomført en pilot i samarbeid med Motio Helse om systematisk helseoppfølging av ansatte i kommunen med høyt sykefravær. 16 ukers oppfølging med fokus på fysisk aktivitet, kosthold og søvn resulterte i at samtlige 25 ansatte i oppvekstsektoren som deltok gikk fra redusert arbeidsevne og sykmelding til 100 prosent arbeidsførhet. Piloten er evaluert og inntas i bedriftshelsetjenestenestens videre arbeid i 2025.

Fritidsklubbene er tilgjengelig for alle barn og ungdom i aldersgruppen 10 – 18 (20) år. Gjennom å ha et ekstra fokus på barn og unge som ikke har andre fritidstilbud å benytte seg av, har nedsatt funksjonsevne eller har behov for trygge, kompetente og stabile voksenpersoner i sitt liv, driver Fritid i Fredrikstad forebyggende arbeid mot utenforskap. Virksomhet Fritid i Fredrikstad har gjennom tiltaket Ung i jobb, bistått ungdommer med å få kursing og arbeidserfaring. Mange unge sliter med å komme seg inn på arbeidsmarkedet, og lavterskeltilbud som bidrar til en god start er viktig. I 2024 var det 408 søkere til prosjektet Ung i jobb, 67 ungdommer ble tilbudt kurs, veiledning og arbeidserfaring gjennom prosjektet. Av disse 67, var det 27 ungdommer som jobbet gjennom hele året og 40 ungdommer som ble tilbudt sommerjobb. Flere av ungdommene er tilbudt arbeid på deres arbeidsplasser i prosjektet, eller har klart å skaffe seg annen jobb etter å ha deltatt i prosjektet. I tillegg er det ungdommer som har valgt å søke seg inn på videre studier basert på erfaring de har tilegnet seg via Ung i jobb. Tiltaket er finansiert med midler fra BufDir i 2024.

Seksjonen følger opp plan- og bygningslovens og kommuneplanens målsetninger for å tilrettelegge og sikre gode byrom, møteplasser og grøntområder. Universell utforming sikres i planprosesser og byggesaker ved at kravene i teknisk forskrift ivaretas på alle nivåer.

Å leve i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Alle opplever trygghet, mestrer hverdagen og har flere aktive leveår med god helse og trivsel	• Prioritere forebygging, helsefremming og reduksjon av sosial ulikhet i helse og levekår. • Vektlegge innbyggernes egne ressurser og erfaringer. • Legge til rette for at folk tar sunne valg. • Gi alle innbyggere mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk. • Jobbe for et inkluderende arbeidsliv og tilrettelagte arbeidsplasser.
Alle har en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet og inkludering	• Sikre at barn og unge utvikler ferdigheter for å møte morgendagens samfunn. • Styrke foreldrenes mulighet til å gi barna en trygg og god oppvekst. • Sikre tidlig innsats på tvers av tjenestene.
Alle bor godt i rause og aktive lokalsamfunn	• Fremme frivillighet og deltakelse ved å mobilisere lokalsamfunnets ressurser. • Overløpstrafikk inn i bo-områdene skal reduseres. • Sikre arealer og planlegge for gode grøntområder, friluftsområder, møteplasser og infrastruktur, gjennom blant annet universell utforming, som er tilgjengelig for alle.

	• Legge til rette for lek, aktivitet, kulturtilbud, naturopplevelser og fritidstilbud. • Sikre bomiljø med god alderssammensetning, som inkludere vanskeligstilte i boligmarkeder. • Legge til rette for trygget og deltakelse i sosiale fellesskap.
Et urbant sentrum som oppfordrer til økt byliv	• Skape gode byrom med møteplasser som gir økt utfoldelse, aktivitet og sosialt fellesskap. • Sikre fortetting med kvalitet og sosialt fellesskap. • Bruke kunst og kultur i kulturhusene og i byrommene til å overraske, vekke undring og debatt. • Sikre at langsiktige samfunnsinteresser knyttet til byens historiske verdier blir ivarettatt. • Bruke kulturminner og kulturmiljøer som en ressurs i byutviklingen. • Sikre at sentrum inneholder boliger og handel og variasjon i kulturtilbud og opplevelser.

Med et mål om å skape flere arbeidsplasser, økt lønnsomhet i bedriftene og styrke utviklingsevnen i kommunens næringsliv, arbeider seksjonen aktivt med fokus på næringsvennlighet. Seksjonen har et stadig fokus på å bygge tillit gjennom åpenhet, tett dialog og langsiktig planlegging. Særlig har det vært lagt vekt på å fremme et mer næringsfokustert mottaksapparat i kommunen, samt å jobbe for løsningsorienterte tilnærminger for næringslivets behov.

Med høyt fokus på næringsvennlighet, aktivt arbeid med å sikre arealer til nye bedriftsetableringer samt en kommune som fremstår synlig, tydelig og aktive som pådriver for næringsutviklingen og omstilling til grønne arbeidsplasser i regionen, vil alt dette kunne bidra til at bedrifter ønsker å etablere seg i vår region. I 2024 har kommunen også hatt et eget politisk næringsutvalg med særskilt ansvar for kommunens næringspolitikk.

Fredrikstad kommune har et fokus på «det grønne skiftet» herunder også satsninger inne det sirkulære og industriell symbiose. Prosjektledelse for Fredrikstad kommunes del av EU-prosjektet TREASoURce har vært viktig i denne sammenheng.

I 2024 bevilget Fredrikstad kommune 3,7 millioner kroner til næringslivet over Fredrikstad kommunes næringsfond. Fondets retningslinjer ble også revidert med tydeligere krav til både tidsfrister og rapporteringsinnhold, og med det et forbedret rammeverk som gjør oppfølging og kontroll over hvordan de offentlige støttemidlene anvendes enklere.

Å skape i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Bedrifter ønsker å etablere seg i Fredrikstad og Nedre Glomma	• Sikre arealer til nye bedrifter. • Være en aktiv pådriver for næringsutvikling som en del av Osloregionen. • Aktivt søke etablering av statlige arbeidsplasser.
Det er attraktivt å drive næringsvirksomhet, og eksisterende bedrifter finner rom for vekst	• Legge til rette for bedrifter som ønsker å vokse. • Legge til rette for infrastruktur med god kapasitet som veg, havn, jernbane, tilgang til flyplass, vann og avløp og IoT. • Videreutvikle samarbeidet med Fredrikstad Næringsforening. • Styrke samarbeidet om næringsutvikling i Nedre Glomma.
En kommune, et forsknings- og utviklingsmiljø og næringsliv som sammen stimulerer til nyskaping, innovasjon og entreprenørskap	• Støtte opp om næringsklynger som er i positiv utvikling og miljøer som tiltrekker seg gründere. • Utnytte samskapingpotensialet i utviklingen av "smart kommune". • Fokus på det grønne skiftet og sirkulærøkonomi. • Stimulere til digitalisering av produkter og tjenester. • Styrke samarbeidet mellom besøksnæring og destinasjonsutvikling. • Styrke samhandlingen mellom kommunen, lokalt næringsliv, Høgskolen i Østfold og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet i Ås. •
Næringslivet og offentlig sektor har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer	• Styrke samarbeidet mellom det offentlige og næringslivet for å etablere flere lærlingplasser. • Motivere ungdom til å fullføre videregående skole og ta høyere utdanning. • Utvikle et transportsystem som gjør det lett å komme til og fra arbeidsplasser i Nedre Glomma. • Videreutvikle Fredrikstad som studentby. • Styrke kunnskapen om, og formidlingen av, hva som finnes av kompetansemiljøer i Nedre Glomma.

Kommunedelplan for naturmangfold, skogsforvaltningsplan for kommunal skog, handlingsplan bekker, handlingsplan Hunnebunn, handlingsplan mot fremmede arter, handlingsplan for plast og landbruksplanen er viktige planer innenfor området. I alle planer er det utarbeidet tiltak som til sammen skal sikre god ivaretagelse av naturmangfoldet i kommunen og sikre god forvaltning av jordbruk-, natur- og vannressursene i kommunen vår.

Fredrikstad har blitt deltaker i prosjektet «Seamless shared urban mobility». Prosjektet er finansiert av EU og målet er å legge til rette for grønn mobilitet i tråd med nullvekstmålet, som innebærer at persontransportveksten i byområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Prosjektet skal bidra til andelen fossilfri vare- og næringstransport øker, for å oppnå en målbar reduksjon i klimagassutslipp.

I 2024 ble det inngått en ny byvekstavtale mellom Østfold fylkeskommune, staten, Sarpsborg og Fredrikstad kommuner. Avtalens økonomiske ramme er på totalt 1,74 milliarder kroner over ti år. Byvekstavtaler har nullvekst for persontransport med bil som overordnet mål. For å hindre at

veksten i persontransport skjer med bil og bidrar til økte utslipp, støy og dårligere framkommelighet, skal ordningen fremme gange, sykling og bruk av kollektivtransport.

Å møte framtiden i Fredrikstad

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Fredrikstad er en grønn by, hvor ansvarlig produksjon og forbruk prioriteres	• Styrke kunnskapen om, og hensynet til, naturmangfoldet. • Sikre at innbyggerne har frisk luft, rent vann, og fredfylte og stille områder. • Ivareta markagrensen og definere nye områder. • Sikre og ivareta grønne korridorer fra elva til marka, et bynært friluftsliv, og sammenhengende turmuligheter langs elv og kyst. • Sikre dyrket og dyrkbar mark. • Skog- og havressursene brukes og forvaltes på en bærekraftig måte. • Redusere utslippene som oppstår andre steder som en konsekvens av vårt forbruk. • Forbruk dekkes gjennom lavest mulig bruk av ressurser.
Fredrikstad er en kompakt by der klimavennlig transport, og nye og eksisterende bygg bidrar til å løse klimautfordringene	• Prioritere høy arealutnyttelse i sentrumsområdet og nært knutepunkt for kollektivtransport. • Utvikle en by der de funksjoner innbyggerne trenger i hverdagen ligger i gang- og sykkelavstand. • Prioritere fossilfrie og effektive transportløsninger. • Basere utbygging på sirkulær tankegang, miljøvennlige materialer og energiløsninger og lave klimagassutslipp. • Det utvikles analysegrunnlag for transportsystemet slik at de beslutninger som tas sikrer god måloppnåelse. • Utvikle et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskapning og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet.
Fredrikstad integrerer klimatilpasning i all fysisk planlegging	• Videreutvikle blågrønne løsninger og øke fokus på arealutvikling som håndterer intens nedbør. • Tilpasse og sikre byen mot konsekvensene av ekstrem-nedbør og kombinasjonen av havnivåstigning og stormflo.

10.4 Utviklingstrekk

Per 31.12	Historiske tall			
	2021	2022	2023	2024
Kulturskolen				
<i>Antall elevplasser:</i>	748	836	840	797
<i>Antall elever:</i>	548	569	569	543
<i>Antall elever breddeprogram:</i>	172	686	614	529
<i>Antall utlån:</i>				
Bibliotek	305 451	346 916	364 750	374 036
<i>Antall besøk:</i>				
Bibliotek	180 278	226 259	268 356	239 337
Kino	125 279	220 788	196 050	166 439
Fritid i Fredrikstad	23 339	28 901	28 879	21 825
Kongstenbadet	53 942	83 382	76 784	
St. Croix-huset	67 312	114 733	90 743	91824
Blå Grotte	16 927	39 528	45 610	44 034
<i>Antall arrangementer:</i>				
St. Croix-huset	1 141	2 643	3 127	3637
Blå Grotte	175	228	275	244

Note: 1) Driftsårene 2021-2024 har statistikk som er påvirket av koronapandemien.

Kulturskolen

Ut over det ordinære tilbudet ved kulturskolen, har skolen også breddetilbud til skolefritidsordninger og til barnehager innen dans, musikk, visuell kunst og teater. Nedgangen i elevtallet i breddeprogram skyldes i hovedsak et lavere elevtall i kullene som får dette tilbudet. Et stort kull av danseelever som deltok på flere klasser, gikk av samtidig grunnet alder, resulterte i et fall i antall elevplasser. I 2024 overtok Kulturskolen ansvaret for drift og utvikling av Den kulturelle spaserstokken og Den kulturelle skolesekken. Innen den kulturelle skolesekken har det blitt påbegynt et utviklingsarbeid i samarbeid med Sarpsborg kommune og Østfold fylkeskommune for felles programmering. Barnas Verdensdager-helårlig har et tett samarbeid med områdesatsningen i Fredrikstad. Dette har resultert i 6 barne- og familiearrangementer i satsningsområdene Sellebakk, Lisleby og Holmen/sentrum. Kulturskolen opplever god deltagelse og engasjement knyttet til disse arrangementene.

Biblioteket

Bibliotekene i Fredrikstad hadde utlånsrekord i 2024 med 374 036 utlån. Dette er en økning på 2,5 prosent fra 2023. Økningen i utlån til barn og unge er på over 11 prosent. Bibliotekene har mange formidlingstiltak mot barn, unge og familier, og har fokus på tidlig innsats i språk- og lesestimulering. 239 337 besøkende var innom bibliotekene i 2024, dette er en nedgang på drøyt 10 prosent fra 2023, som var et rekordår. Bibliotekene er viktige møteplasser med til sammen 508 ulike arrangementer i 2024. Dette innbefatter blant annet forfattertreff, språkgrupper, eventyrstund, slektsforskning og tegnekurs. Hovedbiblioteket og filialen på Østsiden er meråpne, noe som innebærer at alle lånere over 18 år kan skrive avtale med biblioteket om å få tilgang til lokalene fra klokken 7-22 hver dag hele året.

Kinobesøk

Kinobesøket i Fredrikstad hadde en negativ utvikling fra 2023 til 2024, tilsvarende en nedgang på 15,1 prosent. På landsbasis var det en nedgang i besøket fra 2024 til 2025 på 13,4 prosent. Nivået er vesentlig under normalbesøket i årene før koronapandemien. Årsakene til nedgangen etter pandemien er trolig sammensatte og kan dels skyldes endrede vaner hos publikum etter pandemien, forsinkelser i produksjon og lansering av filmer grunnet pandemien, streik blant manusforfattere og skuespillere i Hollywood, samt økte priser og renter som påvirker publikums betalingsvilje og -evne. Fredrikstad Kino merker også at besøksutviklingen er svakere enn i nabobyene, spesielt Sarpsborg, som blant annet har rustet opp kinoene, bygget ny kino og økt aktivitetsnivået.

Besøk Fritid

Totalt har 21 825 besøkende benyttet seg av fritidsklubbene. Dette er et noe lavere tall enn i 2022 og 2023. Det er flere faktorer som kan ha sammenheng med reduserte besøkstall: Store snømengder og sprengkulde medførte i en periode til stans i kollektivtilbudet og tidvis stengte klubber grunnet snømengdene, samt innsparingstiltak i kommunen hvor en av avdelingene ble holdt stengt, kombinert med reduserte åpningstider ved andre avdelinger.

Fritid i Fredrikstad

Har mottatt eksterne midler for å gi barn og unge i Fredrikstad gode tilbud. I løpet av 2024 hadde Fritid nesten 3,2 millioner kroner i ekstern støtte. Midlene kommer fra Bufdir, Gjensidigestiftelsen, Sparebankstiftelsen, Ungdom og fritid, Viken fylkeskommune, Lions, Kiwanis, diverse LSU (lokalsamfunnsutvalg), Demos Fredrikstad, og UKM Norge. Disse midlene har blitt brukt til å utvide tilbudet og gjøre fritidsklubbene til et enda mer inkluderende og mangfoldig sted.

Kongstenbadet

Besøkstallene i Kongstenbadet de siste årene viser at besøket i er tilbake på besøksnivåene som før pandemien. Det har fra 2. tertial og ut året også vært en økning av nye kundegrupper som ikke har besøkt oss tidligere, og som i en viss grad også har meget svake svømmeferdigheter. Dette viser at det er et stort behov for svømmeopplæring også for voksne, og spesielt voksne med minoritetsbakgrunn.

Det har i 2024 vært ett rekordår for antallet gjester som er Aktiv på Dagtid brukere, noe som også og er med på økningene vi har hatt i besøkstall.

Det har gjennom hele 2024 vært et svært stort press på spesielt barnebassenget i Kongstenbadet, og som tydelig viser at etterspørsel er langt større enn kapasiteten. Det ble i november 2023 innført et bookingsystem på barnebassenget for å kunne redusere antallet badende for å holde oss til forskriften (*Forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstu mv.*).

Sommersesongen i friluftsbadet er svært væravhengig, og med en sommer som bestod av en del vind og gråværsdager så gjør dette at besøkstallene svinger stort fra uke til uke.

Fasilitetene i friluftsbadet legger noen begrensninger i forhold til å ha et godt tilbud til publikum også på dager med mye vind og gråvær. Friluftsbadet er i all hovedsak innrettet for bruk på dager med varme og mye sol, og med et ustabilt vær så gjør det besøksantallet svært lite forutsigbart. Det var under sommeren 2024 en differanse på ca. 1500 personer fra en dag med fint vær til en gråværsdag to dager senere hvor vi hadde kun 50 besøkende.

Arrangementer og besøk på kulturhusene

Blå Grotte var vertskap for 244 arrangementer i 2024 mot 275 i det sammenlignbare året 2019. Av i alt 143 åpne arrangementer på Blå Grotte, var 67 arrangementer rettet mot barn og familier. St. Croix har en økning i antall arrangementer på 16 prosent fra 2023 til 2024. Av totalt 3637 arrangementer var 2022 gratisarrangementer rettet mot barn og unge. Besøktallet økte med 1 prosent fra 2023 til 2024. Sceneteppet på St. Croix-huset har en del aktiviteter rettet mot barn og unge som ikke er med i antall arrangementer på St. Croix, men er med i besøksstatistikken.

Kultur og idrett

KOSTRA nøkkeltall ¹⁾	Fr. stad 2022	Fr. stad 2023	Fr. stad 2024	Srp.borg 2024	Drammen 2024	Kr. sand 2024	ASSS 2024
Netto driftsutg. for kultursektoren pr. innb	2 571	2 672	2 461	2 476	2 908	3 433	3 606
Netto driftsutg. til folkebibliotek pr. innb.	269	304	279	255	305	351	323
Netto driftsutg. til kulturskoler pr. innb. 6-15 år	1 592	1 721	1 548	1 646	2 257	2 497	2 860
Netto driftsutg. til idrett pr. innb. ³⁾	986	944	925	750	885	900	1 408
Antall kinobesøk pr. innb.	2,5	2,3	1,9	0,8	1,9	1,6	

Noter:

1) Tallene for 2024 er ureviderte KOSTRA-tall. Korrigering av tallene kan forekomme.

2) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflater (TBU).

3) funksjon 380 og 381 er slått sammen

Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger er vesentlig lavere for Fredrikstad enn gjennomsnittet i ASSS-kommunene. Særlig peker kommunens utgifter til kulturskoler seg ut som en av de laveste i landet, enn snittet blant ASSS-kommunene og sammenlignet med Sarpsborg.

Antall kinobesøk per innbygger er høyere i Fredrikstad, sammenlignet med gjennomsnittet i ASSS-kommunene, og høyest også blant sammenligningskommunene.

Fredrikstad kommune har redusert netto driftsutgifter til kultur fra 2 672 kr i 2023 til 2 461 kr i 2024, og ligger nå 1 100 kroner lavere per innbygger enn ASSS-gjennomsnittet. Utgiftene til kulturskole per barn (6–15 år) er betydelig lavere i Fredrikstad enn både ASSS-snittet og nabokommunene, med 1 548 kr per barn, lavest blant kommunene vi sammenligner oss med. Dette viser et forbedringspotensial for kulturtilbudet rettet mot barn og unge.

Fredrikstad har det høyeste kinobesøket blant Østfold-kommunene, med over 166 000 besøk i 2024, noe som indikerer et attraktivt kinotilbud. Driftsutgifter til idrett ligger over Sarpsborg og Halden, omtrent på nivå med Moss, men er fremdeles lavere enn ASSS-gjennomsnittet. Det kan derfor være rom for ytterligere satsing på idrett som arena for folkehelse, aktivitet og integrering.

Utvikling plan- og byggesaker

	Historikk/status			
	2021	2022	2023	2024
Byggesaker				
Antall innkomne byggesaker (søknader og meldinger)	2 132	1 867	1 728	1 766
Antall behandlede byggesaker	1 758	1 571	1 560	1 645
Antall innkomne delingssaker	104	84	95	89
Antall behandlede delingssaker	91	66	70	60
Antall behandlede klagesaker ¹⁾	42	44	41	31
Andel opphevede/endrede vedtak	26,3 %	30,3 %	7,3 %	12,9 %
Plansaker				
Antall reguleringsplaner under behandling per 31.12	52	57	47	46
Ferdigbehandlede reguleringsplaner	5	11	8	6
Antall planinitiativ under behandling per 31.12	17	17	12	12
Nye planinitiativ	9	6	7	3
Antall forenklede planendringer under behandling	3	1	3	4
Antall ferdigbehandlede forenklede planendringer	0	3	1	2
Antall behandlede klagesaker ¹⁾	4	3	6	3
Andel opphevede/endrede vedtak	0	0	0	0

Note: 1) Antall ferdig behandlede klagesaker hos Statsforvalteren. En klagesak telles først når den er endelig avgjort og saken kan avsluttes.

Antall innkomne byggesaker i 2024 er noe høyere enn i 2023. Både 2023 og 2024 ligger lavere enn de to foregående årene noe som kan antas skyldes lavere aktivitet i markedet enn tidligere år.

Antall behandlede byggesaker er på det høyeste siden 2021. Antall behandlede klagesaker hos statsforvalteren er lavere enn tidligere år. 12,9 prosent av er opphevet eller endret etter klagebehandling. ligger på nivå med foregående år, men kun 7,3 prosent er opphevet eller endret etter klagebehandling, hvilket er lavere enn tidligere år. Innkomne planforslag er lavere enn i perioden 2021 til 2023. Reguleringsplaner er lange og komplekse prosesser. Tidlig avklaring gjennom vurdering av planinitiativ bidrar til at kommunen unngår å behandle planforslag som ikke har en reell mulighet til å ende med vedtatt plan. Dette sparer både forslagsstillere og kommunen for u hensiktsmessig ressursbruk. Antall behandlede klagesaker har gått ned fra 2023. Ingen planvedtak er opphevet eller endret av statsforvalteren.

KOSTRA nøkkeltall ¹⁾	Fr. stad	Fr. stad	Fr. stad	Sarpsborg	Drammen	Kr. sand
	2022	2023	2024	2024	2024	2024
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)						
- vedtatte reguleringsplaner	175	130	150	105	118	178

Note: 1) Tallene for 2024 er ureviderte KOSTRA-tall. Korrigering av tallene kan forekomme.

Saksbehandlingstid vil avhenger av kompleksitet og plankonflikt i planene som er rapportert i det aktuelle året. Antall dager vil derfor kunne variere ut fra type saker som ligger til behandling.

10.5 Økonomisk resultat

	Regnskap	Budsjett	Avvik I kr.		Avvik I %
Brutto utgifter	371 822	361 118	-	10 705	-3,22%
Brutto inntekter	171 866	172 087		-221	0,13%
Netto resultat	-199 957	189 031		-10 926	-6,28%

Seksjonen har et samlet merforbruk på 10,9 millioner kroner. Dette skyldes hovedsakelig avvik i seksjonens inntekter der kulturfeltet har et avvik på 7 millioner, idrettsområdet 0,5 millioner kroner og Miljø og byutviklingsetaten har 13 millioner kroner lavere inntekter enn budsjettert. En høy andel av regnskapsførte inntekter er inntektsførte driftsfond fra ulike prosjekter, som gir et feilaktig bilde av driftsregnskapet til seksjonen hva angår inntekter sammenlignet med budsjett.

Samlet er avviket på inntekter ca 20,5 millioner kroner.

Budsjettavvik per enhet

	Utgifter	Inntekter	Netto regnskap	Utgifter	Inntekter	Netto budsjett	Avvik
Fagstab og støttetjenester	6 746	95	6 651	6 818	50	6 768	117
Miljø og byutvikling	127 726	66 278	61 448	124 700	67 036	57 664	-3 784
Kulturetaten	172 118	74 595	97 523	168 567	74 473	94 094	-3 429
Etat Aktive Liv	65 233	30 898	34 335	61 033	30 528	30 505	-3 830

Miljø og byutviklingsetaten

Har et inntektsavvik på 13 millioner kroner. Bøtende tiltak gjennom året har vært å holde vakante stillinger ubesatt, noe som ga en effekt på omtrent 5,5 millioner kroner i redusert lønnsutgifter. I tillegg ble det gjort løpende vurderinger knyttet til driftsutgifter og vedtatt en ny forskrift for forurensning, som til sammen korrigerer budsjettavviket med ytterligere 3,7 millioner kroner.

Kulturetaten

Har et budsjettavvik på 3,4 millioner kroner. Avviket skyldes lavere besøkstall på Fredrikstad Kino enn hva som er lagt til grunn i budsjettet. Mindreforbruk på lønn og driftsutgifter hos øvrige virksomheter i kulturetaten har hatt bøtende effekt på utfordringsbildet.

Aktive Liv

Har et budsjettavvik på 3,8 millioner. Avviket skyldes i hovedsak økt internoverføring av husleien til teknisk drift på 2,2 millioner kroner, uteblitt salg av arenavn på 2,6 millioner kroner, lavere billettinntekter ved folkebadene og lavere inntekt for utleie av Østfoldhallen. Vakante stillinger i virksomhet aktivitetsservice og høyere inntekter ved andre idrettsanlegg har hatt positiv økonomisk effekt for etaten.

Etterkalkyle selvkost

Gebyrbelagte tjenester, som er hjemlet i plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven, er underlagt regler for selvkost. Det betyr at gebyrene i sum ikke kan overstige hva det koster kommunen å levere tjenesten. Det gjøres en etterkalkyle i forbindelse med årsavslutningen for å holde kontroll på dette. Et eventuelt overskudd skal settes av til et bundet fond (selvkostfond), og et eventuelt underskudd motregnes fondet i den utstrekning det er midler på fondet. Om det ikke ligger avsatte midler på selvkostfondet, skal kommunen subsidiere

eventuelle underskudd. Det er nytt fra 2024 også gjort fremføring av underskudd på selvkostområdet forurensningsmyndighet

Tall i tusen kroner	Plansaker (private)	Bygge- og delesaker	Oppmåling	Eier-seksjonering	Forurensnings-myndighet	Totalt
Driftsinntekter	4 450	21 765	6 704	566	310	33 795
Driftskostnader	8 850	26 323	6 030	714	1 359	43 276
Foreløpig resultat	-4 400	-4 558	674	-148	-1 049	9 481
Subsidiering	4 440	4 558	0	148	0	9 146
Avsetning	0	0	-674	0	1 049	375
Resultat	0	0	0	0	0	0
Selvkostgrad i %	50%	83%	111%	79%	23%	78%
Selvkost fond 01.01	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	689	0	-1 072	383

Selvkostområdene subsidieres av kommunen. I praksis betyr det at merforbruket er en del av seksjonens bunnlinje. Total subsidiering utgjør cirka 9,15 millioner kroner.

Innsparingstiltak og økte inntekter

Innsparingstiltak	Budsjett	Oppnådd beløp	Kommentarer
Redusere rammen for tilskuddsordninger i seksjonens driftsramme	1 750	1 750	Se nedenfor tabellen.
Sum totale innsparingstiltak	1 750	1 750	

I kultur- og miljøutvalgets sak 71/23 tok utvalget til oppfølging bystyrets føringer om å tilbakeføre deler av innsparingskravet på 2,55 millioner kroner gjennom omprioriteringer i budsjettet. Det ble vedtatt at 800 000 kroner av de 2,55 millioner kroner som ble saldert i budsjettet skulle dekkes gjennom at ordningen med stimuleringsmidler til unge miljøer innenfor kunst- og kulturfeltet stilles i bero i 2024, og at det ikke avsettes midler for innkjøpsordningen for kunst i 2024. Disse 800 000 kronene ble tilbakeført tilskuddsordningene.

10.6 Investeringer

Taket på St. Croix

Prosjektet er prosjektert, men videre fremdrift forskjøvet i vedtatt økonomiplan 2025-2028.

Flerbrukshall på Trosvik skole

Overlevert og tatt i bruk våren 2024.

Arena Fredrikstad

Arbeid med utlysning av samspillsentreprise for optimalisering av prosjektet innenfor rammer satt av Bystyret.

Tårnet på Isegran

Under gjennomføring. Planlagt ferdigstillelse før sommeren 2025.

10.7 Interne prosesser

Avvik og forbedringsforslag - i år og i fjor

	Resultat 2024	Resultat 2023	Differanse
Avvik	56	64	-8
Sum	56	64	-8

Antallet avvik er noen færre i 2024 enn i 2023. Avvikene omhandler i hovedsak byggtekniske avvik, samt avvik som knytter seg til uro, utageringer og trusler fra brukere i enkelte av tjenestene.

Beredskap

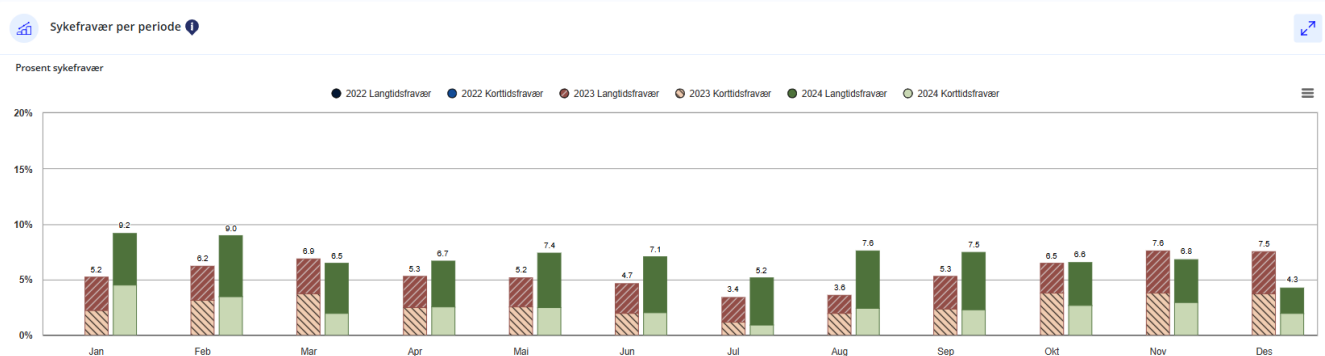
Beredskapsplaner har vært gjennomgått og oppdatert som del av den årlige revisjonen. I forbindelse med tilsyn fra statsforvalter i november 2024 har det vært ekstra fokus på å ha oppdaterte planer, og deler av tilsynet har vært knyttet til miljørettet helsevern og kommunens samfunnsdel, utarbeidet i kultur, miljø og byutvikling. Deler av seksjonens beredskapsressurser har vært øvet, blant annet deltok K2-funksjonen, med ressurser fra geomatikk og miljørettet helsevern samt beredskapskoordinator, på øvelse “Samvirke 2024” med forsvarrets ABC-skole. Temaet var industriulykke med kjemikalier på Øra. Seksjonen ved beredskapskoordinator og miljørettet helsevern deltok også på øvelse “atomhendelse” i regi av statsforvalteren og DSA. Det er gitt orienteringer fra disse øvelsene i direktørens ledergrupper.

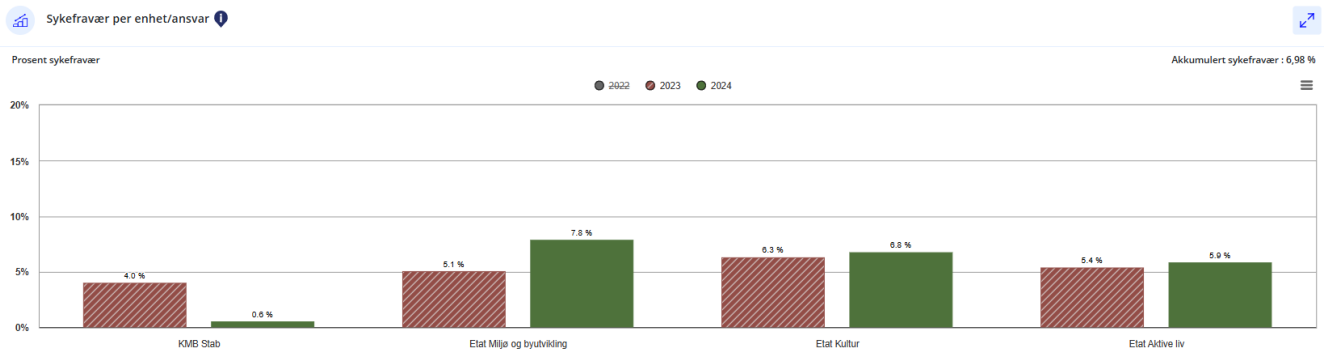
10.8 Medarbeidere og organisasjon

Seksjonens arbeid i 2024

Alle ledere deltar i kommunens lederutviklingsprogram og på obligatoriske lederkurs. Alle virksomheter har en HMS-gruppe som møtes minst 4. ganger årlig, og referater fra møter i HMS-gruppene gjennomgås av seksjonens arbeidsmiljøutvalg (SAMU). I møtene gjennomgås sykefraværet, HMS- avvik, overtid/merarbeid, HMS kalender tiltaksplan og oppfølging av vedtak i AMU/SAMU. Det er gjennomført 4 møter i SAMU i 2024. Fra november ble det etablert et sammenslått SAMU som er felles for kommuneområde byutvikling og samfunn.

Sykefraværsutvikling

Sykefraværet har gjennom store deler av året vært noe høyere enn fjoråret, med unntak av mars, november og desember.

HMS-arbeid er derfor et viktig og fast punkt i alle SAMU- HMS-møter. Virksomhetene har oppmerksomhet på sykefravær, med god oppfølging av sykemeldte og ansatte med høyt fravær.

11 Sentrale staber

- Økonomi
- Organisasjon
- Politisk og administrativ ledelse

11.1 Innledende kommentar

Sentrale staber omfatter fellestjenester fordelt på to kommuneområder – Økonomi og Organisasjon. Disse kommuneområdene skal tilrettelegge for effektiv tjenesteproduksjon i hele organisasjonen, i tillegg til å ivareta stabs- og støttefunksjoner for kommunedirektøren og politisk ledelse, slik at det legges best mulig til rette for gjennomføring av bystyrets samlede oppdrag og bestillinger.

Fredrikstad kommune er en kommune i kontinuerlig vekst. Kommuneorganisasjonen står i en stor endringsprosess og økonomisk omstilling. Kommuneområdene Økonomi og Organisasjon må tilpasses og utvikles i takt med behovene i kommuneorganisasjonen innen mange områder, herunder rådgiving, utviklingsstøtte og overordnet styring og kontroll. Økt antall innbyggere, flere brukere og større krav fra samfunnet generelt genererer økte og andre arbeidsoppgaver. Etterspørselen etter felles stabs- og støttefunksjoner er økende. Samtidig har det vært fokus på å redusere ressurser innenfor administrasjon.

Kommuneområde Økonomi består av fem virksomheter:

- Finans og regnskap
- Økonomi og analyse
- Kvalitet og styring
- Anskaffelse
- Byarkivet

Kommuneområde Organisasjon består av syv virksomheter:

- Digitalisering
- Innbyggerdialog
- Kommuneadvokaten
- Kommunesekretariatet
- Kommunikasjon
- Organisasjonsutvikling
- Personal og lønn

Organisatorisk ligger politisk ledelse, kommunedirektør og brukerombud utenfor, men utgiftene til disse er en del av den totale budsjettrammen til Organisasjon og Økonomi. I denne budsjettrammen inngår også en del fellesutgifter, som gjelder hele kommuneorganisasjonen.

Sentrale staber har i 2024 hatt ansvar for mange og store prosesser og prosjekter med god måloppnåelse.

Seksjonen samarbeider med Hvaler kommune innenfor flere områder, som HMS- og bedriftshelsetjeneste, beredskapsarbeid, trykkeri, IT-tjenester, regnskap, lønn, anskaffelser og innfordring av kommunale krav.

11.2 Viktige hendelser

Organisasjons- og ledelsesstruktur i Fredrikstad kommune

På bakgrunn av vedtak i bystyret, og som ledd i arbeidet med å skape økt grunnlag for økonomisk bærekraft framover, er det gjennomført en totalgjennomgang av organisasjons- og ledelsesstrukturen i kommunen. Dette prosjektet har vært ledet fra Organisasjon. Ny overordnet organisasjonsstruktur for Fredrikstad kommune ble vedtatt i februar 2024. I 2024 har det pågått arbeid med å etablere struktur på underliggende nivåer og implementering av den nye organiseringen, med tilhørende personalprosesser.

Implementering av ny organisering

Våren 2024 ble det jobbet med utvikling av ny avdelingsstruktur og eventuelle underliggende enheter. Endelig beslutning av ny avdelingsstruktur ble tatt av kommunedirektøren i august 2024.

Personalløp med innplassering av ansatte i den nye organiseringen har foregått i to faser. Innplassering av ledere til og med ledernivå 3 ble gjennomført våren 2024, mens innplassering av ledernivå 4 og alle ansatte ble gjennomført på høsten.

Det ble etablert støttesider på Frekit hvor ledere og ansatte kunne finne informasjon om framdrift, pågående arbeid og beslutninger. Det var i tillegg ukentlige møter med tillitsvalgte og vernetjenesten, samt en rekke personalmøter og en til en samtaler.

Det ble besluttet å fremskynde iverksetting av ny organisering fra 1. januar 2025 til 1. november 2024, slik at perioden frem til 1.januar 2025 kunne benyttes til å gjøre nødvendige justeringer. For å implementere den nye organiseringen i praksis var det nødvendig med omfattende endringer i kommunens ulike IT-systemer, personalsystemer med mer. Økonomi og budsjett fulgte gammel organisering ut 2024, mens budsjett for 2025 ble lagt i henhold til ny organisering.

Mange ansatte i kommuneområdet har bidratt til arbeidet med implementeringen i form av prosjektledelse, gjennomføring av personalprosesser, systemendringer, endring av økonomistruktur, kommunikasjons- og informasjonstiltak og organisasjonsutvikling. I tillegg har ledere på ulike nivåer vært aktivt involvert i å gjennomføre endringer, og noen har fått endringer i egen stilling og arbeidsoppgaver, parallelt med at de har jobbet med endring av organiseringen.

Videre arbeid med nødvendige endringer og justeringer i organisasjons- og ledelsesstruktur vil fortsetter i 2025.

Implementering av styringsverktøyet Framsikt

En intern prosjektorganisasjon har hatt ansvar for implementeringen av styringsverktøyet Framsikt. Første halvdel av 2024 gikk med til å bygge opp brukeren til Fredrikstad kommune i Framsikt. Dette var et krevende arbeid som også omfattet bygging av integrasjoner og gjennomføring av tester. At en omfattende omorganiseringssprosess pågikk samtidig skapte utfordringer ettersom innholdet i Framsikt bygges opp rundt organisasjonsstrukturen.

Høsten 2024 ble Planmodulen, Analysemodulen, Årsbudsjettmodulen, Økonomiplanmodulen og Politikermoduleen rullet ut. Prosjektet gjennomførte opplæring av folkevalgte, ledere og medarbeidere som skal jobbe i verktøyet i tilknytning til utrulling av den enkelte modul.

Budsjett for 2025 og Økonomiplan for 2025-2028 ble utarbeidet i Framsikt.

Sykefraværssatsing

Fredrikstad kommune har gjennom flere år hatt et uforholdsmessig høyt sykefravær. Sykefraværet økte også i 2024 og kommunen startet derfor opp et systematisk arbeid for å redusere sykefraværet og øke nærværet høsten 2024. I løpet av 2024 har innsatsen hovedsakelig vært rettet mot virksomheter og målgrupper med stort potensial for å redusere fravær. Dette har resultert i en nedgang i sykefraværet i enkelte grupper, og bidratt til verdifull innsikt som i 2025 skal brukes i en intensivert innsats for sykefraværreduksjon.

Digitalisering og robotisering

Det er i 2024 gjennomført en rekke digitaliseringsprosjekter, noen eksempler her:

- Overgang til elnnsyn som postjournalssystem
- Innført Copilot og etablert rutiner for bruk av KI
- Robotisering/automatisering av Kontering - Bil-Bomavgifter
- Robotisering/automatisering av Kontering - EL faktura(formålsbygg)
- Robotisering/automatisering av Kontering - Ebilag interne timer Plan og utvikling
- Robotisering/automatisering Import fast tillegg fra GAT til VISMA
- Innføring rekrutteringssystemet Webcruiter
- Implementert sensorer for å overvåke fyllingsgrad i avfallscontainer

11.3 Slik gjorde vi det i 2024

Noen viktige nøkkeltall for arbeidet i stabene er oppsummert i tabellen under.

	2021	2022	2023	2024
Antall lønns- og trekkoppgaver ¹⁾	13 045	14 315	14 890	15 403
Antall lærlinger i kommunen	144	155	144	135
Antall henvendelser registrert hos Innbyggerdialog	61 555	95 216	76 702	75 318
- herav innsyn byggesak/bestilling av eiendomsmapper	837	1 552	794	255
Antall rammeavtaler	158	142	124	118
Antall inngående fakturaer ²⁾	107 964	125 943	126 393	128 725
Antall registrerte dokumenter ved Byarkivet ³⁾	289 417	334 190	318 935	305 798
Antall PC-enheter i kommunen	19 649	18 476	19 477	19 179
Antall henvendelser til IT-brukerstøtte	27 033	25 600	28 700	31 464
Antall Chromebooks (elev PC)				8 400
Antall innkomne innsynskrav	729	675	941	1 413
Antall digitaliseringsprosjekter innmeldt Digitaliseringsrådet	54	22	20	18
Antall digitaliseringsprosjekter produksjonsatt	11	14	5	7
Antall varslingsaker (mottatt i varslingsmottaket)	40	26	42	36
Antall klagesaker i Klagesaksutvalget	34	39	40	50
Antall borgerlige vielser	128	177	170	172

Noter:

1) Statistikk fra lønnsavdelingen inneholder data fra Fredrikstad kommune, Hvaler kommune, Fredrikstad Museum, Fredrikstad kirkelige fellesråd og Hvaler menighetsråd.

2) Inkluderer også Hvaler kommune. Av totalen i 2024 er 121 560 fakturaer elektroniske (94,4 %)

3) Gjelder kun Fredrikstad kommune dvs. eksklusiv eksempelvis Kirken og Frevar som bruker Elements.

Antall lønns- og trekkoppgaver viser en økning i antall arbeidstakere og oppdragstakere.

Antallet lærlinger er lavere enn tidligere og noe under det fastsatte målet på 2 promille av befolkningen som tilsvarer 171 lærlinger. I 2024 var det færre søkere til lærlingplasser enn tidligere år. I tillegg var de økonomiske rammene redusert.

Ved utgangen av 2024 hadde kommunen 135 lærlinger. I 2024 ble det rekruttert 53 nye lærlinger. I forbindelse med hovedinntaket i august så kommunen en reduksjon i søknader fra ordinære VG2 elever. Dette muliggjorde å rekruttere flere lærlinger fra utenforskap.

Lærlingeordningen samarbeides med NAV om rekruttering fra utenforskap, blant annet gjennom tiltakene «Menn i helse», «Språkopplæring for minoritetsspråklige og «På vei mot fagbrev.» Flere av disse tiltakene har vekket nasjonal interesse. «På vei mot fagbrev» har fått anerkjennelse for sitt banebrytende arbeid med å få ungdom som står utenfor inn i arbeidslivet. KS ønsker nå å bruke metodene fra «På vei mot fagbrev» som modell for andre kommuners arbeid mot ungdom og utenforskap.

Antallet henvendelser til kommunen har gått noe ned siden 2023. 75318 henvendelser er besvart av Innbyggerdialog. Nedgangen i 2024 er et resultat av forbedringsarbeid av kommunens webside, forbedring av selvbetjeningsløsninger og optimalisering av chatbot Kommune Kari, samt omlegging av arbeidsrutiner for datadreven utvikling og analysearbeid. Antall telefoner og oppmøte i skranken på rådhuset har en nedgang i forhold til fjoråret, noe som skyldes at flere og flere bruker web, selvbetjeningsløsninger og chatbot Kommune-Kari.

Antall gyldige rammeavtaler ble redusert i 2023, dermed ble det i 2024 etablert ytterligere dynamiske innkjøpsordninger for å dekke kommunens behov innen en del kategorier. Fredrikstad kommune har 11 slike ordninger per dags dato. Flere av anskaffelsene har omfattet it-systemer da det pågår utskifting av systemer fra lokal installasjon til skytjenester.

Tallene for journalførte dokumenter ved Byarkivet viser en nedgang de siste årene, men fremdeles er det en økning siden «normalåret» 2019 (249758). Fra 2023 til 2024 er den prosentvise nedgangen på 4,12 prosent. Dette kan tyde på lavere produksjon og/eller lavere dokumentfangst. Inngående journalposter har de siste årene hatt en jevn økning mens egenproduserte journalposter (utgående brev interne notater) synker. Den markante økningen i antall innsynskrav mellom 2023 og 2024 på over 50 prosent skyldes trolig overgangen til eInnsyn og utgjør en økt saksmengde for kommunens saksbehandlere og samtidig et viktig steg i en mer åpen kommune.

Det er mange IKT-prosjekter i Fredrikstad kommune som skal implementeres. Dette gjenspeiles i antallet prosjekter innmeldt til digitaliseringsrådet, men virksomhet Digitalisering medvirker også til et stadig økende antall utviklingsprosjekter utover dette.

Å leve i Fredrikstad

Samhandling med innbyggerne

Nåsituasjonen i Fredrikstad kommune er preget av omstilling, drevet fram av en krevende økonomisk situasjon. Kommunen opplever vekst i folketallet og vekst i antall og andel eldre. I Fredrikstadsamfunnet pågår det omfattende byutvikling. Dette, og andre pågående endringer og hendelser i samfunnet rundt oss, setter store krav til kommunikasjon med omverden. Det jobbes aktivt for å gi god informasjon om kommunens tjenester og tilbud, politiske prosesser og beslutninger, og innbyggernes rettigheter og muligheter.

Det er også viktig for kommunen å promotere Fredrikstad som en attraktiv studentby, dette samarbeides det tett med Høgskolen i Østfold om.

Det er lavere trafikk på telefon for Innbyggerdialog, noe som skyldes at flere og flere bruker web/selvbetjeningsløsninger/chatboten. Dette har oppveid for større pågang gjennom befolkningsvekst, nye tjenester og ekstraordinære hendelser. Det etterspørres informasjon om tjenester i større og større grad, og det gjelder også selvbetjeningsløsninger. På hjemmesiden skal

innbyggerne finne informasjon som er viktig for den enkelte, eksempelvis info om privat vei, neste søppeltømming eller barnehagesøknad.

Minside har stor andel av trafikken fra nettsiden og det er integrert flere tjenester for selvbetjening på tjenestesidene, som gjør at flere kan betjene seg selv. Flere oppgaver er robotisert og automatisert, for at mottatte henvendelser skal komme raskere til saksbehandling, med tilsvarende raskere tilbakemelding. Det er fokus på brukerrettede tjenester, som gjøres brukervennlige og lett forståelig, samt effektivisering av interne prosesser i «kundekontakten».

Det er gjennomført 172 borgerlige vielser. Antall vielser i 2024 er omtrent på nivå med 2023. Vielsene foregår hovedsakelig i Villa Lykkeberg, og er et viktig tilbud til kommunens innbyggere.

Å skape i Fredrikstad

Kommunesekretariatet skal være bindeledd mellom politikk og administrasjon, og utover den vanlige aktiviteten knyttet til politiske møter, har det vært gjennomført folkevalgtopplæring.

Det aktive samarbeidet med utelivsnæringen i Fredrikstad, politi, brann, arbeidstilsyn med flere for å skape et trygt uteliv gjennom MAKS (myndighet, ansvarlighet, kontroll og samarbeid), er videreført. Samarbeidsorganet MAKS uteliv Nedre Glomma gjennomfører konkrete tiltak rettet mot skjenkenæringen og utelivet. Kompetansesenter – rus Øst (KoRus Øst) er en viktig samarbeidspart i MAKS.

Fredrikstad kommune har 92 skjenkesteder og 54 utsalgssteder for alkoholholdige drikke. Det er gjennomført 273 kontroller av steder med skjenkebevilling (inkludert to tverretatlige kontroller) og 116 kontroller av steder med salgsbevilling.

Å møte framtiden i Fredrikstad

Det arbeides kontinuerlig med å oppnå målsettingen om antall lærekontrakter og språkpraksisplasser gjennom løpende opptak, for å fylle antall lærlingplasser som bystyret har vedtatt (2 lærlingplasser per 1000 innbyggere). Det samarbeides med NAV om prosjektet «På vei mot fagbrev» som har fått nasjonal anerkjennelse for banebrytende arbeid med ungdom som står utenfor skole – og arbeidsliv.

Stabene bidrar med prosjekt- og prosessledelse og støtte til ulike omstillings- og endringstiltak i organisasjonen, relatert til arbeidet for å oppnå en bærekraftig kommuneøkonomi.

Omstilling og effektivisering av tjenestene er en kontinuerlig prosess, for å sikre gode stabs- og støttefunksjoner og kostnadseffektiv drift. Dette løses ved å effektivisere driften blant annet med nye elektroniske løsninger og nye måter å jobbe på. Seksjonen har et spesielt fokus på å effektivisere regelstyrte og manuelle arbeidsprosesser, ved innføring, bruk og videreutvikling av teknologi. Ansatte og tillitsvalgte skal inkluderes i forkant og motiveres til gjennomføring i etterkant.

11.4 Utviklingstrekk

KOSTRA nøkkel tall ^{1) og 2)}	Fr.stad	Fr.stad	Fr.stad	Fr.stad	Sarpsborg	Moss	Drammen	Asker	Tromsø	ASSS ⁴⁾
	2021	2022	2023	2024	2024		2024	2024		2024
Netto driftsutg. pr innb. i kr administrasjon ³⁾	5 039	4 175	4 248	3 924	3 817	3 504	4 269	3 810	3 836	3 612
Netto driftsutg. pr innb. i kr politisk styring	310	252	332	259	266	341	302	316	332	305
Note:	1) Tallene for 2024 er ureviderte KOSTRA-tall. Korrigering av tallene kan forekomme. 2) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU) 3) Kostra-funksjon 120 4) ASSS tall uten Oslo									

Fredrikstad kommune har hatt en tydelig nedgang i netto driftsutgifter per innbygger til administrasjon fra 2021 til 2024, med en reduksjon fra 5 039 kr i 2021 til 3 924 kr i 2024.

Sammenlignet med ASSS uten Oslo har Fredrikstad noe høyere utgifter gjennom perioden, selv om forskjellen reduseres vesentlig fra 2021 til 2024. I 2024 er differansen på 312 kr per innbygger. Fredrikstad har gått fra å ha blant de høyeste administrative kostnadene i utvalget i 2021, til å nærme seg gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner i 2024.

Fra 2021 til 2024 har Fredrikstad klart å redusere administrative kostnader per innbygger med 1 115 kr. Til sammenligning har Drammen redusert sine kostnader med 217 kr per innbygger, mens Asker har redusert med 804 kr.

Selv om Fredrikstad kommune i denne perioden har sentralisert rådgiverfunksjoner som tidligere lå ute i tjenesteområdene, er netto driftsutgifter per innbygger innen administrasjon likevel redusert betydelig. Dette indikerer at sentraliseringen har gitt positive effekter i form av effektivisering, økt samordning og bedre ressursutnyttelse.

En annen faktor som bør vurderes når netto driftsutgifter per innbygger tolkes, er kommunens ulike føringspraksis av administrative kostnader. En konsekvent og tydelig praksis for hva som defineres som administrative kontra ikke-administrative kostnader har også betydning for utviklingen i perioden 2021 til 2024.

Svingningene i netto driftsutgifter til politisk styring per innbygger i Fredrikstad kommune følger mønsteret med økte kostnader i valgår (2021 og 2023) og reduserte kostnader i mellomliggende år. Dette er naturlig, gitt ekstra kostnader knyttet til gjennomføring av valg hvert annet år. I 2024 hadde Fredrikstad kommune laveste netto driftsutgift per innbygger til politisk styring blant kommunene i oversikten.

11.5 Økonomisk resultat

Tall i tusen kroner	Regnskap 2024			Justert budsjett 2024			Netto avvik	Netto avvik
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	i kroner	i %
Politisk og administrativ ledelse	22 678	124	22 254	23 415	128	23 287	733	3,15 %
Økonomi	106 544	17 819	88 725	105 447	12 037	93 410	4 685	5,02 %
Organisasjon	193 960	63 509	130 451	182 211	50 617	131 594	1 143	0,87 %
Sum	323 182	81 451	241 730	311 074	62 782	248 292	6 561	2,64 %

Samlet resultatet for de sentrale stabene, inklusiv politisk og administrativ ledelse viser et mindreforbruk på snaut 6,6 millioner kroner.

Mindreforbruket hos Økonomi og Organisasjon skyldes i all hovedsak:

- lavere lønnskostnader enn budsjettet
- merinntekt på sykelønnsrefusjoner

Dette har sammenheng med streng behovsprøving på vakanser og flere stillinger ble holdt vakant ut året. I tillegg er det utøvet stram økonomistyring, blant annet som følge av strakstiltak for å redusere kostnadene.

Streng behovsprøving av stillinger og generell stram økonomistyring gjennom hele året, har medført en netto innsparing på 5,8 millioner kroner, etter innarbeidelse av følgende utfordringer:

- økte lisens- og vedlikeholdsutgifter på ulike kommuneomfattende fagsystemer
- økte portoutgifter
- rekrutteringskostnader nye direktører
- sluttavtale for direktør
- merforbruk på lærlingeordningen
- lavere inntekter på skjenkegebyrer, som skyldes nedgang i omsetningen av alkohol.

Innsparingstiltak/økte inntekter

(Tall i tusen kroner)	2024	Oppnådd hittil	Prognose	Kommentarer
Økt verdiskaping lærlinger	3 800	3 800	3 800	Oppnådd
Ufordelt innsparingstiltak	1 997	1 997	1 997	Oppnådd
Sum totale innsparingstiltak	5 797	5 797	5 797	

Som et ledd i effektiviseringen av administrasjonen, innarbeidet seksjonen, gjennom omdisponering og frigjøring av ressurser internt, en innsparing på omtrent 8,5 årsverk i 2024. I tillegg har seksjonen innarbeidet innsparing som vist i tabellen over.

Det ufordelte innsparingstiltaket ble fordelt på tvers av stabene, ned på virksomhetsnivå, og basert på faktiske vakanser og sykelønnsrefusjoner utover budsjett per første tertial 2024.

Budsjettavvik per enhet

Tall i tusen kroner	Regnskap 2024			Justert budsjett 2024			Netto avvik i kroner
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Stab og fellestjenester	11 579	1 813	9 766	11 344	1 251	10 093	327
Fredrikstad Byarkiv	31 385	3 247	28 138	29 372	1 512	27 860	-278
Styring og eierskap	12 360	1 198	11 162	12 474	560	11 914	752
Økonomi og analyse	11 492	750	10 742	12 341	239	12 102	1 360
Finans og regnskap	31 358	10 179	21 178	30 814	7 686	23 128	1 950
Anskaffelse	8 370	631	7 739	9 102	789	8 313	574
Økonomi	106 544	17 819	88 725	105 447	12 037	93 410	4 685
Stab og fellestjenester	5 564	472	5 092	3 994	5	3 989	-1 103
Personal og lønn	89 567	17 462	72 105	87 413	19 028	68 385	-3 720
Digitalisering	53 703	36 482	17 221	41 789	24 417	17 372	151
Kommunesekretariatet	14 934	4 395	10 539	14 545	4 431	10 114	-425
Kommunikasjon	9 119	939	8 180	9 667	404	9 263	1 083
Innbyggerdialog	8 816	2 727	6 089	10 495	2 242	8 253	2 164
Kommuneadvokat	3 529	51	3 478	4 331	20	4 311	833
Organisasjon	193 960	63 509	130 451	182 211	50 617	131 594	1 143
Politisk ledelse	16 247	36	16 211	17 252	68	17 184	973
Brukerombud	3 183	7	3 175	3 201	10	3 191	16
Kommunedirektør	3 249	81	3 168	2 962	50	2 912	-256
Politisk og administrativ ledelse	22 678	124	22 554	23 415	128	23 287	733
Sum	323 182	81 451	241 730	311 074	62 782	248 292	6 561

Gjennomgående for flere av virksomhetene i Økonomi og Organisasjon er innsparinger på lønn på grunn av vakante stillinger og i tillegg er sykelønnsrefusjoner høyere enn budsjettet. Å ikke benytte vikar eller at stillinger blir stående ubesatt over tid gir en innsparing, men gir også konsekvenser i oppfølging av oppgaver. Stab- og fellestjenester har viktige oppgaver ut mot drift, samt å sørge for virksomhetskontroll og styring. Det må derfor hele tiden vurderes forsvarligheten av å ha stillinger ledig i forhold risiko.

Økonomi

Stab og fellestjenester har et merforbruk på lisens- og vedlikeholdsutgifter til ulike kommuneomfattende fagsystem som ble høyere enn budsjettet. Det ufordelte innsparingstiltaket basert på faktiske vakanser og høyere sykelønnsrefusjoner etter første tertial, har samlet sett medført ett netto mindreforbruk på årsbasis for stab og fellestjeneste.

Merforbruket til Byarkivet skyldes økte portoutgifter.

Virksomhet Finans og regnskap hadde utover høyere sykelønnsrefusjoner merinntekt på gebyrer i forbindelse med purringer og renter for forsinket betaling av utsendte fakturer.

Kostra-analyse, lisens for ny arkivkjerne og første års lisens Framsikt er dekket innenfor rammen. Etableringskostnaden på Framsikt og anskaffelse av elektronisk eiendomsarkiv er finansiert av fondsmidler.

Organisasjon

Det er mottatt omstillingsmidler til kommunens omorganiseringsprosjekt. Stab- og fellestjenester Organisasjon fikk et merforbruk på 1,1 millioner kroner grunnet rekruttering.

Merforbruket til virksomhet Personal og lønn skyldes hovedsakelig lærlingeordningen. Dette til tross for at budsjettet ble styrket fra fond (tilsvarende innsparingstiltaket «økt verdiskapning lærlinger» på 3,8 millioner kroner, i henhold til vedtak i Bystyret om å opprettholde antallet lærlinger).

Den generelle driften til virksomhet Digitalisering viser et mindreforbruk på snaut 1,4 millioner kroner, og skyldes i all hovedsak høyere sykelønnsrefusjoner enn budsjettet. Virksomheten kjøper også inn datautstyr på vegne av hele kommunen, som senere selges videre internt. Ett større innkjøp mot slutten av 2024 resulterte i et netto merforbruk på 1,2 millioner kroner for denne driften. Salg av dette utstyret vil først fremkomme som inntekt i 2025.

Merforbruket til Kommunesekretariatet skyldes lavere inntekter på skjenkegebyrer, grunnet nedgang i omsetningen av alkohol.

Politisk og administrativ ledelse

Politisk og administrativ ledelse endte med et mindreforbruk på 0,7 millioner kroner. Dette skyldes i all hovedsak mindre bruk av formannskapet disposisjonskonto. Brukerombudet legger fram et regnskap i balanse, mens kommunedirektøren har hatt et merforbruk på grunn av rekrutteringskostnader ved ansettelse av ny kommunedirektør.

11.6 Investeringer

- Sentrale IT-investeringer – investeringen på 1,5 millioner kroner (av 5,1 millioner kroner) overføres til 2025.
- Oppkobling nett/komplementering – investeringen er gjennomført i 2024.
- Sikker print – investeringen på 0,7 millioner kroner overføres til 2025.

11.7 Interne prosesser

Avvik og forbedringsforslag - i år og i fjor

Økonomi

	Resultat jan-des.	Resultat i fjor jan-des.	Differanse
Avvik og forbedringsforslag	8	9	-1

Organisasjon

	Resultat jan-des.	Resultat i fjor jan-des.	Differanse
Avvik og forbedringsforslag	9	6	3

Seksjonen har fokus på å fange opp og behandle avvik. Avvikene som registreres, følges opp gjennom direktørenes ledermøter, SAMU (seksjonenes arbeidsmiljøutvalg) og i HMS- gruppene. Det er ikke framkommet noen avvik som tilsier felles tiltak for stabseksjonene, eller som bør vurderes for kommunen samlet.

11.8 Medarbeidere og organisasjon

Arbeidsgiverstrategien mot 2030 peker på det samme ved sine to hovedmål for kommunen som arbeidsgiver:

- Attraktiv arbeidsgiver
- Endringsdyktig og lærende organisasjon.

Den skisserer også fem innsatsområder som skal bidra til at kommunen blir en attraktiv, endringsdyktig og lærende organisasjon for sine medarbeidere – nå og i framtiden:

- Tydelig ledelse
- Riktig kompetanse
- Verdiskapende samspill
- Helsefremmende arbeidsplasser
- Smidig organisasjon

Tydelig ledelse

Stabsseksjonen jobber kontinuerlig med forbedring innenfor ledelse og har ansvar for lederutvikling i kommunen. Høsten 2024 ble det gjennomført ledersamling og det ble i større grad tatt i bruk evalueringer for å bedre innsatsen fremover. Det ble jobbet frem ny visjon for kommunens arbeid og nye verdier som har betydning for å sikre felles mål og tydelighet.

Nytt administrativt delegasjonsreglement ble besluttet i 2024 som tydeliggjør myndighet og ansvar på de ulike ledernivåene. I forbindelse med organisasjonsendringene ble det også besluttet at tittelen «leder» kun skal benyttes for ansatte som har fullt fag- personal og økonomiansvar. Dette har vært en vesentlig endring og gitt større tydelighet i hva ledelse er og hva som forventes av en leder.

Riktig kompetanse

Stabsseksjonen har jobbet for å ha medarbeidere med riktig kompetanse som er en forutsetning for å kunne levere tjenester av god kvalitet og kunne møte utfordringer i framtiden. Dette området har hatt fokus ved nyansettelser og utvikling av medarbeidere.

For enkelte stillinger er det utfordringer med å rekruttere ansatte, noe som blant annet skyldes lavere lønnsnivå og færre goder enn sammenlignbare institusjoner/omkringliggende kommuner, samt mindre ressurser til å kunne tilby til kompetanseheving av ansatte.

Verdiskapende samspill

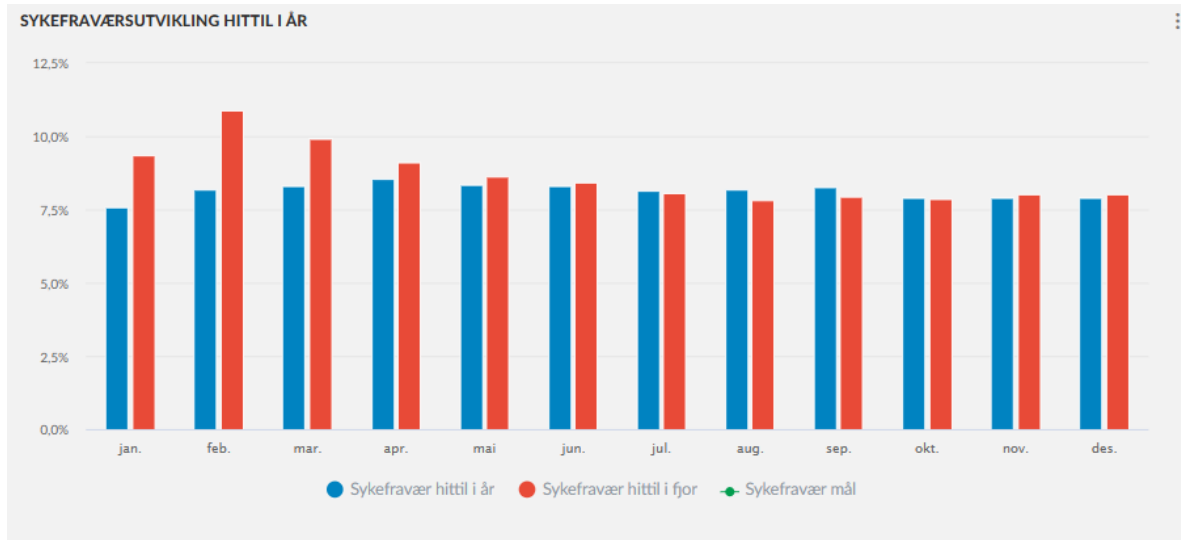
De sentrale stabene har en rolle som innebærer stor grad av verdiskapende samspill gjennom blant annet medarbeiderundersøkelser, ledelsesprogrammet, bistand i vanskelige personalsaker og arbeidsmiljøsaker.

Helsefremmende arbeid

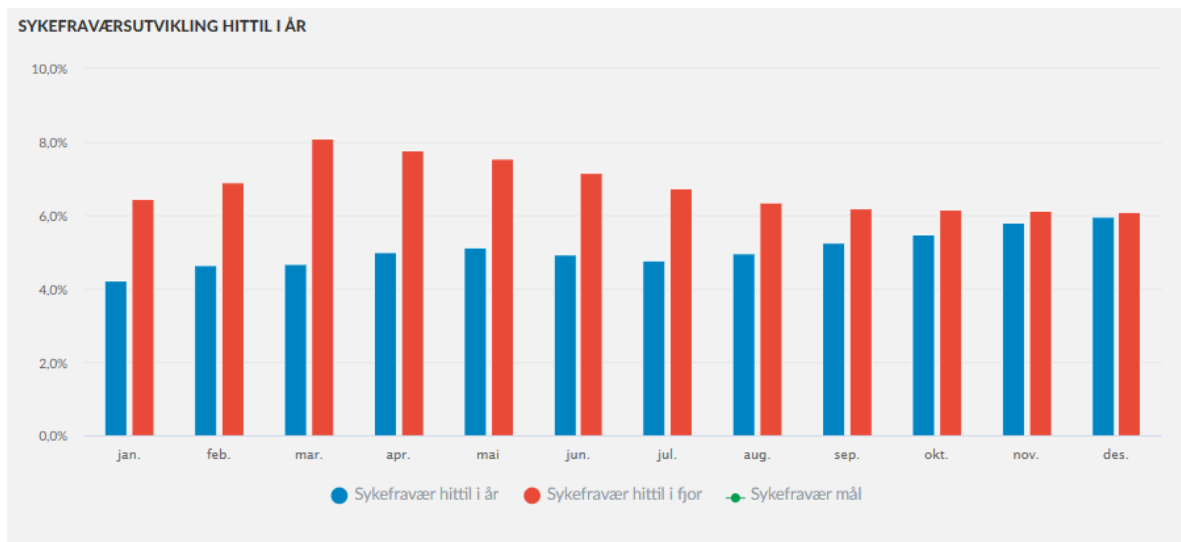
Kommunedirektørens sentrale staber følger nasjonal IA-avtale, slik som kommunens øvrige seksjoner. IA-arbeidet fokuserer i større grad på hele arbeidsmiljøet i arbeidet med å redusere sykefraværet, og derigjennom frafall fra arbeidslivet. IA-planene til stabene følges opp i SAMU og IA-arbeidet for hele kommunen følges tett opp gjennom en egen avtale med NAV.

Sykefraværsutvikling

Økonomi

Organisasjon

Det arbeides kontinuerlig med å redusere sykefraværet. Sykdom blir jevnlig og systematisk fulgt opp, og prosedyrene for sykmeldingsoppfølging er fulgt. Det er ikke rapportert på arbeidsrelatert fravær. Flere tiltak for å skape og opprettholde godt arbeidsmiljø er også gjennomført. Ressurssituasjonen og omorganisering er risikofaktorer det vil være viktig å følge med på i denne sammenhengen.

Smidig organisasjon

Per februar 2024 er det 110,4 faste årsverk i Organisasjon og 87,1 faste årsverk i Virksomhetsstyring og økonomi. Til sammen er det altså 197,5 årsverk i stabene.

I 2022 var det 188 årsverk i stabene og i 2023 var det 201 årsverk i stabene. Gjennom omorganiseringen som fant sted høsten 2023 ble en rekke oppgaver og årsverk sentralisert og flyttet til stabene, derfor er det en økning fra 2022 til 2023 i antall årsverk. Nedgangen fra 2023 til 2024 skyldes flere vakanser og økonomiske innsparingstiltak.

12 Fredrikstad kirkelige fellesråd

12.1 Innledende kommentar

Fredrikstad kirkelige fellesråd består av 10 menigheter og er ansvarlig for den forvaltningsmessige driften av kirker og gravplasser i Fredrikstad. Fellesrådet er arbeidsgiver for alle lokalt kirkelig ansatte og ivaretar kontakten med Fredrikstad kommune. Prestene er ansatt i prostiet i rettssubjektet Den norske kirke, og har egen styringslinje finansiert over statsbudsjettet. Menighetsrådene har ansvar for det lokale kirkelige arbeidet.

Fredrikstad kommunes kommuneplan – Fredrikstad mot 2030 – har som mål at det skal være godt å leve, godt å skape og godt å møte framtiden i Fredrikstad. Fredrikstad kirkelige fellesråd som samfunnsaktør skal bidra til dette gjennom å forvalte, organisere og videreutvikle folkekirken i Fredrikstad. Kirken er tilstede for innbyggerne i lokalsamfunnene, og kirkelig aktivitet genererer i tillegg betydelig frivillighet. Kommune og kirke må samarbeide med innbyggerne i fokus.

Den norske kirke i Fredrikstad forsøker å møte innbyggerne med hjelp til livstolkning og livsmestring gjennom våre kjernevirksomheter: gudstjenester, begravelser, kultur- og konsertvirksomheter, sosialt og diakonalt arbeid og andre kirkelige handlinger.

Kirken og samfunnet rundt oss

Fredrikstad har samfunnsutfordringer som viser seg større enn i landet for øvrig. Fredrikstad har en svært høy forekomst av familiefattigdom, og andelen unge som står utenfor utdanning og arbeid, er høyere enn ellers i landet. I sum bidrar dette til sosialt utenforskap. Som kirke i en stor by, må vi forholde seg til virkeligheten rundt oss, og finne vår rolle i å bidra positivt til utviklingen av lokalsamfunnet. I året som har gått har vi derfor tilstrebet å gjøre kirken mer synlig og relevant, og har vært bevisst kirkens rolle i å fremme fellesskap, inkludering og sosiale lavterskeltilbud.

Kirkens aktiviteter i Fredrikstad har en bred profil. I tillegg til de ansatte i fellesrådet og i prestetjenesten, er det flere hundre frivillige som deltar i alt det positive arbeidet som skjer både i og rundt menighetene, med fritidsklubber, kor og kulturaktiviteter, mange lavterskel treffpunkter for innbyggerne våre, samt omsorgs- og samtaletilbud. Fellesrådet engasjerer også ungdommer som får arbeidspraksis, har medarbeidere på faste ordninger med støtte fra Nav, og i perioder arbeidstakere som er utplassert gjennom ulike arbeidsrettede tiltak.

12.2 Viktige hendelser

Drop-in-samtaler

Drop-in-samtaler er et nytt tiltak som startet i 2024. På dette tilbudet kan hvem som helst som ønsker noen å prate med stikke innom uten å ha en avtale. Tilbudet har i hovedsak blitt bemannet av diakonene i Fredrikstad. Antallet henvendelser om samtale med en av våre medarbeidere har økt etter oppstarten av dette tilbudet.

Esport4alle i Kirkens Hus

Ved utgangen av året ble det etablert dialog med Esport4alle om å etablere Esportens hus i Fredrikstad. Esport4alle ønsker å samle kompetanse og ressurser og tilby en arena til ungdom som ikke har tilgang til en moderne gamingrigg, samt tilby idrettsforeninger som hverken har egnet lokale eller utstyr, å benytte Esportens Hus i kortere eller lengre perioder. På dagtid planlegges å invitere skoleklasser, hvor barn og unge kan få opplæring i koding, gamingferdigheter, og lære en

sunn og fordomsfri dataspillkultur. Fellesrådet stiller til disposisjon lokaler i Kirkens Hus og skal samarbeide og dele kunnskap om integreringsarbeid, samt særskilt legge til rette for aktiviteter for ungdom med funksjonsvariasjon. Det er etablert dialog med Fredrikstad kommune om samarbeid med flere av tjenestetilbudene som retter seg mot mennesker med funksjonsvariasjon.

Samskappingsprosjekt for flyktninger fra Ukraina

Fredrikstad kirkelige fellesråd har ansvar for Familietreff Ukraina, som startet opp som et psykososialt tilbud i regi av kommunen i 2022. Treffet oppleves som et viktig møtepunkt for ukrainere som er bosatt i Fredrikstad. Vi har også dette året samarbeidet med migrasjonshelse som har vært til stede med sine medarbeidere ca. én gang hver måned. Av økonomiske grunner har bruken av tolketjenester blitt noe redusert. Frivillige, ukrainske og norske deltar i praktiske gjøremål.

Dagkonfirmanter

Dagkonfirmanter er et tilbud for konfirmanter med funksjonsvariasjoner og som har behov for en tilpasset undervisning. Undervisningen foregår etter skoletid i Domkirken og i Kråkerøy kirke.

Vi bruker ASK (alternativ supplerende kommunikasjon) som tegn til tale, dagtavler med mer, når det er behov for slike kommunikasjonsmidler, samt for å forsterke kommunikasjonen med alle konfirmantene. Vi har en tett dialog med foresatte og skolen. Lokalt er det flere menigheter som har tilrettelagte gudstjenester, kafetilbud og aktiviteter.

Egil Hovland 100 års-markering

Egil Hovland fra Fredrikstad er trolig Norges mest fremførte komponist. Hver uke synges Egil Hovlands salmer i begravelser, vielser og gudstjenester. Barn, unge og voksne fremfører musikken hans på kor- og korpsøvelser. Hver dag klokka tolv spiller klokkene i rådhusårnet hans mest kjente salme; Måne og sol. Kirken har vært opptatt av å markere den betydningen Hovland har hatt både i Fredrikstad og nasjonalt. Her i byen er han blant annet kjent som en viktig drivkraft i kormiljøene, og nasjonalt regnes han for å være blant de fremste komponistene etter annen verdenskrig, spesielt innen kirkemusikk. Hovland er videre kjent for å ha skrevet musikken ved signingen av kong Harald og dronning Sonja i Nidarosdomen i 1991. Hele 2024 skulle bli et jubileumsår for Egil Hovland, som nådde sitt høydepunkt med en jubileumshelg rundt hundreårsdagen 18. oktober 2024.

Domkirken som samarbeidsaktør under Idyllfestivalen

Under Idyll-festivalen har mange tidligere hatt ønske om et trygt venterom for ungdom som venter på å bli hentet. Domkirken har bidratt i dette, og i samarbeid med festivalen ble det delt ut vannflasker, ungdom kunne få ladet mobilene sine, og det var ansatte til stede som bidro til å gjøre dette til et trygt rom for de som trengte det. Domkirken ble holdt åpen ut i de sene nattetimer til alle hadde kommet seg trygt videre. Vi har fått gode tilbakemeldinger fra de som benyttet tilbudet.

12.3 Økonomisk resultat

Tall i tusen kroner	Regnskap	Budsjett	Avvik i kr.	Avvik i %
Brutto utgifter	99 555	95 602	-3 953	4,1
Brutto inntekter	46 518	43 856	-2 662	6,1
Netto resultat	53 036	51 746	-1 290	2,5

Avviket skyldes hovedsakelig avvik i budsjetterte avskrivninger, merforbruk på lønn og mindre statlige tilskudd til undervisningsstillinger.

12.4 Investeringer

Rehabilitering og oppgradering av Leie kapell

Omlegging av yttertakene ble igangsatt i 2023. Under prosjektet ble det avdekket svikt i konstruksjonen og mangelfull dimensjonering, noe som førte til betydelige utbedringstiltak. For å skape langvarige og bærekraftige løsninger som vil redusere driftskostnadene i årene som kommer, ble det iverksatt større ENØK-tiltak. Dette inkluderte etterisolering og ny takoppbygning med betydelig forbedrede bygningsfysiske egenskaper. Prosjektfase 1 griper indirekte inn i de øvrige planlagte arbeidene (fase 2-5), og det er utført klargjørende arbeider til dette i 2024. Utforming av prosesjonsvei med tilhørende byggesøknad er gjennomført i 2024. Prosjektering og kunngjøring av oppdraget vil skje i 2025.

Gamle Glemmen kirke (1100 tallet - fredet)

Brannsikring av middelalderkirken startet i 2023 og ble ferdigstilt i 2024. Etter arkeologiske undersøkelser i 2023 ble det igangsatt oppgradering av drenering, vann og avløp, og istandsetting av grunnmuren på sakristiets østside. Det gamle uthuset under bakken var i dårlig stand og ble revet. Nytt uthus er bygget for plass til ny strømtavle, teknisk rom og nytt HC-toalett. I forbindelse med graving av grøfter rundt kirken ble det også lagt til rette for vannbåren oppvarming i kirken. Det gamle skiferbelegget rundt kirken er gjenbrukt og satt i stand.

Navnet minnelund Østre gravlund

Det er etablert en ny navnet minnelund i den østre delen av Østre gravlund, med plass til 342 urnegraver. Minnelunden åpnet november 2024. Det ble samtidig etablert et felt til anonym minnelund i samme område, med plass til 188 urner. Kunstner Lars Ole Klavestad har stått for utformingen i samarbeid med Johansen monumenthuggeri, og minnesteinen har tittelen Løvfall. Minnesmerket er utformet som et tre med blader som minneplaketter på et tre. Selve steinen er Iddefjordsgranitt og er behandlet med tanke på å få frem strukturen i steinen. Det er gruset gangvei frem til minnesmerket, og det er universelt tilrettelagt tilgang.

Rolvøy kirke

Rolvøy kirke har vært utsatt for lekkasjer, skader og korrosjon i tårntekke og spir fra 1908. Full rehabilitering er påbegynt med omlegging av tak, nye beslag, renner og nedløp. Underveis i arbeidet har det blitt avdekket omfattende råteskader, som har gitt større uforutsette utfordringer. Arbeidet ferdigstilles i 2025, og det vil bli utarbeidet en egen sluttrapport for rehabiliteringen. Kirken har vært i drift og åpen på kvelder og helger, men stengt for gravferder på hverdager.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Årsrapport 2024

—

Utgitt av Fredrikstad kommune

Foto:

